

Ekonomická Univerzita

Dátum exportu: 05.06.2015 01:06

1. **Na SMARTUp Challenge vysokoškooláci vytvorili vlastné pracovné miesta**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 04/05/2015; Školský servis; Školský servis]
2. **KALIŇÁK: Úspory Elektronického trhoviska prevýšili jeho úvodné náklady**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 05/05/2015; TASR]
3. **Štátny eBay šetrí, no komplikuje život**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 06/05/2015; 85/2015; s.: 2; SPRAVODAJSTVO; Martina Chudá]
4. **Vysoké školy ponúkajú tisíc eur za rok, či to pritiahne študentov, ešte nevedia**
[Téma: Ekonomická univerzita; dennikn.sk; 05/05/2015; Veronika Folentová]
5. **Kaliňák si pochvaľuje elektronické trhovisko, úspory prevýšili náklady**
[Téma: Ekonomická univerzita; pluska.sk; 05/05/2015; TASR]
6. **Rozbehli sa do sveta**
[Téma: Ekonomická univerzita; Život; 06/05/2015; 19/2015; s.: 88,89,90; zaujalo nás; LENKA JURÍKOVÁ]
7. **Novým členom Rady pre rozpočtovú zodpovednosť má byť Rudolf Sivák**
[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 06/05/2015; eTREND; Michal Lehuta]
8. **Eva Štefániková bude členkou predstavenstva a námestníčkou Generali Poist'ovne**
[Téma: Ekonomická univerzita; strategie.sk; 06/05/2015; Redakcia]
9. **Možnosti angličtinárov vzdelávať sa, sú na Slovensku slabé**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 06/05/2015; Školský servis; Školský servis]
10. **V slovenskej fanzóne to žije. Medaila bude, zhodujú sa fanúšikovia**
[Téma: Ekonomická univerzita; hokej.sk; 06/05/2015; hokej.sk; jázva]
11. **Možnosti vzdelávania angličtinárov sú u nás slabé, niekedy im v ňom bránia aj samotné školy**
[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 06/05/2015; eTREND; vb, ps]
12. **Generali má vo vedení novú posilu**
[Téma: Ekonomická univerzita; investujeme.sk; 07/05/2015; Generali]
13. **Investícia sa vracia**
[Téma: Ekonomická univerzita; TA3, 12:00; 08/05/2015; Žurnál; René Medzihradský]
14. **Voľba predsedu NKÚ sa zamotáva. Šéfkou úradu môže byť táto žena!**
[Téma: Ekonomická univerzita; pluska.sk; 08/05/2015; SITA]
15. **Košičania šetria viac ako Bratislavčania**
[Téma: Ekonomická univerzita; Pravda; 11/05/2015; 106/2015; s.: 6,7; správy Slovensko; Boris Macko]
16. **Správca je dozor – nie všemocný**
[Téma: Ekonomická univerzita; SME; 11/05/2015; 106/2015; s.: 8; Ekonomika; Peter Kremský]
17. **Na post šéfa NKÚ poslanci navrhli exkvestorku Olomouckej univerzity**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 08/05/2015; Z domova; Redakcia]
18. **Exkvestorku Olomouckej univerzity navrhli na post šéfa NKÚ**
[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 08/05/2015; Spravodajstvo; SITA]
19. **Na post šéfa NKÚ nominovali troch kandidátov, navrhli i ženu**
[Téma: Ekonomická univerzita; webnoviny.sk; 08/05/2015; Slovensko; SITA]
20. **Ekonomika Slovenského štátu v tieni hákového kríža. Zázrak poháňaný fašistickou mašinériou**
[Téma: Ekonomická univerzita; aktualne.sk; 08/05/2015; Ekonomika; Radovan Kopečný]
21. **"Zázrak" poháňaný fašistickou mašinériou. Ekonomika Slovenského štátu v tieni hákového kríža**
[Téma: Ekonomická univerzita; aktualne.sk; 08/05/2015; Ekonomika; Radovan Kopečný]
22. **Ekonomika Slovenska v tieni hákového kríža**
[Téma: Ekonomická univerzita; aktualne.sk; 08/05/2015; Ekonomika; Radovan Kopečný]
23. **Košičania šetria viac ako Bratislavčania**
[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 11/05/2015; Spravodajstvo; Boris Macko Pravda]
24. **Konferencia pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR**
[Téma: Ekonomická univerzita; openiazoch.zoznam.sk; 12/05/2015; openiazoch.zoznam.sk; Redakcia]

- 25. Kľúčom úspechu je rodinné podnikanie**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 13/05/2015; 89/2015; s.: 13; HN KONFERENCIE; Tatiana Jurašková]
- 26. AKO CHUTÍ 100 %**
[Téma: Ekonomická univerzita; Profit; 13/05/2015; 10/2015; s.: 50,51,52,53; Sebarozvoj; DOMINIK ORFÁNUS]
- 27. NEBEZPEČENSTVÁ PREPISOVANIA DEJÍN**
[Téma: Ekonomická univerzita; Literárny týždenník; 06/05/2015; 17/2015,18/2015; s.: 4; Komentáre,Zahraničie,Domov; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]
- 28. Manažéri v pohybe**
[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 14/05/2015; 19/2015; s.: 27; Ekonomika; Redakcia]
- 29. Vízie by mali byť tak trošku bláznivé**
[Téma: Ekonomická univerzita; Forbes; 06/05/2015; 05/2015; s.: 61; Nezaradené; MGR. ZUZANA SZEMÖKOVÁ]
- 30. Nebezpečenstvá prepisovania dejín**
[Téma: Ekonomická univerzita; noveslovo.sk; 13/05/2015; noveslovo.sk; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]
- 31. Lídri 21. storočia**
[Téma: Ekonomická univerzita; TA3, 12:30; 15/05/2015; Ekonomika; Peter Halávek]
- 32. PAVELKA: Liekom na nezaplatené faktúry je viazanie štátnych financií**
[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 16/05/2015; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]
- 33. PAVELKA: Liekom na nezaplatené faktúry je viazanie štátnych financií**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 16/05/2015; TASR]
- 34. 170 rokov družstevného hnutia na Slovensku**
[Téma: Ekonomická univerzita; europskenoviny.sk; 15/05/2015; red]
- 35. Ľuboš Pavelka o 2. pilieri**
[Téma: Ekonomická univerzita; TA3, 12:30; 15/05/2015; Ekonomika]
- 36. Z najväčších slnečných hodín bude v Petržalke lezecká stena**
[Téma: Ekonomická univerzita; aktuality.sk; 16/05/2015; Aktuality.sk; Silvia Majerová, Aktuality.sk]
- 37. DHL pokračuje v podpore vzdelávania na Slovensku**
[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 19/05/2015; eTREND; PR]
- 38. Firma 21.storočia, lídri 21.storočia**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 18/05/2015; Tlačové správy; Československá obchodná banka, as]
- 39. Firma 21.storočia, lídri 21.storočia**
[Téma: Ekonomická univerzita; touchit.sk; 18/05/2015; Ondrej Macko]
- 40. Nové výzvy pre sociálnu politiku a globálny trh práce 2015**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 20/05/2015; Školský servis; Školský servis]
- 41. Súbor Magisterial pôsobí už 25 rokov, opäť chystá Dni mexickej kultúry**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 19/05/2015; TASR]
- 42. Súbor Magisterial pôsobí už 25 rokov, opäť chystá Dni mexickej kultúry**
[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 19/05/2015; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]
- 43. NOVE OHNISKO NAPÄTIA NA BALKÁNE?**
[Téma: Ekonomická univerzita; Literárny týždenník; 20/05/2015; 19/2015,20/2015; s.: 4; KOMENTÁRE ZAHRANIČIE DOMOV; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]
- 44. Panoptikum**
[Téma: Ekonomická univerzita; Plus 7 dní; 20/05/2015; 21/2015; s.: 118,119; RECEPTY; PETER GETTING]
- 45. Vzniká nové ohnisko napätia na Balkáne?**
[Téma: Ekonomická univerzita; noveslovo.sk; 22/05/2015; noveslovo.sk; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]
- 46. Je blízky Ficovi, verila mu aj Penta, teraz je favorit na člena Rozpočtovej rady**
[Téma: Ekonomická univerzita; dennikn.sk; 22/05/2015; Marianna Onuferová]
- 47. Ján Porvazník: Zvíťazia v slovenskej energetike konštruktívne inovácie alebo ideovo vyčerpaný pragmatizmus?**
[Téma: Ekonomická univerzita; energia.sk; 22/05/2015; Ján Porvazník]
- 48. Pri logistike rozhoduje nižšia cena, nie služby**

[Téma: Ekonomická univerzita; SME; 26/05/2015; 119/2015; s.: 16; Doprava a logistika; Peter Adamovský]

49. Mladá šachová nádej

[Téma: Ekonomická univerzita; Týždeň; 25/05/2015; 22/2015; s.: 48; šport; .tomáš Kolár, .alexander Riabov]

50. Slovenka roka: Poznáme mená víťaziek!

[Téma: Ekonomická univerzita; zenskyweb.sk; 24/05/2015; Redakcia]

51. Slovenský Ringier a Azet.sk sa personálne prepájajú

[Téma: Ekonomická univerzita; omediach.com; 26/05/2015; Ľudia; mk]

52. V. SIROTKA: Daňové licencie by živnostníkom uľahčili podnikanie

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 26/05/2015; TASR]

53. Učiteľ má menej učiť a viac motivovať!

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 26/05/2015; Školský servis; Školský servis]

54. V. SIROTKA: Daňové licencie by živnostníkom uľahčili podnikanie

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 26/05/2015; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

55. Učiteľ má menej učiť a viac motivovať

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 27/05/2015; eTREND; red]

56. Vo štvrtok otvoria 17. ročník Dní Mexickej kultúry na Slovensku

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 27/05/2015; TASR]

57. Vo štvrtok otvoria 17. ročník Dní Mexickej kultúry na Slovensku

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 27/05/2015; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

58. Fascinuje vás Stredná Amerika? Vo štvrtok sa v Bratislave začnú Dni mexickej kultúry

[Téma: Ekonomická univerzita; dnes24.sk; 27/05/2015; Tomáš Stupavský]

59. Pri logistike rozhoduje nižšia cena, nie služby

[Téma: Ekonomická univerzita; Korzár; 28/05/2015; 121/2015; s.: 12; ZAHRANIČIE; pa]

60. Manažéri v pohybe

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 28/05/2015; 21/2015; s.: 29; Ekonomika; Redakcia]

61. S generálom sme rovnocenní partneri

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 28/05/2015; 21/2015; s.: 76,77,78; TREND + Finančný manažér roka 2014; Ľubomír Jurina]

62. Skôr kapitálový trh ako sporenie

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 28/05/2015; 21/2015; s.: 54,55; Financie; Xénia Makarová, Ľuboslav Kačalka]

63. Študenti by na burze pohoreli

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 28/05/2015; 21/2015; s.: 56; Financie; Ľuboslav Kačalka]

64. SLOVÁCI, ČO DOBYLI ČESKO

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 29/05/2015; 101/2015; s.: 10,11,12,14,15,16,17; PREČO NIE; ALŽBETA PŇAČEKOVÁ, PETRA JAMRICHOVÁ, MARCELA ŠIMKOVÁ, ANDREA SZÓSCOVÁ]

65. Novým podpredsedom Akreditačnej komisie má byť Holeček

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 29/05/2015; Z domova; Redakcia]

66. Prišli do krajiny predkov

[Téma: Ekonomická univerzita; Slovenské Národné Noviny; 30/05/2015; 21/2015; s.: 2; SLOVENSKO; ddk]

67. OBCHOD MÁ PREDÁVAŤ

[Téma: Ekonomická univerzita; InStore; 27/05/2015; 04/2015; s.: 8,9; place; Juraj Púchlo]

68. Konferencia pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR

[Téma: Rektor EU; openiazoch.zoznam.sk; 12/05/2015; openiazoch.zoznam.sk; Redakcia]

69. Nové výzvy pre sociálnu politiku a globálny trh práce 2015

[Téma: Rektor EU; teraz.sk; 20/05/2015; Školský servis; Školský servis]

1. Na SMARTUp Challenge vysokoškooláci vytvorili vlastné pracovné miesta

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 04/05/2015; Školský servis; Školský servis]

Vo finále súťaže sa stretlo šesť najlepších tímov, ktoré prezentovali rozmanité podnikateľské nápady.

Bratislava 4. mája (SkolskyServis.sk) - Vzdelávacia organizácia JA Slovensko dňa 28. apríla v Žiline zorganizovala finále projektu vysokoškolských nápadov SMARTUp Challenge. Vysokoškooláci vytvorili podnikateľské plány, ktoré ponúkajú až 5 pracovných miest pre mladých. Najlepších 10 študentov získalo možnosť vycestovať na odbornú letnú školu o podnikaní v Rumunsku.

Viac ako tisíc mladých ľudí vo veku od 18 do 26 rokov z Rumunska, Bulharska, Maďarska a Slovenska získali nové podnikateľské zručnosti v projekte SMARTUp Challenge. Na začiatku projektu vysokoškooláci riešili výzvu zameranú na podnikanie a vytváranie pracovných miest. Počas ďalších mesiacov si rozvíjali povedomie o význame podnikania a svoje inovačné zručnosti premietli do reálneho projektu.

Vo finále súťaže sa stretlo šesť najlepších tímov, ktoré prezentovali rozmanité podnikateľské nápady. Medzi nimi sa objavila aj aplikácia pre šoférujúcich rodičov Careful Eye, edukácia zamestnávateľov a zamestnancov v oblasti verejnej správy, dovoz a rozvoz nákupu zaneprázdneným ľuďom v Žiline, či vytvorenie novej tanečnej školy v Nitre. Študenti vysokých škôl z Bratislavy, Nitry a Žiliny priniesli nové pracovné miesta s pozitívnym dosahom pre komunitu, v ktorej žijú.

Nápady vysokoškoolákov hodnotila porota v zložení: Eva Chaloupková - Public Affairs Officer pre Českú republiku a Slovensko Citibank Europe plc, Juraj Kavecký - riaditeľ VTP Žilina, Ivan Debnár - zakladateľ coworkingového centra The Spot v Bratislave a Ivan Trepáč - Business Solution Manager S&T Slovakia.

Vo svojich hodnoteniach prihliadali predovšetkým na obsah prezentovaného nápadu a aplikovateľnosť do reality, podiel kreativity a inovácií, ako aj samotnú prezentáciu na finále.

Najlepšie hodnotenie poroty získal projekt Careful Eye (aplikácia) tímu Cross z Obchodnej akadémie v Leviciach, ktorý vytvoril 3 pracovné miesta pre študentov pri uvedení aplikácie na trh - softvérový inžinier (vývoj a údržba aplikácie), finančný manažér (správa kapitálu a evidencia finančných tokov, rentabilita projektu) a marketingový pracovník (propagácia firmy a produktov).

Víťazi:

1. miesto

tím CROSS za vytvorenie pracovných miest pri uvedení aplikácie Careful Eye na trh
Marek Kamenický, Dominik Kozmáli, Bianka Krnčanová, Vivienn Trenčéniová a Lucka Králiková
(Obchodná akadémia, Ul. Kálmána Kittenbergera 2, Levice)

2. miesto

Matej Sluňák (Žilinská univerzita v Žiline) za projekt na rozvoz tovaru v meste Žilina a vytvorenie 5 pracovných miest

3. miesto

tím YPE za vytvorenie pracovných miest pre lektorov v rámci neziskovej organizácie
Zuzana Bakšová a Terézia Sabóová (**Ekonomická univerzita v Bratislave**)

"Projekt pomáha zlepšiť podnikateľské zručnosti vysokoškolských študentov a prináša nové profesijné a osobné kontakty. A čo je najdôležitejšie, učí ich inovatívne myslieť. Študenti nachádzajú nové marketingové aj technologické riešenia. Vytvorené nové pracovné miesta majú dôležitý pozitívny sociálny dosah," súťaž zhodnotil generálny riaditeľ JA Slovensko Adam Šepetka.

Hlavný partner projektu - Citibank Europe plc - podporuje tento projekt prostredníctvom nadácie Citi Foundation. S neziskovou organizáciou JA Slovensko spolupracuje na finančnom vzdelávaní už 18 rokov. Projekt SMARTUp Challenge je prvou spoločnou iniciatívou zameranou na podporu podnikateľského vzdelávania študentov na vysokých školách.

"Sme hrdí na to, že sme partnermi takej silnej a konkurencieschopnej organizácie akou je JA Slovensko, ako aj partnermi vysokoškolských študentov, že môžeme podporovať rozvoj ich podnikateľských nápadov, zručností a podnikateľských plánov a že im pomáhame nájsť ich budúce profesijné uplatnenie v oblasti podnikania," povedal generálny riaditeľ pobočky Citibank Europe plc v Slovenskej republike Igor Kottman.

Organizátor súťaže - JA Slovensko, n.o.

Ako líder v podnikateľskom a ekonomickom vzdelávaní na Slovensku pôsobí od roku 1992.

Do learning-by-doing programov (učiacich skúsenosťou) sa ročne zapája 17 000 študentov z približne 700 škôl. Programy sú lokálne implementované v partnerstve s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Je členom medzinárodnej siete JA Worldwide® a JA Europe.

Lenka Krížanová | marketingová a PR manažérka | krizanova@jaslovensko.sk | +421 948 082 486

Hlavným partnerom súťaže je Citi Foundation

Nadácia Citi Foundation podporuje ekonomický pokrok v komunitách na celom svete a zameriava sa na iniciatívy, ktoré rozširujú finančné začlenenie. V spolupráci s partnermi, ktorí sú špičkami vo svojich odboroch, dosahujeme merateľný ekonomický posun v prospech posilnenia nízko príjmových rodín a komunit. Naše filantropické investície a dopad našej práce posilňujú firemné zdroje a zamestnanci skupiny Citi na základe prístupu, heslom ktorého je "Viac než filantropia".

[Späť na obsah](#)

2. **KALIŇÁK: Úspory Elektronického trhoviska prevýšili jeho úvodné náklady**

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 05/05/2015; TASR]

Za doterajšiu prevádzku sa cez Elektronické trhovisko uzatvorilo viac ako 4000 obchodov v celkovej hodnote 17,460 milióna eur.

Na snímke minister vnútra a podpredseda Vlády SR Robert Kaliňák, archívne foto Foto: TASR/Oliver Ondráš

Bratislava 5. mája (TASR) - Rozhodnutie ísť do projektu Elektronického trhoviska bolo správne. Ukazuje sa to už po troch mesiacoch jeho ostrej prevádzky, kedy celkové dosiahnuté úspory presiahli 4,7 milióna eur a výrazne tak prevýšili doterajšie náklady na projekt vo výške 3,5 milióna eur. Na dnešnej tlačovej konferencii to konštatoval minister vnútra Robert Kaliňák (Smer-SD).

"Môžeme ho považovať určite za najväčšie protikorupčné opatrenie, ktoré prijala akákoľvek vláda, ktorá tu doteraz bola," vyzdvihol. Výhodou elektronického trhoviska je totiž to, že je úplne anonymné a až do skončenia elektronickej aukcie nikto nevie, kto nakupuje a dodáva daný tovar alebo službu.

Za doterajšiu prevádzku sa cez Elektronické trhovisko uzatvorilo viac ako 4000 obchodov v celkovej hodnote 17,460 milióna eur. Ich pôvodná vstupná cena bola pritom 22,204 milióna eur, priemerná dosiahnutá úspora tak dosiahla viac ako 21 %, vyčíslil Kaliňák.

Počet registrovaných dodávateľov v systéme je v súčasnosti takmer 8000. Knižnica opisných formulárov, ktorá podľa ministra najviac zjednodušuje obchodovanie na Elektronickom trhovisku, obsahuje už takmer 13.500 opisov, teda príkladov verejného obstarávania na konkrétny tovar alebo službu.

Najčastejšie obchodované tovary cez trhovisko boli doteraz predovšetkým kancelárske potreby. V minulosti boli práve tieto často predmetom špekulácií a predražených nákupov, upozornil Kaliňák. "Elektronické trhovisko dokázalo upratať ich ceny na prijateľnú úroveň," zdôraznil. Dobré sa však podľa neho ukazuje fungovanie systému aj pri komplikovanejších nákupoch, ako napríklad v zdravotníctve či pri stavebných prácach.

Za najaktívnejších obstarávateľov označil Národnú diaľničnú spoločnosť (135 obchodov), Fakultnú nemocnicu v Prešove (87), **Ekonomickú univerzitu v Bratislave** (80), Detskú fakultnú nemocnicu v Banskej Bystrici (70), ministerstvo obrany (40) a ministerstvo vnútra (39).

Zároveň je vidieť veľký rastový potenciál trhoviska, vyzdvihol Kaliňák. Za uplynulý mesiac, ktorý bol doteraz najrušnejší, boli uzavreté obchody vo výške 9 miliónov eur pri úspore takmer 2,4 milióna eur. "Snažíme sa v ňom stále niečo vylepšovať, pôvodné detské choroby sme odstránili, čaká nás ale určite ešte puberta. Sme pripravení veľmi pružne reagovať na všetky poznámky, pripomienky dodávateľov alebo odberateľov," doplnil minister.

Prípady problémových dodávateľov, ktorých správanie nie je úplne v poriadku, sa podľa neho priebežne riešia. Na tzv. blackliste je momentálne šesť podnikateľov, ktorí nedodrжали obchodné podmienky. "Malo by to byť veľkou výstrahou pre tie spoločnosti, ktoré majú chuť podvádzať. Hlavné problémy sú v rýchlosti dodávky a kvalite," priblížil Kaliňák.

Minister tiež odmietol výhrady na údajnú komplikovanosť obchodovania cez Elektronické trhovisko či potrebu dodatočných kapacít pre obstarávateľov, ktoré sa občas objavujú. "Z nášho pohľadu určite nie. Potom stojí otázka, ako obstarávali doteraz. Toto je jednoduchšie obstarávanie ako ktorékoľvek predtým," doplnil.

Elektronický kontraktčný systém (EKS) je jedným zo súboru opatrení vlády SR v boji proti korupcii. Cez Elektronické trhovisko, ako prvej súčasť EKS, majú povinne nakupovať štát, obec, vyšší územný celok, ako aj organizácie, ktoré sú nimi zriadené či majetkovo prepojené, ak hodnota tovaru, služieb či stavebných prác presahuje 1000 eur a dosahuje 134.000 eur v prípade štátu, respektíve 207.000 eur v prípade ostatných obstarávateľov. Pri stavebných prácach predstavuje horný finančný limit 5.186.000

eur.

Okrem Elektronického trhoviska nasledujú ďalšie dva nástroje. Ide o Dynamický nákupný systém, ktorý má zabezpečiť, aby sa do verejných súťaží mohlo zapojiť čo najviac dodávateľov. Tretím je Elektronická podpora procesov, teda poskytovanie informácií, vysvetľovanie či publikovanie dobrej praxe. Dodávateľom EKS pre ministerstvo vnútra je konzorcium Anasoft, Slovak Telekom (ST) a Tlačová agentúra Slovenskej republiky (TASR).

[Späť na obsah](#)

3. Štátny eBay šetrí, no komplikuje život

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 06/05/2015; 85/2015; s.: 2; SPRAVODAJSTVO; Martina Chudá]

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

Elektronické trhovisko pomohlo ušetriť 4,7 milióna eur, čo je viac ako náklady na jeho spustenie.

Martina Chudá

Bratislava – V štátnej škole majú deravú strechu, cez ktorú zateká. Jej vedenie je povinné od marca nové škridly, v prípade, ak stoja viac ako tisíc eur, vysúťažiť cez štátny eBay. V systéme štátneho elektronického trhoviska však musí pracovník školy presne opísať, čo potrebuje. "Nevyznáme sa napríklad v druhoch lepeniek, plechov alebo aké podložie, tesnenie či tepelnú izoláciu má strecha," povedala tajomníčka Špeciálnej základnej školy v bratislavskom Ružinove Ľubica Pěluhová. Na to, aby dostali to, čo naozaj potrebujú, by podľa nej potrebovali pomoc odborníka, ktorý by sa na strechu pozrel a problém podrobne technicky opísal. "Potrebujeme sa poradiť a firma nám zadarmo neporadí, ak nemá istotu, že bude mať zákazku," vysvetľuje riaditeľka Špeciálnej základnej školy s Materskou školou v bratislavskom Starom Meste Katarína Brťková. Obe školy pritom štátny eBay vo všeobecnosti vítajú, pretože by mal priniesť úspory. Rezort vnútra, ktorý štátne elektronické trhovisko u nás zaviedol, sa ním okrem úspor chce vyhnúť korupcii a rodinkárstvu. A tak aj prípadu, keď by napríklad školou zavolaný odborník pomohol špecifikovať technický problém a zákazku si tak automaticky nárokoval, pričom škola by nemala iné ponuky od dodávateľov. V rámci elektronického nakupovania totiž medzi sebou nakupujú obe strany anonymne, až kým medzi sebou neuzatvoria zmluvu. "V systéme sa nachádza už vyše 13-tisíc opisných formulárov, čiže príkladov verejného obstarávania, po ktorom môže akákoľvek obec či štátna inštitúcia siahnúť a upraviť ho podľa svojich potrieb. Ak však majú najmä malí obstarávatelia problém, môžu sa obrátiť ohľadne elektronického systému na okresné úrady alebo na call centrum a my im pomôžeme, stačí sa len ozvať," povedal minister vnútra Robert Kaliňák.

Skruté chyby

Výhradám škôl dáva za pravdu odborník na elektronické aukcie. Cez elektronické trhovisko majú podľa Borisa Kordoša z portálu eaukcie.sk obchodovať obstarávatelia najmä bežne dostupné tovary a služby. To sú také, ktoré sa využívajú na bežnú prevádzku inštitúcií, napríklad kancelárske potreby. Cez štátny eBay sa však zabezpečujú aj stavebné práce. "Ak ide o investíciu, na ktorú je potrebná projektová dokumentácia, obstarávať by mali ľudia bežnou formou verejného obstarávania ako doteraz," povedal Kordoš. Nie vždy totiž obstarávateľ vie, čo a v akom rozsahu potrebuje, nakoľko po odkrytí napríklad starých škridiel okolo diery na streche môže zistiť, že je zničené celé podložie strechy. Po zadaní objednávky sa už do nej však vstupovať nedá. Vygenerovaná zmluva je automaticky zverejnená v Centrálnom registri zmlúv a je platná a účinná.

Potenciál trhoviska je vysoký

Ministerstvo vnútra je však s fungovaním elektronického trhoviska spokojné. Po troch mesiacoch jeho ostrej prevádzky presiahli úspory 4,7 milióna eur. Prevýšili tak doterajšie náklady na projekt vo výške 3,5 milióna eur. Cez elektronické trhovisko sa doteraz uzavrelo už vyše štyritisíc obchodov za vyše 17 miliónov eur. Vstupná cena bola však 22,2 milióna eur, čiže priemerná úspora bola viac ako 21 percent. Výraznejšie štát ušetril napríklad pri obstarávaníach v rezorte obrany. Na výmenu 44 okien na budove ministerstva vyčlenilo na stavebné práce 35-tisíc eur. Zo 17 súťažných ponúk však vyšla najlacnejšia za 15-tisíc eur, čím rezort ušetril až 58 percent z predpokladaných nákladov. Pri oprave budovy výcvikového strediska Lešť sa vstupná cena znížila o 45 percent.

Fakty o elektronickom trhovisku

Testovacia prevádzka sa začala v októbri 2015, v ostrej prevádzke je od februára 2015, od marca je povinná pre všetky štátne inštitúcie, mestá a obce. Verejná správa má cez systém nakupovať všetky bežne dostupné tovary a služby nad 1 000 eur, diskutuje sa o zvýšení hranice na 5 000 eur. V prípade

štátu je horný limit 134-tisíc eur. Ostatní obstarávatelia majú strop 207-tisíc eur. Pri stavebných prácach je horný finančný limit 5,2 milióna eur. Proces obchodovania trvá 72 hodín, kým sa však vybaví všetky potrebné úkony s obchodom spojené, obstarávanie trvá približne týždeň. Počet registrovaných dodávateľov je dnes takmer osemtisíc a denne sa uskutoční okolo 68 obchodov. Najčastejšie sa cez štátny eBay doteraz obchodovali kancelárske potreby. Medzi najaktívnejších obstarávateľov patria: Národná diaľničná spoločnosť (135 obchodov), Fakultná nemocnica v Prešove (87), **Ekonomická univerzita v Bratislave** (80), Detská fakultná nemocnica v Banskej Bystrici (70), ministerstvo obrany (40) a ministerstvo vnútra (39).

Ceny bývania opäť rastú, najviac v Košiciach

Priemerné ceny nehnuteľností na Slovensku (v EUR za štvorcový meter)

štvrtrok 2014 1. štvrtrok 2015

Bratislavský 1 652 1 682

Trnavský 827 829

Trenčiansky 636 635

Nitriansky 584 572

Žilinský 795 747

Banskobystrický 731 717

Prešovský 777 728

Košický 894 941

Slovensko spolu 1 221 1 226

Ako sa vyvíjali ceny nehnuteľností na Slovensku (v EUR za štvorcový meter)

2007 1 238

2008 1 511

2009 1 344

2010 1 291

2011 1 251

2012 1 237

2013 1 226

2014 1 216

Priemerné ceny podľa typu bytov (v EUR za štvorcový meter)

1. štvrtrok 2014 1. štvrtrok 2015

Jednoizbový byt 1 231 1 423

Dvojizbový byt 1 342 1 377

Trojizbový byt 1 405 1 257

Byty spolu 1 293 1 326

Domy 1 096 1 101

Spolu 1 216 1 226

[Späť na obsah](#)

4. **Vysoké školy ponúkajú tisíc eur za rok, či to pritiahne študentov, ešte nevedia**

[Téma: Ekonomická univerzita; dennikn.sk; 05/05/2015; Veronika Folentová]

Odbory, ktoré trh potrebuje a kde je podľa štátu málo študentov, dostávajú navyše peniaze na štipendiá. Tento rok na ne pôjdu takmer štyri milióny eur.

Veronika Folentová

Príď študovať na Hutnícku fakultu Technickej univerzity v Košiciach preferované odbory a získaj tisíc eur už v prvom ročníku. Hľadá to na webe aj plagátach fakulta, ktorá chce aj finančným motivovaním získať viac študentov.

Tisíc eur za rok však nemusia získať len študenti na Hutníckej fakulte v Košiciach, štát dáva peniaze na štipendiá šestnástim univerzitám. Prvýkrát ministerstvo školstva dotovalo štipendiá na vybrané odbory tento akademický rok, bude v tom pokračovať aj ďalší.

"V roku 2014 bola na motivačné odborové štipendiá vyčlenená suma 4, 15 milióna eur, v roku 2015 je to 3,7 milióna," povedalo ministerstvo. Technika a prírodné vedy

Štát podporuje najmä technické, informatické či prírodovedné odbory, celkovo idú peniaze na 52 odborov. "Štát tak chce podporiť vzdelávanie v oblastiach, ktoré považuje za dôležité pre trh práce," hovorí dekanka Hutníckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach Iveta Vasková.

Odbory štát vyberal podľa toho, ako sa ich absolventi uplatňujú na trhu práce, dodala.

Či štipendiá pomohli a zvýšili záujem, ešte nevedia, keďže prvýkrát dostali peniaze vlni. "Ale myslím si, že aj to je pre mladého človeka v dnešnej dobe nezanedbateľná forma motivácie," hovorí Vasková. Zvlášť pri súčasnom systéme financovania školstva a nedostatku technicky vzdelaných odborníkov, vrátane absolventov vysokých škôl a nadbytku absolventov humanitných škôl, ktorí nemajú uplatnenie na trhu práce.

Vlni sa na Hutnícku fakultu Technickej univerzity v Košiciach prihlásilo 171 ľudí. Koľko ich bude tento rok, ešte nevedia, študenti môžu poslať prihlášky do konca mája.

Ani ministerstvo ešte nehovorí, či tisíceurové štipendiá zvýšili záujem o štúdium konkrétnych odborov, kam chce štát nalákať viac ľudí. "V strednodobom horizonte ministerstvo školstva vyhodnotí, či poskytovanie finančných prostriedkov podporilo záujem o štúdium týchto odborov," tvrdí štát.

Ministerstvo začalo finančne dotovať študentov pre to, že vláda chce podporovať na vysokých školách technické a prírodovedné odbory. "Bola to aj požiadavka zamestnávateľov, s ktorými rokujú odborníci rezortu," dodalo.

Či sa na podporované odbory prihlási viac študentov vďaka peniazom, je podľa Renáty Králikovej, doktorandky Stredoeurópskej univerzity v Budapešti a analytičky Inštitútu pre dobre spravovanú spoločnosť SGI, otázne. Odmeňovanie sa podľa nej dotkne najmä ľudí, ktorí už šli na tieto odbory.

"Ak som maturant, ktorý sa doteraz profiloval úplne iným smerom, tak ma nepresvedčí ani 1000 eur na rok, lebo na to štúdium nebudem pripravená a už sa nestihnem pripraviť, a tiež ma to vôbec nemusí zaujímať," hovorí Králiková. Presvedčiť to podľa nej môže len tých, ktorí si ešte úplne nevybrali, kam pôjdu študovať.

Takáto finančná motivácia je podľa nej aj neistá, lebo štát môže na budúci rok štipendiá zrušiť. "A potom čo? Prejdú študenti na inú školu?" pýta sa Králiková.

Kto dostane peniaze

Peniaze nemajú dostať všetci študenti. Kto a koľko ich získa, má určiť škola, ale podmienkou ministerstva je, aby ich získala najviac polovica študentov. Odporúčajú však, aby dostalo tisíc eur 15 percent najlepších študentov. Tohto odporúčania sa pridrža aj Technická univerzita v Košiciach.

Študenti môžu získať peniaze aj v prvom ročníku, do úvahy sa tak budú brať výsledky zo stredných škôl. Plusom štipendií je podľa Králikovej to, že ide o pozitívnu motiváciu a nie o administratívne obmedzovanie počtu študentov po odboroch.

Nerieši to však podľa nej podstatu problému. "Keby sa ľudia rozhodovali len podľa finančnej motivácie, tak podľa zverejnených prieskumov o platoch by sa museli všetci húfne hrnúť na IT odbory," vysvetľuje.

To, že je problém zložitejší, ukazujú podľa nej aj zistenia Scio, že veľká časť stredoškôľakov, ktorých testovali a ktorí chcú ísť študovať do Česka, sa chystá študovať IT a technické smery. "Toto ukazuje, že problémom nemusí byť len oblasť štúdia, ale aj jeho kvalita na Slovensku," hovorí Králiková.

Pýta sa preto, či je v tomto prípade cesta študentom platiť, aby u nás študovali. "Nie je lepšie tie peniaze investovať inak?"

Dôležité podľa nej je, aby sa štát pozrel na to, ako sa učia predmety, ako je matematika či fyzika. O tom, či niekto pôjde na technické či prírodné vedy, sa totiž podľa nej rozhoduje oveľa skôr ako v maturitnom ročníku.

"Ak ich nebaví matematika či fyzika a nemajú z nich dobré základy, tak na tie tvrdé vedy nepôjdu." Dobré základy sa podľa nej nezískajú tým, že ich budeme nútiť mať viac matiky, fyziky, ale, že sa zmení vyučovanie tých predmetov.

Rovnako tak by sa podľa nej malo pozrieť na to, ako sa učia technické odbory u nás. "Mne napríklad úplne chýba v tej diskusii otázka prepojenia s humanitami – napríklad IT a humanitné vedy sú základom kreatívneho priemyslu, bol to základný kameň inovácií v Apple," dodala.

Ktorá vysoká škola dostane koľko peňazí na štipendium pre rok 2015

Verejné vysoké školy Suma
Univerzita Komenského v Bratislave 542 775
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach 116 400
Prešovská univerzita v Prešove 46 050
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave 33 450
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre 103 425
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici 69 075
Trnavská univerzita v Trnave 26 550
Slovenská technická univerzita v Bratislave 1 359 000
Technická univerzita v Košiciach 598 950
Žilinská univerzita v Žiline 437 850
Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne 55 200
Ekonomická univerzita v Bratislave 33 000
Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre 108 000
Technická univerzita vo Zvolene 109 650
Katólicka univerzita v Ružomberku 41 625
Univerzita J. Selyeho 25 575

Zdroj - Ministerstvo školstva

[Späť na obsah](#)

5. Kaliňák si pochvaľuje elektronické trhovisko, úspory prevýšili náklady

[Téma: Ekonomická univerzita; pluska.sk; 05/05/2015; TASR]

Minister vnútra Róbert Kaliňák bilancuje zavedenie elektronického trhoviska po troch mesiacoch jeho ostrej prevádzky.

Rozhodnutie ísť do projektu Elektronického trhoviska bolo správne. Ukazuje sa to už po troch mesiacoch jeho ostrej prevádzky, od februára do apríla tohto roka, kedy celkové dosiahnuté úspory presiahli 4,7 milióna eur a výrazne tak prevýšili doterajšie náklady na projekt vo výške 3,5 milióna eur. Na utorkovej tlačovej konferencii to konštatoval minister vnútra Robert Kaliňák (Smer-SD).
Protikorupčné opatrenie

"Môžeme ho považovať určite za najväčšie protikorupčné opatrenie, ktoré prijala akákoľvek vláda, ktorá tu doteraz bola," vyzdvihol. Výhodou Elektronického trhoviska je totiž to, že je úplne anonymné a až do skončenia elektronickej aukcie nikto nevie, kto nakupuje a dodáva daný tovar alebo službu.
Úspora 21 percent

Za doterajšiu prevádzku sa cez Elektronické trhovisko uzatvorilo viac ako 4000 obchodov v celkovej hodnote 17,460 milióna eur. Ich pôvodná vstupná cena bola pritom 22,204 milióna eur, priemerná dosiahnutá úspora tak dosiahla viac ako 21 %, vyčíslil Kaliňák.

Počet registrovaných dodávateľov v systéme je v súčasnosti takmer 8000. Knižnica opisných formulárov, ktorá podľa ministra najviac zjednodušuje obchodovanie na Elektronickom trhovisku, obsahuje už takmer 13.500 opisov, teda príkladov verejného obstarávania na konkrétny tovar alebo službu.
Najčastejší tovar

Najčastejšie obchodované tovary cez trhovisko boli doteraz predovšetkým kancelárske potreby. V minulosti boli práve tieto často predmetom špekulácií a predražených nákupov, upozornil Kaliňák. "Elektronické trhovisko dokázalo upratať ich ceny na prijateľnú úroveň," zdôraznil. Dobré sa však podľa neho ukazuje fungovanie systému aj pri komplikovanejších nákupoch, ako napríklad v zdravotníctve či pri stavebných prácach.
Najaktívnejší v obchodoch

Za najaktívnejších obstarávateľov označil Národnú diaľničnú spoločnosť (135 obchodov), Fakultnú nemocnicu v Prešove (87), **Ekonomickú univerzitu v Bratislave** (80), Detskú fakultnú nemocnicu v Banskej Bystrici (70), ministerstvo obrany (40) a ministerstvo vnútra (39).

Zároveň je vidieť veľký rastový potenciál trhoviska, vyzdvihol Kaliňák. Za uplynulý mesiac, ktorý bol doteraz najrušnejší, boli uzavreté obchody vo výške 9 miliónov eur pri úspore takmer 2,4 milióna eur. "Snažíme sa v ňom stále niečo vylepšovať, pôvodné detské choroby sme odstránili, čaká nás ale určite ešte puberta. Sme pripravení veľmi pružne reagovať na všetky poznámky, pripomienky dodávateľov alebo odberateľov," doplnil minister.
Existuje aj blacklist

Prípady problémových dodávateľov, ktorých správanie nie je úplne v poriadku, sa podľa neho priebežne riešia. Na tzv. blackliste je momentálne šesť podnikateľov, ktorí nedodržali obchodné podmienky. "Malo by to byť veľkou výstrahou pre tie spoločnosti, ktoré majú chuť podvádzať. Hlavné problémy sú v rýchlosti dodávky a kvalite," priblížil Kaliňák.

Minister tiež odmietol výhrady na údajnú komplikovanosť obchodovania cez Elektronické trhovisko či potrebu dodatočných kapacít pre obstarávateľov, ktoré sa občas objavujú. "Z nášho pohľadu určite nie. Potom stojí otázka, ako obstarávali doteraz. Toto je jednoduchšie obstarávanie ako ktorékoľvek predtým," doplnil.
Elektronické trhovisko

Elektronický kontrakčný systém (EKS) je jedným zo súboru opatrení vlády SR v boji proti korupcii. Cez Elektronické trhovisko, ako prvej súčasťou EKS, majú povinne nakupovať štát, obec, vyšší územný celok, ako aj organizácie, ktoré sú nimi zriadené či majetkovo prepojené, ak hodnota tovaru, služieb či stavebných prác presahuje 1000 eur a dosahuje 134.000 eur v prípade štátu, respektíve 207.000 eur v prípade ostatných obstarávateľov. Pri stavebných prácach predstavuje horný finančný limit 5.186.000 eur.

Okrem Elektronického trhoviska nasledujú ďalšie dva nástroje. Ide o Dynamický nákupný systém, ktorý má zabezpečiť, aby sa do verejných súťaží mohlo zapojiť čo najviac dodávateľov. Tretím je Elektronická podpora procesov, teda poskytovanie informácií, vysvetľovanie či publikovanie dobrej praxe. Dodávateľom EKS pre ministerstvo vnútra je konzorcium Anasoft, Slovak Telekom (ST) a Tlačová agentúra Slovenskej republiky (TASR).

Autor - TASR

[Späť na obsah](#)

6. Rozbehli sa do sveta

[Téma: Ekonomická univerzita; Život; 06/05/2015; 19/2015; s.: 88,89,90; zaujalo nás; LENKA JURÍKOVÁ]

Aj dcéry ADYHO HAJDU, SONE MÜLLEROVEJ či VILA ROZBORILA sa rozhodli odísť za vzdelaním do zahraničia. Vrátia sa?

DETI ZNÁMYCH SLOVÁKOV DALI PREDNOŠŤ ŠTÚDIU V ZAHRANIČÍ

Praha, Viedeň, Londýn, Paríž či niektoré z veľkomiest USA - mapa sveta je veľká, rovnako ako túžba mnohých mladých Slovákov odísť z krajiny a študovať v cudzine. Kvôli vzdelaniu sa do sveta rozbehli aj niektorí potomkovia našich známych osobností. S plnou podporou svojich rodičov, ktorí si mohli dovoliť ich pobyt v cudzine zaplatiť. Niektorých pritom hnala potreba zdokonaľiť sa v jazyku, iní zase túžili po vzdelaní či príležitostiach, akých by sa im doma sotva dostalo. Tvrdí to aj otec 22-ročnej Dominiky, herec Ady Hajdu, ktorá si pre štúdium vybrala univerzitu s takmer 600-ročnou históriou v belgickom mestečku Leuven, kde bude tento rok promovať. Venuje sa európskym štúdiám. „Podľa mňa nie je nič lepšie, ako byť pri Bruseli a študovať tento odbor,“ hovorí herec na margo svojej dcéry, ktorá na belgickú školu prestúpila z bratislavskej Univerzity Komenského. Aby mohla odísť do zahraničia, privyrábala si v jednej firme, rodičia jej hradia hlavne bývanie a ostatné náklady na život. Či v Belgicku ostane aj po dokončení školy, zatiaľ vraj jej rodičia nevedia, pracovné ponuky však už údajne dostala.

V meste módy

Cudzina sa zrejme stane neskôr domovom aj pre dcéru Soni Müllerovej Emu (21), ktorá už tri roky žije a študuje v Paríži módnym marketing. Skĺbila tak nielen svoj záujem o módu, v minulosti sa párkrát sama objavila v úlohe modelky, ale zúročila aj svoje jazykové schopnosti - ešte počas gymnázia totiž strávila rok v Kanade, aby sa zdokonalila v angličtine a pochytila základy francúzštiny, ktorú si zamilovala tak, že neskôr v jej štúdiu pokračovala. Pomohlo jej to dostať sa aj na vysnívanú školu. „Mala silnú motiváciu, veľmi chcela odísť do Paríža a spoznávať nových ľudí,“ hovorí jej mama, ktorá ju často navštevuje, dokonca jej v začiatkoch pomáhala hľadať ubytovanie. Na život vo francúzskej metropole si Ema aj sama privyrába - pracovala už na stáži pre módnou značku Chloé a podieľala sa aj na organizovaní týždňa módy. Vo Francúzsku, na parížskej Sorbonne, v minulosti študovala aj dcéra Milana Lasicu Hana (34). Vtedy začínajúca spisovateľka a publicistka si vybrala odbor komparatívna literatúra a v meste na Seine strávila tri roky. Predtým vyštudovala vo Viedni ekonómiu, rovnako ako aj jej sestra Žofia.

Smelší a odvážnejší

Viedeň ako štartovaciu dráhu vybral svojej dcére pred rokmi aj moderátor Vilo Rozboril, chodila tam na strednú školu. „Dozvedel sa o zaujímavom európskom projekte pre deti z iných krajín, ktoré sa mohli na viedenskej škole učiť cudzie jazyky a bývať v internáte. Boli tam deti z 35 krajín sveta. Medzinárodný bol aj kolektív učiteľov, hudobnú výchovu nás učila Newyorčanka, angličtinárka bola z Manchesteru, matematikárka z Bratislavy," spomína dnes 27-ročná Katarína. Strela sa aj s iným prístupom v rámci vzdelávania. „Deti v zahraničí sa nikdy nebáli prihlásiť, povedať svoj názor, pracovať v tímoch. Mám pocit, že za mojich školských čias boli naproti tomu slovenské deti viac hanblivé a zvyknuté na to, že učiteľ má rozprávať viac ako žiak, čo je podľa mňa veľká chyba. Azda sa to už zmenilo. Slovenské školy by som však nikdy nepodceňovala. Vravievalo sa dokonca, že predmety ako fyzika, chémia a biológia boli vyučované prísnejšie na Slovensku ako v Rakúsku, zatiaľ čo jazyky sa človek naučil lepšie v cudzine. Ťažko povedať, ono zrejme najdôležitejšie bolo a je vždy to, čo si z toho dieťa vezme," vraví moderátorova dcéra, ktorá vo Viedni začala študovať aj vysokú školu, no napokon prešla na **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**, keďže chcela byť bližšie k domu. Stihla si však odbehnúť aj na študijný pobyt do Madridu. Dnes pracuje v Dánsku.

Stratená na letisku

Drieť viac na sebe - aj to dosiaľ naučila zahraničná skúsenosť dcéru Ivety a Martina Malachovských, 20-ročnú Kristínu. „V zahraničí sa musíte viac snažiť, aby vás ocenili, lebo konkurencia je veľká a presadiť sa v medzinárodnej škole dá občas naozaj zabráť," vysvetľuje mladá študentka, ktorá už počas strednej školy absolvovala ročný pobyt v Anglicku a momentálne študuje hotelový manažment na vysokej škole vo Viedni. Zahraničie ju vraj lákalo odjakživa, a preto je vďačná, že má možnosť študovať mimo domova. „Slovensko som pri svojom rozhodovaní vôbec nezvažovala, hoci aj tu sú určite školy s podobným zameraním. To, či mám vďaka zahraničiu lepšie vyhliadky do budúcnosti, však posúdiť neviem. Verím, že každý šikovný a cieľavedomý človek to môže dotiahnuť ďaleko, pokiaľ si pôjde za svojím cieľom. Ak chce niekto urobiť kariéru v zahraničí, tak čím skôr začne, tým lepšie," hovorí. Hoci, ako priznáva, začiatky v cudzine neboli ani pre ňu úplne jednoduché. „Cez Vianoce som napríklad uviazla na londýnskom letisku Heathrow a nič nelietalo. Nedalo sa nič robiť, nepomohol by mi ani plač, ani hodiť sa o zem. Musela som sa vynájsť. Ale práve to, že človek sa rýchlo naučí žiť na vlastnú päsť, považujem za najväčšiu výhodu štúdia v zahraničí. Musí si všetko vybaviť sám, osvojiť si nový systém, vybaviť si nové telefónne číslo či bankový účet a popritom sa v podstate učí nový jazyk, spoznáva nových ľudí. Ak to zvládne, je to úžasná výhoda do budúcnosti," konštatuje Kristína.

Do Prahy na skok

Láhkou dostupnosťou okrem Viedne láka mnohých ku štúdiu aj Česká republika. Podľa posledných informácií na českých verejných vysokých školách študuje až dvadsaťtisíc mladých ľudí zo Slovenska. Pre Prahu sa rozhodla aj dcéra herečky Anny Šiškovéj Tereza Nvotová (27), ktorá si vybrala Filmovú a televíznu fakultu Akadémie múzických umení a svoju voľbu si nevie vynachváliť. O tom, že by študovala na Slovensku, vraj nikdy neuvažovala. „Samozrejme, i u nás sú dobré univerzity, ale pokiaľ ide o filmové umenie, je Česko lepšie. České školy majú k dispozícii viac peňazí, takže si môžu dovoliť napríklad kvalitnejšiu techniku," povedala Tereza nedávno v rozhovore pre český Týden. Blízkosť Prahy k domovu vyhovovala aj dcére herečky Michaely Čobejovej Ivane (22). Tá sa po štyroch rokoch strávených v Bratislave rozhodla štúdium architektúry dokončiť práve v českej metropole. „Môj pôvodný plán bol doštudovať na Sint-Lucas Architectuur v belgickom Gente, kde som počas školy bola na pobyte Erasmus. Ten sa propaguje hlavne ako strhujúci zážitok z nového kolektívu, ktorého súčasťou sú večierky a nové priateľstvá. Ale ak ste aj v Bratislave samotársky domased ako ja, budete ním aj v Gente...," opisuje. Túto skúsenosť však neľutuje. „Myslím, že pobyt mi pomohol vytvoriť si obraz o Belgicku, či už o architektúre, alebo o povahe ľudí, a to je vec, ktorá sa dá získať iba tým, že niekde chvíľu žijete. A škola mala dobrú knižnicu. Napokon som však zistila, že nemám veľmi povahu na život v úplne odlišnom prostredí," vysvetľuje. Preto pre svoje ďalšie vzdelanie hľadala niečo bližšie. Zaujímala ju hlavne stredná Európa, keďže tvrdí, že štúdium architektúry je úzko späté s krajinou, v ktorej ho môžete získať. Vybrala si teda Prahu. „Nemyslím si však, že dobrá škola je všetko. Je dobré spoznať niečo nové, overiť si názory a prístupy, ktoré človek získal, ale podľa mňa štúdium je hlavne o individuálnej snahe a záujme," vraví budúca architektka.

Od golfu k médiám

V prípade 28-ročnej Lujzy Bubánovej rozhodla o tom, čo a kde bude študovať, viac-menej náhoda. Dcéra riaditeľky reklamnej agentúry Simony Bubánovej a speváka Janka Kurica sa dnes venuje sociálnym médiám a technologickým inováciám, v tejto oblasti aj podniká. K tomuto oboru sa však dostala prostredníctvom golfu. „Potrebovala som si zarobiť peniaze na to, aby som počas zimy mohla trénovať v zahraničí. Pracovala som preto v rôznych športových kluboch v Španielsku. Vtedy sa sociálne médiá ešte len začínali používať na reklamu a marketing a ja som sa k tomu dostala. Cez sociálne siete sme organizovali turnaje, natáčali sme prvé reklamy na internet. Na ten čas to bolo celkom novátorské a mňa to veľmi bavilo. Uvedomila som si, že práve touto cestou sa bude zrejme svet uberať. Preto som si našla školu so zameraním na digitálny marketing. Vyberala som si medzi Dubajom a San Franciscom,

rozhodla som sa napokon pre druhú možnosť." S angličtinou problém nemala, keďže navštevovala bilingválne gymnázium a dnes má dokonca pocit, že v prostredí biznisu ňou komunikuje lepšie ako v slovenčine. „Bola to príjemná skúsenosť a pre mňa veľká výzva. Podľa Financial Times ide o najviac internacionálnu školu na svete, len v našej triede sme sa stretli študenti štyridsiatich národností. Alma mater celého vyučovania pritom bola tímová práca a namiesto písania diplomových prác sme mali na starosti konkrétny projekt. V mojom tíme sme robili marketingovú kampaň pre General Electric, ktorý si projekt napokon adoptoval. Bol to úplne iný zážitok, nemali sme spätnú väzbu od učiteľa, ale od človeka, ktorý ten projekt využil," spomína Lujza na skúsenosti, ktoré rozhodli o jej budúcom uplatnení.

Doma neostane

Čerstvú skúsenosť s pobytom v zahraničí má aj syn herečky Zuzany Fialovej 17-ročný Dávid, ktorý minulý polrok strávil na Floride. „Prišiel s tým sám, pretože aj jeho spolužiaci z bilingválneho gymnázia chodia kvôli jazyku do sveta. A aby to nebolo také jednoduché vrátiť sa domov, vybrali sme si Ameriku. Anglicko je príliš blízko," vysvetlila herečka. Okrem zlepšenia angličtiny mala podľa nej zahraničná skúsenosť ešte jeden prínos. „Zrazu si to dieťa uvedomí, že komfort, ktorý má doma a ktorý mu pripadá prirodzený, nie je až taká samozrejmosť a viac si to váži, keď to nemá. Aspoň u nás sa to stalo," hovorí Zuzana Fialová. O rok jej syn bude maturovať a rovnako plánuje, že nezostane doma, ale vyberie sa do cudziny. Tým, že jednu skúsenosť za sebou má, bude to pre neho zrejme ľahšie. Tentoraz však uvažuje o Mníchove.

LENKA JURÍKOVÁ

Koho ešte zlákala zahraničie?

Katarína Brychtová mladšia (26) - študovala scenáristiku na New York Film Academy.

Linda Skrúcaná (32) - študovala sociológiu, ekonomické teórie a marketingovú komunikáciu na univerzitách vo Francúzsku a v americkom Chicagu.

Andrej Kiska mladší (28) študoval financie a manažment na Virginskej univerzite v USA.

Natália Kisková (24) - si vybrala rovnaký odbor ako brat zameraný na financie a manažment, študuje v Bostone.

Ján Čarnogurský mladší (44) - študoval právo vo Viedni, rovnako ako jeho sestra Viera (36).

Peter Hrušovský (37) - po štúdiu práva na Univerzite Komenského v Bratislave si doplnil vzdelanie z kanonického práva na jezuitskej Gregorovej univerzite v Ríme.

„V zahraničí sa musíte viac snažiť, aby vás ocenili, lebo konkurencia je vysoká."

foto:

Paríž sa pre HANU LASICOVÚ stal domovom na tri roky.

Dcéra IVETY MALACHOVSKÉJ to domov z Viedne nemá až tak ďaleko.

ADY HAJDU tvrdí, že doma sa nikdy o politike nebavili. Preto ho samého prekvapilo, akú školu si jeho dcéra DOMINIKA vybrala.

Televízna brandža zlákala aj dcéru KATARÍNY BRYCHTOVEJ, ktorá sa pred rokmi rozhodla venovať scenáristike.

TEREZA NVOTOVÁ si pochvaľuje úroveň českej filmovej školy.

KISKOVÉ deti, syn ANDREJ a dcéra NATÁLIA si vybrali financie a manažment.

LUJZA BUBÁNOVÁ promovala v San Franciscu.

VILOVI ROZBORILOVI záležalo na tom, kde bude študovať jeho dcéra KATKA.

EMU MÜLLEROVÚ móda vždy zaujímala. Rozhodla sa preto pre štúdium v Paríži.

[Späť na obsah](#)

7. Novým členom Rady pre rozpočtovú zodpovednosť má byť Rudolf Sivák

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 06/05/2015; eTREND; Michal Lehuta]

Guvernér Národnej banky Slovenska Jozef Makúch odmieta zverejniť, koho menuje ako nového člena Rady pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ). Podľa informácií TREND.sk však už svojho nominanta vybratého má. Má ním byť prorektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Rudolf Sivák.

Zdroj - SITA

Rudolf Sivák (59) pôsobí dlhodobo v akadémii. Na Vysoké škole ekonomickej (dnes **Ekonomická univerzita v Bratislave**) vyštudoval a pracoval od roku 1977. Najprv ako asistent, neskôr ako tajomník národohospodárskej fakulty, jej prodekan i dekan. V rokoch 2007-2015 zastával funkciu rektora univerzity.

Pred ostatnými prezidentskými voľbami R. Sivák, vtedy rektor univerzity, verejne podporil kandidatúru premiéra Roberta Fica. R. Sivák narodený 9. novembra 1955 v Topolčanoch sa tiež vyskytuje v zozname záujmových osôb bývalej Štátnej bezpečnosti (ŠtB) - zrejme v súvislosti s pôsobením na univerzite už počas socializmu.

V údajnom spise Slovenskej informačnej služby Gorila sa R. Sivák spomína v súvislosti s členstvom v dozornej rade Bratislavskej teplárenskej, ktorá mala byť privatizovaná finančnou skupinou Penta. V roku 2005 o tom napísal denník Pravda s tým, že R. Sivák Pentu zastupoval vo viacerých firmách, napríklad v textilnej spoločnosti Ozeta Neo.

Kvôli tomu sa mal osobne stretnúť s bývalou riaditeľkou Fondu národného majetku Annou Bubeníkovou a funkcie sa vzdať.

Národná banka Slovenska na otázku nového člena RRZ reagovala len stručnou odpoveďou, že "v súčasnosti je predčasné sa vyjadrovať." Samotný Rudolf Sivák svoju nomináciu pre TREND.sk tiež potvrdiť nechcel. "Nového člena Rady pre rozpočtovú zodpovednosť navrhuje Jozef Makúch, guvernér Národnej banky Slovenska a nie je náležité, aby som sa k tejto otázke vyjadroval," napísal.

Mandát doterajšieho člena RRZ ekonóma Michala Horvátha vyprší 26. júna. Rozhodnutie J. Makúcha nezverejňovať meno svojho nominanta do rozpočtovej rady môže súvisieť s neochotou obhájiť ho vo verejnej diskusii. V minulosti sa napríklad uvažovalo, že by členom slovenskej Rady mohol byť kvôli potvrdeniu jej nezávislosti aj expert zo zahraničia.

Návrh na vymenovanie nového člena RRZ zatiaľ na programe májovej schôdze národnej rady nie je. Na jeho schválenie stačí v parlamente jednoduchá väčšina poslancov.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť je nezávislá inštitúcia, ktorá monitoruje a hodnotí vývoj hospodárenia Slovenskej republiky, ako aj plnenie pravidiel rozpočtovej zodpovednosti a transparentnosti. Má dvoch členov a predsedu, ako aj kanceláriu so zhruba desiatimi analytikmi.

Poznámka: Vydavateľstvo TREND Holding vlastní spoločnosť V3 Media Holdings patriaca k finančnej skupine Penta.

[Späť na obsah](#)

8. Eva Štefániková bude členkou predstavenstva a námestníčkou Generali Poistovne

[Téma: Ekonomická univerzita; strategie.sk; 06/05/2015; Redakcia]

Od 1. 6. 2015 sa novou členkou predstavenstva a námestníčkou pre Rezort Obchodu Generali Poistovňa, a. s. v Bratislave stane Eva Štefániková.

Eva Štefániková sa od roku 2000 venovala riadeniu obchodu vo viacerých poisťovniach, kde pôsobila vo vrcholovom manažmente. V roku 2008 sa prvýkrát stala súčasťou skupiny Generali, pracovala na medzinárodných projektoch a v roku 2011 sa stala členkou predstavenstva Generali Poistovňa, a. s. na Slovensku, aby implementovala novú obchodnú stratégiu spoločnosti. Vyštudovala **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**.

Predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Generali Poistovňa, a. s. Roman Juráš povedal: "Som veľmi rád, že Eva Štefániková sa po roku a pol vracia do predstavenstva našej spoločnosti. Eva posilní tím slovenskej Generali a znásobí dynamiku rastu spoločnosti prostredníctvom hlavných odbytových

ciest a využitím nových obchodných príležitostí a synergií medzi jednotlivými distribučnými kanálmi."

Poznámka: Vymenovanie za člena predstavenstva podlieha schváleniu regulačných orgánov.

[Späť na obsah](#)

9. Možnosti angličtinárov vzdelávať sa, sú na Slovensku slabé

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 06/05/2015; Školský servis; Školský servis]

Situáciu zachraňujú vydavatelia učebníc, samotní učitelia a konferencia ELT FORUM.

Bratislava 6. mája (SkolskyServis.sk) - Možnosti učiteľov angličtiny vzdelávať sa sú na Slovensku slabé. Navyše, v účasti na odborných konferenciách im niekedy bránia aj samotní riaditelia škôl, najmä kvôli problémom so suplovaním.

V súvislosti s konferenciou pre angličtinárov ELT FORUM, to uviedla Klaudia Bednárová, predsedníčka Asociácie jazykových škôl SR, ktorá akciu organizuje. ELT FORUM bude 5. a 6. júna na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**.

"Okrem konferencie máme k dispozícii len malé workshopy, ktoré zastrešujú vydavatelia učebníc, alebo akcie, ktoré si zorganizujú učitelia sami," opisuje situáciu Bednárová a dodáva, že dobrý učiteľ sa musí vzdelávať neustále.

Na piatom ročníku konferencie ELT FORUM, ktorá je zameraná na trendy vo vzdelávaní a rozvoj pedagogických zručností, vystúpi medzinárodne uznávaní lektori Gillie Cunningham, Philip Kerr, Mark Andrews, ako aj ďalší.

"Okrem prednášok a workshopov prináša akcia učiteľom možnosť zoznámiť sa s kolegami z celého Slovenska, vymeniť si s nimi skúsenosti a vzájomne sa inšpirovať," uzatvára Bednárová.

Konferenciu ELT FORUM podporilo aj Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Hlavným partnerom je jazykové centrum the Bridge. Mediálnymi partnermi sú časopisy Profit, Friendship, Dobrá škola, noviny The Slovak Spectator, portály Skolskyservis.sk, Uspesnaskola.sk, Preskoly.sk a Slovenská komora učiteľov.

Odbornými partnermi sú Pedagogická a Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Prešovská univerzita a Metodicko-pedagogické centrum. Viac informácií nájdete na www.eltforum.sk

[Späť na obsah](#)

10. V slovenskej fanzóne to žije. Medaila bude, zhodujú sa fanúšikovia

[Téma: Ekonomická univerzita; hokej.sk; 06/05/2015; hokej.sk; jászva]

Ostrava sa počas majstrovstiev sveta zmenila na jednu veľkú oslavnú destináciu Slovákov. Do banického mesta prúdia zo všetkých kútov krajiny a ešte predtým, než vyrukujú do boja na tribúnach, zhlukujú sa v uličkách mesta či viacerých fanzónach. Slováci majú dokonca i jednu vlastnú. Nachádza sa len pár minút od ČEZ Arény, v priestoroch tenisového areálu za futbalovo-atletickým štadiónom Vítkovic. Pred každým zápasom našich im usporiadatelia pripravujú koncerty slovenských skupín i mnoho iných sprievodných aktivít, ktoré dokážu správne naladiť na zápasový vrchol. Podpismi nešetřili hokejové osobnosti Ján Lašák, Róbert Pukalovič a Marián Bezák.

"V prvom rade je z nich cítiť neuveriteľne silná podpora pre reprezentačný tím. Doslova z nich sála tá hokejová radosť. Sú výborní. A je jedno či sú posilnení alkoholom, alebo drogami. Samozrejme, tými hokejovými," pousmial sa Peter Bič, frontman skupiny Peter Bič Project. Tá zahrála hokejovým fanúšikom pred štvrtkovým zápasom. Príležitosť zavítať do Ostravy vzala všetkými desiatimi. "Všetci sme verní hokejoví fanúšikovia a prišli sme sem s jasným cieľom - navadiť fanúšikov na ďalšie víťazstvo!"

Vzťah k hokeju dokumentuje i fakt, že práve táto skupina nahrála pred pár rokmi hymnu HC Košice a pravidelne hráva na majstrovských oslavách východniarov. Raz by si chcela zanôtiť i na medailovej oslave národného výberu. "Bolo by to úžasné. Hokej naozaj milujeme, náš bubeník Jožko ho dokonca v minulosti hrával."

Svoje hokejové znalosti potvrdil Peter Bič i predzápasovým tipom na výsledok proti Slovincom.

"Vyhráme 3:2 a celkovo budeme majstri!" Uviedol bez zaváhania. My už teraz vieme, že zápas trafil takmer presne, bodaj by sa nemýlil ani pri tom druhom tipe.

Pod hudobným pódium sa bavili fanúšikovia s vlajkami označenými mestami zo zápasu, stredú i východu Slovenska. Tak ako Lukáš z Dolného Kubína. "Toto sú zážitky na nezaplatenie. Lístky sme kúpili cez predpredaj, cestu sme si skrátili voľáčim tekutým. A teraz sa už všetci tešíme z tejto skvelej

atmosféry."

Lukáš patrí medzi svetoznalých športových fanúšikov a v poslednom čase navštívil napríklad futbalový zápas v Liverpoole či Final Four basketbalovej Eurology v Prahe. Do stavežatej sa plánuje vrátiť už o pár dní. "Ak prejdeme cez štvrtfinále, tak ideme po medailu. A my Oravania po ňu pôjdeme s chalanmi!"

Podobné zámery majú i Gabika a Nika, spolužiačky z **ekonomickej univerzity v Bratislave**. Jedna z nich priamo z hlavného mesta, druhá z Myjavy. "Jednoznačne sa to oplatí! Našetriť na takúto vec nie je problém," usmievajú sa dievčatá, ktoré milujú z hokejistov ako správne slovanistky Miroslava Šatana. Ten však teraz získava silnú konkurenciu. "Tešíme sa na Tataru!"

Chýbať nemôžu ani zástupcovia východu. "Prišli sme z Košíc. Tam sme už jedno zlato oslávili a teraz chceme ďalšie!" usmieva sa Tomáš s pomaľovanou tvárou. "Do vlaku sme nasadali ešte bez lístkov. Už v meste sme ale urobili malý kšeftík s Dánmi a kúpili sme od nich lístky na večerný zápas."

A čo ak by to hazardérom nevyšlo a ostali by bez vstupeniek? "Aj tak by sme si poradili. Hokej by sme si pozreli vo fanzóne a potom ideme tak či tak na Stodolní! Nech vidia čo vydržia východniari!"

[Späť na obsah](#)

11. Možnosti vzdelávania angličtinárov sú u nás slabé, niekedy im v ňom bránia aj samotné školy

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 06/05/2015; eTREND; vb, ps]

vb, ps

Byť učiteľom je dar aj veľká zodpovednosť. Mnohí ju cítia sami, a preto robia všetko preto, aby sa ďalej rozvíjali, hoci im to systém práve veľmi neumožňuje. O tom, čo na Slovensku učiteľov angličtiny a cudzích jazykov všeobecne motivuje ale aj demotivuje, sme sa porozprávali s Klaudiou Bednárovou, predsedníčkou Asociácie jazykových škôl SR.

Ako hodnotíte možnosti vzdelávania angličtinárov na Slovensku?

Sú absolútne nedostačujúce. Slovensko je, bohužiaľ, miesto, kde kvalitné vzdelávanie pre angličtinárov, napriek nemalkej podpore z EÚ, takmer neexistuje. Výnimkou sú menšie workshopy, ktoré robia vydavatelia učebníc, akcie, ktoré si organizujú zariadenia učiteľia sami pre seba, ako aj konferencia ELT FORUM, ktorú už piaty rok zastrešuje Asociácia jazykových škôl SR.

Aká je kľúčové téma piateho ročníka ELT FORUM?

Kľúčovou témou je motivácia, rast a ďalšie vzdelávanie učiteľov. Okrem odborných prednášok má konferencia navyše aj silný motivačný význam. Prináša totiž možnosť zoznámiť sa s kolegami, vymeniť si s nimi skúsenosti a vzájomne sa inšpirovať. Byť lepším učiteľom v konečnom dôsledku znamená byť aj lepším človekom.

Čo v súčasnosti najviac demotivuje učiteľov vzdelávať sa?

Najsilnejším faktorom býva nezaujímavosť vedenia škôl o rast učiteľov. Ak vás niekto z času na čas nielen nepodporí a nepochváli, ale vám navyše kladie poľnú pod nohy, tak je veľmi ťažké udržať si motiváciu. Zaznamenali sme napríklad situácie, kedy riaditeľ školy nielenže nezaplatil učiteľovi konferenčný poplatok, ale ho ani nechcel - kvôli problémom so suplovaním - pustiť na akciu.

Čo podľa vás robí učiteľa dobrým učiteľom?

Dobrý učiteľ sa musí neustále vzdelávať a posúvať vpred. Ďalej by mal rešpektovať druhých a podporovať spoluprácu. Dobrým učiteľom je človek, ktorému záleží na tom, aby sa študenti naozaj učili. V angličtine sa používa vzorec teaching = learning. Znamená, že moje učenie je najlepšie vtedy, keď to čo učím študenti nielen počujú, ale to naozaj prijímajú a ovplyvňuje ich to.

5. ročník konferencie pre učiteľov angličtiny ELT FORUM sa koná 5. a 6. júna na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Jej mediálnym partnerom je aj inšpiratívny magazín PROFIT.

[Späť na obsah](#)

12. Generali má vo vedení novú posilu

[Téma: Ekonomická univerzita; investujeme.sk; 07/05/2015; Generali]

Od 1. 6. 2015 sa novou členkou predstavenstva a námestníčkou pre Rezort Obchodu Generali Poist'ovňa, a. s. v Bratislave stane Eva Štefániková.

Eva Štefániková má v poisťovníctve rozsiahle a dlhoročné skúsenosti na manažérskej úrovni už od roku 2000. Venovala sa riadeniu obchodu vo viacerých poisťovniach, kde pôsobila vo vrcholovom manažmente. V roku 2008 sa prvýkrát stala súčasťou skupiny Generali, pracovala na medzinárodných projektoch a v roku 2011 sa stala členkou predstavenstva Generali Poist'ovňa, a. s. na Slovensku, aby implementovala novú obchodnú stratégiu spoločnosti. Vyštudovala **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**.

Predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Generali Poist'ovňa, a. s. Roman Juráš povedal: "Som veľmi rád, že Eva Štefániková sa po roku a pol vracia do predstavenstva našej spoločnosti. Eva posilní tím slovenskej Generali a znásobí dynamiku rastu spoločnosti prostredníctvom hlavných odbytových ciest a využitím nových obchodných príležitostí a synergií medzi jednotlivými distribučnými kanálmi."

Zdroj - Generali

[Späť na obsah](#)

13. Investícia sa vracia

[Téma: Ekonomická univerzita; TA3, 12:00; 08/05/2015; Žurnál; René Medzihradský]

Zuzana Závodská, moderátorka: "Projekt elektronického trhoviska sa vypláca. Už za prvé tri mesiace ostrej prevádzky sa rezortu vnútra vrátili náklady na jeho spustenie. Nákupmi cez štátny eBay dokázali mestá a ministerstvá a ďalšie úrady ušetriť tisíce eur. Elektronické trhovisko má navyše nepriestrelný protikorupčný efekt."

René Medzihradský, redaktor: "Keď chce úrad nakúpiť napríklad kancelársky papier, na elektronické trhovisko zavesí svoju požiadavku a firmy sa môžu hlásiť so svojimi ponukami. Najnižšia cena potom víťazí. Všetko sa to pritom deje pod rúškom anonymity."

Robert Kaliňák (Smer-SD), minister vnútra: "Nikto nevie, kto súťaží a kto s kým súťaží. Čiže sa nevedia ani medzi sebou dohadovať firmy."

René Medzihradský: "Trhovisko funguje naostro od februára. Za tri mesiace sa podarilo ušetriť viac ako 4,5 milióna eur, čo je omnoho viac ako celý projekt stál."

Robert Kaliňák: "Dosiahnutá úspora prevyšuje náklady, ktoré sme doteraz na tento projekt vynaložili."

René Medzihradský: "Za prvé tri mesiace sa cez štátny eBay realizovalo vyše 4-tisíc obchodov za viac ako 17 miliónov. Najčastejšie ide o kancelárske potreby a tonery, no obchoduje sa skutočne so všetkým Možným."

Tatiana Behrová, poradkyňa ministra vnútra: "Detva napríklad na smetných nádobách ušetrila vysoké percento svojich peňazí. Nitra - kamerový systém asi 40-percentná úspora."

René Medzihradský: "Najaktívnejším používateľom elektronického trhoviska je Národná diaľničná spoločnosť. Vo veľkom ho využíva aj Fakultná nemocnica v Prešove a **Ekonomická univerzita Bratislava**. Úspora v niektorých prípadoch presahuje až 50 percent. Nakupovať cez verejnú súťaž je povinné od tisíc eur. Obce a mestá by uvítali vyššiu hranicu."

Milan Muška, podpredseda ZMOS-u: "Smerujú k tomu, že je potrebné podporiť miestnu ekonomiku, preto náš kompromisný návrh smeroval k zvýšeniu spodného limitu od 5 do 20-tisíc eur."

Tatiana Behrová: "Postupne, keď zistia aké je to jednoduché, tak veľmi radi budú používať ten systém."

René Medzihradský: "Trhovisko má navyše efektívny systém proti nepoctivým podnikateľom. Tí sa ocitnú na takzvanom black liste a zatiaľ tam figuruje šesť hriešnikov."

Robert Kaliňák: "Tie hlavné problémy sú v oblasti času, teda ako rýchlo to sú schopní dodať a samozrejme otázka kvality."

[Späť na obsah](#)

14. Voľba predsedu NKÚ sa zamotáva. Šéfkou úradu môže byť táto žena!

[Téma: Ekonomická univerzita; pluska.sk; 08/05/2015; SITA]

Zdá sa, že voľba nového predsedu Najvyššieho kontrolného úradu nebude až taká jednoduchá. Opozícia totiž predstavila ďalšieho kandidáta na najvyšší post.

Poslanci NR SR Marián Kvasnička (KDH) a Štefan Kuffa (OLaNO) predstavili ďalšieho kandidáta na post predsedu Najvyššieho kontrolného úradu (NKÚ). Bývalú kvestorku Univerzity Palackého Henrietu Crkoňovú.

Podľa Kvasničku svojou prácou na jednej z najväčších univerzít v Čechách dokázala svoju kvalifikáciu na tento post, ktorý má byť odborný a nie politický.

"Nominácia ma potešila. Som pripravená zobrať na seba zodpovednosť riadiť tak dôležitý úrad ako je NKÚ. Mojou ambíciou je dať tejto inštitúcii vážnosť, ale aj autoritu," povedala pre agentúru SITA Henrieta Crkoňová.
Kvasnička ide proti vlastnej strane

Strana KDH pritom opakovane nominovala prokurátora Maroša Žilinku, ktorý v minulom volebnom období pôsobil ako štátny tajomník ministerstva vnútra. Získal si aj podporu ďalších opozičných strán.

Kvasnička hovorí, že NKÚ potrebuje odborníka a človeka, ktorý je prijateľný pre všetky politické strany a nie je spätý s jednou stranou. V prípade zvolenia Crkoňovej parlamentom by vystriedala kandidáta ĽS-HZDS Mariána Jasovského, ktorý pre neúspešne opakované voľby šéfa NKÚ presluhuje už tri roky.

Kvasnička pre agentúru SITA uviedol, že Crkoňovú presadzovali už pred dvoma rokmi. "Zopakovali sme náš výber a uplatnili si naše právo ako poslancov Národnej rady navrhovať na tento post vhodných kandidátov. To, že sa medzičasom osvedčila vo vysokej funkcii už aj doma na Slovensku, je pre nás dobrá správa. Odporúčame veľmi schopnú osobu, politicky nezávislú a navyiac ženu," povedal Kvasnička.

Crkoňová naposledy pôsobila na Metodicko pedagogickom centre a následne ako vedúca služobného úradu ministerstva školstva.

Poslanec Kuffa: V riadiacich funkciách je málo žien

Za Crkoňovú sa postavil aj poslanec z radov Obyčajných ľudí Štefan Kuffa. "Sme unavení z toho, ako prebieha voľba predsedu NKÚ, z tých straníckych bojov a z toho, že nemáme funkčný úrad a ako to polarizuje spoločnosť. V osobe pani Crkoňovej vidím osobu, ktorá by mohla úradu vrátiť vážnosť a dôveryhodnosť," povedal Kuffa s tým, že ide o profesionálnu a nie politickú funkciu.

Kuffa si tiež myslí, že v riadiacich funkciách je stále málo žien.

"Žena, ak sa chce presadiť v tomto silne mužskom svete, musí byť dvakrát tak dobrá a musí dvakrát toľko pracovať. Poznám jej prácu, život, poznám ju osobne. To, že sa ako Slovenka presadila v zahraničí a tiež referencie dvoch rektorov a predsedu správnej rady Olomouckej univerzity sú pre mňa rozhodujúce, že sme našli správneho človeka na tak dôležitý post. Svojou politickou neangažovanosťou by mohla byť prijateľná pre celé politické spektrum."

Henrieta Crkoňová sa narodila 26. júla 1968. Vyštudovala **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. Pôsobila v audítorskej firme, neskôr v rokoch 2007 až 2011 ako kvestorka Olomouckej univerzity. V roku 2012 sa stala generálnou riaditeľkou Metodicko pedagogického centra. Následne pôsobila ako vedúca služobného úradu Ministerstva školstva SR. Je vydatá, má dcéru. Žije v Trenčíne.

Autor - SITA

[Späť na obsah](#)

15. Košičania šetria viac ako Bratislavčania

[Téma: Ekonomická univerzita; Pravda; 11/05/2015; 106/2015; s.: 6,7; správy Slovensko; Boris Macko]

Boris Macko © Košice, Bratislava

Slováci na svoju budúcnosť nemyslia. Míňajú veľa peňazí na bežnú spotrebu, majú malé úspory, neúmerne vysoké úvery a navyše podceňujú dôležitosť finančnej rezervy. Toto sú závery prieskumu, ktoré zároveň ukázali, že západ nakupuje viac ako východ. A tiež to, že vo finančnej gramotnosti sú na

tom lepšie ľudia z bratislavského regiónu, východniari zase viac sporia. I keď priemerná mzda v Košickom kraji je 883 eur a v Bratislavskom 1 205 eur.

Prieskum agentúry Focus tiež ukázal, že aj napriek nižšej finančnej gramotnosti, teda horšiemu porozumeniu financiám a horšej znalosti s nimi narábať, majú obyvatelia košického regiónu bližšie k ideálnym finančným mieram. Pristupujú totiž rozvážnejšie k plánovaniu osobných financií.

Podľa odborníka na osobné financie Partners Group SK Martina Gduľu ideálnym pomerom finančných mier je vzor 10:20:30:40. "Pre upresnenie to znamená, že najskôr si 10 percent z platu odložíme do rezervy, 20 percent využijeme na budovanie dlhodobých aktív (autá, nábytok, majetok, ktorý sa používa dlhšie ako rok, poz. red.), nie viac ako 30 percent by nám mali pri správnom nastavení ukrojiť úvery a so 40 percentami by sme mali zabezpečiť chod domácnosti," vysvetlil Gduľa.

Už prvá časť pomeru finančných mier ukázala, že 39 percent východniarov podceňuje vytvorenie rezervy a z výplaty si nič neodloží bokom. Na západe Slovenska je takýchto ľudí viac, a to až 46 percent. A až 46 percent Košičanov sa spolieha na dôchodok od štátu a v Bratislave je to len o dve percentá menej. To znamená, že títo ľudia nemajú žiadne dôchodkové pripoistenie alebo dlhodobé sporenie.

Zároveň je takmer polovica z opýtaných v oboch oblastiach Slovenska opatrná pri úveroch. Viac ako 43 percent Košičanov ich dokonca odmieta, v prípade Bratislavčanov je toto číslo o tri percentá nižšie. Gduľa pritom upozorňuje, že ak splátky úveru tvoria viac ako 30 percent z výšky príjmu, môže byť ohrozený bežný chod rodiny, ako aj schopnosť financovať ďalšie potreby.

Podľa neho by sa rodiny mali snažiť chod domácnosti financovať maximálne 40 percentami z príjmov. "Ide spravidla o stravu, oblečenie, cestovné, kultúru či voľný čas," uvádza Gduľa. Aj tu vidieť regionálne rozdiely. Ľudia z košického regiónu dávajú menej peňazí na cestovanie. "Naopak, väčšia časť prostriedkov a nárazové miňanie smerujú na spotrebný tovar a musím povedať, že niekedy aj nad rámec možností," povedal Gduľa. V Bratislavskom kraji zas ľudia podľa Andrey Strakovej z Partners Group viac míňajú na stravu a stravovanie mimo domova, voľnočasové aktivity, oblečenie a celkovo majú náročnejší životný štýl. Aj tu však prieskum ukázal nepomer medzi príjmami a výdavkami. "V Bratislave si veľa klientov a rodín žije nad svoje pomery. Prioritou je okamžitá bežná spotreba, dokonca viac, ako vytváranie rezerv či dlhodobých aktív," uviedla Straková.

Zaujímavou súčasťou výskumu bola aj otázka, ako by respondenti naložili s finančnou hotovosťou 100-tisíc eur. Takmer 36 percent Bratislavčanov by si okamžite kúpilo nehnuteľnosť, sedem percent lepšie auto, deväť percent by použilo peniaze na rodinnú exotickú dovolenku, 13 percent na splatenie dlhov a iba 24 percent opýtaných by si peniaze uložilo na horšie časy. Košičania by si s touto sumou poradili rozumnejšie. Nehnuteľnosť by si kúpilo 28 percent, nové auto päť percent, luxusnú dovolenku by si zaplatilo šesť percent a až 41 percent by si peniaze odložilo na horšie časy.

Podľa prodekanke Podnikovohospodárskej fakulty v Košiciach **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Anety Bobenič Hintošovej je schopnosť východniarov našetriť si aj napriek nižším mzdám pozoruhodná a má svoje dôvody. "Možno je to aj psychologicky dané tým, že ak mám málo peňazí, musím s nimi obozretnejšie nakladať. Na východe musia ľudia každé euro niekoľkokrát otočiť a rozmyslieť si, na čo ho minú. Viac myslia na zadné vrátka a reklamy na finančné produkty ich ovplyvňujú menej," vysvetlila prodekanka s tým, že ide aj o návyk z rodín.

A prečo podľa nej Bratislavčania šetria menej? "Je to dané aj tým, že Bratislavčania majú vyššie príjmy a väčšiu istotu v zamestnaní. Preto si môžu dovoliť minúť viac. Povedia si, že ak aj prídu nepredvídané výdavky, majú ich z čoho vykryť," dodala Aneta Bobenič Hintošová.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

Lepšie finančné miery majú Košičania

- až 51 percent Košičanov sa chráni pred dlhodobým výpadkom príjmu, napríklad životným poistením, v prípade Bratislavy je to iba 31 percent respondentov. Pre takýto prípad má vytvorenú rezervu 38 percent Košičanov, z Bratislavčanov len necelých 33 percent
- optimálna výška finančnej rezervy by mala byť šesťnásobok mesačného príjmu. Podľa prieskumu má takúto rezervu vytvorených iba 12 percent košických a 16 percent bratislavských domácností
- dvoj- až päťnásobok príjmu má v rezerve 27 percent domácností z východu a 13 percent zo západu
- z mesačného príjmu si nedokáže nič ušetriť 39 percent domácností v Košickom kraji, v Bratislavskom 46 percent. Naopak, viac ako štvrtinu príjmu si vedia odložiť tri percentá domácností na východe, na západe je toto číslo o percento nižšie
- 43 percent Košičanov úvery vyslovene odmieta, 38 percent sa im vyhýba alebo ich využíva len výnimočne a iba 6 percent si prostredníctvom úveru financuje bývanie
- úvery odmieta 40 percent Bratislavčanov, 33 percent sa im vyhýba alebo ich využíva len výnimočne a sedem percent si úverom vypomáha pri financovaní bývania

FOTO:

Prieskum ukázal rozdiely medzi Bratislavčanmi a obyvateľmi Košíc v prístupe k financiám. FOTO PRAVDA: LUBOŠ PILC © AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

[Späť na obsah](#)

16. Správca je dozor – nie všemocný

[Téma: Ekonomická univerzita; SME; 11/05/2015; 106/2015; s.: 8; Ekonomika; Peter Kremský]

Veritelia často zbytočne čakajú, kým dajú návrh na konkurz

Zákon by mal viac chrániť malých veriteľov, aby v reštrukturalizácii dostali viac ako len niekoľko percent zo svojej pohľadávky, myslí si MICHAL SEDLAČKO, ktorý sa venuje konkurzom, reštrukturalizáciám a dražbám.

V posledných týždňoch sa veľa hovorí o rozdieloch medzi konkurzom a reštrukturalizáciou, nie je to každému jasné. Ako by ste to vysvetlili?

"Konkurz je už úplne posledná alternatíva. Jeho účelom je ukončiť fungovanie spoločnosti a vymazať ju z obchodného registra. Úlohou reštrukturalizácie je naopak, aby sa spoločnosť v rámci možností ozdravila. Cieľom je uspokojiť veriteľov - niektorých čiastočne, niektorých viac. Rozhoduje o tom plán reštrukturalizácie. Firma po jej skončení ďalej funguje. Vykonáva činnosť ako predtým, keď sa dostala do ekonomických problémov."

Najmä v zahraničí je však bežné, že konkurz neznamena koniec. Skôr prináša zmenu majiteľov firmy, tí odkúpia aktíva alebo zaplatia dlhy a ozdravený podnik pokračuje ďalej.

"Pravda je, že v konkurze možno podnik predať aj ako celok a tým sa zmenia jeho vlastníci. Na Slovensku sa to však deje iba málokedy, lebo treba splniť zákonné povinnosti, keď sa to môže predať ako podnik. Väčšinou sa skôr majetok rozpredáva po častiach, kúpia sa aktíva firmy v konkurze a nový majiteľ ich ďalej využíva."

Hovoríte však, že cieľom konkurzu je zatvoriť firmu.

"Správca konkurznej podstaty ju však môže prevádzkovať aj ďalej ako podnik so zamestnancami, platiť mzdy, odvody poisťovniam, dane, nemusí skončiť činnosť. Môže vytvárať príjmy, ktoré sa stanú súčasťou podstaty, z ktorej sa uspokojujú veritelia. Ak je to efektívne a prináša to zisky, správca to môže urobiť, zákon mu to dovoľuje. Často sa to na Slovensku aj deje a je to aj celkom logické."

V zahraničí sa často práve správca usiluje nájsť nových majiteľov, predať podnik. Vstupom nového majiteľa sa k tomu dostane niekto schopnejší, čo je v súlade so základnou logikou ekonomiky.

"U nás je to skoro rovnaké, pôvodní vlastníci neostávajú ani v minorite. Nie je možný kapitálový vstup a zvýšenie základného imania spoločnosti v konkurze. V zásade je z pohľadu správcu konkurznej podstaty jedno, či firmu kúpi jednotlivец, alebo spoločnosť, či bude prepojený s pôvodnými vlastníkmi, alebo nie. Správcovi ide o to, aby sa dosiahol čo najväčší výťažok z predaja. Sú tam minimálne obmedzenia, takže dohoda s pôvodnými vlastníkmi alebo s manažérmi je možná."

Má konkurzný správca povinnosť vypísať verejnú súťaž pri takomto predaji podniku?

"Samozrejme, správca vyhlási verejné ponukové konanie na predaj podniku ako celku. Všetko je však na veriteľskom výbore, veritelia postup odsúhlasia a dajú záväzný pokyn správcovi, aby aktíva speňažoval ako podnik napríklad verejným ponukovým konaním. Najväčší veritelia potom rozhodnú o prijatí alebo neprijatí ponúk, môže ich prísť aj viac. V 99 percentách prípadov potom závisí od ceny, ktorá ponuka vyhrá."

Prečo sa predaj podniku v konkurze tak málo využíva?

"Myslím si, že keď podnik skončí v konkurze, už je na tom zväčša tak zle, že oň nemá nikto záujem. Predtým je ešte možné, aby do firmy vstúpil investor, získal majoritu, dohodol sa na reštrukturalizácii. Ak je už firma v konkurze, je to posledná inštancia. Málokto má o podnik záujem, niečo v ňom nie je zdravé, nie je to dobre nastavené, keď sa dostal do takého stavu."

Je to tým, že konkurzné súdy neskoro vyhlasujú konkurzy?

"Myslím že nie. Súdy konajú v tejto veci promptne. Možno je to na štatutároch, ktorí majú povinnosť vyhlásiť v určitom prípade na svoju firmu konkurz. Alebo na veriteľoch, ktorí čakajú do poslednej chvíľe, kým iniciujú konkurz. Aj oni to vnímajú ako poslednú možnosť, lebo uspokojenie pohľadávok už zväčša potom nie je podľa ich predstáv. Z konkurzu dostávajú len mizivé percentá svojich pohľadávok. To sa už v skutočnosti pokladá za krach."

Bolo by lepšie, ak by začali tlačiť na konkurz skôr, kým im firma ešte nedlhuje veľa?

"Áno. Stáva sa, že ak s tým veritelia prídu skôr, manažment si uvedomí, že existuje hrozba konkurzu a môže niečo zmeniť. Vtedy si vyberú cestu ozdravenia, kde je možností oveľa viac. Jednou je aj prípadný vstup kapitálu, ktorý môže vo firme dokonca získať aj majoritu a umožňuje to aj reštrukturalizácia."

V reštrukturalizácii je však tiež možný kapitálový vstup na rozdiel od konkurzu, ako je to presne možné?

"Zásadný rozdiel je v tom, že konečným výsledkom reštrukturalizácie by malo byť opätovné fungovanie podniku. Aké kroky sa v reštrukturalizácii podniknú, je už na manažmente a správcovi. Môžu speňažovať majetok, navrhnúť veriteľom nižšie percento uspokojenia, môžu sa dozvedieť o investorovi, ktorý by mohol vstúpiť do firmy. Je to v zásade na nich. Pokiaľ dosiahnu požadovaný výsledok a veritelia riešenie odhlasujú, je to v poriadku."

Reštrukturalizácie však majú v poslednom čase iný výsledok. Drobní veritelia sú sklamaní, lebo dostali iba 15 percent svojich pohľadávok, ak vôbec. Zrejme to neplní pôvodne zamýšľaný účel prinútiť majiteľov, aby si dali dlhy do poriadku.

"Plán musí byť vypracovaný tak, aby zabezpečoval čo najvyššiu mieru uspokojenia veriteľov. Žiaľ, je to v zákone nastavené tak, že napr. zabezpečení veritelia pre seba odhlasujú vysoké percento uspokojenia, nie je ojedinelé, že je to aj 95 percent. V tomto sa správajú macošsky, na úkor malých nezabezpečených veriteľov. Práve to je likvidačné pre obrovské množstvo malých podnikateľov a živnostníkov."

Majú aj malí veritelia možnosť zabezpečiť si pohľadávku podobne ako to robia banky?

"Pohľadávky z obchodného styku je ťažké si zabezpečiť. Banky si ich zabezpečia nehnuteľnosťami, zásobami, pohľadávkami, sú v lepšom postavení. Ak však odberateľ nezaplatí malej firme, môže peniaze vymáhať iba súdnou cestou a to platobným rozkazom a exekučným konaním, ale nie je to jednoduché."

Ako by sa zákon dal zlepšiť, aby viac chránil malých veriteľov?

"Možno by sa malo zdola obmedziť percento uspokojenia, napríklad že to nesmie byť pod 50 percent. Ak malým firmám ponúknu 5 alebo 10 percent a tie dopredu vedia, že ich veľkí veritelia prehlasujú, je to likvidačné. Malý veriteľ nedostane naspäť ani svoje náklady, ktoré napríklad do stavby vložil, ešte musí doplácať. Platí, že kto je väčší, presadí svoje záujmy silou. Nemal by byť taký veľký rozdiel v miere uspokojenia pohľadávok. Napríklad by nemal presiahnuť 50 percentuálnych bodov. Ak banky dostanú 95 percent pohľadávok, nikto by potom nemal dostať menej ako 45 percent. To je celkom iné ako 95 a 15 percent, to by sa mohlo zmeniť."

Keď sa reštrukturalizácia schváli a firma pokračuje v činnosti, kontroluje niekto zvonka, či sa dlhy postupne uhrádzajú?

"Správca. Je tam ako dozor, až kým sa reštrukturalizácia neskončí, kým sa všetky záväzky neuhradia. Môže to byť ten istý, ktorý proces pripravil, alebo si môžu vybrať iného. Ak by sa majitelia rozhodli neplatiť záväzky, neplnili by plán a bol by to dôvod na vyhlásenie konkurzu. To je úloha správca."

Môže správca posúdiť napríklad úhradu konkrétnych faktúr, nemôžu majitelia firmu tunelovať cez poradenské služby či predraženú dopravu? Nemôžu tak z nej vytiahnuť peniaze a potom ju dať do konkurzu?

"Správca má dohliadať na to, aby sa plnil plán. Takže ak to aj budú robiť, ale dokážu pritom plniť plán, nemá na to žiadnu páku. Plán však zvyčajne nie je nastavený tak, aby im ostávalo veľa voľných peňazí, ktoré by sa odtiaľ dali vyťahovať. Zväčša je plán tak na hrane, že ak je nejaký zisk, uspokojia sa z neho veritelia. Je veľmi ojedinelé, že by sa podarilo dosiahnuť väčší zisk. Celkovo je tam správca na to, aby výsledkom nebolo, že firma vyplatí časť veriteľov, ale popritom narastie ešte väčší balík dlhov."

Aké sú skúsenosti s reštrukturalizáciami? Naozaj sa firmy ozdravia a pokračujú ďalej v činnosti alebo nakoniec aj tak skrachujú?

"Je to tak 50 na 50. Sú firmy ktoré prešli reštrukturalizáciou, fungovali, ale potom sa dostali do ďalšej. Sú firmy, ktoré sa z reštrukturalizácie dostali do konkurzu. Sú také, ktorým ani plán neschválili, je to rôzne. Sú aj prípady, že sa firma ozdravila, reálne funguje, tvorí zisk, zamestnáva ľudí. Dobré príklady podarených reštrukturalizácií sú aj medzi stavebnými firmami. Stalo sa aj to, že do nich vstúpil nový majiteľ, ovládol ich, oživil jadro podnikania a firma dodnes funguje lepšie ako so starými majiteľmi."

Firma zvyčajne ručí za úvery podielom spoločníkov. Ak teda nastanú problémy, môžu ju banky ovládnuť a spravovať cez svojich krízových manažérov?

"Áno, také záruky sú bežné, ale banky to nechcú robiť, nie je to predmetom ich podnikania, jadrom ich činnosti. Chcú sa venovať bankovníctvu. Ak majú založený obchodný podiel, môžu to previesť aj na tretiu osobu ako výkon záložného práva. Banka si to nekúpi pre seba, chce niekomu predať a zinkasovať peniaze." Peter Kremský

Pohľadávky z obchodného styku je ťažko si zabezpečiť. Banky si ich zabezpečia nehnuteľnosťami, zásobami, pohľadávkami, sú v lepšom postavení. Ak však odberateľ nezaplatí malej firme, môže peniaze vymáhať iba súdnou cestou a to platobným rozkazom a exekučným konaním, ale nie je to jednoduché.

FOTO:

Michal Sedlačko absolvoval **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. Je konateľom spoločnosti KONRES, ktorá sa venuje konkurzom a reštrukturalizáciám s pôsobnosťou po celom území Slovenska. FOTO SME – JOZEF JAKUBČO

[Späť na obsah](#)

17. Na post šéfa NKÚ poslanci navrhli exkvestorku Olomouckej univerzity

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 08/05/2015; Z domova; Redakcia]

Kvasnička označuje Henrietu Cvrkoňovú za veľmi schopnú, keďže sa osvedčila na vysokej pozícii. Štefan Kuffa vidí v Cvrkoňovej osobu, ktorá by mohla úradu vrátiť vážnosť a dôveryhodnosť.

BRATISLAVA. Poslanci Národnej rady Marián Kvasnička (KDH) a Štefan Kuffa (Obyčajní ľudia) predstavili ďalšieho kandidáta na post predsedu Najvyššieho kontrolného úradu, bývalú kvestorku Univerzity Palackého Henrietu Crkoňovú.

Podľa Kvasničku svojou prácou na jednej z najväčších univerzít v Čechách dokázala svoju kvalifikáciu na tento post, ktorý má byť odborný a nie politický.

"Nominácia ma potešila. Som pripravená zobrať na seba zodpovednosť riadiť tak dôležitý úrad ako je NKÚ. Mojou ambíciou je dať tejto inštitúcii vážnosť, ale aj autoritu," povedala Henrieta Crkoňová.

Kandidát KDH má podporu viacerých strán

Strana KDH pritom opakovane nominovala prokurátora Maroša Žilinku, ktorý v minulom volebnom období pôsobil ako štátny tajomník ministerstva vnútra. Získal si aj podporu ďalších opozičných strán.

Kvasnička hovorí, že úrad potrebuje odborníka a človeka, ktorý je prijateľný pre všetky politické strany a nie je spätý s jednou stranou.

V prípade zvolenia Crkoňovej parlamentom by vystriedala Mariána Jasovského, ktorý pre neúspešne opakované voľby šéfa úradu presluhuje už tri roky.

Kvasnička uviedol, že Crkoňovú presadzovali už pred dvoma rokmi.

"Zopakovali sme náš výber a uplatnili si naše právo ako poslancov Národnej rady navrhovať na tento post vhodných kandidátov. To, že sa medzičasom osvedčila vo vysokej funkcii už aj doma na Slovensku, je pre nás dobrá správa. Odporúčame veľmi schopnú osobu, politicky nezávislú a naviac ženu," povedal Kvasnička.

Podľa Kuffu je vo funkciách málo žien

Crkoňová naposledy pôsobila na Metodicko pedagogickom centre a následne ako vedúca služobného úradu ministerstva školstva.

Za Crkoňovú sa postavil aj poslanec z radov Obyčajných ľudí Štefan Kuffa.

"Sme unavení z toho, ako prebieha voľba predsedu NKÚ, z tých straníckych bojov a z toho, že nemáme funkčný úrad a ako to polarizuje spoločnosť. V osobe pani Crkoňovej vidím osobu, ktorá by mohla úradu vrátiť vážnosť a dôveryhodnosť," povedal Kuffa s tým, že ide o profesionálnu a nie politickú funkciu.

Kuffa si tiež myslí, že v riadiacich funkciách je stále málo žien.

"Žena, ak sa chce presadiť v tomto silne mužskom svete, musí byť dvakrát tak dobrá a musí dvakrát toľko pracovať. Poznám jej prácu, život, poznám ju osobne," povedal.

"To, že sa ako Slovenka presadila v zahraničí a tiež referencie dvoch rektorov a predsedu správnej rady Olomouckej univerzity sú pre mňa rozhodujúce, že sme našli správneho človeka na tak dôležitý post. Svojou politickou neangažovanosťou by mohla byť prijateľná pre celé politické spektrum," dodal.

Henrieta Crkoňová sa narodila 26. júla 1968. Vyštudovala **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. Pôsobila ako audítorka, neskôr v rokoch 2007 až 2011 ako kvestorka Olomouckej univerzity.

V roku 2012 sa stala generálnou riaditeľkou Metodicko pedagogického centra. Následne až do konca roku 2014 pôsobila ako vedúca služobného úradu Ministerstva školstva. Je vydatá, má dcéru. Žije v Trenčíne.

[Späť na obsah](#)

18. Exkvestorku Olomouckej univerzity navrhli na post šéfa NKÚ

[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 08/05/2015; Spravodajstvo; SITA]

Poslanci NR SR Marián Kvasnička (KDH) a Štefan Kuffa (OĽaNO) predstavili ďalšieho kandidáta na post predsedu Najvyššieho kontrolného úradu (NKÚ).

Bývalú kvestorku Univerzity Palackého Henrietu Crkoňovú. Podľa Kvasničku svojou prácou na jednej z najväčších univerzít v Čechách dokázala svoju kvalifikáciu na tento post, ktorý má byť odborný a nie politický.

"Nominácia ma potešila. Som pripravená zobrať na seba zodpovednosť riadiť tak dôležitý úrad ako je NKÚ. Mojou ambíciou je dať tejto inštitúcii vážnosť, ale aj autoritu," povedala Henrieta Crkoňová.

Strana KDH pritom opakovane nominovala prokurátora Maroša Žilinku, ktorý v minulom volebnom období pôsobil ako štátny tajomník ministerstva vnútra. Získal si aj podporu ďalších opozičných strán. Kvasnička hovorí, že NKÚ potrebuje odborníka a človeka, ktorý je prijateľný pre všetky politické strany a nie je spätý s jednou stranou. V prípade zvolenia Crkoňovej parlamentom by vystriedala kandidáta ĽS-HZDS Mariána Jasovského, ktorý pre neúspešne opakované voľby šéfa NKÚ presluhuje už tri roky.

Kvasnička uviedol, že Crkoňovú presadzovali už pred dvoma rokmi. "Zopakovali sme náš výber a uplatnili si naše právo ako poslancov Národnej rady navrhovať na tento post vhodných kandidátov. To, že sa medzičasom osvedčila vo vysokej funkcii už aj doma na Slovensku, je pre nás dobrá správa. Odporúčame veľmi schopnú osobu, politicky nezávislú a navyiac ženu," povedal Kvasnička. Crkoňová naposledy pôsobila na Metodicko pedagogickom centre a následne ako vedúca služobného úradu ministerstva školstva.

Za Crkoňovú sa postavil aj poslanec z radov Obyčajných ľudí Štefan Kuffa. "Sme unavení z toho, ako prebieha voľba predsedu NKÚ, z tých straníckych bojov a z toho, že nemáme funkčný úrad a ako to polarizuje spoločnosť. V osobe pani Crkoňovej vidím osobu, ktorá by mohla úradu vrátiť vážnosť a dôveryhodnosť," povedal Kuffa s tým, že ide o profesionálnu a nie politickú funkciu.

Kuffa si tiež myslí, že v riadiacich funkciách je stále málo žien. "Žena, ak sa chce presadiť v tomto silne mužskom svete, musí byť dvakrát tak dobrá a musí dvakrát toľko pracovať. Poznám jej prácu, život, poznám ju osobne. To, že sa ako Slovenka presadila v zahraničí a tiež referencie dvoch rektorov a predsedu správnej rady Olomouckej univerzity sú pre mňa rozhodujúce, že sme našli správneho človeka na tak dôležitý post. Svojou politickou neangažovanosťou by mohla byť prijateľná pre celé politické spektrum."

Henrieta Crkoňová sa narodila 26. júla 1968. Vyštudovala **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. Pôsobila ako audítorka, neskôr v rokoch 2007 až 2011 ako kvestorka Olomouckej univerzity. V roku 2012 sa stala generálnou riaditeľkou Metodicko pedagogického centra. Následne až do konca roku 2014 pôsobila ako vedúca služobného úradu Ministerstva školstva SR. Je vydatá, má dcéru. Žije v Trenčíne.

Zdieľať článok na Facebook

[Späť na obsah](#)

19. Na post šéfa NKÚ nominovali troch kandidátov, navrhli i ženu

[Téma: Ekonomická univerzita; webnoviny.sk; 08/05/2015; Slovensko; SITA]

Poslanec Marián Kvasnička sa domnieva, že Najvyšší kontrolný úrad potrebuje odborníka a človeka, ktorý vráti úradu potrebnú vážnosť.

Henrieta Crkoňová má predstavovať osobu, ktorá dokáže úradu vrátiť vážnosť a dôveryhodnosť. Foto: SITA/Archív Henriety Crkoňovej

BRATISLAVA 8. mája (WEBNOVINY) - Poslanci v piatok podali tri návrhy kandidátov na voľbu predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (NKÚ SR). O 16:00 hodine uplynul termín na podávanie návrhov kandidátov, o ktorom rozhodol predseda NR SR Peter Pellegrini. Agentúru SITA o tom informoval riaditeľ Odboru komunikácie s médiami a verejnosťou KNR SR Martin Dorčák.

Poslanec SDKÚ-DS Pavol Frešo navrhol na post predsedu NKÚ SR Karola Mitríka, ktorý bol v rokoch 2002 až 2006 poslancom NR SR a zastával aj funkciu riaditeľa Slovenskej informačnej služby (SIS).

OLaNO a KDH navrhli Crkoňovú

Poslanci NR SR Marián Kvasnička (KDH) a Štefan Kuffa (OLaNO) predstavili na post ďalšieho kandidáta. Bývalú kvestorku Univerzity Palackého Henrietu Crkoňovú. Podľa Kvasničku svojou prácou na jednej z najväčších univerzít v Čechách dokázala svoju kvalifikáciu na tento post, ktorý má byť odborný a nie politický.

Karol Mitrík bol v minulosti riaditeľom SIS. Foto: archívne, SITA/Jozef Jakubčo

"Nominácia ma potešila. Som pripravená zobrať na seba zodpovednosť riadiť tak dôležitý úrad ako je NKÚ. Mojou ambíciou je dať tejto inštitúcii vážnosť, ale aj autoritu," povedala pre agentúru SITA Henrieta Crkoňová.

Kvasnička hovorí, že NKÚ potrebuje odborníka a človeka, ktorý je prijateľný pre všetky politické strany a nie je spätý s jednou stranou. V prípade zvolenia Crkoňovej parlamentom by vystriedala kandidáta ĽS-HZDS Mariána Jasovského, ktorý pre neúspešne opakované voľby šéfa NKÚ presluhuje už tri roky.

Kvasnička pre agentúru SITA uviedol, že Crkoňovú presadzovali už pred dvoma rokmi. "Zopakovali sme náš výber a uplatnili si naše právo ako poslancov Národnej rady navrhovať na tento post vhodných kandidátov. To, že sa medzičasom osvedčila vo vysokej funkcii už aj doma na Slovensku, je pre nás dobrá správa. Odporúčame veľmi schopnú osobu, politicky nezávislú a naviac ženu," povedal Kvasnička.

Crkoňová má vrátiť úradu vážnosť

Crkoňová naposledy pôsobila na Metodicko pedagogickom centre a následne ako vedúca služobného úradu ministerstva školstva.

Za Crkoňovú sa postavil aj poslanec z radov Obyčajných ľudí Štefan Kuffa. "Sme unavení z toho, ako prebieha voľba predsedu NKÚ, z tých straníckych bojov a z toho, že nemáme funkčný úrad a ako to polarizuje spoločnosť. V osobe pani Crkoňovej vidím osobu, ktorá by mohla úradu vrátiť vážnosť a dôveryhodnosť," povedal Kuffa s tým, že ide o profesionálnu a nie politickú funkciu.

Kuffa si tiež myslí, že v riadiacich funkciách je stále málo žien. "Žena, ak sa chce presadiť v tomto silne mužskom svete, musí byť dvakrát tak dobrá a musí dvakrát toľko pracovať. Poznám jej prácu, život, poznám ju osobne. To, že sa ako Slovenka presadila v zahraničí a tiež referencie dvoch rektorov a predsedu správnej rady Olomouckej univerzity sú pre mňa rozhodujúce, že sme našli správneho človeka na tak dôležitý post. Svojou politickou neangažovanosťou by mohla byť prijateľná pre celé politické spektrum."

Henrieta Crkoňová sa narodila 26. júla 1968. Vyštudovala **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. Pôsobila v auditorskej firme, neskôr v rokoch 2007 až 2011 ako kvestorka Olomouckej univerzity. V roku 2012 sa stala generálnou riaditeľkou Metodicko pedagogického centra. Následne pôsobila ako vedúca služobného úradu Ministerstva školstva SR. Je vydatá, má dcéru. Žije v Trenčíne.

KDH opakovane nominovalo aj Žilinku

Strana KDH pritom opakovane nominovala prokurátora Maroša Žilinku, ktorý v minulom volebnom období pôsobil ako štátny tajomník ministerstva vnútra.

Na post šéfa NKÚ SR je opakovane navrhnutý aj Maroš Žilinka. Foto: archívne, SITA/Diana Černáková

Žilinku do funkcie navrhuje ďalších 60 poslancov za KDH, MOST – HÍD, OĽaNO a SaS, ako aj ďalší opoziční poslanci. Maroš Žilinka je prokurátor – zástupca riaditeľa odboru ekonomickej kriminality Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR a pôsobil aj ako štátny tajomník Ministerstva vnútra SR.

Voľba predsedu NKÚ SR sa bude konať 19. mája 2015 na prebiehajúcej 51. schôdzi NR SR, rokovanie o kandidátoch sa začne o 14:00 hodine a hlasovanie sa uskutoční o 17:00 hodine. Za predsedu NKÚ SR bude zvolený kandidát, ktorý získa v hlasovaní nadpolovičnú väčšinu hlasov prítomných poslancov.

[Späť na obsah](#)

20. Ekonomika Slovenského štátu v tieni hákového kríža. Zázrak poháňaný fašistickou mašínériou

[Téma: Ekonomická univerzita; aktualne.sk; 08/05/2015; Ekonomika; Radovan Kopečný]

Ekonomika Slovenského štátu v tieni hákového kríža. Zázrak poháňaný fašistickou mašínériou

BRATISLAVA – Farská republika sa zapísala do dejín ako ekonomický zázrak uprostred vojnovnej Európy. V skutočnosti ho však poháňala nemecká mašínéria, na čo sme nakoniec doplatili.

Hospodárska spolupráca Nemcov a Slovákov nebola tak celkom obojstranná. Ilustračné foto Zdroj - Archív TASR

Cesta k samostatnému štátu bola spočiatku vydláždená pochybami. Podľa historika Martina Lacka sme z Prahy počúvali, že "na Slovensko se dopláci". "Preto niet divu, že ani domáci predstavitelia nemali veľkú dôveru v ekonomickú úspešnosť Slovenska," hovorí Lacko. Po Viedenskej arbitráži v októbri 1938 sme navyše prišli o vyše 10-tisíc km². Časť úrodného Žitného ostrova a lodenice v Komárne prepadli v prospech Maďarska. Hospodárske a územné rany sme však ustáli.

"Treba povedať, že až do roku 1939 sa nikdy nerátalo so samostatným ekonomickým fungovaním Slovenska," dodáva Lacko. Pochybovali o nás aj v Maďarsku, Horty tvrdil, že sa ešte na kolenách vrátíme prosieť o pripojenie.

Fressburg

Aj keď svet ešte stále prekonával hospodársku krízu, slovenský štát de facto expandoval. "Ekonomická situácia v slovenskom štáte patrila medzi najlepšie vo vojnovnej Európe," hovorí historik Lacko. Nemci sem posielali deti na vidiecke prázdniny, Bratislave sa hovorilo Fressburg (fress – žrať), pretože sa do mesta chodili nakupovať nedostatkové potraviny.

Historik Tomáš Klobert však prízvukuje, že vtedy mali ľudia iné kritériá úspechu ako dnes. "Boli radi, že si majú čo obliecť, majú čo jesť, majú prácu," vysvetľuje.

Nemci s nami hrali monopoly

V roku 1939 až 1944 vzrástol hospodársky potenciál o 67 percent. Hoci sme boli ekonomicky samostatní, zmluvy s Nemeckom narúšali našu suverenitu. Tuka a Ďurčanský prispeli v Berlíne k tomu, aby sa slovenská ekonomika riadila s ohľadom na odbyt v Nemecku. Týkalo sa to nielen fabrik, v ktorých nechýbal beráter (poradca z Tretej ríše), ale aj poľnohospodárstva, ťažby dreva a nerastných surovín. Na Slovensko prišli nemecké monopoly ako Siemens, Reischwerke Hermann Göring, I.G. Farben či Mannesmann. Ich zisky však putovali do Tretej ríše.

Nemecko predstavovalo dôležité odbytisko, no tento navonok perfektný obchod mal háčik – clearingový systém platenia. Vytvoril sa účet, na ktorý sa pripisovalo a odpisovalo. Navyše, aby sa Nemcom účtovalo lepšie, postarali sa o nadhodnotenie meny. Ríšska marka ku Korune slovenskej bola v kurze 1RM : 11,62 Ks. V skutočnosti bol reálny kurz len 1:6, neskôr klesol na 1:4. Keďže clearing nevynášal, exportovali sme aj do neutrálnych krajín, ako napríklad Švajčiarska či Švédska. Dovoz však bol o čosi zložitejší, vzhľadom na vojnu.

Pracovali sme za vlastné

Vojnová konjunktúra priemyslu sa podpísala na zvyšovaní zamestnanosti. Tá vzrástla do absolútnych hodnôt. "Ak nerátame socializmus, bolo to asi jediné obdobie v dejinách moderného Slovenska, keď u nás nebola vôbec nezamestnanosť," hovorí historik Tomáš Klubert. Dodáva však, že treba zohľadniť asi 160-tisíc Slovákov, ktorí pracovali v Nemecku. Aj toto však išlo na clearingový účet, a tak sme v zahraničí nakoniec pracovali za vlastné.

K zvýšeniu zamestnanosti prispel nútený odchod Čechov, ale aj vylúčenie židovských spoluobčanov z ekonomického života a ich deportácia. Vojna navyše dala vzniknúť mnohým novým podnikom. Rástol zbrojársky, textilný, obuvnícky, ale aj tabakový priemysel.

Stavebný boom

O domnelom blahobyte sa zvykne hovoriť aj pre rast stavebného priemyslu. Budovali sa cesty a železnice, ktoré pôvodne mali financovať Nemci. Keďže túto položku pripísali na clearingový účet, stávali Slováci vojnovú infraštruktúru pre Tretiu ríšu a ešte si museli aj požičať zo Slovenskej národnej banky a znášať úroky.

V roku 1940 sa postavil v Bratislave zimný štadión. Založili aj Vysokú obchodnú školu, vtedy ešte ako súkromnú vzdelávaciu inštitúciu, ktorá dnes nesie názov **Ekonomická univerzita v Bratislave**. Kvalitní ekonómovia totiž zohrali v slovenskom štáte dôležitú úlohu, tí najlepší si zachovali nezávislosť.

Nezávislé mozgy

So samostatným štátom vznikla aj Slovenská národná banka (SNB) pod vedením Imricha Karvaša. Mala 60 percent účastníkov, ktoré patrili slovenskému štátu, no zvyšok si uzurpovala banka Tretej ríše. Odborník prednášal v Amerike, Anglicku a Paríži, no s Jozefom Tisom nenašli spoločnú reč. Tiso si však uvedomoval, že potrebuje kvalitných ekonómov. Dvojica Imrich Karvaš a Peter Zaťko robili všetko preto, aby minimalizovali dohody s Nemeckom, posilnili nezávislosť a nakoniec aj pomohli Slovensku spod okupácie.

Práve táto dvojica ekonómov previedla dve tretiny hotovosti SNB do filiálky v Banskej Bystrici. Pripravili tak financovanie Slovenského národného povstania.

Keď na Slovensku roku 1940 začala arizácia, majetok židov v dvadsiatich debnách zlata presunuli z Bratislavy do Kremnice skôr než ho Tuka s Machom stihli zameniť za devízy. Len arizácia priniesla do rozpočtu viac ako tri miliardy korún. Arizátori navyše získali byty a domy, niektoré z nich predával aj štát.

Kríze sme neušli

Blahobyť však nevydržal večne. "Bola vojna, spotrebný tovar bol pomerne obmedzený, aj keď v porovnaní s okolitými krajinami ho bolo dosť," tvrdí historik Klubert. Idea ekonomického zázraku sa začala rúcať už v roku 1941 – vtedy vláda siahla Slovákom na alkohol a vydala Zákon o zvýšení dane z liehu. Priemysel sa pomaly dostával do recesie, negatívne sa začal prejavovať aj clearingový dlh.

Na konci vojny sa vyšplhal na niekoľko miliárd korún. Zákonmi sa dbalo na šetrenie, centralizáciu, do obehu sa dostávali nekryté peniaze, štátny dlh narastal a vydržiavanie nemeckej armády nám robilo diery do rozpočtu. Úpadok potvrdzuje aj Lacko. Vojnové škody ranili Slovensko sumou 144 miliárd korún. Idea ekonomického zázraku a blahobytu založenom na vojenskej mašinérii sa razom rozpadla.

[Späť na obsah](#)

21. "Zázrak" poháňaný fašistickou mašinériou. Ekonomika Slovenského štátu v tieni hákového kríža

[Téma: Ekonomická univerzita; aktualne.sk; 08/05/2015; Ekonomika; Radovan Kopečný]

"Zázrak" poháňaný fašistickou mašinériou. Ekonomika Slovenského štátu v tieni hákového kríža

BRATISLAVA – Farská republika sa zapísala do dejín ako ekonomický zázrak uprostred vojnovnej Európy. V skutočnosti ho však poháňala nemecká mašinéria, na čo sme nakoniec doplatili.

Hospodárska spolupráca Nemcov a Slovákov nebola tak celkom obojstranná. Ilustračné foto Zdroj - Archív TASR

Cesta k samostatnému štátu bola spočiatku vydláždená pochybami. Podľa historika Martina Lacka sme z Prahy počúvali, že "na Slovensko se doplácí". "Preto niet divu, že ani domáci predstavitelia nemali veľkú dôveru v ekonomickú úspešnosť Slovenska," hovorí Lacko. Po Viedenskej arbitráži v októbri 1938 sme navyše prišli o vyše 10-tisíc km². Časť úrodného Žitného ostrova a lodenice v Komárne prepadli v

prospech Maďarska. Hospodárske a územné rany sme však ustáli.

"Treba povedať, že až do roku 1939 sa nikdy nerátalo so samostatným ekonomickým fungovaním Slovenska," dodáva Lacko. Pochybovali o nás aj v Maďarsku, Horty tvrdil, že sa ešte na kolenách vrátime prosiť o pripojenie.

Fressburg

Aj keď svet ešte stále prekonával hospodársku krízu, slovenský štát de facto expandoval. "Ekonomická situácia v slovenskom štáte patrila medzi najlepšie vo vojnovnej Európe," hovorí historik Lacko. Nemci sem posielali deti na vidiecke prázdniny, Bratislave sa hovorilo Fressburg (fress – žrať), pretože sa do mesta chodili nakupovať nedostatkové potraviny.

Historik Tomáš Klubert však prízvukuje, že vtedy mali ľudia iné kritériá úspechu ako dnes. "Boli radi, že si majú čo obliecť, majú čo jesť, majú prácu," vysvetľuje.

Nemci s nami hrali monopoly

V roku 1939 až 1944 vzrástol hospodársky potenciál o 67 percent. Hoci sme boli ekonomicky samostatní, zmluvy s Nemeckom narúšali našu suverenitu. Tuka a Ďurčanský prispeli v Berlíne k tomu, aby sa slovenská ekonomika riadila s ohľadom na odbyt v Nemecku. Týkalo sa to nielen fabrik, v ktorých nechýbal beráter (poradca z Tretej ríše), ale aj poľnohospodárstva, ťažby dreva a nerastných surovín. Na Slovensko prišli nemecké monopoly ako Siemens, Reischwerke Hermann Göring, I.G. Farben či Mannesmann. Ich zisky však putovali do Tretej ríše.

Nemecko predstavovalo dôležité odbytisko, no tento navonok perfektný obchod mal háčik – clearingový systém platenia. Vytvoril sa účet, na ktorý sa pripisovalo a odpisovalo. Navyše, aby sa Nemcom účtovalo lepšie, postarali sa o nadhodnotenie meny. Ríšska marka ku Korune slovenskej bola v kurze 1RM : 11,62 Ks. V skutočnosti bol reálny kurz len 1:6, neskôr klesol na 1:4. Keďže clearing nevynášal, exportovali sme aj do neutrálnych krajín, ako napríklad Švajčiarska či Švédska. Dovoz však bol o čosi zložitejší, vzhľadom na vojnu.

Pracovali sme za vlastné

Vojnová konjunktúra priemyslu sa podpísala na zvyšovaní zamestnanosti. Tá vzrástla do absolútnych hodnôt. "Ak nerátame socializmus, bolo to asi jediné obdobie v dejinách moderného Slovenska, keď u nás nebola vôbec nezamestnanosť," hovorí historik Tomáš Klubert. Dodáva však, že treba zohľadniť asi 160-tisíc Slovákov, ktorí pracovali v Nemecku. Aj toto však išlo na clearingový účet, a tak sme v zahraničí nakoniec pracovali za vlastné.

K zvýšeniu zamestnanosti prispel nútený odchod Čechov, ale aj vylúčenie židovských spoluobčanov z ekonomického života a ich deportácia. Vojna navyše dala vzniknúť mnohým novým podnikom. Rástol zbrojársky, textilný, obuvnícky, ale aj tabakový priemysel.

Stavebný boom

O domnelom blahobyte sa zvykne hovoriť aj pre rast stavebného priemyslu. Budovali sa cesty a železnice, ktoré pôvodne mali financovať Nemci. Keďže túto položku pripísali na clearingový účet, stavali Slováci vojnovú infraštruktúru pre Treťiu ríšu a ešte si museli aj požiť zo Slovenskej národnej banky a znášať úroky.

V roku 1940 sa postavil v Bratislave zimný štadión. Založili aj Vysokú obchodnú školu, vtedy ešte ako súkromnú vzdelávaciu inštitúciu, ktorá dnes nesie názov **Ekonomická univerzita v Bratislave**. Kvalitní ekonómovia totiž zohrali v slovenskom štáte dôležitú úlohu, tí najlepší si zachovali nezávislosť.

Nezávislé mozgy

So samostatným štátom vznikla aj Slovenská národná banka (SNB) pod vedením Imricha Karvaša. Mala 60 percent účastníkov, ktoré patrili slovenskému štátu, no zvyšok si uzurpovala banka Tretej ríše. Odborník prednášal v Amerike, Anglicku a Paríži, no s Jozefom Tisom nenašli spoločnú reč. Tiso si však uvedomoval, že potrebuje kvalitných ekonómov. Dvojica Imrich Karvaš a Peter Zatko robili všetko preto, aby minimalizovali dohody s Nemeckom, posilnili nezávislosť a nakoniec aj pomohli Slovensku spod okupácie.

Práve táto dvojica ekonómov previedla dve tretiny hotovosti SNB do filiálky v Banskej Bystrici. Pripravili tak financovanie Slovenského národného povstania.

Keď na Slovensku roku 1940 začala arizácia, majetok židov v dvadsiatich debnách zlata presunuli z Bratislavy do Kremnice skôr než ho Tuka s Machom stihli zameniť za devízy. Len arizácia priniesla do rozpočtu viac ako tri miliardy korún. Arizátori navyše získali byty a domy, niektoré z nich predával aj štát.

Kríze sme neušli

Blahobyť však nevydržal večne. "Bola vojna, spotrebný tovar bol pomerne obmedzený, aj keď v porovnaní s okolitými krajinami ho bolo dosť," tvrdí historik Klubert. Idea ekonomického zázraku sa začala rúcať už v roku 1941 – vtedy vláda siahla Slovákom na alkohol a vydala Zákon o zvýšení dane z liehu. Priemysel sa pomaly dostával do recesie, negatívne sa začal prejavovať aj clearingový dlh.

Na konci vojny sa vyšplhal na niekoľko miliárd korún. Zákonmi sa dbalo na šetrenie, centralizáciu, do obehu sa dostávali nekryté peniaze, štátny dlh narastal a vydržiavanie nemeckej armády nám robilo diery do rozpočtu. Úpadok potvrdzuje aj Lacko. Vojnové škody ranili Slovensko sumou 144 miliárd korún. Idea ekonomického zázraku a blahobytu založenom na vojenskej mašinérii sa razom rozpadla.

[Späť na obsah](#)

22. Ekonomika Slovenska v tieni hákového kríža

[Téma: Ekonomická univerzita; aktualne.sk; 08/05/2015; Ekonomika; Radovan Kopečný]

Ekonomika Slovenska v tieni hákového kríža

BRATISLAVA – Farská republika sa zapísala do dejín ako ekonomický zázrak uprostred vojnovnej Európy. V skutočnosti ho však poháňala nemecká mašinéria, na čo sme nakoniec doplatili.

Hospodárska spolupráca Nemcov a Slovákov nebola tak celkom obojstranná. Ilustračné foto Zdroj - Archív TASR

Cesta k samostatnému štátu bola spočiatku vydláždená pochybami. Podľa historika Martina Lacka sme z Prahy počúvali, že "na Slovensko se doplácí". "Preto niet divu, že ani domáci predstavitelia nemali veľkú dôveru v ekonomickú úspešnosť Slovenska," hovorí Lacko. Po Viedenskej arbitráži v októbri 1938 sme navyše prišli o vyše 10-tisíc km². Časť úrodného Žitného ostrova a lodenice v Komárne prepadli v prospech Maďarska. Hospodárske a územné rany sme však ustáli.

"Treba povedať, že až do roku 1939 sa nikdy nerátalo so samostatným ekonomickým fungovaním Slovenska," dodáva Lacko. Pochybovali o nás aj v Maďarsku, Horty tvrdil, že sa ešte na kolenách vrátíme prosiť o pripojenie.

Fressburg

Aj keď svet ešte stále prekonával hospodársku krízu, slovenský štát de facto expandoval. "Ekonomická situácia v slovenskom štáte patrila medzi najlepšie vo vojnovnej Európe," hovorí historik Lacko. Nemci sem posielali deti na vidiecke prázdniny, Bratislave sa hovorilo Fressburg (fress – žrať), pretože sa do mesta chodili nakupovať nedostatkové potraviny.

Historik Tomáš Klubert však prízvukuje, že vtedy mali ľudia iné kritériá úspechu ako dnes. "Boli radi, že si majú čo obliecť, majú čo jesť, majú prácu," vysvetľuje.

Nemci s nami hrali monopoly

V roku 1939 až 1944 vzrástol hospodársky potenciál o 67 percent. Hoci sme boli ekonomicky samostatní, zmluvy s Nemeckom narúšali našu suverenitu. Tuka a Ďurčanský prispeli v Berlíne k tomu, aby sa slovenská ekonomika riadila s ohľadom na odbyť v Nemecku. Týkalo sa to nielen fabrik, v ktorých nechýbal beráter (poradca z Tretej ríše), ale aj poľnohospodárstva, ťažby dreva a nerastných surovín. Na Slovensko prišli nemecké monopoly ako Siemens, Reischwerke Hermann Göring, I.G. Farben či Mannesmann. Ich zisky však putovali do Tretej ríše.

Nemecko predstavovalo dôležité odbyťisko, no tento navonok perfektný obchod mal háčik – clearingový systém platenia. Vytvoril sa účet, na ktorý sa pripisovalo a odpisovalo. Navyše, aby sa Nemcom účtovalo lepšie, postarali sa o nadhodnotenie meny. Ríšska marka ku Korune slovenskej bola v kurze 1RM : 11,62 Ks. V skutočnosti bol reálny kurz len 1:6, neskôr klesol na 1:4. Keďže clearing nevynášal, exportovali sme aj do neutrálnych krajín, ako napríklad Švajčiarska či Švédska. Dovoz však bol o čosi zložitejší, vzhľadom na vojnu.

Pracovali sme za vlastné

Vojnová konjunktúra priemyslu sa podpísala na zvyšovaní zamestnanosti. Tá vzrástla do absolútnych hodnôt. "Ak nerátame socializmus, bolo to asi jediné obdobie v dejinách moderného Slovenska, keď u nás nebola vôbec nezamestnanosť," hovorí historik Tomáš Klubert. Dodáva však, že treba zohľadniť asi 160-tisíc Slovákov, ktorí pracovali v Nemecku. Aj toto však išlo na clearingový účet, a tak sme v zahraničí nakoniec pracovali za vlastné.

K zvýšeniu zamestnanosti prispel nútený odchod Čechov, ale aj vylúčenie židovských spoluobčanov z ekonomického života a ich deportácia. Vojna navyše dala vzniknúť mnohým novým podnikom. Rástol

zbrojársky, textilný, obuvnícky, ale aj tabakový priemysel.

Stavebný boom

O domnelom blahobyte sa zvykne hovoriť aj pre rast stavebného priemyslu. Budovali sa cesty a železnice, ktoré pôvodne mali financovať Nemci. Keďže túto položku pripísali na clearingový účet, stávali Slováci vojnovú infraštruktúru pre Tretiu ríšu a ešte si museli aj požiť zo Slovenskej národnej banky a znášať úroky.

V roku 1940 sa postavil v Bratislave zimný štadión. Založili aj Vysokú obchodnú školu, vtedy ešte ako súkromnú vzdelávaciu inštitúciu, ktorá dnes nesie názov **Ekonomická univerzita v Bratislave**. Kvalitní ekonómovia totiž zohrali v slovenskom štáte dôležitú úlohu, tí najlepší si zachovali nezávislosť.

Nezávislé mozgy

So samostatným štátom vznikla aj Slovenská národná banka (SNB) pod vedením Imricha Karvaša. Mala 60 percent účastníkov, ktoré patrili slovenskému štátu, no zvyšok si uzurpovala banka Tretej ríše. Odborník prednášal v Amerike, Anglicku a Paríži, no s Jozefom Tisom nenašli spoločnú reč. Tiso si však uvedomoval, že potrebuje kvalitných ekonómov. Dvojica Imrich Karvaš a Peter Zaťko robili všetko preto, aby minimalizovali dohody s Nemeckom, posilnili nezávislosť a nakoniec aj pomohli Slovensku spod okupácie.

Práve táto dvojica ekonómov previedla dve tretiny hotovosti SNB do filiálky v Banskej Bystrici. Pripravili tak financovanie Slovenského národného povstania.

Keď na Slovensku roku 1940 začala arizácia, majetok židov v dvadsiatich debnách zlata presunuli z Bratislavy do Kremnice skôr než ho Tuka s Machom stihli zameniť za devízy. Len arizácia priniesla do rozpočtu viac ako tri miliardy korún. Arizátori navyše získali byty a domy, niektoré z nich predával aj štát.

Kríze sme neušli

Blahobyť však nevydržal večne. "Bola vojna, spotrebný tovar bol pomerne obmedzený, aj keď v porovnaní s okolitými krajinami ho bolo dosť," tvrdí historik Klubert. Idea ekonomického zázraku sa začala rúcať už v roku 1941 – vtedy vláda siahla Slovákom na alkohol a vydala Zákon o zvýšení dane z liehu. Priemysel sa pomaly dostával do recesie, negatívne sa začal prejavovať aj clearingový dlh.

Na konci vojny sa vyšplhal na niekoľko miliárd korún. Zákonmi sa dbalo na šetrenie, centralizáciu, do obehu sa dostávali nekryté peniaze, štátny dlh narastal a vydržiavanie nemeckej armády nám robilo diery do rozpočtu. Úpadok potvrdzuje aj Lacko. Vojnové škody ranili Slovensko sumou 144 miliárd korún. Idea ekonomického zázraku a blahobytu založenom na vojenskej mašinérii sa razom rozpadla.

[Späť na obsah](#)

23. Košičania šetria viac ako Bratislavčania

[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 11/05/2015; Spravodajstvo; Boris Macko Pravda]

Slováci na svoju budúcnosť nemyslia. Míňajú veľa peňazí na bežnú spotrebu, majú malé úspory, neúmerne vysoké úvery a navyše podceňujú dôležitosť finančnej rezervy. Toto sú závery prieskumu, ktoré zároveň ukázali, že západ nakupuje viac ako východ.

Prieskum ukázal rozdiely medzi Bratislavčanmi a obyvateľmi Košíc v prístupe k financiám.

Autor - Ľuboš Pilc, Pravda

A tiež to, že vo finančnej gramotnosti sú na tom lepšie ľudia z bratislavského regiónu, východniari zase viac sporia. I keď priemerná mzda v Košickom kraji je 883 eur a v Bratislavskom 1 205 eur.

Prieskum agentúry Focus tiež ukázal, že aj napriek nižšej finančnej gramotnosti, teda horšiemu porozumeniu financiám a horšej znalosti s nimi narábať, majú obyvatelia košického regiónu bližšie k ideálnym finančným mieram. Pristupujú totiž rozvážnejšie k plánovaniu osobných financií.

Podľa odborníka na osobné financie Partners Group SK Martina Gduľu ideálnym pomerom finančných mier je vzor 10:20:30:40. "Pre upresnenie to znamená, že najskôr si 10 percent z platu odložíme do rezervy, 20 percent využijeme na budovanie dlhodobých aktív (autá, nábytok, majetok, ktorý sa používa dlhšie ako rok, poz. red.), nie viac ako 30 percent by nám mali pri správnom nastavení ukrojiť úvery a so 40 percentami by sme mali zabezpečiť chod domácnosti," vysvetlil Gduľa.

Už prvá časť pomeru finančných mier ukázala, že 39 percent východniarov podceňuje vytvorenie rezervy a z výplaty si nič neodloží bokom. Na západe Slovenska je takýchto ľudí viac, a to až 46 percent. A až

46 percent Košičanov sa spolieha na dôchodok od štátu a v Bratislave je to len o dve percentá menej. To znamená, že títo ľudia nemajú žiadne dôchodkové pripoistenie alebo dlhodobé sporenie.

Zároveň je takmer polovica z opýtaných v oboch oblastiach Slovenska opatrná pri úveroch. Viac ako 43 percent Košičanov ich dokonca odmieta, v prípade Bratislavčanov je toto číslo o tri percentá nižšie. Gduľa pritom upozorňuje, že ak splátky úveru tvoria viac ako 30 percent z výšky príjmu, môže byť ohrozený bežný chod rodiny, ako aj schopnosť financovať ďalšie potreby.

Podľa neho by sa rodiny mali snažiť chod domácnosti financovať maximálne 40 percentami z príjmov. "Ide spravidla o stravu, oblečenie, cestovné, kultúru či voľný čas," uvádza Gduľa. Aj tu vidieť regionálne rozdiely. Ľudia z košického regiónu dávajú menej peňazí na cestovanie. "Naopak, väčšia časť prostriedkov a nárazové mňanie smerujú na spotrebný tovar a musím povedať, že niekedy aj nad rámec možností," povedal Gduľa. V Bratislavskom kraji zas ľudia podľa Andrey Strakovej z Partners Group viac mňajú na stravu a stravovanie mimo domova, voľnočasové aktivity, oblečenie a celkovo majú náročnejší životný štýl. Aj tu však prieskum ukázal nepomer medzi príjmami a výdavkami. "V Bratislave si veľa klientov a rodín žije nad svoje pomery. Prioritou je okamžitá bežná spotreba, dokonca viac, ako vytváranie rezerv či dlhodobých aktív," uviedla Straková.

Zaujímavou súčasťou výskumu bola aj otázka, ako by respondenti naložili s finančnou hotovosťou 100-tisíc eur. Takmer 36 percent Bratislavčanov by si okamžite kúpilo nehnuteľnosť, sedem percent lepšie auto, deväť percent by použilo peniaze na rodinnú exotickú dovolenku, 13 percent na splatenie dlhov a iba 24 percent opýtaných by si peniaze uložilo na horšie časy. Košičania by si s touto sumou poradili rozumnejšie. Nehnuteľnosť by si kúpilo 28 percent, nové auto päť percent, luxusnú dovolenku by si zaplatilo šesť percent a až 41 percent by si peniaze odložilo na horšie časy.

Podľa prodekanke Podnikovohospodárskej fakulty v Košiciach **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Anety Bobenič Hintošovej je schopnosť východniarov našetriť si aj napriek nižším mzdám pozoruhodná a má svoje dôvody. "Možno je to aj psychologicky dané tým, že ak mám málo peňazí, musím s nimi obozretnejšie nakladať. Na východe musia ľudia každé euro niekoľkokrát otočiť a rozmyslieť si, na čo ho minú. Viac myslia na zadné vrátka a reklamy na finančné produkty ich ovplyvňujú menej," vysvetlila prodekanka s tým, že ide aj o návyk z rodín.

A prečo podľa nej Bratislavčania šetria menej? "Je to dané aj tým, že Bratislavčania majú vyššie príjmy a väčšiu istotu v zamestnaní. Preto si môžu dovoliť minúť viac. Povedia si, že ak aj prídu nepredvídané výdavky, majú ich z čoho vykryť," dodala Aneta Bobenič Hintošová.

Lepšie finančné miery majú Košičania až 51 percent Košičanov sa chráni pred dlhodobým výpadkom príjmu, napríklad životným poistením, v prípade Bratislavy je to iba 31 percent respondentov. Pre takýto prípad má vytvorenú rezervu 38 percent Košičanov, z Bratislavčanov len necelých 33 percent optimálna výška finančnej rezervy by mala byť šesťnásobok mesačného príjmu. Podľa prieskumu má takúto rezervu vytvorených iba 12 percent košických a 16 percent bratislavských domácností dvoj- až päťnásobok príjmu má v rezerve 27 percent domácností z východu a 13 percent zo západu z mesačného príjmu si nedokáže nič ušetriť 39 percent domácností v Košickom kraji, v Bratislavskom 46 percent. Naopak, viac ako štvrtinu príjmu si vedia odložiť tri percentá domácností na východe, na západe je toto číslo o percento nižšie 43 percent Košičanov úvery vyslovene odmieta, 38 percent sa im vyhýba alebo ich využíva len výnimočne a iba 6 percent si prostredníctvom úveru financuje bývanie úvery odmieta 40 percent Bratislavčanov, 33 percent sa im vyhýba alebo ich využíva len výnimočne a sedem percent si úverom vypomáha pri financovaní bývania

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

Zdieľať článok na Facebook

[Späť na obsah](#)

24. Konferencia pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR

[Téma: Ekonomická univerzita; openiazoch.zoznam.sk; 12/05/2015; openiazoch.zoznam.sk; Redakcia]

Pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Jána Richtera a rektora **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Ferdinanda Daňa sa v dňoch 14. a 15. mája (štvrtok - piatok) uskutoční medzinárodná vedecká konferencia "Nové výzvy pre sociálnu politiku a globálny trh práce 2015 (Penzión BETTY vo Veľkom Mederi).

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) bude na nej zastupovať štátny tajomník

Branislav Ondruš.

Medzi dôležité témy budú patriť: stratégie zamestnanosti v SR a v európskom priestore, tvorba pracovných miest ako najvýznamnejší faktor sociálnych istôt, sociálna súdržnosť ako pilier európskeho rozvoja, kvalita pracovného a rodinného života, dôchodkový systém a životná úroveň občanov SR, atď. TASR o tom dnes informovala Daniela Rodinová z tlačového odboru MPSVR SR.

[Späť na obsah](#)

25. Kľúčom úspechu je rodinné podnikanie

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 13/05/2015; 89/2015; s.: 13; HN KONFERENCIE; Tatiana Jurašková]

HN KONFERENCIE | Čerstvá držiteľka ocenenia Hotelier roka 2014 Katarína Malová pre Hospodárske noviny:

"V rodinnom hoteli sa ako šéfka nebijem s predstavenstvom či majiteľom, neplytvám energiu na to, či kúpim príbor alebo postavíme nový bazén," hovorí šéfka hotela Kaskády v Sliači-Sielnici Katarína Malová, čerstvá držiteľka ocenenia Hotelier roka 2014.

Tatiana Jurašková ©hn tatiana.juraskova@mafrასlovakia.sk

Ako ste prijali ocenenie Hotelier roka?

Titul prišiel v pravej chvíli, pretože tento rok veľmi uvažujem o tom, že toto nie je život. Hotelierstvo je drina.

Hotelier roka oceňuje hotel s najlepšimi ekonomickými výsledkami. Ako hodnotíte uplynulý rok v hoteli Kaskády?

Náš hotel je už od svojho začiatku nastavený viac-menej rovnako. Výsledky sú preto každý rok také, aké očakávam. Keď si vezmeme posledné tri roky, tak ideme stále v dobrých číslach.

To znamená pravidelný rast, alebo skôr stabilizáciu?

Je to o stabilizácii. Jediné, čo nám rastie, sú náklady.

Aké náklady vám rastú najviac?

Ide najmä o mzdy. Služby sú o ľuďoch a keď ich chcete poskytovať kvalitné, tak pracovníkov musíte zaplatiť. Z tohto dôvodu nám výrazne rastú práve tieto položky. Mojou úlohou však je udržiavať efektívne hospodárenie, keďže s tržbami sa nedá ísť výrazne hore.

Nedajú sa tržby zvyšovať cez zlepšovanie obsadenosti?

Mojím cieľom bolo vždy udržiavať 55-percentnú obsadenosť, čo sa nám aj darí. Avšak stále sú potrebné nejaké investície či do hotela, alebo do personálu a na druhej strane s cenou nemôžeme ísť vyššie, pretože patríme k tým drahším na Slovensku.

Obsadenosť je ukazovateľ, v ktorom slovenské hotely zaostávajú. Ako sa vám darí ju udržiavať?

Hotel Kaskády je špecifický. Nie sme v podstate žiadna destinácia, neťahajú nás hory, vleký či ďalšie atrakcie. Ale keď sme to dokázali my, môžu aj ďalší. Je to o marketingu a cieľovej skupine. Nedá sa do hotela pritiahnuť každého. Ale keď viete, kto sú vaši hostia, môžete na tom začať stavať.

Čo potom robia mnohí hotelieri, ktorí sa trápia, zle?

Môžeme sa pýtať, prečo to v Rakúsku funguje a u nás nie. Treba si však uvedomiť, že v Rakúsku hotely podnikajú ako rodina, zamestnávajú sa navzájom. Na Slovensku sa však často postaví hotel, až potom majitelia hľadajú manažérov a majú od nich veľké očakávania. V našom rodinnom hoteli sa ako šéfka nebijem s predstavenstvom či majiteľom, neplytvám energiu na to, či kúpim príbor alebo postavíme nový bazén. Je to pružnejšie.

Číslo ste udržali aj napriek tomu, že vlni sme na Slovensku zaznamenali prepád turistov. Ako to?

Nie sme špecifikovaní iba na určitý typ hostí. Máme pobytových hostí, čiže rodiny s deťmi, kongresy i

obchodných cestujúcich. V našej tesnej blízkosti nedávno otvorili konkurenčný hotel, tak sme sa báli, čo sa stane. Za prvý kvartál síce máme výpadok kongresov, ale s obsadenosťou sme neklesli, pretože prišlo viac pobytových hostí. Ďalšia vec je, že my máme iba desať percent zahraničnej klientely, preto sa nás jej výpadok nedotkol. To je aj odpoveď na to, prečo by mal štát viac podporovať domáci cestovný ruch.

Ten sa skôr zameriava na zahraničnú klientelu. Prečo sa ju nedarí pritiahnúť?

To, čo mi chýba na Slovensku, je infraštruktúra. Máme slabú dopravu, všetko je napísané v slovenčine, turista sa nedohovorí. On si však chce na dovolenke oddýchnuť, a nie sa stresovať, že niečo nevie prečítať. A pre našu kľúčovú klientelu z tzv. zdrojových trhov sú služby na Slovensku stále drahšie.

Kto je Katarína Malová

Vyštudovala **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. Po jej skončení pracovala na viacerých pozíciách v rodinnej firme. Tá sa pred desiatimi rokmi rozrástla aj o často oceňovaný hotel Kaskády, kde spočiatku dozerala na financie. Od roku 2009 ho vedie. Patrí jej aj titul Hotelier roka 2011. Hotelier roka je súťaž, do ktorej sa hotely môžu prihlásiť so svojimi ekonomickými údajmi, ktoré hodnotia tržby v porovnaní s jeho veľkosťou.

FOTO:

Rodinné podnikanie šetrí veľa energie, tvrdí Katarína Malová. SNÍMKA: DESANA DUDÁŠOVÁ

[Späť na obsah](#)

26. AKO CHUTÍ 100 %

[Téma: Ekonomická univerzita; Profit; 13/05/2015; 10/2015; s.: 50,51,52,53; Sebarozvoj; DOMINIK ORFÁNUS]

Katarína Kovalčíková pôsobí na prvý pohľad nenápadne. Až pokým neotvorí ústa. Dokáže zaujať, získať si pozornosť, ale najmä „stúpiť na otlak“. Okrem toho, že je profesionálnou spíkerkou a ako jediná Slovenka získala titul majsterky Európy v rečnení, živí sa sebarozvojovými tréningmi. Vie priviesť manažérov a podnikateľov do situácií, v ktorých ich nevidia ani ich najbližší - vyvolať plač, eufóriu aj agresivitu. Hovorí, že je to vďaka tomu, že na tréningoch pracuje s človekom za maskou, nie s egom v obleku.

TEXT: DOMINIK ORFÁNUS

Prečo majú z vystupovania na verejnosti ľudia údajne väčší strach než zo smrti?

Keď sedíme v publiku, sme súčasťou kolektívu. Vtedy sme na tom rovnako, hovorí sa tomu, že sme v raporte. Je tam pohoda, komfort a pocit „my“. V momente, keď niekto vystúpi, raport razom zaniká - oni sedia, ja stojím, oni sú ticho, ja rozprávam. Zrazu nie je žiadne „my“, máme pocit, že sú oni proti mne. Dobrý rečník vie vytvoriť spojenie s publikom, aby tam vznikol pocit „my“.

Ako sa zbaviť trémy?

Základom je spoznať „nepriateľa“. Ľudí sa často pýtam, z čoho majú trému. Hovoria, že majú strach zo zlyhania, strápnenia či odmietnutia. Dobrá správa pre všetkých trémistov je, že tréma sa prejavuje rovnako ako vzrušenie. Preto nie som za to, že sa trémy treba zbaviť, ale je potrebné transformovať ju na vzrušenie. Fyziologicky sú obe emócie podobné - rozbúši sa srdce, cítíme adrenalín. Tréma nám dáva energiu, stačí, obrazne povedané, zmeniť znamienko. Namiesto pocitu „mám trému“ to bude pocit „teším sa, už sa neviem dočkať, som pripravený na výkon“. Tréma sa dá zmierňovať aj rôznymi technikami - hlbokým dýchaním do bránice, pohybom, fyzickým uvoľňovaním, mentálnymi či vizualizačnými technikami.

Niektorí ľudia vôbec nevyzerajú, že by mali trému, napríklad moderátori. Ako to dosiahli?

Mark Twain hovorí, že existujú len dva typy rečníkov: tí, ktorí trému majú, a tí, ktorí klamú. Poznám však ľudí, ktorí nemajú trému, a je mi ich ľúto - často totiž necítia vôbec nič. Potom pôsobia apaticky, nevedia preniesť emóciu na ľudí. Aj kvalitný moderátor máva trému. Adela Banášová tvrdí, že je veľká trémistka.

Na čo je nám v ére e-mailov a telefónov rečnícky prejav?

Myslím, že cieľom je, aby naše myšlienky a to, čo chceme odovzdať, v ľuďoch rezonovali. Nie je

podstatné, či sa zajakávame alebo ráčkujeme, dôležité je, či naše myšlienky rezonujú v ľuďoch aj po tom, ako sa naša reč skončí. Rovnako kniha, článok - niekoho poteší, niekoho našťve, ale rezonuje. Niektorí to vie urobiť textom, niektorí hudbou, filmom, tancom a niekedy to treba urobiť slovom. Ak sa niekde zhromaždí dvetisíc ľudí, nerozdáme im články alebo tablety, musíme hovoriť. Videla som už veľa rečníkov, ktorí sú dokonalí, ale nevytvoria si spojenie. Urobia dobrý dojem, ale zlyhajú v odovzdaní správy. Po nich príde niekto technicky nedokonalý, kto vytvorí také spojenie s publikom, že poslucháči majú chuť zmeniť svoj život.

Ste profesionálna spíkerka, ale na tréningoch chcete, aby sa otvorene pred tímom prejavil každý. Nestačí sa porozprávať medzi štyrmi očami?

To by trvalo dlho a na to nemám trpezlivosť. Skúsenosť mi ukázala, že čím neštandardnejším procesom ľudia prejdú, tým ďalej sa posunú. V štandardných procesoch sa mi to často zdá ako mentálne „masturbovanie“, ľudia rozprávajú to, čo sa im hodí, vedia to zahrať, obkecať, vyhovárať sa, racionalizovať. A vtedy sa nikam neposúvame. V extrémnejších situáciách sa ukáže pravda, nemusíme sa hrať, kto koho dostane. Napríklad na Power trainigu chodia ľudia po žeravých uhlíkoch, na Speak-upe ich nechávam improvizovať. Keď už vystupujú na verejnosti, tak naozaj - na Hlavnom námestí v Bratislave. Z mojich skúseností je v skupine, paradoxne, rýchlejší progres než jeden na jedného. Na prezentačných zručnostiach je to doslova merateľné - na videu z prvého a tretieho dňa sú dvaja úplne iní ľudia.

Čo donúti prísť úspešného človeka na taký tréning?

Niektorí idú preto, lebo ich život dobehol, udialo sa niečo, čo im zrazilo hrebienok. Jedna žena sa k nám prihlásila na tréning a o týždeň sa pridala aj jej manžel. Napísala nám, že jej muž sa cíti ako riaditeľ zemegule a už sa nevie dočkať, ako nás tam dá dole. Najprv mi povedal, že keby bol tréning len o trochu lacnejší, tak sa otočí vo dverách a odíde. Ale nakoniec hneď naskočil. Nerozprával veľa, ale keď sa zapájal, tak to stálo za to. Doteraz si pamätám jeho reakciu: „Toto je to, čo nám chýba, ak máme pocit, že už máme všetko.“

Aké problémy riešia na tréningoch úspešní ľudia?

Trochu zovšeobecním, pretože ich príbehy bývajú často ako cez kopírak. Najväčší problém majú s tým, aby identifikovali svoj blok, strach. Pre väčšinu ľudí sú to bežné strachy - odmietnutie, riziko, zlyhanie. Úspešní ľudia majú často iný problém - nemajú víziu, cieľ. Dosiahli už všetko, čo chceli. Často vzišli z chudobných pomerov a ako mladí si na stenu vylepili zoznam vecí, ktoré by chceli mať. Do tridsiatky všetko poodškrtovali. Teraz už nevedia, na čo im je druhé porsche. Nevedia, za čím by išli. Sú vo fáze, keď hľadajú zmyslupnosť.

Majú manažéri problém otvoriť sa?

Nielen oni. Bojíme sa, aby nás nevideli „nahých“. Na tréningoch ich vidím v polohách, v akých ani oni seba sami nikdy nezažili. Je dobré zažiť to. Jasné, že bežne nebudú kričať, lámať dosky alebo chodiť po žeravých uhlíkoch. Ale vedľajšie efekty im ostanú - vďaka tomu sa môžu stať autentickjší, kreatívnejší, mať viac radosti zo života.

Ľudia namotivovaní tréningmi často tvrdia, že sa im pohľad na svet otočil o 180 stupňov. Vracajú sa po čase do stavu pred tréningu?

Niektorí hovoria, že mesiac po tréningu boli ako na kokaíne. Jeden český manažér povedal, že prvý mesiac bol ako zamilovaný - akurát do celého sveta. Je to normálne, že sa po čase vrátia do normálu. Nie je cieľom, aby ľudia zostali stále „nafičaní“. Dôležité je skôr to, že tie podstatné zmeny sú dlhodobé a že sa vedú dostať do stavu, keď to potrebujú. Vedú dať zo seba všetko, uvoľniť sa a odviazať. Už vedú, ako chutí sto percent.

A ako to chutí?

Ťažko to opísať, ak to niekto nezažil. Najmä tí, ktorí otáľajú a stoja bokom, sú prekvapení, keď sa rozhodnú. Vtedy sú draví, nespútaní a ešte nikdy nemali šancu niečo také zažiť. To ich dojme. Mňa to tiež dojíma, keď to vidím.

Dokážu vás starší ľudia akceptovať?

Som mladá, nízka a na svoj vek vyzerám ešte mladšie, čo je „skvelá“ kombinácia. Z nejakého dôvodu však dokážem robiť aj s topmanažérmi. Vedú, ku komu idú. Možno práve to sa im páči - kombinácia mladosti, priamosti a vtipu.

Ako si získavate rešpekt?

Je to kombinácia viacerých vecí. V prvom rade k nim pristupujem s úctou a rešpektom. Robím s vecami, v ktorých som dobrá. Za maskou manažéra sa usilujem komunikovať s človekom, nerozprávam sa s jeho sakom. Mama mi vždy hovorila, že sa mám rovnako rozprávať s kráľom aj žobrákom. Na našich tréningoch sa dosť stierajú rozdiely medzi ľuďmi. A v neposlednom rade je dôležité, že nepracujem z pozície mentorky, ktorá dáva rady. Spreádzam ich tréningovým procesom, ktorý funguje. Len od nich žiadam, aby mu dôverovali.

Kedy padajú masky?

Niektorí hovoria, že sa to v nich zlomilo pri konfrontácii, niekedy po odzbrojujúcej spätnej väzbe odo mňa či niekoho z účastníkov, niekedy pri nejakom silnom emocionálnom cvičení. Zhadzujú štíty a brnenia, ktoré vo svojich pozíciách majú. Pochopia, že im nepomôžu. Podstatné je, že sa tak rozhodnú sami, my iba vytvárame prostredie.

Nejde aj o davovú psychózu, teda tlak tímu?

Tím je sviňa :-), často vás potiahne do toho, čo by ste sami neurobili. Mnohí prekročili svoj tieň práve preto, že ich skupina potiahla.

Prečo vlastne majú ľudia masky?

Mať masky vôbec nie je zlé. Dokonca ich potrebujeme. V živote máme rôzne úlohy - manažér, otec alebo kamarát. Proces výchovy je vytváranie si masiek, aby sme sa začlenili do spoločnosti. Problém je, ak maska zrastie s človekom. Napríklad na rečníckom tréningu, kde pracujeme aj s divadelnými maskami, si ľudia všimnú, ako ich maska pohlí. Pod jej vplyvom sa musia nejako správať, akoby to nevedeli ovládať. Oblúbená je takzvaná maska šéfa. Zaujímavé je, že keď im dám na výber, šéfovia firiem si ju vyberú ako prvú. Nasadia si ju a idú medzi ľudí. Rezervovane, nečitateľne, stroho a s odstupom. Majú túto masku, aj keď idú, s prepáčením, na záchod. Stratili flexibilitu prejsť do inej roly. Podľa mňa je ale dôležité, aby spoza nej presvitala človečina. Stať sa otrokom masky znamená stratiť slobodu. Je to obmedzujúce a psychicky vyčerpávajúce. Po dlhom čase to môže vyraziť „dekel“ a prejaví sa to nejakým extrémnym spôsobom. Pokojní ľudia bez agresivity môžu v amoku niekoho prizabiť.

Ako to prelomiť?

Mohli by sme ísť pravidelne a vedome do opačných extrémov. Na dovolenku ísť trebárs do kláštora. Pustiť na prechádzku svoje ja, ktoré sa inak von nedostane. Kedysi na to slúžili karnevaly a maškarné plesy. Aj cnostné ženy si napríklad ventilovali svoje druhé ja ako konkubíny. Na Power trainingu hovoríme, že máme svoju víziu a bojujeme za ňu, ale hŕstka ľudí má problém so slovom bojovať - vyvoláva to v nich negatívne emócie. Často priznajú, že majú potlačenú agresivitu. Nedokážu zabojsť ani tam, kde to za to stojí - v športe, kariére či podnikaní. Potom bojujú na nesprávnom mieste, vo vzťahoch či s deťmi.

Pracovať s tým si ale vyžaduje dôkladné sebaopoznanie. Chcú ľudia vôbec poznávať sami seba?

Keď sme pred ôsmimi rokmi začínali s Power trainingom, mali nás za sektu. Málokto riešil nejaký osobný rozvoj. V súčasnosti je osobný rozvoj dosť v kurze. Ale keď príde na sebaopoznanie, väčšina ľudí sa zľakne. Niektorí priznajú, že sa boja pozrieť dovnútra, lebo sa obávajú, čo by tam mohli nájsť. Dokonca aj tréma v preklade znamená, že chceme urobiť nejaký dojem, ale bojíme sa, že urobíme presne opačný. Preto tvrdím, že rečenie nie je len o prezentácii, ale aj o práci so sebou.

Čo vám dáva právo byť tou, ktorá ukazuje ľuďom cestu? Neštudovali ste ani psychológiu, ani nič podobné.

Neukazujem cestu, ani sa na to necítim byť oprávnená. Nie som osvietená, nemám odžité toľko, koľko väčšina mojich klientov. Ľudia to odo mňa berú, oceňujú môj prístup a vidia na sebe výsledky. Mňa to baví, tak to robím. Ak je niečo, čo vyžadujem od druhých, tak to sama aj robím. Ak chcem, aby išli mimo zóny komfortu, tak to robím aj ja. A nehrám sa na psychologičku alebo mentorku, som ľudská, prirodzená, jedna z nich.

EXISTUJÚ LEN DVA TYPY REČNÍKOV: TÍ, KTORÍ TRÉMU MAJÚ, A TÍ, KTORÍ KLAMÚ

STAŤ SA OTROKOM MASKY ZNAMENÁ STRATIŤ SLOBODU A POTLAČIŤ VÄČŠIU ČASŤ SVOJEJ OSOBNOSTI

PODSTATNÉ JE, ČI NAŠE MYŠLIENKY REZONUJÚ V LUĎOCH AJ PO TOM, AKO SA NAŠA REČ SKONČÍ

KATARÍNA KOVALČÍKOVÁ

26

Rodená Lutišanka, študovala na bilingválnom anglicko-slovenskom gymnáziu v Sučanoch. Pred dvoma rokmi doštudovala obchod a marketing na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Od roku 2007 spoluorganizuje Power training, ktorý dnes vedie, a postupne vytvorila ďalšie tréningové programy - rečnícky tréning Speak-up a sebarozvojové Delfy a Majstrovstvo mysle. Je členka Toastmasters International a v roku 2011 vyhrala titul majsterky Európy v rečníckom prejave. Je vydatá, vo voľnom čase rada číta, chodí do sauny, cestuje a trávi čas s priateľmi.

[Späť na obsah](#)

27. NEBEZPEČENSTVÁ PREPISOVANIA DEJÍN

[Téma: Ekonomická univerzita; Literárny týždenník; 06/05/2015; 17/2015,18/2015; s.: 4; Komentáre,Zahraničie,Domov; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]

FRANTIŠEK ŠKVRNDA

Z mediálno-politických vyjadrení je známa fráza „dejiny píšu víťazi“. Najväčšia vojna v ľudských dejinách druhá svetová vojna - umožňovala hneď po svojom konci rozdielnu interpretáciu jej udalostí a výsledkov. Napokon v meniacich sa politických pomeroch sa aj na Slovensku písali dejiny druhej svetovej vojny rozličnými spôsobmi. Bojovalo sa na našom území a slovenskí vojaci bojovali na strane viacerých účastníkov vojny. Na pamiatku bojov, ich účastníkov i obetí je na Slovensku mnoho miest a stavieb, ktoré ich pripomínajú.

Aktuálnosť zamyslení nad druhou svetovou vojnou vidíme aj v tom, že sa najmä pod vplyvom situácie na Ukrajine, ale aj iných vojen a kríz neraz kladie otázka, či sa zase neschyluje k začiatku novej veľkej kataklizmy. Druhá svetová vojna nevznikla náhodne, bol to zákonitý výsledok politiky západných štátov a systému, v ktorom pôsobili a ktorý začal fungovať v novšej podobe aj po rozpade bipolarity.

Príčiny druhej svetovej vojny spočívali v prvom rade v asymetrii bohatstva a moci, ku ktorej prispieval aj nespravodlivý versaillský mier. Víťazi prvej svetovej vojny v protirečivom duchu západnej morálky považovali za potrebné príkladne potrestať jedného z hlavných vinníkov jej vzniku - Nemecko.

Udalosti, ktoré viedli k druhej svetovej vojne, ovplyvnila aj veľká hospodárska kríza, po ktorej sa svet zase raz stal nezvratne iný. V Nemecku sa v týchto podmienkach za skrytej podpory finančných kruhov dostala k moci Národnosocialistická robotnícka strana, ktorá na čele s A. Hitlerom sľúbila spauperizovaným obyvateľom nový životný priestor (Lebensraum).

Výsledkom rozpínavosti Nemecka bol „anšlus“ Rakúska v marci 1938. Versaillská zmluva zakazovala zjednotenie Nemecka a Rakúska. Francúzsko a Veľká Británia, ktoré mali byť hlavnými garantmi jej dodržiavania, sa zmohli len na diplomatické protesty. Uskutočňovali politiku appeasementu (zmierňovania) - v presvedčení, že ústupkami upokojia chůtky nacistického Nemecka. Skrývalo sa za tým aj zisťné želanie, aby sa hitlerovské úsilie o získanie nových území obrátilo na východ najmä proti ZSSR a iným Slovanom.

Druhá svetová vojna sa začala 1. septembra 1939, keď prišlo k útoku na Poľsko (v čínskom výklade dejín sa za začiatok druhej svetovej vojny pokladá japonská invázia do Číny 7. júla 1937). Západné štáty síce odstúpili od appeasementu - Nemecku vyhlásili 3. septembra vojnu -, ale na záchranu Poľska nepodnikli nič. Poľsko sa nemeckej presile samo nevedelo ubrániť a definitívne ho podlomilo to, že na jeho územie vstúpili aj sovietske vojská a po niečo viac ako mesiaci od začiatku vojny prestalo existovať.

Nemecko po podpise paktu o neútočení so ZSSR neočakávané uzavretého v auguste 1939, pochopiteľne netiaholo hneď ďalej na východ. V apríli 1940 zaútočilo na Dánsko a Nórsko, v máji na Luxembursko, Belgicko a Holandsko a neskôr na Francúzsko. V júli sa začala bitka o Britániu. Nemecko s pomerne malými stratami obsadilo veľkú časť západnej Európy a jej hospodársky potenciál využívalo na prípravu útoku na ZSSR.

Ohniská vojny sa postupne rozohoreli v Stredomorí a v Afrike, najmä severnej. Boje sa viedli aj v Ázii, predovšetkým v Číne, ale aj v juhovýchodnej Ázii a dostali sa aj na Blízky východ. V apríli 1941 zaútočilo Nemecko na Juhosláviu a neskôr na Grécko.

Rok 1941 znamenal zásadnú zmenu vojnovnej situácie. Dňa 22. júna 1941 napadlo Nemecko Sovietsky zväz a v decembri po japonskom útoku na havajský prístav Pearl Harbor vstúpili do vojny aj USA. Ťarchu vojny najviac pocítil ZSSR. Bez jeho vojenskej elity (maršalov a generálneho štábu), ale aj masy vojakov vytrhnutých z bežného života by boj s hitlerovským Nemeckom trval oveľa dlhšie a otázky by bol aj jeho výsledok.

K vojne sa viaže aj hrdinstvo a obetavosť sovietskeho obyvateľstva v zápolí, ktoré za víťazstvo zaplatilo nesmiernu cenu. Trpelo civilné obyvateľstvo na územiach všetkých štátov, kde bola vojna. Súčasťou vojny sa stalo rozsiahle partizánske hnutie vo viacerých okupovaných štátoch. Prelom vo vojne znamenal rok 1943, keď sa začalo vytlačanie vojsk z územia ZSSR. Rozhodujúcimi boli najmä bitka pri Stalingrade (niektoré zdroje uvádzajú, že do zajatia padlo až okolo milióna vojakov Nemecka a ich spojencov) a pri Kursku (najväčšia tanková bitka v dejinách). Západní spojenci sa v roku 1943 vylodili v Taliansku, ale skutočný tlak na nemecký západný front začal až po ich vylodení v Normandii v júni 1944. Napriek tomu, že elitné nemecké vojská jednoducho bojovali na východnom fronte, postup západných spojeneckých síl nebol taký úspešný, ako sa plánovalo. Do vážnych ťažkostí sa dostali najmä v decembri 1944 - januári 1945 v Ardenách. W. Churchill sa obrátil na J. V. Stalina s prosbou o zvýšenie aktivít sovietskych vojsk. Červená armáda na základe tejto žiadosti začala útočiť o osem dní skôr a prinútila nemecké velenie presunúť časť svojich síl na tento úsek, čo uľahčilo situáciu západných spojeneckých vojsk.

Podat' priebeh druhej svetovej vojny v skratke je zložité a dajú sa v ňom uviesť len vybrané udalosti či operácie. Zdôrazníme, že niektoré veci a udalosti sa nedajú spochybňovať. Nie je preto možné uvažovať o interpretácii druhej svetovej vojny v súvislosti s tým, ako sa dnes deformuje mediálne-politický obraz Ruska. Základné poučenie z najkrutejšej vojny poukazuje na to, že sa treba postaviť proti každému vojnovému úsiliu, nech by sa zdôvodňovalo akýmikoľvek vznešenými či aj exaltovanými slovami. Utrpenie, ktoré v druhej svetovej vojne zažili obyvatelia bývalého ZSSR, ale aj iných štátov, je veľkým mementom.

Nemožno preto bez akýchkoľvek dôkazov obviňovať dnešnú Moskvu z prípravy útočnej vojny proti Európe. Nemožno ľahkovážne prijímať rozličné marginálne nacionalistické vyjadrenia z Ukrajiny podmienené stupňujúcou sa rusofóbiou len preto, aby sa to zapáčilo tým, ktorí majú záujem na nepokoji a chaosu. A nesmie sa zabudnúť ani na zistný a dvojitý pohľad Západu na realizáciu svojich záujmov, ktorý viedol k druhej svetovej vojne. Samozrejme, aj USA zaplatili krutú daň za porážku za víťazstvo, ale ich banky (v prepojení Wall Street - City) a hospodárske elity na vojne asi ako jediní aj získali. A celkom nakoniec - ruku na srdce, kto by mohol na potenciálnej vojne zarobiť viac? Štáty, na ktorých území by sa bojovalo, alebo kruhy, ktoré im poskytujú pôžičky?

Autor prednáša medzinárodné vzťahy na **Ekonomickej univerzite**.

[Späť na obsah](#)

28. Manažéri v pohybe

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 14/05/2015; 19/2015; s.: 27; Ekonomika; Redakcia]

Peter Matúš Tatra banka

Novým členom predstavenstva Tatra banky sa stal Peter Matúš, ktorý prevzal zodpovednosť za riadenie retailového bankovníctva. Vyštudoval Národohospodársku fakultu **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Jeho smerovanie v Tatra banke viedlo od pozície pobočkového pracovníka, cez úverového špecialistu pre malých podnikateľov až do oblasti riadenia SME bankovníctva. V roku 2013 rozšíril manažérske skúsenosti o pozíciu regionálneho riaditeľa retailovej siete pobočiek. Skúsenosti z oblasti obchodu a riadenia ľudí využil v roku 2014 pri vedení odboru retailových produktov a segmentov.

Roman Zúrik Kofola ČeskoSlovensko

Novým obchodným riaditeľom spoločnosti Kofola ČeskoSlovensko sa stal Roman Zúrik, doterajší riaditeľ úseku Supply Chain. Jeho úlohou je stabilizovať predaje v retaile a stať sa jednotkou v segmente gastro a impulz. Pred príchodom do Kofoly pôsobil na pozícii manažéra distribúcie alebo národného manažéra predaja v pivovare Topvar - SAB Miller. Obchodné skúsenosti získaval aj v spoločnostiach Vitana alebo Pilsner Urquell SK. Doterajší obchodný riaditeľ Kofoly ČeskoSlovensko Marian Šefčovič sa stal generálnym riaditeľom slovinskej spoločnosti Radenska, známej najmä rovnomennou minerálnou vodou.

Richard Chomist Slovenská sporiteľňa

Od apríla je za oblasť IT a bankové operácie v Slovenskej sporiteľni zodpovedný Richard Chomist. V predstavenstve banky nahrádza Petra Brávka, ktorý už pôsobí v centrále Erste Group Bank vo Viedni.

Pred príchodom do sporiteľne pracoval ako výkonný riaditeľ Erste Group IT Slovakia, kde počas posledných troch rokov zodpovedal za infraštruktúru a prevádzku IT Slovenskej sporiteľne. Predtým pracoval dvanásť rokov v riadení letovej prevádzky v civilnom letectve. SLSP má aj nového podpredsedu predstavenstva, ktorým sa stal Peter Krutil, dlhoročný člen predstavenstva banky.

Sergio Duarte Adecco

Slovenskú pobočku personálnej agentúry Adecco vedie od marca na pozícii generálneho manažéra Portugalčan Sergio Duarte. Vyštudoval odbor priemyselného manažmentu a inžinierstva na univerzite v portugalskom meste Aveiro. V počiatkoch sa venoval oblasti logistiky a skladového manažmentu. Pre Adecco pracuje od roku 2006, začínal v dcérskej spoločnosti Eurocen. Ako člen výkonnej rady Adecco Portugalsko sa od roku 2012 zaoberal najmä tvorbou operačnej stratégie pre pobočku. Dôležitou témou sú preňho nové technológie a spoločenská zodpovednosť, mieni ich presadzovať aj na Slovensku.

[Späť na obsah](#)

29. Vízie by mali byť tak trochu bláznivé

[Téma: Ekonomická univerzita; Forbes; 06/05/2015; 05/2015; s.: 61; Nezaradené; MGR. ZUZANA SZEMÖKOVÁ]

TEXT: MGR. ZUZANA SZEMÖKOVÁ

FOTO: SHERATON BRATISLAVA HOTEL

Široký nákazlivý úsmev, distingvované správanie a odvaha púšťať sa po nových cestách. S týmito tromfami sa na čelo vedenia bratislavského hotela Sheraton postavil Ingo Hörnecke, Nemec so slovenským pôvodom. Na Slovensko si priniesol svoje 26 ročné skúsenosti v hotelovom biznise, inovatívne vízie, a predovšetkým ľudský prístup.

* Kedy ste po prvýkrát zistili, že hotelový biznis je to miesto, kde sa usadíte a presadíte?

Prišlo to veľmi skoro, myslím, že to bolo v roku 1987. Počas letnej brigády som pracoval v jednom Grand hoteli v Norimbergu, kde som vyrastal. Bol to skutočne obrovský hotel, v ktorom som hosťom nosil batožinu. Život, v ktorom sa každý deň stretávate s množstvom nových a zaujímavých ľudí, sa mi zapáčil. Naučil som sa komunikovať s rozdielnymi ľuďmi. Pochopil som, že ani jeden deň v hoteli nie je taký istý ako predošlý. Vždy sa stane niečo nové, vďaka čomu sa nikdy nenudíte.

* Čo bolo pre vás motiváciou pre prijatie miesta GM v Sheratone na Slovensku?

Predtým som 5 rokov pracoval vo Viedni ako regionálny poradca. Ako tréner procesného riadenia projektov som spolupracoval s generálnymi riaditeľmi 82 hotelov. Vykonával som audity, monitoroval efektívnosť procesov. Stále som však pracoval samostatne. Som inovatívny typ človeka, a preto mi chýbal priestor, a najmä tím na uskutočnenie svojich predstáv a nápadov. Pozícia generálneho riaditeľa bratislavského Sheratonu ma nadchla. Opäť som sa mohol stať súčasťou prevádzky hotela.

* A tak ste už siedmy mesiac na jeho čele. Aký je slovenský hotelový biznis? Dá sa porovnávať s nejakou európskou „šablónou“?

Trh na Slovensku ako taký je veľmi malý. Nie je tu veľa veľkých hotelových sietí a business turizmus má slabú pozíciu. Treba ju posilniť, usporadúvať viac eventov, nových konceptov. V Sheratone napríklad aktuálne rozbiehame Brazílske sobotné večere v našej Anjou reštaurácii. Dobré jedlo, servírované pred hosťom priamo z roštu. V Bratislave nie je turizmus až tak rozsiahly. Hostia, ktorí prichádzajú napríklad z Viedne sem síce prídu, ale ubytujú sa opäť vo Viedni. Dostanú tam v pomere ceny a výkonu viac. Som tu však práve preto, že na Slovensku vidím veľký potenciál. Chce to veľa práce a času, možno nie rok, dva, tri, no ten potenciál tu je.

* Kde je teda pozícia Sheratonu teraz a kde ho pod svojim vedením vidíte povedzme o rok, dva, či viac?

Samozrejme, mám veľa vízií. Viem, sú možno trochu bláznivé, ale vízie by tak trochu také aj mali byť. Základom je hotelový tím, a ten tvorí jeho personál. Je veľmi náročné dostať do hotela kvalitných ľudí. S tým tiež súvisí vzdelanie. Rád by som zmenil systém vzdelávania študentov z hotelových škôl na Slovensku, a najmä v Bratislave. Spojiť sa so školami, dať im priestor pre prax a urobiť z nich odborníkov na hotelový biznis. Funguje to tak v iných krajinách, bolo by skvelé spojiť sa so slovenskou vládou a presadiť tento model i tu. Nech študenti idú pracovať aj do zahraničia, no nech sa so svojimi skúsenosťami vrátia naspäť. Stretávam sa so študentmi, napríklad dnes som prednášal na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Chcem ich motivovať a na to rád používam svoj príbeh: od

nosiča batožiny k riadeniu hotela. Demonštruje to aj môj silný vzťah k hotelu.

* A váš vzťah k Slovákom je aký?

Veľmi pozitívny, som totiž polovičný Slováčok. Moja mama bola Slovenka, a vďaka nej preto aj viem po slovensky. Teda, skôr viac rozumiem ako hovorím. No snažím sa na sebe pracovať a myslím, že to vidia aj ostatní.

* Máte vraj rád slovenskú kuchyňu, tradičné recepty poznáte od svojej mamy. Existuje nejaký recept aj na to, ako byť dobrým coachom v hotelovom biznise?

Potrebuje na to rozum a EQ. Mojm receptom je: buďte s ľuďmi ako súčasť tímu, nenechajte ich pracovať pre vás, ale s vami. Dajte im príležitosť robiť chyby a učiť sa na nich. Tiež robím chyby a snažím sa na nich poučiť. Dôležité však je nehádzať vinu na iných, ale uvedomiť si, že sme sami za svoje chyby zodpovední. Mám ešte jeden tajný recept. Buďte pre ostatných inšpiratívny.

* A aká je vaša výzva pri riadení Sheratonu? Čo pre vás znamená pojem „špičkový hotel“?

Špičkový hotel je miesto, kde fungujú všetky jeho zložky ako celok. Nie je to len bar, reštaurácia, či Spa. Hoci toto sú silné stránky Sheratonu. Musí ísť o komplex špičkových služieb. A Slováci sú schopní ponúkať vysokú kvalitu služieb. Mojm najväčším snom, a víziou zároveň, je, aby sa personál naučil mená všetkých hostí. Host, to nie je číslo izby, nie je to väzeň so svojim prideleným číslom. Host má svoje meno, osobnosť a individuálne potreby. Vyžaduje si preto individuálny prístup. Host je na prvom mieste, treba ho pochopiť a naplniť jeho prania. To je tiež jednou z vecí, ktoré sa snažím naučiť svoj tím.

[Späť na obsah](#)

30. Nebezpečenstvá prepisovania dejín

[Téma: Ekonomická univerzita; noveslovo.sk; 13/05/2015; noveslovo.sk; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]

Z mediálno-politických vyjadrení je známa fráza "dejiny píšu víťazi". Najväčšia vojna v ľudských dejinách – druhá svetová vojna – umožňovala hneď po svojom konci rozdielnu interpretáciu jej udalostí a výsledkov. Napokon v meniacich sa politických pomeroch sa aj na Slovensku písali dejiny druhej svetovej vojny rozličnými spôsobmi. Bojovalo sa na našom území a slovenskí vojaci bojovali na strane viacerých účastníkov vojny. Na pamiatku bojov, ich účastníkov i obetí je na Slovensku mnoho miest a stavieb, ktoré ich pripomínajú.

Aktuálnosť zamyslení nad druhou svetovou vojnou vidíme aj v tom, že sa najmä pod vplyvom situácie na Ukrajine, ale aj iných vojen a kríz neraz kladie otázka, či sa zase neschyľuje k začiatku novej veľkej kataklizmy. Druhá svetová vojna nevznikla náhodne, bol to zákonitý výsledkom politiky západných štátov a systému, v ktorom pôsobili a ktorý začal fungovať v novej podobe aj po rozpade bipolarity.

Príčiny druhej svetovej vojny spočívali v prvom rade v asymetrii bohatstva a moci, ku ktorej prispieval aj nespravodlivý versaillský mier. Víťazi prvej svetovej vojny v protirečivom duchu západnej morálky považovali za potrebné príkladne potrestať jedného z hlavných vinníkov jej vzniku – Nemecko.

Udalosti, ktoré viedli k druhej svetovej vojne, ovplyvnila aj veľká hospodárska kríza, po ktorej sa svet zase raz stal nezvratne iný. V Nemecku sa v týchto podmienkach za skrytej podpory finančných kruhov dostala k moci Národnosocialistická robotnícka strana, ktorá na čele s A. Hitlerom sľúbila spauperizovaným obyvateľom nový životný priestor (Lebensraum) a bohatstvo a naplno ovládla za masívneho použitia krutých metód celý politický život.

Výsledkom rozpínavosti Nemecka bol "anšlus" Rakúska v marci 1938. Versaillská zmluva zakazovala zjednotenie Nemecka a Rakúska. Francúzsko a Veľká Británia, ktoré mali byť hlavnými garantmi jej dodržiavania, sa zmožili len na diplomatické protesty. Uskutočňovali politiku appeasementu (zmierňovania) – v presvedčení, že ústupkami upokojia chuťky nacistického Nemecka. Skrývalo sa za ním aj zisťné pranie, aby sa hitlerovské úsilie o získanie nových území obrátilo na východ najmä proti ZSSR a iným Slovanom.

Druhá svetová sa začala 1. septembra 1939, kedy prišlo k útoku na Poľsko (v čínskom výklade dejín sa za začiatok druhej svetovej vojny považuje japonská invázia do Číny 7. júla 1937). Západné štáty síce odstúpili od appeasementu – Nemecku vyhlásili 3. septembra vojnu –, ale na záchranu Poľska nepodnikli nič. Poľsko sa nemeckej presile samo nedokázalo ubrániť a definitívne ho podlomilo to, že na jeho územie vstúpili aj sovietske vojská a po niečo viac ako mesiaci od začiatku vojny prestalo existovať.

Nemecko po podpise o paktu o neútočení so ZSSR neočakávane uzavretého v auguste 1939,

pochopiteľne, netiaholo hneď ďalej na východ. V apríli 1940 zaútočilo na Dánsko a Nórsko, v máji na Luxembursko, Belgicko a Holandsko a neskôr na Francúzsko. V júli sa začala bitka o Britániu. Nemecko s pomerne malými stratami obsadilo veľkú časť západnej Európy a jej hospodársky potenciál využívalo na prípravu útoku na ZSSR.

Ohniská vojny sa postupne rozohoreli v Stredomorí a v Afrike, najmä severnej. Boje sa viedli aj v Ázii, predovšetkým v Číne, ale aj v juhovýchodnej Ázii a dostali sa aj na Blízky východ. V apríli 1941 zaútočilo Nemecko na Juhosláviu a neskôr na Grécko.

Rok 1941 znamenal zásadnú zmenu vojnovnej situácie. Dňa 22. júna 1941 napadlo Nemecko Sovietsky zväz a v decembri po japonskom útoku na havajský prístav Pearl Harbor vstúpili do vojny aj USA. Ťarchu vojny najviac pocítil ZSSR. Bez jeho vojenskej elity (maršalov a generálneho štábu), ale aj masy vojakov vytrhnutých z bežného života by boj s hitlerovským Nemeckom trval oveľa dlhšie a otázny by bol aj jeho výsledok.

K vojne sa viaže aj hrdinstvo a obetivosť sovietskeho obyvateľstva v zápolí, ktoré za víťazstvo zaplatilo nesmiernu cenu. Trpelo civilné obyvateľstvo na územiach všetkých štátov, kde bola vojna. Súčasťou vojny sa stalo rozsiahle partizánske hnutie vo viacerých okupovaných štátoch. Prelom vo vojne znamenal rok 1943, keď sa začalo vytlačanie vojsk z územia ZSSR. Rozhodujúcimi boli najmä bitka pri Stalingrade (niektoré zdroje uvádzajú, že do zajatia padlo až okolo milióna vojakov Nemecka a ich spojencov) a pri Kursku (najväčšia tanková bitka v dejinách). Západní spojenci sa v roku 1943 vylodili v Taliansku, ale skutočný tlak na nemecký západný front sa začal až po ich vylodení v Normandii v júni 1944. Napriek tomu, že elitné nemecké vojská jednoducho bojovali na východnom fronte, postup západných spojeneckých síl nebol taký úspešný, ako sa plánovalo. Do vážnych ťažkostí sa dostali najmä v decembri 1944 – januári 1945 v Ardenách. W. Churchill sa obrátil na J. V. Stalina s prosbou o zvýšenie aktivít sovietskych vojsk. Červená armáda na základe tejto žiadosti začala útočiť o osem dní skôr, ako sa plánovalo a prinútila nemecké velenie presunúť časť svojich síl na tento úsek, čo uľahčilo situáciu západných spojeneckých vojsk.

Podat' priebeh druhej svetovej vojny v skratke je zložité a dajú sa v ňom uviesť len vybrané udalosti či operácie. Zdôrazníme, že niektoré veci a udalosti sa však nedajú spochybňovať. Nie je preto možné uvažovať o interpretácii druhej svetovej vojny v súvislosti s tým, ako sa dnes deformuje mediálne-politický obraz Ruska. Základné poučenie z najkrutejšej vojny poukazuje na to, že sa treba postaviť proti každému vojnovému úsiliu, nech by sa zdôvodňovalo akýmkoľvek vznešenými či aj exaltovanými slovami. Utrpenie, ktoré v druhej svetovej vojne zažili obyvatelia bývalého ZSSR, ale aj iných štátov, je veľkým mementom.

Nemožno preto bez akýchkoľvek dôkazov obviňovať dnešnú Moskvu z prípravy útočnej vojny proti Európe. Nemožno ľahkovážne prijímať rôzne marginálne nacionalistické vyjadrenia z Ukrajiny podmienené stupňujúcou sa rusofóbiou len preto, aby sa to zapáčilo tým, ktorí majú záujem na nepokoji a chaose.

A nesmie sa zabudnúť ani na zistiť a dvojtvárny pohľad Západu na realizáciu svojich záujmov, ktorý viedol aj k druhej svetovej vojne. Samozrejme, aj USA zaplatili krutú daň za víťazstvo, ale ich banky (aj v prepojení Wall Street – City) a hospodárske elity na vojne asi ako jediní aj získali. A celkom nakoniec – ruku na srdce, kto by mohol na potenciálnej vojne zarobiť viac? Štáty, ktorých území by sa bojovalo, alebo kruhy, ktoré im poskytujú pôžičky?

Autor prednáša medzinárodné vzťahy na **Ekonomickej univerzite**

Vyšlo v Literárnom týždenníku 17 – 18/2015

[Späť na obsah](#)

31. Lídri 21. storočia

[Téma: Ekonomická univerzita; TA3, 12:30; 15/05/2015; Ekonomika; Peter Halávek]

Marek Mašura, moderátor: "Smerovanie spoločnosti a lídri 21. storočia - tieto zaujímavé témy rezonovali na Diskusnom fóre v Bratislave. Organizovala ho nezisková organizácia Srdce Slovenska pod záštitou ministerstva práce. Pozvanie prijalo viacero významných hostí vrátane zástupcov firiem a štátu."

Peter Halávek, redaktor: "Líder nesmie byť demokrat a mocenské elity sú plné.... aj takéto názory odznegli z úst riaditeľov firiem. Okrem toho sa zamýšľali aj nad výhodami a nevýhodami demokracie. Fórum zároveň otvorilo otázky vplyvu modernej spoločnosti na ľudí. Jednou zo zaujímavých tém bol vplyv lídrov na životy rodín a spoločnosti."

Miriám Letašiová, prezidentka Srdce Slovenska, n.o.: "Spoločnosť sa mení a v tomto meniacom sa sete potrebujeme lídrov, ktorí by mali začať v prvom rade sami od seba. To znamená, že potrebujeme lídrov 21. storočia, ktorí majú hodnoty."

Peter Halávek: "Všetci a zhodli na tom, že práve budúcnosť je pre lídrov dôležitá. Hlavným faktorom je preto ich príprava."

Alica Pavúková, Partner PWC Slovensko: "Dnešný líder musí byť schopný ľudí inšpirovať a musí im ísť príkladom, a je to vždycky ton at the top, to znamená, ako sa správa líder, tak sa potom správa celá organizácia."

Peter Halávek: "Viacerí diskutujúci ocenili vedomosti manažérov. Chýba im však empatia k zamestnancom."

Kamila Birnsteinová, SWISS RE Business Services: "Aby tam boli aj tie emócie, ktoré by mal ukázať, nielen to, že teda sa zameriavam na tie výsledky, na tie ciele, ale mám to srdce, počúvam svojich ľudí, diskutujem s nimi, nájdem si na nich čas."

Peter Halávek: "Odborníci porovnávali rozdiely v biznise s predchádzajúcimi rokmi. Súčasťou boli nástrahy a problémy globalizácie."

Peter Baláž, vedúci Katedry medzinárodného obchodu, **Ekonomická univerzita Bratislava**: "Každý ten problém je vždy výzvou, a je otázne samozrejme, do akej miery sa bude spoločnosť, a to nielen ekonomicky a spoločensky, ale politicky vedieť na ňu úspešne adaptovať."

Peter Halávek: "Základným cieľom všetkých týchto diskusií je vytvárať platformu pre spoločnú komunikáciu, nachádzať riešenia a spájať verejnosť s odborníkmi. Peter Halávek, TA 3."

[Späť na obsah](#)

32. PAVELKA: Liekom na nezaplatené faktúry je viazanie štátnych financií

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 16/05/2015; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

Prísne účelové viazanie financií, ktoré štát vypláca generálnym dodávateľom stavieb, je podľa Juraja Pavelku z **Ekonomickej univerzity (EU) v Bratislave** ...
Ilustračné foto Foto: TERAZ.sk/Andrej Galica

Bratislava 16. mája (TASR) – Prísne účelové viazanie financií, ktoré štát vypláca generálnym dodávateľom stavieb, je podľa Juraja Pavelku z **Ekonomickej univerzity (EU) v Bratislave** spôsobom, ako zabrániť nepreplácaniu faktúr subdodávateľom. Podnikatelia podľa ekonóma nevyužívajú ani viaceré inštitúty, ktoré im ponúka slovenský právny poriadok.

"Tí múdrejší, ktorí pozorne počúvali naše prednášky, vedia, že do zmlúv treba zakotviť výhrady vlastníckeho práva," povedal Pavelka vo štvrtok (14.5.) na seminári popredných ekonómov Slovenska v Bratislave. Pripomenul stavbu trnavskej automobilky PSA Peugeot Citroën, keď jej generálny dodávateľ skrachoval a subdodávateľom nezaplatil faktúry. "Hlohovecká firma, ktorá tento inštitút v zmluve mala a do haly namontovala vzduchotechniku, ju na základe zmluvy žiadala naspäť, ak fabrika dobrovoľne nepristúpi k záväzku skrachovaného generálneho dodávateľa stavby. V opačnom prípade bola rozhodnutá podať trestné oznámenie za neoprávnené užívanie cudzej veci," povedal Pavelka.

Štát podľa odborníka zlyháva v tom, že drobným podnikateľom nepodáva pomocnú ruku. "Tí vo viere, že štát platí generálnym dodávateľom, sa spoliehajú, že peniaze dostanú. Ak by však tieto peniaze boli účelovo viazané, teda išli by na účelové účty, vyplatení z nich by boli najprv dodávatelia a až potom by boli vyplácaní generálni dodávatelia." Odvolal sa na 12-ročné skúsenosti z troch komerčných bánk, v ktorých pôsobil. "Účelové využitie prostriedkov, ktoré idú zo štátneho rozpočtu, tu existuje. Ten, kto peniaze dáva, si určuje pravidlá hry," konštatoval a zdôraznil, že štát by mal viac zapájať do problémov aj akademickú obec a odborníkov z praxe. "Nemusel by hasiť problémy tak, ako je to teraz v prípade Váhostavu," dodal Pavelka.

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

33. PAVELKA: Liekom na nezaplatené faktúry je viazanie štátnych financií

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 16/05/2015; TASR]

Štát podľa odborníka zlyháva v tom, že drobným podnikateľom nepodáva pomocnú ruku.

Ilustračné foto Foto: TERAZ.sk/Andrej Galica

Bratislava 16. mája (TASR) – Prísne účelové viazanie financií, ktoré štát vypláca generálnym dodávateľom stavieb, je podľa Juraja Pavelku z **Ekonomickej univerzity (EU)** v **Bratislave** spôsobom, ako zabrániť nepreplácaniu faktúr subdodávateľom. Podnikatelia podľa ekonóma nevyužívajú ani viaceré inštitúty, ktoré im ponúka slovenský právny poriadok.

"Tí múdrejší, ktorí pozorne počúvali naše prednášky, vedia, že do zmlúv treba zakotviť výhrady vlastníckeho práva," povedal Pavelka vo štvrtok (14.5.) na seminári popredných ekonómov Slovenska v Bratislave. Pripomenul stavbu trnavskej automobilky PSA Peugeot Citroën, keď jej generálny dodávateľ skrachoval a subdodávateľom nezaplatil faktúry. "Hlohovecká firma, ktorá tento inštitút v zmluve mala a do haly namontovala vzduchotechniku, ju na základe zmluvy žiadala naspäť, ak fabrika dobrovoľne nepristúpi k záväzku skrachovaného generálneho dodávateľa stavby. V opačnom prípade bola rozhodnutá podať trestné oznámenie za neoprávnené užívanie cudzej veci," povedal Pavelka.

Štát podľa odborníka zlyháva v tom, že drobným podnikateľom nepodáva pomocnú ruku. "Tí vo viere, že štát platí generálnym dodávateľom, sa spoliehajú, že peniaze dostanú. Ak by však tieto peniaze boli účelovo viazané, teda išli by na účelové účty, vyplatení z nich by boli najprv dodávatelia a až potom by boli vyplácaní generálni dodávatelia." Odvolal sa na 12-ročné skúsenosti z troch komerčných bánk, v ktorých pôsobil. "Účelové využitie prostriedkov, ktoré idú zo štátneho rozpočtu, tu existuje. Ten, kto peniaze dáva, si určuje pravidlá hry," konštatoval a zdôraznil, že štát by mal viac zapájať do problémov aj akademickú obec a odborníkov z praxe. "Nemusel by hasiť problémy tak, ako je to teraz v prípade Váhostavu," dodal Pavelka.

[Späť na obsah](#)

34. 170 rokov družstevného hnutia na Slovensku

[Téma: Ekonomická univerzita; europskenoviny.sk; 15/05/2015; red]

red

Oficiálne je za prvé družstvo na svete považované družstvo tkáčov v Rochdale vo Veľkej Británii založené v decembri roku 1844, teda len necelé tri mesiace pred družstvom – "Spolkom gazdovským" založeným Samuelom Jurkovičom na Slovensku. Túto skutočnosť je potrebné vyzdvihnúť o to viac, že porovnávame Anglicko ako priemyselne vyspelú "dielňu sveta" s agrárno – poddanským Slovenskom, ako časťou vtedy zaostaleho Uhorska.

Družstvá postupne vznikali a rozširovali sa v rámci Európy a celého sveta s cieľom plniť hospodárske, sociálne a ďalšie potreby svojich členov, na základe vzájomnej pomoci a svojpomoci.

Dňa 14.mája 2015 usporiadala Družstevná únia Slovenskej republiky (DÚ SR) v Bratislave konferenciu s názvom Samuel Jurkovič – 170 rokov družstevného hnutia na Slovensku. Cieľom konferencie bolo pripomenúť si obdobie vzniku prvého družstva na Slovensku, jeho význam v čase vzniku, ako aj poukázať na ďalší vývoj, význam a súčasný stav družstevného hnutia.

Družstevná únia SR koordinuje činnosť jednotlivých družstevných zväzov na Slovensku. Jej členské organizácie, COOP PRODUKT SLOVENSKO, Slovenský zväz bytových družstiev, Zväz poľnohospodárskych družstiev a obchodných spoločností SR a COOP Jednota Slovensko, plnia sociálnu, zamestnaneckú, stabilizačnú a vzdelávaciu funkciu v našom štáte. Zároveň pomáhajú zabezpečovať udržateľnú hospodársku a sociálnu klímu v danom regióne.

9. februára uplynulo už 170 rokov od založenia prvého družstva na európskom kontinente miestnym učiteľom Samuelom Jurkovičom, v Sobotišti. Oficiálne sa za prvé družstvo na svete považuje družstvo tkáčov v Rochdale vo Veľkej Británii založené v decembri 1844, teda len necelé tri mesiace pred družstvom – Spolkom gazdovským založeným Samuelom Jurkovičom na Slovensku v roku 1845.

"Možno konštatovať, že družstevníctvo prakticky predbehlo svoju dobu. Myšlienku spoločenskej zodpovednosti podnikov, ktorá je dnes aktuálna, družstvá už dávno aplikovali v praxi, a to bez osobitného teoretizovania. Za strategický cieľ v prospech družstiev do budúcnosti na Slovensku možno považovať naďalej ich kontinuálne fungovanie v prospech členov, zákazníkov a obchodných partnerov na požadovanej kvalitatívnej úrovni", povedal v úvode konferencie pri príležitosti založenia prvého

družstva, predseda predstavenstva Družstevnej únie, Vojtech Molnár. Zároveň vyzdvihol skutočnosť, že práve každodennou prácou je potrebné ukázať, že družstevná forma podnikania je akceptovateľná a uplatniteľná takmer vo všetkých sférach a odvetviach spoločenskej činnosti. Popri doteraz známých typoch družstiev (ako sú spotrebné, výrobné, poľnohospodárske a bytové) je dôležité hľadať nové možnosti a vytvárať vhodné podmienky pre zakladanie ďalších typov nových družstiev, napríklad sociálne, medicínske, zdravotnícke, ako aj kultúrne.

Dôležitosť družstevnej formy podnikania a jej budúcnosť vyzdvihli vo svojich vystúpeniach predstavitelia členských organizácií Družstevnej únie SR, Vojtech Molnár (predseda predstavenstva SZSD), Gabriel Csollár (predseda predstavenstva COOP Jednoty Slovensko), Iveta Chmelová (predsedníčka predstavenstva COOP PRODUKT SLOVENSKO), Milan Mišánik (predseda predstavenstva ZPDaOS SR), Regina Ovesny-Straka (predsedníčka predstavenstva Kooperatíva). Pohľad do histórie, ako aj do súčasnosti družstiev priblížila účastníkom konferencie vo svojom príhovore Elena Šubertová z **Ekonomickej Univerzity v Bratislave**. Dôležitosť a dobrú spoluprácu s družstevnými organizáciami, ktoré sú významnými zamestnávateľmi na Slovensku, vyzdvihol vo svojom vystúpení prezident RÚZ Miroslav Kiráľvarga. Zaujímavosti a taktiež aj reálny pohľad na prepojenie školstva s praxou spomenul vo svojom vystúpení hosť zo susednej Českej republiky, predseda predstavenstva DA ČR Rostislav Dvořák.

Predstavenstvo Družstevnej únie SR udeľuje od roku 1993 zástupcom členských organizácií DÚ SR najvyššie družstevné vyznamenanie, "Družstevnú cenu Samuela Jurkoviča." Nebolo tomu inak ani tento rok. Pri príležitosti tak významného výročia si 16 jednotlivcov a kolektívov prevzalo ocenenie za mimoriadne zásluhy v sektoroch družstevníctva. Ocenenie získali za dlhoročnú aktívnu činnosť v družstevníctve, aktívny prístup a prínos k rozvoju družstevníctva a družstevnej spolupráci, za rozvoj medzinárodnej družstevnej spolupráce, za aktívnu činnosť v družstevnom vzdelávaní a výchove, ako aj publikačnú činnosť na podporu družstevných myšlienok.

Významná udalosť v histórii slovenského družstevného hnutia, akou bezpochyby bolo založenie "Spolku gazdovského v Sobotišti", nesie odkaz potreby neustáleho napredovania družstevníctva ako takého v našej spoločnosti. Dlhodobá realizácia ideí dokázala, že aj v tak náročnej dobe, mnohokrát zmietanej rôznymi ekonomickými krízami, dokázalo družstevníctvo obhájiť svoju podstatu a poslanie. To je zároveň to najkrajšie a najhodnotnejšie vzdanie pocty zakladateľovi Družstevného hnutia na Slovensku, Samuelovi Jurkovičovi. Už 170 rokov sa úspešne darí naplňať a rozvíjať jeho počiatočnú ideu.

[Späť na obsah](#)

35. Ľuboš Pavelka o 2. pilieri

[Téma: Ekonomická univerzita; TA3, 12:30; 15/05/2015; Ekonomika]

Marek Mašura, moderátor: "Kto si sporí v DSS-kách, má menší dôchodok ako ten, kto je v prvom pilieri. Sporiteľom v druhom pilieri sa dôchodok kráti o ich príspevky do tzv. Fondu solidarity v Sociálnej poisťovni. To sa nepáči opozícii, ktorá volá po zmene. Chce, aby Sociálna poisťovňa zo spomínaného fondu dorovnávala výšku dôchodkov tým, ktorí si sporia na súkromných účtoch. O tejto téme sa budem teraz rozprávať s Ľubošom Pavelkom, odborníkom z Obchodnej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, ktorého už vítam u nás v štúdiu. Pán Pavelka, prajem príjemný deň."

Ľuboš Pavelka, Obchodná fakulta **Ekonomickej univerzity v Bratislave** (hosť v štúdiu): "Dobrý deň prajem."

Marek Mašura: "Pán Pavelka, tak aktuálna téma, o ktorej v súčasnosti rokujú aj poslanci Národnej rady, tak poďme si na začiatok povedať, čo je to vlastne ten Fond solidarity, do ktorého prispievajú všetci pracujúci."

Ľuboš Pavelka: "Je to rezervný fond solidarity, ktorý predstavuje 4,75 percenta z objemu hrubej mzdy zamestnanca, alebo samostatne zárobkovo činnnej osoby, ktorá je teda platiteľom odvodov do Sociálnej poisťovne, a treba si uvedomiť, že tieto odvody platí prakticky len zamestnávateľ. To znamená, že tie nepredstavujú nejakú odvodovú záťaž samotného zamestnanca, ktorá by mu ukrájala potom z jeho nejakej čistej, alebo disponibilnej mzdy, ktorú dostáva na svoj účet v banke."

Marek Mašura: "Aké pravidlá platia v prípade sporiteľov v prvom pilieri, a tých, ktorí si sporia aj v druhom pilieri?"

Ľuboš Pavelka: "No, tuná ten rezervný Fond solidarity prakticky, tie odvody, ktoré platí zamestnávateľ za zamestnanca z hrubej mzdy zamestnanca, nemajú žiaden vplyv na to, čo poukazuje Sociálna poisťovňa potom z vybraných odvodov do druhého piliera účastníkom dôchodkového sporenia."

Marek Mašura: "Čiže inými slovami, ľudsky povedané, je to naozaj tak, že tí, ktorí si sporia v druhom pilieri, dostávajú o určitú časť menší dôchodok."

Ľuboš Pavelka: "Na prvý pohľad by sa to takto mohlo zdať, ale treba si uvedomiť, že Sociálna poisťovňa je pomerne zložitý mechanizmus a má rôzne fondy, ktoré niektoré sú prebytkové, a niektoré sú stratové. To znamená, môžeme to prirovnať k nejakým spojeným nádobám. To znamená, medzi tými spojenými nádobami je určitý prietok, inak povedané, Sociálna poisťovňa potom prerozdeľuje tie prostriedky medzi jednotlivými fondami tak, aby potrebovala čo najmenšiu dotáciu od štátu. Napriek tomu, že teda robí, čo môže, samozrejme peniaze jej chýbajú, pretože počet platiteľov príliš nestrúpa, to znamená počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva, ktoré by boli zároveň platiteľom odvodov, a zároveň aj tie mzdy na Slovensku zaoštvávajú za tým, čo by teda očakávali zamestnanci predovšetkým, a z toho dôvodu tých prostriedkov je málo, a tak či tak každý rok Sociálna poisťovňa potrebuje tzv. diskrétnu dotáciu zo štátneho rozpočtu na úkor daňových poplatníkov, na úkor zadlžovania budúcich generácií, dokonca ešte aj takých, čo sa nenarodili."

Marek Mašura: "A nie je to potom tak, že tu vznikajú dve skupiny rovných a rovnejších, čiže tí, ktorí si sporia v prvom pilieri, majú dôchodok v určitej výške a nekráti sa tieto príspevky, teda tento dôchodok sa nekráti o tie príspevky vo Fonde solidarity, a potom sú tí, ktorí si sporia aj v druhom pilieri, a ich dôchodky sa kráti o tieto príspevky. Tak je to fér?"

Ľuboš Pavelka: "Na jednej strane niekto môže povedať, že to nie je férové, na druhej strane si treba uvedomiť, že Sociálna poisťovňa má kopec iných záväzkov, vypláca vdovské, vdovecké, sirotské, atď. a tie vypláca aj tým, ktorí sú účastníci aj druhého piliera, teda v prvom pilieri je každý, ale v druhom pilieri nemusí byť a nie je každý, to znamená vypláca všetkým. To znamená, že ťažko teraz povedať. Pokiaľ by sa zvýšili odvody do druhého piliera, alebo teda tie odvádzané prostriedky do druhého piliera tým sporiteľom na individuálne účty. Čo by to znamenalo pre Sociálnu poisťovňu? No znamenalo by to väčší deficit, a ten väčší deficit by zásadne museli zaplatiť daňoví poplatníci tým, že by si štát musel požičať, vytvoril by väčšiu dieru v štátnom rozpočte, možnože by sa museli krátiť nejaké iné výdavky na zdravotníctvo, alebo na školstvo, alebo na nejaké iné služby, a svojím spôsobom zase by na to len doplatili daňoví poplatníci."

Marek Mašura: "Nerobí táto skutočnosť ale prvý pilier atraktívnejším?"

Ľuboš Pavelka: "No, môže sa to samozrejme takýmto spôsobom zdať, ale treba si uvedomiť jednu vec, prvý pilier de facto je nastavený na solidárnom princípe, to znamená, všetci tí, čo zarábajú nad... viac ako 1,25-násobok priemernej mzdy v slovenskej ekonomike, to je približne 1 050, možno 1 100 euro, všetci tí začínajú byť solidárni, to znamená čo? Že sa im priťahujú kohútiky v súvislosti s budúcimi nárokmi na budúci dôchodok, s nárokmi na valorizáciu existujúcich dôchodkov, atď., a toto bude platiť aj do budúcnosti. To znamená, všetci tí, čo zarábajú nad túto nejakú, nazvem to, nejakú magickú hranicu, že zarábajú nad túto sumu, prakticky budú, či sa im to páči, alebo nepáči, nikto sa nich na to pýtať nebude, budú musieť byť solidárni, a bude im ubierané, ale bude im odkrajované, ukrajované už pri výpočte prvého dôchodku, alebo neskôr, keď už ten dôchodok budú mať vypočítaný a bude v budúcnosti nejakým spôsobom podľa možností štátu valorizovaný."

Marek Mašura: "Ako vnímate teda návrh opozície, aby Sociálna poisťovňa z tohto fondu solidarity dorovnávala výšku dôchodkov tým, ktorí si sporia na súkromných účtoch a v takom prípade teda, že ich dôchodok z obidvoch pilierov nebude menší ako iba ten z prvého piliera."

Ľuboš Pavelka: "No tak treba si uvedomiť, že prečo ten dôchodok z toho... kombinovaný z prvého a druhého piliera je menší, aký to má dôvod, alebo akú to má príčinu. Tak príčina je jednoznačná, že je tam, by som povedal, veľmi nevýhodne vypočítaná tá doživotná renta. Takže keď spočítame nárok na dôchodok z prvého piliera a z druhého, spojíme to dohromady, suma sumárom to vychádza, že ten, kto je len v prvom pilieri, dokonca aj keď je vo vyššej príjmovej kategórii, bude mať lepší dôchodok ako ten, kto dostane tie čerešničky dve, jedna čerešnička dôchodok zo Sociálnej poisťovne a druhý zo životnej poisťovne. Ale tu si treba uvedomiť, že ten dôchodok nevypláca dôchodková správcovská spoločnosť, ale životná poisťovňa, a tá životná poisťovňa ho musí najprv vypočítať. A vypočíta ho tak, aby to bolo najvýhodnejšie pre ňu, tvári sa, že musí tvoriť veľké rizikové fondy, pretože máme tuná starnutie obyvateľstva, je tu riziko, že bude musieť dlho vyplácať čoraz väčšej, početnejšej skupine dôchodcov, seniorov dôchodky, tú rentu, a tým pádom by sa mohla dostať do straty, alebo by sa jej mohol zhoršiť rating, a tieto všetky argumenty potom vplývajú na to, že tá renta potom z toho druhého piliera je malá, ale čo je zaujímavé, akonáhle si nahodíte tú nasporenú nejakú sumičku 5-tisíc, 10-tisíc eur, čo už je teda... 10-tisíc to už by bol veľmi dobrý, vysokoprijmový účastník druhého piliera, tak čo zistíte? Zistíte, že pri tej istej nasporenej sume dosiahnete v zahraničí pri obdobných podmienkach, dokonca ešte aj s valorizovanou rentou, čo u nás ani nie je vôbec téma dňa, pretože tie renty sú fix, a po čase nám zinflačnejú, či sa nám to páči, alebo nepáči, aj keď sme momentálne v období nejakej minimálnej inflácie, alebo sem-tam aj zabrdneme do deflačného vývoja. Čo to znamená? Že de facto problém tuná je v tom, že tie tri životné poisťovne, ktoré majú na to mandát, ktoré dostali na to licenciu, je málo na tom

trhu, a jednoducho tie životné poisťovne si potom diktujú svoje pravidlá hry. Ony odkroja tomu sporiteľovi de facto peniaze vtedy, keď si on zakupuje on tú rentu z nasporených peňazí v druhom pilieri. Dá sa to prirovnať k tomu, by som povedal ku kuchárovi, ktorý navarí perfektné jedlo a čašník to jedlo má odniesť hosťovi v reštaurácii na stôl, a medzitým ako odíde z kuchyne a príde k stolu, tak tretina porcie chýba. Ja som to tak vypočítal, 20 až 25 percent, možno niekedy až do 30 percent, o 30 percent by tá renta mohla byť vyššia, keby to bolo, nazvem to, poctivo vypočítané, a poctivo, myslím tým tak, ako na obdobných princípoch, ako keby to boli renty z obdobných produktov iných životných poisťovní vo vyspelých ekonomikách Európskej únie."

Marek Mašura: "Čiže inými slovami, chýba tu aj akási konkurencia. Ale predsa len poďme sa vrátiť ešte raz k tej pôvodnej otázke, ako vnímate návrh opozície na zmenu."

Luboš Pavelka: "Návrh opozície je de facto kozmetická vec, a svojím spôsobom určitá politická hra, pretože pokiaľ sa niekomu zvýši, nech by sa mu zvýšilo o 5 eur, že ten rezervný Fond solidarity bude nejaká časť toho rezervného fondu solidarity, bude zúčastnená na odvodoch do druhého piliera, povedzme si to tak. Čo by to znamenalo? Dostane, tajme tomu, o 3,5 eura, alebo o 4 eurá dostane možno vyšší dôchodok, ale pomôže mu to a zabráni mu to tomu, aby v budúcnosti sa mu ten dôchodok, tá renta z toho druhého piliera nezinflačňovala? Tu tú situáciu nerieši. Druhá vec je, čo sa stane v Sociálnej poisťovni? No o to sa zvýši deficit Sociálnej poisťovne, a to viac Sociálna poisťovňa bude v rámci diskretnej dotácie pýtať od štátu, aj tak vieme, že to je minimálne jedna miliarda, alebo vyše jednej miliardy eur každý rok, a keď si povieme, na Slovensku je to anomália. Nie je to anomália. V rámci demografického vývoja je takýto stav a takáto situácia v poslednej dekáde, v poslednom desaťročí bežná skoro vo všetkých krajinách Európskej únie. Nie sme žiadnou výnimkou."

Marek Mašura: "Pán Pavelka, v tejto chvíli čas na náš rozhovor, bohužiaľ, vypršal. Ďakujem vám veľmi pekne, že ste si našli čas pre našich divákov a ozrejmlili situáciu s dôčkovkami v druhom pilieri. Prajem vám ešte príjemný deň."

Luboš Pavelka: "Ďakujem pekne, podobne. Dovozenia."

[Späť na obsah](#)

36. Z najväčších slnečných hodín bude v Petržalke lezecká stena

[Téma: Ekonomická univerzita; aktuality.sk; 16/05/2015; Aktuality.sk; Silvia Majerová, Aktuality.sk]

O tomto priestore pravdepodobne netuší veľa Bratislavčanov. Ide o najväčšie slnečné hodiny na Slovensku, ktorých autorom je akademický sochár Štefan Prokop s kolektívom. V areáli **Ekonomickej univerzity** v Petržalke tento objekt dlhé roky chátral. Odľahlejšie miesto navštevovali len bezdomovci a slnečné hodiny vandali nevkusne pokreslili.

Veľká betónová stavba v parku **Ekonomickej univerzity** neujde vašej pozornosti. Polkruhový ovál slnečných hodín delí v strede postava človeka, ktorou v zvislej osi prechádza poludník. Už niekoľko rokov sa tento priestor snažia oživiť dobrovoľníci z občianskeho združenia Na hrane. O pár dní predstavia verejnosti výsledok. My už vieme, čo to bude.

Obnovia verejný priestor, oživia historický objekt

Slnečné hodiny dobrovoľníci premieňajú na lezeckú stenu. Keďže chceli pozmeniť funkciu hodín a využiť ich ako športový objekt, potrebovali získať v prvej fáze povolenie od dediča autorských práv sochárskeho objektu. Potom nasledovali ďalšie potrebné "papierovačky", no projekt odsúhlasili na všetkých úrovniach.

(Článok pokračuje pod fotografiou)

Zanedbané, zarastené, pokreslené

Lokalita a objekt sú pre skupinu nadšencov vynikajúce. V zanedbaných miestach funkcia inovácií viac vynikne. "V úvodnej fáze sme priestor museli vyčistiť od množstva odpadkov. Sanovali sme sochu a podstavec, odstránili sme staré a vysadili nové kroviny, trávnik. Veľkou výzvou bolo čistenie grafity, následne sme na hodiny naniesli zjednocujúci náter," uvádza Martin Čáp z OZ Na hrane.

Verejný priestor tak okrem umeleckého významu získa aj športový a spoločenský charakter. Dobrovoľníci tu vybudovali oddychovú zónu, osadili lavičky a upravili dopadovú plochu na lezenie.

(Článok pokračuje pod fotografiou)

Zadarmo, ale z lásky

Projekt finančne podporili sponzori, no na slnečných hodinách pracujú desiatky dobrovoľníkov, nadšenci. Celá premena priestoru vyjde na viac ako 10-tisíc eur. Lezecká stena bude zdarma slúžiť každému, kto bude mať záujem.

"Toto unikátne športovisko okrem lezeckej steny bude lákať aj na nový zábavný šport – slackline. Ide o chodenie po lane približne v metrovej výške," dopĺňa Martin Čáp z OZ Na hrane.

Otvorenie športoviska je naplánované na 23. mája. "Návštevníci sa môžu tešiť na súťaž v boulderingu, ukážky parkourovej akrobacie a súťaž v slackline, ktorá bude prvá svojho druhu na Slovensku," uzatvára Čáp.

[Späť na obsah](#)

37. DHL pokračuje v podpore vzdelávania na Slovensku

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 19/05/2015; eTREND; PR]

Inercia | Zodpovedné podnikateľské zvyklosti sú základom pre dlhodobý rast a úspech spoločnosti DHL. Spájame ľudí a zjednodušujeme ich život – to robíme ako zásielková a logistická spoločnosť. DHL si uvedomuje význam ľudského potenciálu, preto sa na regionálnej i medzinárodnej úrovni veľmi aktívne angažuje v oblasti projektov zameraných na zvyšovanie vzdelanosti mladých ľudí a ich záujmu o prácu v oblasti logistiky.

Na Slovensku začala divízia DHL Supply Chain od februára 2015 oficiálne spolupracovať s renomovanou univerzitou – **Ekonomickou univerzitou v Bratislave**, konkrétne s Katedrou manažmentu výroby a logistiky, Fakulty podnikového manažmentu. Spolupráca je zameraná na nasledujúce oblasti:

- VZDELÁVANIE - prepojenie skúsenosti **EU** v Bratislave ako poprednej slovenskej vzdelávacej inštitúcie a logistickej spoločnosti DHL pri vzdelávaní študentov **EU** v Bratislave a odbornej verejnosti. Konkrétnymi aktivitami budú spolupráca pri navrhovaní tém ročníkových prác, prác ŠVOC, bakalárskych záverečných prác, diplomových prác, dizertačných a doktorandských prác; konzultačná spolupráca pri vypracovaní vyššie uvedených typov prác; vzájomná spolupráca v oblasti riešenia vybraných odborných problémov; spolupráca pri príprave vzdelávacích a odborných kurzov zvyšovania kvalifikácie pre potreby zamestnancov DHL. Spolupráca pri vzdelávaní študentov špecializácie "Manažment výroby a logistika" Fakulty podnikového manažmentu **EU** v Bratislave v predmete "Supply Chain Management".

- VEDECKOVÝSKUMNÉ AKTIVITY - vzájomne využitie kapacity ľudských zdrojov a multiplikovanie vedeckovýskumných výsledkov do teoretickej, pedagogickej, ako aj podnikateľskej praxe. Konkrétnymi aktivitami budú spoločné riešenie vedeckovýskumných úloh, resp. projektov definovaných ako adresné vedeckovýskumné zákazky v ekonomickej oblasti; spolupráca pri zabezpečovaní výskumných a analytických prác podľa požiadaviek spoločnosti DHL zo strany **EU** v Bratislave; vzájomná spolupráca pri organizovaní odborných seminárov a konferencií vytváraním priestoru na týchto podujatiach za vzájomne výhodných podmienok; podpora tých činností **EU** v Bratislave, ktoré súvisia s rastom kvality jej výstupov.

- PODPORA MOBILÍT UČITEĽOV A VYNIKAJÚCICH ŠTUDENTOV - motivovanie učiteľov a vynikajúcich študentov prostredníctvom finančnej podpory mobilit, t. j. študijných pobytov na zahraničných univerzitách, resp. odborných stáží v zahraničných firmách a vytvoriť priestor pre odbornú prax študentov **EU** v Bratislave.

Klaudia Višňovská, Marketing and Communications Manager DHL Supply Chain Slovensko, hovorí: "Taktiež spolupracujeme s niekoľkými strednými priemyselnými školami a odbornými učilištiami, a to formou prednášok, umožnením návštev našich pobočiek a odbornej praxe študentov. Cieľom tejto spolupráce je "prelomit" začarovaný kruh pasívneho učenia sa a poskytnúť študentom pohľad do praxe."

[Späť na obsah](#)

38. Firma 21.storočia, lídri 21.storočia

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 18/05/2015; Tlačové správy; Československá obchodná banka, as]

Ako funguje efektívna firma v 21.storočí? Sú ľudské hodnoty rovnako dôležité ako tie obchodné? V ČSOB áno, a aj preto realizujeme viaceré programy na podporu tejto symbiózy. Tu je niekoľko príkladov.

Ponúkame priestor talentom

Podporujeme mladé talenty a vysokoškolákom ponúkame prax prostredníctvom ČSOB Trainee Programu. Študenti stážujú na jednotlivých oddeleniach, kde zbierajú cenné pracovné skúsenosti. Doteraz absolvovalo polročnú stáž 40 študentov, z toho 12ti z nich sa stali trvalými zamestnancami našej spoločnosti.

Študenti môžu svoj talent preukázať aj v súťaži ČSOB HlavaPäta, ktorá je tematicky zameraná, môžu na nej dať priestor svojej kreativite a prezentovať svoje nápady.

Prednášame na vysokých školách

Záleží nám na vývoji spoločnosti. A preto zapájame našich odborníkov do prednášok na univerzitách, aby študentom odovzdali cenné skúsenosti z praxe. Jedným z príkladov bol zimný semester na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**, kde študenti mohli navštevovať kurz v anglickom jazyku na tému "Riadenie rizík v bankovníctve a poisťovníctve".

Pomáhame rozbehnúť podnikanie

Záleží nám na zdraví ekonomiky, neustálom vylepšovaní služieb pre zákazníkov prostredníctvom inovácií, ale aj na tom, aby talenty dostali šancu či priestor. Preto podporujeme podnikateľské start-upy a sme partnerom najväčšieho akcelerátora pre začínajúcich podnikateľov na Slovensku The Spot Booster.

Zamestnanci môžu odporučiť pomoc

Nie sú nám ľahostajné ťažké ľudské osudy a zamestnanci môžu mať zásluhu na konkrétnej pomoci. Už niekoľko rokov odporúčajú projekty na žiadosť o podporu v rámci Zamestnaneckého grantového programu. Jeho cieľom je umožniť sprostredkovať pomoc tam, kde si myslia, že je najviac potrebná. Prostredníctvom ČSOB nadácie sme od roku 2011 doteraz takto podporili 111 projektov celkovou sumou viac ako 272 000 eur.

Pomáhame prostredníctvom inovácií

Každoročne prostredníctvom našej ČSOB nadácie pomáhame tam, kde to je najviac potrebné. Príspevky venujeme na liečbu najmenších pacientov, ale aj na zlepšenie podmienok napríklad pre onkologicky chorých. Pomoc realizujeme aj prostredníctvom zbierok formou skenovania tzv. QR kódov cez mobilnú aplikáciu ČSOB SmartBanking.

Športujeme pre dobrú vec

Sme dlhoročným generálnym partnerom ČSOB Bratislava Marathonu. Okrem podpory športu je toto podujatie zamerané aj na podporu dobrej veci. Len počas uplynulého ročníka venovala ČSOB nadácia spolu 11 000 eur Kontu bariéry, ktoré pomáha deťom s telesným postihnutím. Výťažok kompletného štartovného z detských behov, ktoré tvorilo tento rok 5 237 eur, zase poputoval do nadácie Kvapka nádeje, ktorá podáva pomocnú ruku deťom s onkologickými ochoreniami. V štýle hesla "Pre Vás osobne" bežali viacerí zamestnanci ČSOB vrátane generálneho riaditeľa Daniela Kollára pre pomoc konkrétnemu dieťaťu.

Podávame pomocnú ruku v ťažkých časoch

ČSOB myslí na svojich zamestnancov aj v ich ťažkých časoch. Prostredníctvom Fondu solidarity poskytuje podporu tým, ktorí majú ťažko zdravotne znevýhodneného alebo vážne chorého príbuzného. Pomoc spočíva napríklad vo finančnom príspevku na liečbu, terapeutický pobyt, kúpu prístroja a podobne.

Pomáhame pri návrate z materskej či rodičovskej dovolenky

Pomáhame kolegom - rodičom zapojiť sa do pracovného kolobehu po skončení materskej dovolenky. Tzv. Family program podporuje zamestnancov ČSOB opätovne sa zaradiť do kolektívu. Od zavedenia Family programu využilo túto možnosť celkom 49 zamestnancov, aktuálne funguje v tomto režime 10 našich ľudí.

Ponúkame dni navyše na regeneráciu

Stopercentné pracovné nasadenie môže firme poskytnúť človek, ktorý je oddychnutý. Po dvoch rokoch v spoločnosti majú zamestnanci okrem klasickej dovolenky aj 5 dní regenerácie navyše.

LÍDRI 21. STOROČIA

Dobrá firma musí mať aj dobrého lídra. Aký je vplyv lídrov na formovanie spoločnosti, či akú rolu zohráva biznis vo formovaní sveta, aj to boli ústredné témy fóra "Firma 21.storočia, lídri 21.storočia", ktoré sa konalo minulý týždeň v Bratislave. Jedným z pozvaných prezentujúcich hostí bol generálny riaditeľ ČSOB Daniel Kollár. Spolu s ďalšími hosťami diskutoval na uvedenú tému a odpovedal na otázky publika. Daniel Kollár je generálnym riaditeľom a predsedom predstavenstva ČSOB Banky od jej právneho osamostatnenia v roku 2008, vrchným riaditeľom dovtedajšej ČSOB Slovensko bol od roku 2004. Riadi aj celú ČSOB Finančnú skupinu. V roku 1997 zakladal na Slovensku ČSOB Leasing a od samotného začiatku až do roku 2004 stál na jeho čele. Od decembra 2012 je zároveň viceprezidentom Slovenskej bankovej asociácie. Tento rok si prevzal aj ocenenie Bankár roka 2015. O výsledku pod záštitou Fincentra a týždenníka TREND rozhodli hlasovaním najvyšší predstavitelia konkurenčných bánk.

[Späť na obsah](#)

39. Firma 21.storočia, lídri 21.storočia

[Téma: Ekonomická univerzita; touchit.sk; 18/05/2015; Ondrej Macko]

Ondrej Macko

Ako funguje efektívna firma v 21.storočí? Sú ľudské hodnoty rovnako dôležité ako tie obchodné? V ČSOB áno, a aj preto tu realizujú viaceré programy na podporu tejto symbiózy. Tu je niekoľko príkladov.

Priestor talentom

ČSOB odporuje mladé talenty a vysokoškolákom ponúkame prax prostredníctvom ČSOB Trainee Programu. Študenti stážujú na jednotlivých oddeleniach, kde zbierajú cenné pracovné skúsenosti. Doteraz absolvovalo polročnú stáž 40 študentov, z toho 12ti z nich sa stali trvalými zamestnancami našej spoločnosti.

Študenti môžu svoj talent preukázať aj v súťaži ČSOB HlavaPäta, ktorá je tematicky zameraná, môžu na nej dať priestor svojej kreativite a prezentovať svoje nápady.

Prednášky na vysokých školách

ČSOB záleží na vývoji spoločnosti. A preto zapája odborníkov do prednášok na univerzitách, aby študentom odovzdali cenné skúsenosti z praxe. Jedným z príkladov bol zimný semester na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**, kde študenti mohli navštevovať kurz v anglickom jazyku na tému "Riadenie rizík v bankovníctve a poisťovníctve".

Pomáha rozbehnúť podnikanie

ČSOB záleží nám na zdraví ekonomiky, neustálo vylepšovaní služieb pre zákazníkov prostredníctvom inovácií, ale aj na tom, aby talenty dostali šancu či priestor. Preto podporuje podnikateľské start-upy a je partnerom najväčšieho akceleračného programu pre začínajúcich podnikateľov na Slovensku The Spot Booster.

Zamestnanci môžu odporučiť pomoc

Tu nie sú ľahostajné ťažké ľudské osudy a zamestnanci môžu mať zásluhu na konkrétnej pomoci. Už niekoľko rokov odporúčajú projekty na žiadosť o podporu v rámci Zamestnaneckého grantového programu. Jeho cieľom je umožniť sprostredkovať pomoc tam, kde si myslia, že je najviac potrebná. Prostredníctvom ČSOB nadácie sme od roku 2011 doteraz takto podporili 111 projektov celkovou sumou viac ako 272 000 eur.

Pomáha prostredníctvom inovácií

Každoročne prostredníctvom našej ČSOB nadácie pomáha tam, kde to je najviac potrebné. Príspevky venuje na liečbu najmenších pacientov, ale aj na zlepšenie podmienok napríklad pre onkologicky chorých. Pomoc realizuje aj prostredníctvom zbierok formou skenovania tzv. QR kódov cez mobilnú aplikáciu ČSOB SmartBanking.

Športom pre dobrú vec

Sme dlhoročným generálnym partnerom ČSOB Bratislava Marathonu. Okrem podpory športu je toto podujatie zamerané aj na podporu dobrej veci. Len počas uplynulého ročníka venovala ČSOB nadácia spolu 11 000 eur Kontu bariéry, ktoré pomáha deťom s telesným postihnutím. Výťažok kompletného štartovného z detských behov, ktoré tvorilo tento rok 5 237 eur, zase poputoval do nadácie Kvapka nádeje, ktorá podáva pomocnú ruku deťom s onkologickými ochoreniami. V štýle hesla "Pre Vás osobne" bežali viacerí zamestnanci ČSOB vrátane generálneho riaditeľa Daniela Kollára pre pomoc konkrétnemu dieťaťu.

LÍDRI 21. STOROČIA

Dobrá firma musí mať aj dobrého lídra. Aký je vplyv lídrov na formovanie spoločnosti, či akú rolu zohráva biznis vo formovaní sveta, aj to boli ústredné témy fóra "Firma 21.storočia, lídri 21.storočia", ktoré sa konalo minulý týždeň v Bratislave. Jedným z pozvaných prezentujúcich hostí bol generálny riaditeľ ČSOB Daniel Kollár. Spolu s ďalšími hosťami diskutoval na uvedenú tému a odpovedal na otázky publika. Daniel Kollár je generálnym riaditeľom a predsedom predstavenstva ČSOB Banky od jej právneho osamostatnenia v roku 2008, vrchným riaditeľom dovtedajšej ČSOB Slovensko bol od roku 2004. Riadi aj celú ČSOB Finančnú skupinu. V roku 1997 zakladal na Slovensku ČSOB Leasing a od samotného začiatku až do roku 2004 stál na jeho čele. Od decembra 2012 je zároveň viceprezidentom Slovenskej bankovej asociácie. Tento rok si prevzal aj ocenenie Bankár roka 2015. O výsledku pod záštitou Fincentra a týždenníka TREND rozhodli hlasovaním najvyšší predstavitelia konkurenčných bánk.

[Späť na obsah](#)

40. Nové výzvy pre sociálnu politiku a globálny trh práce 2015

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 20/05/2015; Školský servis; Školský servis]

Konferencia sa konala v rámci spolupráce medzi Katedrou sociálneho rozvoja a práce Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity** a výskumno-štatistickou spoločnosťou TREXIMA Bratislava.

Bratislava 20. mája (SkolskyServis.sk) - V dňoch 14. – 15. mája sa uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia "Nové výzvy pre sociálnu politiku a globálny trh práce 2015", ktorá sa konala pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR JUDr. Jána RICHTERA a rektora **Ekonomickej univerzity v Bratislave** prof. Ing. Ferdinanda DAŇA, PhD.

Konferencia bola organizovaná v rámci dlhoročnej spolupráce medzi Katedrou sociálneho rozvoja a práce Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** a výskumno-štatistickou spoločnosťou TREXIMA Bratislava. Rokovaní sa zúčastnil vysoký počet odborníkov, ktorí sa aktívne venujú výskumu, návrhu a aplikácii nových opatrení rozvoja ľudských zdrojov, ako aj vzdelávaniu nových odborníkov v tejto oblasti.

Na konferencii sa aktívne zúčastnili zástupcovia:

- Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v osobnom zastúpení štátneho tajomníka Mgr. Branislava ONDRUŠA a generálnej riaditeľky Sekcie práce PaedDr. Danice LEHOCKEJ, PhD.,
- sociálnych partnerov – generálny sekretár Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR RNDr. Oto NEVICKÝ, prezident Konfederácie odborových zväzov SR Ing. Jozef KOLLÁR,
- ďalších ministerstiev a rezortných organizácií,
- Štatistického úradu Slovenskej republiky,
- akademickej obce,
- vedecko-výskumnej sféry,
- významní odborníci zo zahraničných inštitúcií z Českej republiky, Maďarska, Rumunska, Francúzska,
- ako aj mnohí domáci účastníci.

Vedecký výbor konferencie pre rok 2015 vytvoril program prioritne orientovaný na stratégiu zamestnanosti s osobitným zameraním na tvorbu pracovných miest a zvyšovanie zamestnanosti v SR a jej jednotlivých regiónoch, čo je základom zvyšovania kvality života. Pozornosť bola venovaná aj ďalším aktuálnym otázkam sociálnej politiky.

Konferencie sa zúčastnilo 90 erudovaných odborníkov. Závery a výstupy z konferencie priniesli nové námety na riešenie strategických výziev trhu práce s priamym využitím v oblasti rozvoja výskumných projektov a úspešnej realizácie opatrení politiky zamestnanosti v SR. Výstupom z konferencie bude vedecký zborník, ktorý bude v dohľadnom čase sprístupnený aj na internetovej stránke Katedry sociálneho rozvoja a práce **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Závery konferencie budú využité v rámci realizácie úloh národnej stratégie zamestnanosti

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR (AZZZ SR)

[Späť na obsah](#)

41. Súbor Magisterial pôsobí už 25 rokov, opäť chystá Dni mexickej kultúry

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 19/05/2015; TASR]

Toto združenie spoločne s Veľvyslanectvom Mexika v SR, s Honorárnym konzulátom Mexika v SR, **Ekonomickou univerzitou v Bratislave** a ďalšími pripravujú už 17. ročník Dní mexickej kultúry na Slovensku.

Ilustračné foto Foto: TASR

Bratislava 19. mája (TASR) - Členovia súboru mexických tancov a hudby Magisterial si v júni tohto roku pripomenú 25 rokov svojho pôsobenia na Slovensku. Zakladateľkou a umeleckou vedúcou súboru je Danka Pašteková.

"Poslaním súboru Magisterial je prezentovať verejnosti v SR autentickú mexickú kultúru a folklór prostredníctvom hudby, tancov a piesní z rôznych regiónov tejto latinskoamerickej krajiny. Aj v tomto roku sme spoluorganizátormi Dní mexickej kultúry na Slovensku, ktoré sa už tradične konajú koncom mája v Dome kultúry (DK) Dúbravka v Bratislave," povedala pre TASR Pašteková.

Ako ďalej konštatovala, za štvrtstoročie, ktoré uplynulo od založenia súboru, sa v ňom vystriedalo okolo 280 tanečníkov rôznych vekových kategórií a profesií. Všetkých však spája láska k Mexiku a jeho kultúre. "Dlhoročným odborným poradcom súboru je prof. Pedro Alonso Palacios z Mexika, ktorý 'slovenských Mexičanov' naučil autentické mexické tance a odovzdal nám cenné skúsenosti," dodala choreografka Magisterialu.

V roku 2007 sa sformovala aj hudobno-spevácka zložka súboru - El caminante. Jej členovia hudbou a piesňami z rôznych kútov Mexika vhodne dopĺňajú tanečný program Magisterialu. Prezentujú sa však aj samostatne na rôznych kultúrnych a spoločenských podujatiach. Vedúcim hudobnej skupiny El caminante je Ján Dekánek.

Súbor Magisterial v uplynulých rokoch vystupoval nielen v mnohých mestách Slovenska, ale predstavil sa aj v Česku, Chorvátsku, Rakúsku a iných krajinách. "Dvakrát - v rokoch 2005 a 2013 - členovia súboru navštívili Mexiko. Predstavili sme sa tam vo viacerých mestách. Uviedli sme nielen mexické, ale aj ukážky slovenských tancov a piesní zo západného, stredného a východného Slovenska," pripomenula Pašteková.

Na Slovensku už niekoľko rokov pôsobí aj občianske združenie Priatelia Mexika, ktorého kolektívnym členom je i súbor Magisterial. Toto združenie spoločne s Veľvyslanectvom Mexika v SR so sídlom vo Viedni, s Honorárnym konzulátom Mexika v SR, **Ekonomickou univerzitou v Bratislave**, Domom kultúry Dúbravka a ďalšími spoluorganizátormi pripravujú už 17. ročník Dní mexickej kultúry na Slovensku. Začnú sa vo štvrtok 28. mája o 17.00 h otvorením etnografickej výstavy o mexických indiánoch vo výstavnej sieni Villa rustica v Dome kultúry Dúbravka. Po vernisáži o 18.00 h sa bude konať pestrý hudobno-tanečný program s názvom Čarovné Mexiko. Okrem bývalých a súčasných tanečníkov Magisterialu a hudobnej skupiny El caminante vystúpia aj hostia z Mexika. Tentoraz návštevnícividia vystúpenie členov súboru ľudových tancov Tezcatlipoca z Benemeritnej národnej školy učiteľov v Mexiku, priblížila program večera Danka Pašteková.

[Späť na obsah](#)

42. Súbor Magisterial pôsobí už 25 rokov, opäť chystá Dni mexickej kultúry

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 19/05/2015; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

Členovia súboru mexických tancov a hudby Magisterial si v júni tohto roku pripomenú 25 rokov svojho pôsobenia na Slovensku. Zakladateľkou a umeleckou vedúcou súboru je Danka ...

Ilustračné foto Foto: TASR

Bratislava 19. mája (TASR) - Členovia súboru mexických tancov a hudby Magisterial si v júni tohto roku pripomenú 25 rokov svojho pôsobenia na Slovensku. Zakladateľkou a umeleckou vedúcou súboru je Danka Pašteková.

"Poslaním súboru Magisterial je prezentovať verejnosti v SR autentickú mexickú kultúru a folklór prostredníctvom hudby, tancov a piesní z rôznych regiónov tejto latinskoamerickej krajiny. Aj v tomto roku sme spoluorganizátormi Dní mexickej kultúry na Slovensku, ktoré sa už tradične konajú koncom mája v Dome kultúry (DK) Dúbravka v Bratislave," povedala pre TASR Pašteková.

Ako ďalej konštatovala, za štvrtstoročie, ktoré uplynulo od založenia súboru, sa v ňom vystriedalo okolo 280 tanečníkov rôznych vekových kategórií a profesií. Všetkých však spája láska k Mexiku a jeho kultúre. "Dlhoročným odborným poradcom súboru je prof. Pedro Alonso Palacios z Mexika, ktorý 'slovenských Mexičanov' naučil autentické mexické tance a odovzdal nám cenné skúsenosti," dodala choreografka Magisterialu.

V roku 2007 sa sformovala aj hudobno-spevácka zložka súboru - El caminante. Jej členovia hudbou a piesňami z rôznych kútov Mexika vhodne dopĺňajú tanečný program Magisterialu. Prezentujú sa však aj samostatne na rôznych kultúrnych a spoločenských podujatiach. Vedúcim hudobnej skupiny El caminante je Ján Dekánek.

Súbor Magisterial v uplynulých rokoch vystupoval nielen v mnohých mestách Slovenska, ale predstavil sa aj v Česku, Chorvátsku, Rakúsku a iných krajinách. "Dvakrát - v rokoch 2005 a 2013 - členovia súboru navštívili Mexiko. Predstavili sme sa tam vo viacerých mestách. Uviedli sme nielen mexické, ale aj ukážky slovenských tancov a piesní zo západného, stredného a východného Slovenska," pripomenula Pašteková.

Na Slovensku už niekoľko rokov pôsobí aj občianske združenie Priatelia Mexika, ktorého kolektívnym členom je i súbor Magisterial. Toto združenie spoločne s Veľvyslanectvom Mexika v SR so sídlom vo Viedni, s Honorárnym konzulátom Mexika v SR, **Ekonomickou univerzitou v Bratislave**, Domom kultúry Dúbravka a ďalšími spoluorganizátormi pripravujú už 17. ročník Dní mexickej kultúry na Slovensku. Začnú sa vo štvrtok 28. mája o 17.00 h otvorením etnografickej výstavy o mexických indiánoch vo výstavnej sieni Villa rustica v Dome kultúry Dúbravka. Po vernisáži o 18.00 h sa bude konať pestrý hudobno-tanečný program s názvom Čarovné Mexiko. Okrem bývalých a súčasných tanečníkov Magisterialu a hudobnej skupiny El caminante vystúpia aj hostia z Mexika. Tentoraz návštevnícividia vystúpenie členov súboru ľudových tancov Tezcatlipoca z Benemeritnej národnej školy učiteľov v Mexiku, priblížila program večera Danka Pašteková.

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

43. NOVE OHNIŠKO NAPÄTIA NA BALKÁNE?

[Téma: Ekonomická univerzita; Literárny týždenník; 20/05/2015; 19/2015,20/2015; s.: 4; KOMENTÁRE ZAHRANIČIE DOMOV; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]

FRANTIŠEK ŠKVRNDA

Macedónsko (Republika Macedónsko, 25 713 km², necelých 2,1 milióna obyvateľov) patrí k štátom, o ktorý hlavné médiá nejavia veľký záujem. Súvisí to zrejme aj s tým, že sa mu vyhli občianske vojny v deväťdesiatych rokoch minulého storočia. Bol to jediný štát, kde vyhlásenie samostatnosti (odtrhnutie od Juhoslávie) nevedlo k vojne. Vznikol však politicko-diplomatický problém s názvom nového štátu. Súvisel s históriou Macedónska - od kráľovstva (ríše) v antickom Grécku, neskôr rímskej provincie a súčasťou Byzantskej ríše, osídlenia územia Slovanmi až po viac ako päťstoročnú tureckú nadvládu. V 20. storočí Macedónsko upozornilo na seba medzinárodné spoločenstvo v auguste 1903 v krátkom Ilindenskom povstaní vedenom Vnútorou macedónskou revolučnou organizáciou. Bola vyhlásená Krušovská republika, ktorá po potlačení povstania padla. Po dvoch balkánskych vojnách (1912-1913) sa historické územie Macedónska rozdelilo medzi tri štáty: Grécko, Srbsko a Bulharsko. Najväčšia časť - provincia Macedónsko - pripadla Grécku (vyše 34 tis. km², dnes s viac ako 2,6 milióna obyvateľmi), územie dnešnej Republiky Macedónsko Srbsku a najmenšia časť Bulharsku (dnes zhruba v rámci Blagoevgradskej oblasti - cca 6 500 km² s viac ako 300 tisíc obyvateľmi). Samostatné Macedónsko sa už neobnovilo. Po vytvorení Kráľovstva Srbov, Chorvátov a Slovincov v decembri 1918 (od roku 1929 Kráľovstvo Juhoslávia) sa územie srbského Macedónska stalo jeho súčasťou. V druhej svetovej vojne toto územie anektovali či okupovali Bulharsko, Taliansko a Nemecko. V apríli 1945 vyhlásili v Juhoslávii Ľudovú republiku Macedónsko. V 1963 sa premenovala na Socialistickú republiku Macedónia a 1991 na Republiku Macedónia, ktorá sa reálne osamostatnila 20. novembra 1991 (po referende o samostatnosti 8. septembra). Grécko vzhľadom na existenciu provincie Macedónsko na svojom území žiadalo nový štát pomenovať ako Bývalú juhoslovenskú republiku Macedónsko (známa je anglická skratka FYROM - Former Yugoslav Republic of Macedonia). Pod týmto názvom bolo Macedónsko v roku 1993 prijaté za člena OSN. Najmä v súvislosti s úsilím Macedónska vstúpiť do **EU** a NATO Grécko trvalo na označovaní

Macedónska ako FYROM. V 2011 sa Macedónsko obrátilo na Medzinárodný súd v Haagu, ktorý rozhodol, že Grécko nemôže takto blokovať Macedónsko v medzinárodných vzťahoch. Konflikty súvisiace s rozpadom Juhoslávie sa nakoniec dotkli aj Macedónska - vznikli v dôsledku procesov, ktoré spustilo bombardovanie „malej Juhoslávie“ štátmi NATO v roku 1999. Do Macedónska prúdila vlna utečencov z Kosova, ktorá dosiahla podľa niektorých zdrojov až 360 tisíc osôb. Hoci časť z nich sa vrátila, medzi Albáncami, ktorí tvoria asi štvrtinu obyvateľov Macedónska, rástli sklony k separatizmu. V roku 2001 prepukli boje medzi albánskymi extrémistickými skupinami, ktoré sa sformovali podľa vzoru Kosovskej oslobodeneckej armády, a macedónskymi bezpečnostnými zložkami. Boje sa odohrávali na hraniciach s územím Kosova, najmä v okolí Tetova. Aj pod tlakom medzinárodného spoločenstva, najmä Západu, bola 13. augusta 2001 uzavretá Ochridská dohoda macedónskej vlády a albánskych politických strán (ale bez účasti povstalcov). Sporadické zrážky sa vyskytovali aj naďalej a po jednostrannom vyhlásení samostatnosti Kosova sa situácia stala napätejšou, no incidenty neprekročili kritickú úroveň. Kumanovo v Macedónsku sa 9. mája stalo dejiskom nového výbuchu ozbrojeného násillia. Išlo o akciu albánskych teroristov, ktorí do Macedónska prišli zvonku s cieľom destabilizovať situáciu v štáte a podniknúť kroky na realizáciu vízie „Veľkého Albánska“. Vznikajú vážne otázky na zamyslenie, ktoré naznačujú, že niečo nie je v poriadku. Súvisia s tým, čo všetko sa môže skrývať za destabilizáciu štátu i regiónu. Po prvé, ako je možné, že z územia, kde pôsobia sily NATO (misia KFOR) sa nepozorovane presunie cez hranice niekoľko desiatok ozbrojených osôb? Po druhé, prečo sa „hlavnoprúdové“ médiá akciu, napriek jej rozsahu a nebezpečenstvu (viac ako 20 mŕtvych), na rozdiel od kauzy Charlie Hebdo, zaoberajú len okrajovo? Po tretie, nedošlo k akcii aj v dôsledku toho, že Macedónsko uvažuje o účasti na budovaní plynovodu Blue stream, čomu chcú USA zabrániť? Po štvrté, nechystá sa v Macedónsku, ktoré má viaceré sociálno-ekonomické, politické i bezpečnostné ťažkosti, nová farebná revolúcia (najmä po krachu ukrajinského projektu)? A po piate, načo vlastne bola po bombardovaní „malej“ Juhoslávie na území Kosova veľmi rýchlo postavená nová vojenská základňa USA Camp Bondsteel, ktorá je druhá najväčšia v Európe?

(Autor prednáša medzinárodné vzťahy na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**.)

[Späť na obsah](#)

44. Panoptikum

[Téma: Ekonomická univerzita; Plus 7 dní; 20/05/2015; 21/2015; s.: 118,119; RECEPTY; PETER GETTING]

Kto na Slovensku fandi pouličnému gangu, za ktorým stojí násillie, vydieranie, kšefty s drogami a láska k Putinovi? Kto tleska údajným ruským motorkárom, čo vlastne nie sú z Ruska? Čo spája veriacich katolíkov s kovanými komunistami, bývalých disidentov s eštabákmi, neonacistov s dôchodcami a rasistické heslá s kosákmi a kladivami?

Chybičky krásy: „Máme na pamäti, ako sme na Slavíne privítali ruských motorkárov Nočných vlkov. Bola to naozaj ľudová slávnosť.“ Aj tak vnímal bývalý predseda vlády a exminister spravodlivosti Ján Čarnogurský nedávnu prítomnosť kontroverzných motorkárov na Slavíne, ktorí si prišli uctiť pamiatku zabitých vojakov na svojej spanilej jazde do Berlína. Niekdajší predseda kresťanských demokratov, známy sympatiami k Rusku, sa pred časom ukázal aj na demonštrácii proti základniam NATO. Neprekázalo, že účastníci akcie protestovali proti fantómovému problému, keďže u nás niet žiadnych základní NATO, okrem základní Ozbrojených síl SR.

Ako sa však ukazuje, v oslavných ódach na proruských akciách sú zväčša pravdivé asi len spojky a predložky. Májové vítanie motorkárov na Slavíne je toho ukázkovým príkladom. Hoci naši sa pretekali vo chválach na údajných ruských jazdcov z najstaršieho ruského motorkárskeho gangu Noční vlci, podľa našich informácií šlo o motorkárov z lotyšskej Rígy, z miestnej motorkárskej pobočky Pribaltika. „Práve na základe európskeho občianstva sa k nám mohli dostať, na rozdiel od moskovských motorkárov, ktorým vstup do únie nepovolilo Poľsko a Nemecko,“ spresňuje prezident Inštitútu pre verejné otázky Grigorij Mesežnikov, podľa ktorého tak malo vítanie charakter frašky. „Ľudia nevíтали moskovských motorkárov, ale európskych spoluobčanov a boli sami podvedení. Tí piati lotyšskí Rusi na motorkách sa na tom zrejme dobre bavili s ľuďmi z ruskej ambasády, ktorá to zaštitovala,“ dodáva.

Napokon, aj silno nacionalistický motorkársky gang má ďaleko od toho, čo bežne vnímame ako hrdinstvo. Noční vlci vznikli ako bitkársky gang s väzbami na nemeckých neonacistov. Ich šéf Alexander Zaldostanov dostal podľa servera newslan.ru povolenie na založenie klubu ešte od sovietskej tajnej služby KGB. Typické koničky gangu ako vydieranie a kšefty s drogami sprevádzalo od počiatku pochlebovanie vládnej moci. Dnes sa otvorene hlásia k Putinovi, pravoslávii i anexii Krymu Ruskom. Nemožno sa ani čudovať, keďže ich motorkársky mesiaš Zaldostanov hlása, že Západ je satanovo dielo, Stalin s Putinom sú „neprekonanými vodcami“ a hákový kríž je staroruským symbolom šťastia.

Pestrá spoločnosť: Vítanie motorkárov na Slavíne nie je jedinou proruskou akciou, ktorá vyvoláva

otázniky. Ide však o ukázkový príklad. Ruský jazyk sa pritom neozyval len z úst motorkárov s lotyšskými pami. Bezchybná ruština znela aj medzi mnohými slovenskými účastníkmi akcie.

Zloženie uvítacieho „výboru“ bolo pestré. Nechýbal spomínaný Ján Čarnogurský, bývalý politik a neúspešný kandidát na prezidenta, ktorý je okrem iného predsedom Slovensko-ruskej spoločnosti. Skutočne iba zlé jazyky môžu povedať, že to nie je jediný kotrmelec v kariére.

Niekdajšiemu šéfovi KDH robil garde napríklad Biľakov zať a bývalý predseda Komunistickej strany Slovenska Jozef Ševc. Mali so sebou aj dorast s revolučnými heslami, ktorý zrejme chýbal v škole, keď sa preberali zločiny komunizmu a sovietska invázia v roku 1968. Pedagogický dozor nad nimi môže držať napríklad profesor František Škrvrnda z Fakulty medzinárodných vzťahov **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, ktorý počas totality pôsobil vo vojenskej politickej akadémii a s titulom docenta marxistickej sociológie dnes múdro vyhlasuje: „Výborne, češť a sláva všetkým, čo prišli privítať Nočných vlkov... Nebojíme sa ani vlka, ani medveďa. Zato však nie je dobré, ak tu behajú skunkovia a kojoty, ktoré u nás robia len smrad a neplechu.“

Na akcii nechýbal ani svojrázny ruský emigrant a exposlanec parlamentu za SNS Sergej Chelemendik, ktorý svojho času označoval Mečiara za génia a Slotu za folklórnu postavičku. Fanklub dopĺňali členovia obskúrnych združení a konšpiračných antisemitských webov, ktorí inokedy pochodujú k Tisovmu hrobu. Vrcholom absurdity bolo, keď sa na údajnej oslave padlých v boji proti fašizmu na Slavíne zdravili pozdravom „Na stráž!“

Absurdné?: Mix rozmanitých postavičiek je však absurdný len na prvý pohľad. Spája ich spoločná misia a arzenál tém je pomerne monotónny - USA sú diablom na zemi, NATO je zločinecká organizácia, Európska únia zas židovské prisahanie, každý Ukrajinec je povinne fašista, demokracia je prežitok a za prezidenta chcú Putina. „Všetky tie názory sú falšovaním reality a sú vo faktickej zhode so súčasnou ruskou štátnou propagandou. Účastníkov spája odpor k liberálnej demokracii, ku ktorej sa hlásime, a vlastne vstupujú aj do rozporu so základným smerovaním nášho ponovembrového vývoja,“ upozorňuje Mesežnikov.

Napriek proklamovanej oslave konca druhej svetovej vojny išlo podľa neho, naopak, o aktivity, ktoré sú v priamom rozpore s mierovou koexistenciou v Európe a ktoré súhlasia s programom sily a agresie prezentovanými dnešným Ruskom. Rovnaké tváre, heslá a pokriky pritom sprevádzajú sériu podobných podujatí z posledného obdobia. „Podľa toho, čo vieme, je to s veľkou pravdepodobnosťou riadené. Navyše, akcia na Slavíne mala aj diplomatické krytie. Napokon, je známe, že Noční vlci dostávajú priamu finančnú podporu z Kremľa,“ pripomína Mesežnikov. Zdôrazňuje, že tieto akcie a prejavy majú ďaleko od spontánnosti. „Zámerom je sformovať akúsi vnútornú skupinu slúžiacu záujmom cudzej krajiny, čo má podporovať celkový strategický zámer Ruska, a to oslabiť jednotu Európy a zvnútra ju rozštiepiť, nielen čo sa týka konfliktu na Ukrajine,“ dodáva.

Propagandistické využitie napokon dokazujú aj „filmári“, ktorých býva na týchto akciách ako maku a ich videá sa následne zjavujú na ruských spravodajských kanáloch v podobe nadšených reportáží.

Pretože organizácia, transparenty, technika a promo týchto aktivít si vyžadujú dôslednú organizáciu i nemalé financie, obrátili sme sa aj na Slovenskú informačnú službu. Zaujímalo nás, či monitorujú proruské akcie a či sú relevantným rizikom pre bezpečnosť štátu. Naša tajná služba je však natoľko ostrážitá a super tajná, že sme žiadnu odpoveď do uzávierky článku nedostali.

PETER GETTING

Foto:

Rusofil: Bývalý šéf kresťanských demokratov Ján Čarnogurský tiež prišiel na Slavín.

„Nočný vlk“ z Rigy: Motorkári neboli z Moskvy, ale z Lotyšska.

Transparenty a motorkári: Všetko za lásku v náručí ruského medveďa.

Mišung: Motorkárov na Slavíne vítali i mladé devy v krojoch.

Jozef Ševc: Biľakov zať a bývalý predseda Komunistickej strany Slovenska, vpravo.

Filmári: Ruský emigrant a bývalý poslanec za SNS Sergej Chelemendik na akcii aj nakrúcal.

[Späť na obsah](#)

45. Vzniká nové ohnisko napätia na Balkáne?

[Téma: Ekonomická univerzita; noveslovo.sk; 22/05/2015; noveslovo.sk; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]

Macedónsko (Republika Macedónsko, 25 713 km², necelých 2,1 milióna obyvateľov) patrí k štátom, o ktorý hlavné médiá nejavia veľký záujem. Súvisí to zrejme aj s tým, že sa mu vyhli občianske vojny v deväťdesiatych rokoch minulého storočia. Bol to jediný štát, kde vyhlásenie samostatnosti ktorého (odtrhnutie od Juhoslávie) nevedlo k vojne.

Vznikol však politicko-diplomatický problém s názvom nového štátu. Súvisel s históriou Macedónska – od kráľovstva (ríše) v antickom Grécku, neskôr rímskej provincie a súčasť Byzantskej ríše, osídlenia územia Slovanmi až po viac ako päťstoročnú tureckú nadvládu.

V 20. storočí Macedónsko upozornilo na seba medzinárodné spoločenstvo v auguste 1903 v krátkom Ilindenskom povstaní vedenom Vnútrošnou macedónskou revolučnou organizáciou. Bola vyhlásená Krušovská republika, ktorá po potlačení povstania padla. Po dvoch balkánskych vojnách (1912 – 1913) sa historické územie Macedónska rozdelilo medzi tri štáty: Grécko, Srbsko a Bulharsko. Najväčšia časť – provincia Macedónsko – pripadla Grécku (vyše 34 tis km², dnes s viac ako 2,6 milióna obyvateľmi), územie dnešnej Republiky Macedónsko Srbsku a najmenšia časť Bulharsku (dnes zhruba v rámci Blagoevgradskej oblasti – cca 6 500 km² s viac ako 300 tisíc obyvateľmi). Samostatné Macedónsko sa už neobnovilo. Po vytvorení Kráľovstva Srbov, Chorvátov a Slovincov v decembri 1918 (od 1929 Kráľovstvo Juhoslávia) sa územie srbského Macedónska stalo jeho súčasťou. V druhej svetovej vojne toto územie anektovali či okupovali Bulharsko, Taliansko a Nemecko. V apríli 1945 vyhlásili v Juhoslávii Ľudovú republiku Macedónsko. V 1963 sa premenovala na Socialistickú republiku Macedónia a 1991 na Republiku Macedónia, ktorá sa reálne osamostatnila 20. novembra 1991 (po referende o samostatnosti 8. septembra).

Grécko vzhľadom na existenciu provincie Macedónsko na svojom území žiadalo nový štát pomenovať ako Bývalú juhoslovanskú republiku Macedónsko (známa je anglická skratka FYROM – Former Yugoslav Republic of Macedonia). Pod týmto názvom bolo Macedónsko v roku 1993 prijaté za člena OSN. Najmä v súvislosti s úsilím Macedónska vstúpiť do EÚ a NATO Grécko trvalo na označovaní Macedónska ako FYROM. V 2011 sa Macedónsko obrátilo na Medzinárodný súd v Haagu, ktorý rozhodol, že Grécko nemôže takto blokovať Macedónsko v medzinárodných vzťahoch.

Konflikty súvisiace s rozpadom Juhoslávie sa nakoniec dotkli aj Macedónska – vznikli v dôsledku procesov, ktoré spustilo bombardovanie "malej Juhoslávie" štátmi NATO v roku 1999. Do Macedónska prúdila vlna utečencov z Kosova, ktorá dosiahla podľa niektorých zdrojov až 360 tisíc osôb. Hoci časť z nich sa vrátila, medzi Albáncami, ktorí tvoria asi štvrtinu obyvateľov Macedónska, rástli sklony k separatizmu.

V roku 2001 prepukli boje medzi albánskymi extrémistickými skupinami, ktoré sa sformovali podľa vzoru Kosovskej oslobodeneckej armády a macedónskymi bezpečnostnými zložkami. Boje sa odohrávali na hraniciach s územím Kosova, najmä v okolí Tetova. Aj pod tlakom medzinárodného spoločenstva, najmä Západu, bola 13. augusta 2001 uzavretá Ochridská dohoda macedónskej vlády a albánskych politických strán (ale bez účasti povstalcov). Sporadické zrážky sa vyskytovali aj naďalej a po jednostrannom vyhlásení samostatnosti Kosova sa situácia stala napätejšou, ale incidenty neprekročili kritickú úroveň.

Kumanovo v Macedónsku sa 9. mája stalo dejiskom nového výbuchu ozbrojeného násillia. Išlo o akciu albánskych teroristov, ktorí do Macedónska prišli zvonku s cieľom destabilizovať situáciu v štáte a podniknúť aj kroky na realizáciu vízie "Veľkého Albánska". Vznikajú vážne otázky na zamyslenie, ktoré naznačujú, že niečo nie je v poriadku. Súvisia s tým, čo všetko sa môže skrývať za destabilizáciu štátu i regiónu. Po prvé, ako je možné, že z územia, kde pôsobia sily NATO (misia KFOR) sa nepozorovane presunie cez hranice niekoľko desiatok ozbrojených osôb? Po druhé, prečo sa "hlavnoprúdové" médiá akciou, napriek jej rozsahu a nebezpečenstvu (viac ako 20 mŕtvych) na rozdiel od kauzy Charlie Hebdo, zaoberajú len okrajovo? Po tretie, nedošlo k akcii aj v dôsledku toho, že Macedónsko uvažuje o účasti na budovaní plynovodu Blue stream, čomu chcú USA zabrániť? Po štvrté, nechystá sa v Macedónsku, ktoré má viaceré sociálno-ekonomické, politické i bezpečnostné ťažkosti, nová farebná revolúcia (najmä po krachu ukrajinského projektu)? A po piate, načo vlastne bola po bombardovaní "malej" Juhoslávie na území Kosova veľmi rýchlo postavená nová vojenská základňa USA Camp Bondsteel, ktorá je druhá najväčšia v Európe?

Autor prednáša medzinárodné vzťahy na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**

Vyšlo v Literárnom týždenníku 19 – 20/2015

[Späť na obsah](#)

46. Je blízky Ficovi, verila mu aj Penta, teraz je favorit na člena Rozpočtovej rady

[Téma: Ekonomická univerzita; dennikn.sk; 22/05/2015; Marianna Onuferová]

Profesor Rudolf Sivák zrejme v Rozpočtovej rade nahradí jej zakladateľa Michala Horvátha.

Marianna Onuferová

Buď urobíme nejaké reformy, alebo zvýšime dane, alebo ako štát do 15 rokov skrachujeme, odkázal koncom apríla vláde člen Rozpočtovej rady Michal Horváth. Náladu tým musel pokaziť najmä Petrovi Kažimírovi. Nielen preto, lebo ako člen Rozpočtovej rady tým narušil Kažimírov imidž úspešného ministra, ktorý napriek všetkému chaosu okolo drží deficit pod kontrolou. Horváthov názor musel Kažimíra hnevať zvlášť aj preto, lebo je jeho dobrý známy, ktorý v Smere pred tromi rokmi presadil jeho zvolenie do Rozpočtovej rady.

Podporu Smeru by však 35-ročný ekonóm pôsobiaci striedavo na univerzite v Oxforde a v úrade Rady v Bratislave potreboval znova. V júni mu končí v Rozpočtovej rade mandát, pokračovať chce, no v Smere by radi videli seba bližšieho kandidáta.

Pod nomináciu sa musí podpísať guvernér

Voľba nového člena rady sa medzi ekonómami vníma ako jedna z najpodstatnejších vecí, ktorá sa udeje v tomto roku v súvislosti s verejnými financiami. Rozpočtová rada má totiž zákonom danú povinnosť komentovať kroky vlády a stav verejných financií, má vlastné analytické kapacity a právo požadovať od verejnej sféry všetky potrebné informácie. To ovplyvňuje kvalitu jej výstupov a tým aj autoritu, ktorú majú.

Guvernér Národnej banky Slovenska Jozef Makúch má podľa zákona návrh na nového člena Rozpočtovej rady poslať parlamentu do konca júla. Hovorí, že sa zatiaľ pre nikoho nerozhodol.

Napokon tak či tak rozhodne Smer, ktorý má v parlamente väčšinu. Favoritom jeho predsedu je podľa viacerých zdrojov bývalý rektor **Ekonomickej univerzity v Bratislave** – profesor Rudolf Sivák (59). O tom, že by mal Horvátha nahradiť profesor Sivák, nedávno informoval aj Trend.

Roberta Fica by k presadeniu seba blízkeho človeka v rade mohla viesť snaha obmedziť zdroje rešpektovanej kritiky. Ak by Rozpočtová rada bola miernejšia, vláda by v analýzach Rady napríklad nemusela čítať, že v rozpočte je toľko rizík, že deficit sa v tomto roku môže priblížiť aj k 3,5 percenta HDP. Alebo o tom, že vláda v minulom roku poľavila v ozdravovaní rozpočtu, čo znamená, že pre premrhaný rok 2014 čaká štát v ďalších rokoch potreba tvrdších reforiem.

O vzájomných sympatiách premiéra a súčasného prorektora môže nasvedčovať aj to, že Sivák bol aj medzi osobnosťami, ktoré prijali Ficovo pozvanie na obed, keď kandidoval za prezidenta. Sivák mal aj dôveru Penty

Meno Rudolfa Siváka sa spomína aj v údajnom spise Gorila. Šéfka FNM Bubeníková a spolumajiteľ Penty Haščák podľa spisu hovorili o zverejnení prepojenia nového člena dozornej rady Bratislavskej teplárenskej profesora Rudolfa Siváka na Pentu.

"Sivák bol po zverejnení prepojenia na Pentu u Bubeníkovej a hovoril jej, že všetci z fakulty sa ho na článok pýtajú. Zavidia mu odmeny 20 tis. Sk mesačne. Sivák sa z toho zosypal," píše sa v údajnom spise.

Sivák v minulosti naozaj zastupoval štát v orgánoch viacerých firiem. Jeho služby využívala aj Penta, bol členom dozorných rád napríklad v ich odevnej firme Ozeta Neo, či v skupine firiem spravujúcich záchranky Falck.

Profesor Sivák zatiaľ nepovedal, či by ponuku v Rozpočtovej rade prijal. "V súvislosti s voľbou nového člena Rady pre rozpočtovú zodpovednosť som od predsedu vlády SR Roberta Fica ani od nikoho iného ponuku byť členom rady nedostal," reagoval oficiálne.

Robert Fico s Denníkom N nekomunikuje.

Čo je to za radu

Predsedom Rozpočtovej rady je bývalý guvernér Ivan Šramko (57). Ďalšími členmi sú Horváth (35) a Ľudovít Ódor (39), ktorí medzi politikmi presadili myšlienku nezávislého dohľadu nad verejnými financiami. Kým Ódor je bývalý poradca Ivana Mikloša, Horváth získal dôveru medzi politikmi vľavo.

Ak by sa členovia Rady nezhodli, rozhodovať sa musí hlasovaním. Volební sú na sedem rokov a len raz. Prvá voľba bola výnimkou – boli zvolení na kratšie obdobie, aby sa dosiahol konsenzus v celom spektre

politických strán. A len v prípade Horvátha, ktorý bol zvolený na najkratšie obdobie, je možná ešte jedna nominácia.

Súčasný minister financií Kažimír o Rozpočtovej rade hovoril, že má byť ježkom v nohavičkách každej vlády a exekutívy. "Nemajú nás hladiť, nemajú nám nejakým spôsobom zametať chodníček, alebo zastierať naše prešľapy."

Na otázku, či by Kažimír bol spokojný, keby bol novým členom Sivák, neodpovedal.
Čo si myslia Makúchovi kolegovia

Nomináciu na nového člena Rozpočtovej rady bude dávať guvernér NBS Jozef Makúch. Čo by mu poradili ďalší významní členovia Národnej banky Slovenska? A čo si myslia o prípadnej nominácii profesora Siváka? Pýtali sme sa na to všetkých členov Bankovej rady. Makúchovi priamo neradia, svoj odkaz dávajú nepriamo.

"O nominácii členov Rozpočtovej rady sa v Bankovej rade nehovorilo a ani nebude, to totiž nemá s Bankovou radou vôbec nič spoločné, a je to výlučne v právomoci guvernéra," napísal nový člen Bankovej rady Ľuboš Pastor, ktorý je profesorom na Chicagskej univerzite. Dodal však, že terajšieho člena rady Horvátha vníma ako vysoko kvalifikovaného ekonóma, akých máme na Slovensku veľa málo. "Som presvedčený, že jeho doterajšia práca v rade pre bola pre Slovensko veľkým prínosom," hovorí Pastor.

Ani Ján Tóth, ktorý je viceguvernérom NBS, nechce Makúchovi konkrétne radiť s nomináciou. Rozpočtovú radu však chváli, že je na "európskom poli výrazne viditeľná a predbehla iných napríklad v metodike, ako sa má rátať konsolidačné úsilie". Hovorí, že takých ľudí odborne zdatných je na Slovensku málo. Sú podľa neho v inštitúciách ako je Rozpočtová rada, Inštitút finančnej politiky, NBS a v zahraničí.

Vladimír Dvořáček, ďalší člen Bankovej rady NBS, povedal len, že voľba člena je v kompetencii guvernéra a nie Bankovej rady. Karol Mrva neodpovedal.

Koho by si vedeli predstaviť ako nového člena rozpočtovej rady? Čo hovoríte na možnosť zvolenia Michala Horvátha alebo Rudolfa Siváka?

Martin Filko, šéf Inštitútu finančnej politiky

"Nehodí sa, aby som verejne komentoval personálne obsadenie úradu, ktorý hodnotí prácu ministerstva financií. Vo všeobecnosti by všetky verejné posty mali zastávať charakterní ľudia, ktorí rozumejú výzvam moderného Slovenska, a vedia prispieť k ich riešeniu."

Daniel Duchoň, poslanec (Smer)

"Zachytil som informáciu o voľbe nového člena, ale toto nebolo témou. Profesor Sivák by bol jednoznačne dobrý kandidát. Je to erudovaný odborník, takých je na Slovensku málo. Horvátha sme podporili v prvej voľbe. Nevidím dôvod, prečo by sme ho nepodporili teraz. Ja mám rád fakty. Dajme si na stôl mená a potom sa o tom bavme."

Jozef Kollár, poslanec (Skok)

"Aj vzhľadom na to, že rozpočtová rada je činná relatívne krátko, určite by som preferoval zotrvanie Michala Horvátha v rade. Nič proti bývalému dvojnásobnému rektorovi, ale vyrušuje ma, že sa zúčastňoval obeda na podporu prezidentského kandidáta Fica, ako aj ďalšie veci. Nikdy v živote som ho nepočul na sociálnych sieťach alebo na blogoch komentovať verejné financie. V rozpočtovej rade by mali byť jastrabi alebo watchdogs, teda dozerajúci psi, ktorí strážia naše verejné financie."

Ivan Švejna, poslanec (Most-Híd)

"Ja sa vyjadriť, až keď budú oficiálni kandidáti. Ale mal by to byť odborne zdatný človek, ktorý má renomé a ktorý bude držať tú líniu rady ako doteraz. Nadstraníkosť a nadhľad, o tom nebudem ani špekulovať. Akékoľvek meno však musíme prediskutovať v klube."

Miroslav Beblavý, poslanec (Sieť)

"Pán Horváth je excelentný ekonóm a aj v rozpočtovej rade preukázal svoju odbornosť a kvalitu. Ak sa pán guvernér Makúch rozhodne nominovať niekoho iného, dúfam, že to bude niekto, kto bude mať rovnakú medzinárodnú a preukázanú autoritu ako mal pán Horváth."

Jozef Mihál, poslanec (SaS)

"Je to o politike. Pán Sivák, bývalý rektor, je známy účastník obeda u Fica, ani by som sa nečudoval, keby sa stal členom rady. Ale nechcem to viac komentovať."

[Späť na obsah](#)

47. Ján Porvazník: Zvíťazia v slovenskej energetike konštruktívne inovácie alebo ideovo vyčerpaný pragmatizmus?

[Téma: Ekonomická univerzita; energia.sk; 22/05/2015; Ján Porvazník]

Efektívnosť, 22.05.2015 Autor - Ján Porvazník

Sektor energetiky vo svete momentálne zažíva tichú inovačnú revolúciu. Nastal preto čas zamyslieť sa, ako nasmerovať energetiku na Slovensku, aby sme sa opäť raz neučili kráčať tam, kde ostatní budú utekať.

Idylicky povedané, svetová energetika predstavuje vyše 120-ročný spôsob optimalizácie životného komfortu ľudstva. Po viac ako polstoročí sa opäť ocitá vo víre zásadných zmien. V dôsledku globálneho ekonomického pokroku, automatizácie, implementácie nových technológií a najmä pripájaniu nových spotrebiteľov k energetickej sieti stále výrazným spôsobom rastie spotreba elektrickej energie.

Trend rastúcej spotreby, urbanizácie a technologizácie sa nám postupne darí smerovať k efektívnosti a udržateľnosti.

Zvýšenú dynamiku nie je cítiť iba na strane technológií, ale aj na strane sociálnej a ekonomickej. Energetika, ako jedno z najdôležitejších odvetví v nervovej sústave národného hospodárstva, musí hľadať flexibilné spôsoby ako držať s týmto trendom krok. Polovičné riešenia, ktorými sa krajiny snažia všemožne "ohýbať" pozitívne rastúcu krivku efektívnosti majú však len malú nádej priniesť trvalý pozitívny výsledok.

Nová filozofia

Energetika ako celok už niečo vyše dekády prechádza procesom, ktorý odvetvie pretvára a najmä otvára ako nikdy predtým. Zásadné zmeny, ktoré sa dosiaľ udiali možno pripísať trom hlavným fenoménom:

politickej vôli (či teraz už skôr povinnosti) motivujúcej k zefektívneniu a ekologizácii produkčných a distribučných kapacít,

príchodu čistých, ekonomicky dostupných a priestorovo rozptýlených energetických technológií,

existencii infraštruktúr produkujúcich množstvo kvalitných dát, ktoré sú dostupné ako energetickým spoločnostiam tak aj koncovým odberateľom.

Tieto tri atribúty energetickej revolúcie zásadným spôsobom menia filozofiu fungovania celého energetického systému. Aktuálny vývoj a hľadanie trvalodržateľného modelu ovplyvňuje nielen vnútornú dynamiku technických infraštruktúr v popredí, ale aj dynamiku sociálnych infraštruktúr na pozadí. Kým v prípade technológií ide skôr o modernizáciu, v prípade zákazníkov ide o revolúciu. Vďaka existencii inteligentných riešení sa darí tieto dve infraštruktúry navzájom prepájať prostredníctvom obojsmerného toku informácií medzi energetickými spoločnosťami a ich zákazníkmi. Dostupnosť dát navyše prináša obrovskú príležitosť na ďalšie zefektívnenie fungovania energetických systémov. Je teda možné predpokladať, že inovatívne metódy skúmania dát pre účely identifikácie nových ekonomických modelov spolu so štúdiom rozhodovania a správania firiem a jednotlivcov budú v nadchádzajúcich rokoch v energetike rovnako významným faktorom ako je rozvoj na strane technológií. Sprievodným javom novej paradigmy bude aj čoraz "intímnejší" vzťah energetických firiem so zákazníkom. Dostupnosť nových komunikačných prostriedkov (zatiaľ skryto) mení postavenie zákazníka z konvenčného - pasívneho odberateľa na aktívny článok – "decision-maker" ovplyvňujúceho spotrebu, či poskytujúceho služby energetickej sieti. Z pohľadu dát však ide o vec veľmi chýlostivú a národné systémy budú musieť prísť s riešeniami ako dané množstvo kritických informácií vhodne spravovať. Nič to však nemení na fakte, že podrobné údaje na strane spotreby budú kľúčovým prvkom transformácie energetiky. Napokon, v niektorých krajinách už dnes počty žiadostí o povolenie na "ťažbu" dát, ktoré umožňujú hlbší pohľad do spotrebiteľského správania výrazne prevyšujú počty žiadostí o povolenie na ťažbu fosílnych palív. Včasná nasledovanie tohto trendu a najmä jeho kompetentné riadenie bude kľúčové pre stabilný rozvoj energetiky aj na Slovensku.

Ako sa s novým trendom vysporiadať na Slovensku?

Nové fakty a dáta, ktoré sa dnes na nás roja z rôznych kanálov, je potrebné usporiadať a využiť v prospech hľadania alternatívnych energetických politík. Potrebné sú najmä zmeny v regulačných metódach a technologickom vybavení siete. Mal by sa tak vytvoriť základ nového rámca pre udržateľný rozvoj odvetvia, ktorý by bol zároveň dostatočne pružný, ekonomicky reproduktívny, stabilný a spoločensky prijateľný. Hoci je existujúci stimulačný model regulácie vo svojej podstate efektívny z pohľadu rozloženia a optimalizácie nákladov, bolo by vhodné ho doplniť o riešenia, ktoré sú menej kapitálovo náročné, lepšie využívajú existujúce výrobné kapacity, ťažia z dostupných metainformácií a najmä menej zaťažujú spoločnosť.

Najlacnejšia energia je tá, ktorú nespotrebujeme

Jedným z najvecnejších riešení, ktoré dostupnosť bohatej dátovej základne umožňuje je už spomínané zapojenie koncových odberateľov do riadenia trhu s elektrinou. Deje sa tak už dnes napríklad prostredníctvom flexibilne riadenej spotreby. Ide v zásade o model, v ktorom sa v čase energetických špičiek miesto drahých záložných zdrojov využíva flexibilita spotreby zákazníka. V jednoduchosti to znamená, že odberatelia v čase odberových špičiek energiu nespotrebujú a uvoľnia tak trhu kapacitu (tzv. "negawatty" – záporné megawatty) iným menej flexibilným procesom (napr. priemyselnej výrobe, službám, atď.). Dôležitým predpokladom pre vybudovanie takéhoto modelu je vytvorenie užšieho vzťahu medzi energetickými spoločnosťami a zákazníkmi. Nástrojmi potrebnými v tomto procese sú rozvoj inteligentnej infraštruktúry v lokálnych distribučných a komunikačných sústavách a prístup k informáciám o cenách a trhu v reálnom čase a v zrozumiteľnej forme. Novým a veľmi dôležitým aspektom je kultivovanie dlhodobého partnerstva, ktoré môže energetickým spoločnostiam pomôcť lepšie porozumieť "vzorcom", flexibilitu a motivácii spotreby ich zákazníkov v rôznych lokalitách.

Hlavným argumentom pre experimentálne študovanie implementačných predpokladov tohto modelu je fakt, že na rozdiel od štandardných energetických zdrojov je ekonomika využitia zákazníckej flexibility, tzv. "demand response" vždy pozitívna - keď totiž zákazníci drahú energiu dobrovoľne nespotrebujú, automaticky šetria peniaze a to nielen sebe, ale v podobe udržania nižších cien aj celej ekonomike. V prípade existujúceho stimulu takto môžu aj "zarábať". Zároveň je treba dodať, že podľa štúdií z ostatných rokov je i v prípade existujúcich stimulov (v podobe trhových taríf, alebo tzv. ponúkaných cien (bidov)) využívanie flexibility zákazníka lacnejšou alternatívou (Borenstein (2002), Fowlie, Auffhammer, Blumstein (2008), Darby, McKenna (2012), Chen (2014)). V prípade podpory takejto alternatívy vo forme stimulov sa však často pri svojej práci stretávam s nevôľou a odmietaním myšlienky za energetické úspory na strane domácnosti platiť. Keď sa však pozrieme na opačnú stranu mince, tak dnes zákazníci de facto "odmeňujú" nezanedbateľnými sumami strategické chyby, ktoré sa dejú pri plánovaní spotreby na strane výroby. Uhol pohľadu na problém má preto v tomto prípade dva zásadne odlišné ekonomické a spoločenské dôsledky.

Od teórie k príkladom

Zákazníkov a ich domácnosti alebo kancelárie už využívajú ako flexibilný virtuálny zdroj vhodný pre vyvažovanie napätia a objemu elektrickej energie v sieti vo viacerých krajinách (napr. USA, Dánsko, Francúzsko, Veľká Británia, Fínsko).

Prvým náznakom vôle využívať flexibilitu zákazníkov bolo na Slovensku spustenie regulácia na strane odberu v mestách a priemysle prostredníctvom systémov hromadného diaľkového ovládania (HDO). Toto riešenie je prvým pokusom o budovanie inteligentného riadenia siete, no stále je využívané len v minimálnom množstve, v obmedzenom jednosmernom režime a prevažne v priemysle. Viaceré štúdie (Gils(2014), Bertoldi (2010), Fraunhofer (2012), Toritti (2013)) prízvukujú, že priestor na regulovanie napätia a spotreby bude v Európe najmä na strane domácnosti.

Ako by teda systém, v ktorom domácnosti vystupujú ako regulačný prvok siete mohol fungovať si vysvetlíme na príklade najväčších "žrútov" elektriny vo väčšine domácnosti - chladničiek. Predstavujú totiž zdroj so stálym odberom a ich spotreba je pomerne jednoducho predikovateľná.

Podľa štatistík, ktoré zverejnila RWE Group, materská spoločnosť Východoslovenskej energetiky, predstavuje spotreba chladničiek v priemere až 26% dennej spotreby elektrickej energie v domácnostiach. V ročnom úhrne chladničky v slovenských domácnostiach teda spotrebujú zhruba 1.3 TWh energie, čo je približne ekvivalent polročnej produkcie jedného bloku jadrovej elektrárne v Mochovciach (!). Keďže chladničky sú v prevádzke neustále, v hodinovom vyjadrení je to zhruba ekvivalent:

150 MW fyzickej inštalovanej kapacity (resp. 150 MWh elektrickej energie),

~5% priemernej hodinovej spotreby v popoludňajších hodinách v letných mesiacoch na Slovensku.

Keď k tomuto objemu prirátame televízory (~4W v pohotovostnom režime (PR)) a drobné spotrebiče s príkonom ca. 2 W, ktorých denný odber v PR predstavuje približne 0.4 kWh/domácnosť, dostaneme sa spolu s chladničkami na kapacitu približne 185 MW, čiže približne 25% kapacity prečerpávacej vodnej elektrárne Čierny Váh, ktorú SEPS využíva na vykrytie dodávok elektrickej energie v špičke. Ako vidieť na obrázku, túto kapacitu by sme vedeli využiť na vyregulovanie špičiek v slovenskej elektrizačnej sústave.

Riadenie dopytu prostredníctvom vypínania a zapínania chladničiek v krátkych časových intervaloch v prvom momente môže znieť absurdne. Intuitívne si povieme, že ak už riadiť dopyt po elektrickej energii, tak sa nám to opláti skôr v prípade veľkých administratívnych budov resp. výrobných podnikov. Je predsa jednoduchšie riadiť menšie množstvo veľkých jednotiek, ako veľké množstvo malých jednotiek. To sa v skutočnosti už aj deje. Veľkou výhodou menších jednotiek je však ich spoľahlivosť, rýchla odozva a zo systémového pohľadu aj vhodnejšie priestorové rozmiestnenie. Ak by sme mali nájsť vhodné prirovnanie tak fakt, že môžeme využiť kapacitu istého počtu domácností v jednej lokalite pre vykrytie náhleho zvýšenia dopytu je v podstate niečo podobné, ako mať v tejto lokalite postavenú menšiu elektrárňu.

Výskum, ktorý v roku 2012 viedla skupina Dr. Callawaya na University of California v Berkeley, uvádza, že z dôvodu iných funkčných parametrov ako sú tie, ktoré potrebujú pre plnenie podporných služieb záložné elektrárne, je možné využívať rezonantnosť termodynamických zariadení v domácnostiach v objeme ich 15 minútovej kapacity prakticky okamžite. Ich využitie totiž nevyžaduje dodatočný čas na nábeh.

Príklad z reálneho života

Znova uvediem príklad: Lakovňa bratislavského Volkswagenu spotrebuje za 1 hodinu zhruba 7 MWh elektrickej energie. Za rovnaký čas len malé domáce spotrebiče a chladničky na sídlisku v Devínskej Novej Vsi a v Stupave spotrebujú zhruba medzi 1.5-3 MWh elektriny. Len pri odstavení okruhov u 1/3 z týchto domácností by sme dokázali teoreticky vykompenzovať náhle 6-14%-né (!) zvýšenie odberu lakovne bez potreby spúšťania záložných zdrojov (za predpokladu harmonizácie potrebných parametrov v sieti – fázy, medzné napätia, atď.)

Keby sme teda teoreticky chladničky a drobné spotrebiče v slovenských domácnostiach na krátky čas diaľkovo vypli, môžeme využiť už bežiacu elektrárňu a novouvoľnenú kapacitu na vykrytie zvýšeného dopytu v niektorom z iných segmentov – napríklad v priemysle, administratívnych budovách, nemocniciach, dátových centrách, nákupných centrách, či športoviskách. Takto fungujúci systém de facto plní funkciu podporných služieb, ktoré sa využívajú na vyvažovanie sústavy v prípade odberových iregularít a ktoré dnes poskytujú subjekty najmä na strane ponuky. Pre ilustráciu, priemerný hodinový objem podporných služieb (kladných aj záporných) na Slovensku v roku 2012 bol približne 60 MWh.

Keď menej je viac

Ako bolo spomenuté, na vyvažovanie sústavy sa aktuálne využívajú zdroje na strane ponuky a to najmä prečerpávacie, tepelné, plynové elektrárne a zdroje KVET. Čoraz väčšie množstvo regulačnej elektriny sa obchoduje aj na vyrovnávacom trhu, kde však objemy nie sú garantované. Hlavným rozdielom medzi týmito formami regulácie je ich pružnosť a nákladovosť. Na podporné služby sa v období medzi rokmi 2010 – 2013 minulo viac ako pol miliardy eur (SEPS, 2014), čo predstavuje zhruba 100 EUR na obyvateľa. Navyše, v minulom roku SEPS deklarovala problém s napĺňaním podporných služieb sekundárnej regulácie, ktoré za aktuálneho stavu dosahujú úroveň medzi 55-80% potrebnej kapacity. Dôvodov môže byť viacero. Jedným z predpokladaných hlavných dôvodov je problém v plynulom nábehu zdrojov sekundárnej regulácie kvôli výkyvom v sieti, ktoré spôsobujú OZE. Aj z tohto pohľadu je zavedenie širšieho systému riadenia spotreby výhodné, nakoľko môže pomôcť v prvom kroku pri vyregulovaní napätia v sústave pri náhlom prerušení dodávok OZE a v druhom kroku pri dorovnaní potrebných kapacít v sieti. Dosiahnutie požadovaných prevádzkových napätí je totiž dôležité pre možnosť nábehu sekundárnej regulácie. Tú by v budúcnosti vzhľadom na svoj flexibilný charakter mohli poskytovať tiež domácnosti prostredníctvom zníženia alebo zvýšenia odberu (napr. v prípade nadmernej výroby z OZE by mohli domácnosti a firmy využívať nadbytočnú (lacnú) energiu pri chladení, vykurovaní, ohreve TUV, či nabíjaní elektromobilov).

Medzi ďalšie výhody patrí predovšetkým ekonomika takejto služby. Pri riadenej rezonantnosti (flexibilita) domácností a firmami totiž vieme na nákladoch spojených s poskytnutím služby ušetriť významný objem prostriedkov, ktorý možno odhadnúť rádovo na úrovni desiatok miliónov EUR ročne. Pre konkrétnejšiu ilustráciu výhod ponúkam približné konzervatívne porovnanie ekonomických parametrov tohto riešenia s niektorými technológiami aktuálne využívanými pre poskytovanie podporných služieb:

Pri pohľade na danú infografiku je potrebné si uvedomiť ešte jeden dôležitý fakt. V našej sústave využívame na reguláciu aj prečerpávaciu elektrárňu Čierny Váh. V súčasnosti elektrárňu slúži najmä ako veľká batéria pre skladovanie nadmerného množstva energie z OZE. Inštalovaný výkon Čierneho Váhu (ČV) je 735 MW. Ročne elektrárňou vyprodukuje približne 370 GWh regulačnej energie, čo pri konzervatívnej úvahe predstavuje ročnú výrobu elektrárne o približnej veľkosti 50 MW. Ide teda o 1/3 toho, čo predpokladáme, že je virtuálna kapacita, ktorú by vedeli poskytnúť chladničky v slovenských domácnostiach tým, že v danom čase obmedzíme ich spotrebu. Znamená to teda, že kapacitné využitie Čierneho Váhu počas roka sa pohybuje niekde na úrovni 2-3%. Predpoklad využitia kapacity na strane spotreby pri využití systému "demand response" je odhadovaná na úrovni medzi 25-35%.

Hoci systém riadenia spotreby vyžaduje pomerne vysoké vstupné náklady spojené s inštaláciou špeciálnych prvkov inteligentnej siete a prevádzkou agregáčného operátora virtuálnych kapacít, ekonomické výhody tejto alternatívy v prípade menších nízkoobjemových podporných služieb sú nesporné. Nakoniec, vyššie uvedené čísla hovoria jasnou rečou.

Predpoklady pre využitie nových služieb a ich napĺňanie v rámci Slovenska

Prvým z kľúčových predpokladov úspešnej implementácie nových regulačných služieb, akou je aj využitie riadenia spotreby, je spoľahlivosť inteligentných "smart-grid" technológií a nákladová efektívnosť ich prevádzky. V distribučných spoločnostiach už prebehli simulácie prevádzky smart-gridu, resp. majú spoločnosti za sebou pilotnú fázu zavádzania inteligentných meračov. Operátor prenosovej sústavy má skúsenosti s inteligentným meraním a riadením sústavy už z minulosti. Citeľným problémom je však stav distribučnej a prenosovej sústavy. Prevažná časť tejto infraštruktúry na Slovensku v danom období načína štvrtú resp. piatu dekádu svojej fyzickej existencie a je na hranici svojej technologickej životnosti. U mnohých sa zostatková doba spoľahlivej prevádzky pohybuje na úrovni 5-10 rokov. Tieto sústavy nie sú na inteligentné riadenie usposobené a chýbajú aj potrebné prvky automatizovaného ovládania a ochrany v prípade náhlych výkyvov. Na obnovu prenosových a distribučných sietí je preto potrebný masívny objem investícií. Slovenská elektrizačná a prenosová sústava (SEPS) zverejnila v lete roku 2014 10-ročný plán investícií potrebných na obnovu a rozvoj prenosových sietí v objeme viac ako 600 mil. EUR. Pre porovnanie, česká prenosová sústava s podobnými vekovými parametrami plánuje preinvestovať za rovnaké obdobie až zhruba 3-násobok týchto prostriedkov (v prevažnej väčšine do rozvoja a obnovy zariadení a transformátorov a 400kV vedení, keďže 220kV vedenia už boli obnovené). Pokiaľ ide o distribučnú infraštruktúru, môžeme uviesť príklad Západoslovenskej distribučnej, a.s., ktorá obsluhuje najhustejšie zaľudnenú časť Slovenska. Spoločnosť preinvestovala na rôznych projektoch rozvoja a údržby siete za ostatných 7 rokov takmer 500 mil. EUR. V prípade prenosovej sústavy a distribučných sústav putuje čoraz väčšie percento prostriedkov do rozvoja smart grid riešení. Zosúladenie stratégií rozvoja a obnovy týchto sústav budú pre aktívne zapojenie zákazníka do riadenia sústavy v blízkej budúcnosti nevyhnutné. Pre využitie funkcionality systému "demand response" je dôležitý najmä rozvoj v husto zaľudnených oblastiach s vysokou mierou potenciálnej agregovanej kapacity.

Druhým dôležitým faktorom je nastavenie technicko-ekonomického rámca pre posudzovanie prínosov nových regulačných služieb poskytovaných v rámci energetiky a ich implementáciu. Tento rámec by mal byť zdrojom informácií pre tvorbu náležitých štandardov a politik. Medzi oblastí, ktorými sa je potrebné zaoberať nielen v praxi, ale tiež v akademickom prostredí patrí napríklad:

Elasticita spotreby a ekonomická hodnota elektrickej energie z pohľadu zákazníka
Časovo-priestorová analýza dostupných kapacít pre poskytnutie služieb riadenia spotreby
Modelovanie rozvojových, prevádzkových a transakčných nákladov spojených s novými formami regulácie siete
Modelovanie spoľahlivosti dodávok a technickej výkonnosti systému pri implementácii nových foriem regulácie siete
Analýza nákladov a prínosov využívania domácností ako "záložných" zdrojov
Analýza socio-ekonomických prínosov energetickej efektívnosti a porovnanie s prínosmi riadenia spotreby

Otvorenie týchto tém a skúmanie možných trajektórií vývoja energetického sektora nielen zvyšuje flexibilitu možností, ale predovšetkým včasne identifikuje prínosy a náklady, ktoré jednotlivé alternatívy predstavujú. Argumenty týkajúce sa nastavenia, resp. ekonomickej efektívnosti nových regulačných riešení a ich celkového dopadu na spoločnosť môžu byť totiž rôzne. Dôležitý je však fakt, že sa o nich bude na odbornej úrovni vôbec diskutovať.

Prečo je potrebné energetiku na Slovensku vo výraznej miere inovovať?

Model, ktorý dnes na Slovensku uplatňujeme je z dlhodobého hľadiska málo efektívny a nákladný. Otázna je tiež jeho udržateľnosť a schopnosť motivovať jednotlivé subjekty k inováciám. O uskutočniteľnosti, nákladoch a prínosoch alternatívnych regulačných modelov zahŕňajúcich aj stranu

dopytu, je preto potrebné hovoriť z troch dôvodov. Prvý je ekonomický, druhý je spoločenský a ten tretí pragmatický.

Ekonomický dôvod

Prostriedky potrebné na spomínané prevádzkovanie a investície do rozvoja siete a výrobných kapacít prichádzajú od zákazníkov (firiem alebo domácností) v podobe taríf, ktoré sú súčasťou koncovnej ceny elektrickej energie. Tieto tarify v ostatných rokoch rástli najmä v dôsledku podpory obnoviteľných zdrojov, ale aj výsledného zvyšovania záťaže siete.

Spotreba slovenských domácností predstavuje okolo 20% celkovej spotreby elektrickej energie v krajine (pre porovnanie v ČR a Nemecku je to takmer 26% a vo Francúzsku až 38%). Domácnosti odvedli v roku 2013 prostredníctvom systémových, prenosových a distribučných poplatkov sumu okolo 373 mil. EUR. Z toho podľa top-down prepočtu – keďže od roku 2011 chýba analýza ÚRSO o skladbe TPS - zhruba 64 mil. EUR ročne tvorí podpora OZE a KVET, a zhruba 31 miliónov podpora domáceho uhlia a OKTE. V systéme teda len od domácností ostalo pre prevádzku a rozvoj ca. 278 mil. EUR. Ako už bolo spomenuté, je zrejmé, že náklady rastú najmä z dôvodu problematickej integrácie obnoviteľných zdrojov (OZE) do sústavy, čo spôsobuje vážne problémy pri jej vyvažovaní. Využívanie riadenia spotreby vďaka svojej pohotovosti môže byť významným a lacným prostriedkom pri riešení týchto problémov a zabezpečovaní plynulosti prevádzky siete.

V prípade využitia strany dopytu v riadení siete môžeme ďalej hovoriť o výhodách spočívajúcich v lepšom poznaní, predpovedaní a riadení spotreby, či efektívnejšom riadení infraštruktúry a jej jednotlivých uzlov. To je výhoda, z ktorej môžu vyťažiť najmä energetické spoločnosti. V Spojených štátoch, ktoré patria medzi priekopníkov využívania systémov riadenia spotreby, dokázali energetické spoločnosti ušetriť významné objemy prostriedkov. Konkrétnym príkladom je energetická spoločnosť Pacific Gas & Electric Company z Kalifornie, ktorej sa znížením spotreby v špičke a nižšiemu zaťaženiu siete podarilo oddialiť údržbu a výmenu transformátorov o 3 až 5 rokov. Len v roku 2014 takýmto spôsobom uvoľnili prostriedky v objeme 2.5 milióna USD, ktoré môžu byť použité na financovanie iných projektov v rámci spoločnosti.

Ďalšou nemenej dôležitou výhodou je fakt, že so zavedením systémov riadenia spotreby je spojené aj vytvorenie vysokokvalifikovaných pracovných miest (pre elektroinžinierov, systémových inžinierov, softvérových inžinierov, analytikov, administratívnych pracovníkov a tiež širokej siete obchodníkov a údržbárov).

Spoločenský dôvod

Slovenská populácia trpí celoeurópskym problémom, ktorým je rýchle starnutie. Priemerný vek v krajinách EÚ sa pohybuje niekde na úrovni 40 rokov, pričom je predpoklad, že pri súčasnom trende pôrodnosti a migrácie bude v roku 2020 až 25% európskej populácie staršej ako 65 rokov. Jestvuje reálne riziko, že sa tento trend výraznejšie dotkne aj energetiky.

V súvislosti s demografickým vývojom a vyššie spomenutými ekonomickými reáliami bude potrebné prehodnotiť systémy rozvoja, podory integrácie OZE a štruktúrovanie taríf tak, aby bolo zabezpečené adekvátne rozloženie zaťaženia na populáciu. Trend starnutia do budúcnosti zároveň prinesie okrem spravidla nižších disponibilných príjmov staršej časti obyvateľstva aj vyššiu spotrebu energií v segmente domácností počas dňa. Pre zaujímavosť uvediem, že priemerný vek populácie je pomerne dobrým indikátorom priemernej spotreby elektrickej energie v domácnostiach, ktorá s vyšším priemerným vekom rastie.

Viacero výskumných prác preukázalo, že domácnosti, ktoré obývajú ľudia v dôchodkovom veku spotrebúvajú vôbec najviac tej najdrahšej (špičkovej) elektriny. Zároveň však štúdie preukazujú vysokú mieru flexibilného správania u staršej časti populácie, čo prispieva k vyššej pravdepodobnosti ich využitia v systéme riadenia spotreby a teda možnosti využitia ich kapacít na regulovanie elektrizačnej sústavy. Tejto problematike sa z akademického pohľadu venujú najmä prof. Madlener z Nemecka, profesori Brounen, O'Neill a profesorka Chenová z USA, a Dr. Torriti z Talianska.

Pragmatický dôvod

Ak majú energetické firmy a regulátori úspešne čeliť novým výzvam vyplývajúcim zo systémovej transformácie, nová regulačná filozofia sa musí orientovať viac na koncového odberateľa. Podľa toho, ako aktuálny model funguje, je obrazne povedané jednoduchšie pre regulátora aj energetické spoločnosti integrovať do sústavy nové zdroje ako sa zaoberať inštaláciou smart metrov, analýzou zložitých zákaznických dát, nastavovaním dynamických cien elektriny a vymýšľaním kompenzačných mechanizmov za služby flexibilnej spotreby. Môžeme však očakávať, že mandát EÚ požadujúci využívanie riadenia spotreby v energetike je len otázkou času. Pretvorenie energetických spoločností z

operátorov na spoločnosti poskytujúce energetické riešenia je však už dnes nevyhnutné. Zákazník už dnes vyžaduje výrazné uľahčenie riadenia chodu svojej firmy, resp. domácnosti. Cieľom energetických spoločností by preto malo byť poskytnúť im k tomu unikátny systém merania, riadenia spotreby a platieb, ktorý bude zákazníka informovať o spotrebe elektriny a zároveň plynu. Nastavenie tak komplexného systému, akým je riadenie spotreby si navyše vyžaduje veľa úsilia, učenia, času a najmä takmer chirurgickú presnosť. Bez zmien v nastavení regulačného prostredia sú takéto zmeny nemysliteľné.

Čas na experiment

Slovensko sa môže pýšiť jednou z najčistejších energetických flotíl na svete. Rovnako sa ekonomike darí naplňať celkový mandát na zníženie emisií v priemysle. Keďže teda znižovanie uhlíkovej stopy v tomto odvetví nie je najpálčivejšou otázkou, je priestor na to, aby sa pozornosť sústredila na inovácie, udržateľnosť, dynamiku a kvalitu využívania energie v ekonomike. Takto je potrebné nasmerovať aj novú energetickú koncepciu. Energetické spoločnosti spolu s regulátorom by mali v tomto procese držať "prst na pulze diania".

Pokiaľ ide o ekonomickú a spoločenskú podporu zefektívnenia spotreby elektrickej energie, je možné zredukovať zmysel tejto aktivity do veľmi jednoduchého, no intelektuálne obsiahleho konceptu – za každým eurom, ktoré neinvestujeme do fosílnych palív, či drahých rekonštrukcií elektrární, ale včas ho minieme na projekty energetickej efektívnosti a rozvoj inteligentných sietí môžeme hovoriť o investícií do budúcnosti ľudí, firiem a inovácií. Napokon, ťažko si dnes predstaviť lacnejšiu alternatívu, ako tú, kde sa o našu spotrebu energií budú starať namiesto elektrónov v sieti fotóny zo senzorov sledujúcich našu spotrebu.

Jedno, čo nám však nikto včas nepovie je, kedy sa máme začať učiť a experimentovať. Myslím si, že ten čas v slovenskej energetike už nastal. Ak sa nám to v najbližšom čase nepodarí riskujeme, že sa budeme "učiť chodiť tam, kde iní budú utekať".

Výpočty boli realizované na základe verejne dostupných údajov z rôznych zdrojov – stránok prevádzkovateľov distribučných a prenosových sietí a výrobcov elektrickej energie, odborných a vedeckých článkov, údajov štatistických úradov a konzultantských spoločností. Jedná sa o hrubé odhady na základe zjednodušených vzorcov. Uvedená metodika má dopad na presnosť výpočtov. Vzhľadom na použitie rôznych zdrojov si autor vyhradzuje právo neniesť zodpovednosť za aktuálnosť, správnosť, ani úplnosť informácií. Údaje a infografiky uvedené v článku je možné použiť iba so súhlasom autora, resp. ich odcitovaním.

Autor - Ján Porvazník

Ján Porvazník je absolventom medzinárodných vzťahov na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Študoval energetickú ekonomiu vo Fínsku a strategický manažment a energetickú ekonomiu vo Francúzsku. Pracoval ako konzultant pre podnikovú stratégiu? a neskôr ako poradca generálneho riaditeľa v Slovenských elektrárnach. V súčasnosti?i pôsobí v rámci programu ?zameraného na aplikovaný výskum v oblasti energetickej a klimateckej politiky ?na University of California v Berkeley v Spojených štátoch.

Zdroje a literatúra:

B. Tonn and J. Eisenberg, "The aging US population and tenantial energy demand," Energy Policy, vol. 35, pp. 743-745, 2007. Grant Agreement No. 288429 D6.1 Pilot Case Requirements and Specifications, Version 1.8 Page 74 of 86

K. Jaehong and S. Byeongseon, "Aging in Population and Energy Demand," in 3rd IAEE Asian Conference Kyoto, Japan, 2012.

M.Weber, "?Residential Energy Demand in Germany: Trends and Structural Change?"; Study thesis, Chair of Energy Economics and Management, Faculty of Business and Economics, RWTH Aachen University (2008)?

Brian C. O'Neill and Belinda S. Chen, "?Demographic Determinants of Household Energy Use in the United States?", Population and Development Review, ?Vol. 28, Supplement: Population and Environment: Methods of Analysis (2002), pp. 53-88

Quigley, John M. and Brounen, Dirk and Kok, Nils, Residential Energy Use and Conservation: Economics, Demographics, and Standards (November 29, 2010). 46th Annual AREUEA Conference Paper.<http://ssrn.com/abstract=1717089>

Mathieu, J.L , Dyson, M.E , Callaway, D.S. "Using Residential Electric Loads for Fast Demand

Response: The Potential Resource and Revenues, the Costs, and Policy Recommendations,"

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=nrg_105a&lang=en

www.entsoe.eu

<http://www.pgecurrents.com/2014/10/30/how-pge-is-using-demand-management-to-make-smarter-use-of-the-grid/>

http://enko2014.jmm.cz/archiv/20_ENKO2014_Kubinec_SK.pdf

McKinsey: Transformation of Europe's Power System until 2050 (2010)

<http://www.energie-portal.sk/Dokument/cena-elektriny-priciny-rastu-cien-100232.aspx>

Správa o výsledkoch monitorovania bezpečnosti dodávok elektriny, MH SR (2014)

www.enerdata.net

Výročné správy SEPS, ZSE, SSE, VSE a Slovenských elektrární

Výnosy a rozhodnutia ÚRSO

© energia.sk

[Späť na obsah](#)

48. Pri logistike rozhoduje nižšia cena, nie služby

[Téma: Ekonomická univerzita; SME; 26/05/2015; 119/2015; s.: 16; Doprava a logistika; Peter Adamovský]

Asi tretina logistických prác sa u nás vykonáva externe

Rastúci trend v prenechávaní logistiky na špecializované spoločnosti na Slovensku odzrkadľuje trend západnej Európy.

Veľké firmy začali hľadať spôsob, ako preniesť svoje logistické aktivity na špecializované spoločnosti a tak znížiť svoje firemné náklady. "Vzhľadom na ekonomickú krízu v Európe a konkurenciu, ktorá sa vyostruje, tak v ponuke, ako aj v dopyte po logistických službách, je firma, ktorá má záujem o tieto služby tá, čo stanovuje podmienky," hovorí expert z portálu LogistickyMonitor.sk Jaroslav Horečný. "Poskytované služby nie sú rozhodujúcim faktorom, ale sú to práve nižšie ceny." Dodáva, že niektoré podniky si objednávajú logistické služby priamo u dopravcu, zatiaľ čo iné firmy využívajú ponuky veľkých firiem, ktoré majú ceny výrazne nižšie. A tak sa v snahe prežiť malí dopravcovia prispôbujú a znižujú ceny. Peter Drábik z Obchodnej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** poukazuje na to, že zatiaľ čo je špecializácia firiem a poskytovanie služieb v oblasti logistiky trendom, slovenské firmy ponúkajú aj svoje vlastné aktivity. "Dopravné a prepravné služby sú istým druhom hnacej sily z hľadiska poskytovania služieb," hovorí Drábik. Podľa poskytovateľov nákladných a logistických služieb spolupráca so spoľahlivými, finančne silnými a nadnárodnými špecialistami v tomto odbore umožňuje firmám znižovať náklady spojené s dopravnými alebo s logistickými službami. "Firmy sa zameriávajú na to, aby svoje náklady na dopravu znížili, a tak presúvajú tieto aktivity na špecialistov," tvrdí vedúci logistických riešení v spoločnosti Gebrüder Weiss René Stranz, "Je to pre ne lacnejšie než robiť prepravu a logistiku na svoje náklady." A tak, okrem toho, že firmy ušetria, získavajú priestor na to, aby sa plne sústredili na svoju hlavnú podnikateľskú činnosť. "Slovensko v tomto potvrdzuje trend, ktorý vládne vo zvyšku Európy – že sa chcú firmy venovať iba svojej primárnej podnikateľskej činnosti," hovorí Dietmar Schmickl, generálny riaditeľ DB Schenker Slovakia. Tomáš Horváth, obchodný a marketingový manažér v spoločnosti GEFCO Slovakia, tvrdí, že Slovensko sa začína prispôbovať trendom západnej Európy, kde sa približne polovica logistických prác presúva na špecializované spoločnosti. "Ponechanie týchto činností na odborníkov schopných optimalizovať dopravu a skladovanie znižuje celkové logistické náklady," hovorí Horváth. V Maďarsku a Poľsku, podobne ako na Slovensku, sa asi tretina logistických prác vykonáva externe.

Kto to potrebuje?

Z hľadiska sektorov sú podľa Róberta Reháka z Obchodnej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** najaktívnejšie v outsourcingu logistických služieb najmä výrobné spoločnosti, automobilový priemysel, strojárstvo, chemický a farmaceutický priemysel a obchodné reťazce. Horečný dodáva, že

outsourcing môže novým firmám pomôcť dosiahnuť rýchlejšie ziskovosť. "V princípe je to na vás, ak máte z oblasti logistiky nejaké vedomosti," tvrdí Horečný, "všetko ostatné si môžete zabezpečiť od subdodávateľov, pokiaľ sa budete držať konkurencieschopných cien." Poskytovanie dopravných a logistických služieb môže byť ziskové pre všetky typy spoločností, no podľa DB Schenker, outsourcing logistických služieb je veľmi prínosný najmä vtedy, ak sa rozhodnete poskytovať externe kompletne dodávateľstvo v celom odvetví. GEFCO Slovensko si myslí, že outsourcing logistiky na Slovensku primárne využívajú veľké firmy s rozvetvenými dodávateľskými reťazcami a distribučnými kanálmi. Okrem dopravy sa tieto firmy snažia zabezpečiť flexibilitu zásob a spotrebného materiálu v sklade. Logistika tretích strán sa tak vzťahuje predovšetkým na automobilový a elektronický priemysel.

Dnešný trh

"Firmy, ktoré logistické služby poskytujú, teda obzvlášť dopravu, prepravu a skladovanie, poskytujú svojim obchodným partnerom sofistikovanejšie riešenia a tiež prinášajú projekty šité na mieru," hovorí Drábik. "Trendom v logistike je tiež vytvoriť akési balíčky logistických služieb, ktorých poskytovateľom nemusí byť len jedna firma, ale tá môže mať svojich subdodávateľov, a tak zabezpečujú služby klientovi komplexne – logistika v rámci dodávateľského reťazca. Hlavná firma však preberá zodpovednosť za navrhnuté riešenia." Tak ako sa outsourcing rozmohol po celom svete, tak sa to stalo aj na Slovensku. Podľa firmy Gebrüder Weiss tento trend zahŕňa najmä rozvoj IT infraštruktúry a informačných kanálov v reálnom čase, kratšie zmluvné podmienky namiesto dlhodobého obchodného partnerstva, väčšie povedomie o životnom prostredí a tlak na trvalú udržateľnosť. "Potenciálny klient chce vedieť vopred, kde sú možnosti na zlepšenie a možné úspory," hovorí Schmickl. Horváth poukazuje na to, že pre logistické firmy je nevyhnutné, aby vedeli ponúkať inovatívne riešenia pre celý proces logistiky. "Logistické firmy môžu ponúkať aj sofistikované produkty založené na riadení všetkých logistických aktivít z jedného miesta jedným komunikačným centrom," vysvetľuje Horváth. V súčasnosti sa už na trhu objavuje niekoľko sofistikovaných produktov vrátane takzvanej kontrolnej veže, ktorú riadi napríklad logistický poskytovateľ.

Peter Adamovský

Autor je spolupracovníkom The Slovak Spectator

"Firmy sa zameriavajú na to, aby svoje náklady na dopravu znížili a tak presúvajú tieto aktivity na špecialistov."

René Stranz, vedúci logistických riešení Gebrüder Weiss

FOTO:

Outsourcing logistiky na Slovensku primárne využívajú veľké firmy s rozvetvenými dodávateľskými reťazcami a distribučnými kanálmi. ILLUSTRÁČNÉ FOTO – SITA

[Späť na obsah](#)

49. Mladá šachová nádej

[Téma: Ekonomická univerzita; Týždeň; 25/05/2015; 22/2015; s.: 48; šport; .tomáš Kolár, .alexander Riabov]

.tomáš Kolár .alexander Riabov

Slovenský šach v súčasnosti disponuje nejedným mladým talentom. K tým najagavejším a zároveň najperspektívnejším nesporne patrí aj Milan Pacher. Má ešte iba dvadsaťštyri rokov a v poslednom čase zbiera jeden úspech za druhým.

.milan Pacher je v súčasnosti ôsmym hráčom slovenského rebríčka a úspešný je aj na medzinárodnej scéne. Titul medzinárodného majstra získal ešte v roku 2010 a od splnenia najvyššej šachovej méty, titulu medzinárodného veľmajstra (GM) ho delí už len posledná, tretia veľmajstrovská norma. Tento mladý šachista sa však len celkom nedávno v rámci Univerzitných hier blysol aj jedným famóznym výkonom. V šachovej simultánke hranej otočený chrbtom so zaviazanými očami (iba popamäti) si dokázal poradiť naraz až so siedmimi súpermi. Vytvoril tak novodobý slovenský rekord v počte partií hraných spolu naslepo. Dosiahnutím titulu GM, ku ktorému môže v súčasnej výbornej forme mladého Bratislavčana pokojne dôjsť už v tomto kalendárnom roku, by sa stal po Petrovi Michalíkovi druhým najmladším slovenským veľmajstrom súčasnosti. A zároveň by pomyselné otvoril druhú desiatku slovenských veľmajstrov. Zatiaľ posledným jubilejným desiatym slovenským veľmajstrom sa stal pred štyrmi rokmi už spomínaný Peter Michalík. V mládežníckych kategóriách Pacher získal viacero titulov národného šampióna. Reprezentoval Slovensko na štyroch majstrovstvách sveta a troch majstrovstvách

Európy. Zúčastnil sa aj na najväčšej šachovej udalosti vôbec, šachovej olympiáde, konkrétne v roku 2012 v tureckom Istanbule.

.šachové začiatky

Svoje šachové začiatky opisuje Milan Pacher nasledovne: „Po prvý raz som k šachu pričuchol, keď som mal 5 rokov. S otcom som chcel hrať dámu, ale on ma naučil omnoho zložitejšiu a bohatšiu hru, ktorá sa právom zvykne označovať ako kráľovská. Pomerne rýchlo som sa naučil pravidlá a základy, občas som hrával s mamou a starou mamou. Tie ma spočiatku nechávali vyhrávať, lebo inak ma to nebavilo a frľal som. Neskôr však zistili, že už ma nemusia nechať vyhrávať. Začal som hrať lokálne turnaje v Bratislave s inými deťmi aj s dospelými, svoj prvý turnaj som vyhral ako 7-ročný, keď som mal 14 rokov, stal som sa majstrom Bratislavy.“ Ani mladý Bratislavčan sa na svojej šachovej dráhe nevyhol výkyvom a pádom, ktoré patria nielen k športu, ale sú súčasťou života každého človeka. „Aby to nevyzeralo tak, že všetko išlo hladko, treba spomenúť že som mal obdobia dlhodobej stagnácie, zdruvujúce prehry, dokonca som mnohokrát potopil tímy, za ktoré som v daných prípadoch hral. Šach je úplne spravodlivý a trestá každú nedôslednosť. Má rôzne úskalía, cez ktoré sa niektorí moji rovesníci nepreniesli. Určite nie je jednoduché venovať sa mu naplno, aj keď to tak zvonku môže vyzerať. Treba pri ňom veľa trpezlivosti, výdrže vrátane fyzickej kondície a zápalu pre hru, čo často vytvára veľký psychický tlak na hráča. Z technickej stránky hrá najväčšiu úlohu pamäť, predstavivosť a tvorivosť pri riešení problémov.“

.rekord v hraní šachu naslepo

Po absolvovaní gymnázia sa Milan rozhodol pre štúdium ekonómie na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**, avšak po čase zistil, že to nebude to pravé orechové a všetku svoju pozornosť a čas venuje kráľovskej hre. A práve za účelom rozšírenia svojich už aj tak dost širokospektrálnych obzorov sa Milan v rámci siedmeho ročníka Univerzitných hier podujal na pozoruhodný kúsok. Rozhodol sa prelomiť doterajší slovenský rekord v hraní šachu naslepo, so zaviazanými očami. Podobných podujatí sme v priebehu posledných tridsiatich rokov na Slovensku veľa nevideli. Doterajší oficiálne zaznamenaný rekord držal veľmajster Ján Markoš, ktorý pred pár rokmi pri podobnom výkone zvíťazil nad šiestimi súpermi. Čím je tento na prvé počutie nie až taký nezvyčajný počin výnimočný? Aby sme si lepšie predstavili tento športový výkon, uvedieme zopár čísel. Ak priemerná šachová partia má okolo 60 ťahov, potom pri 7 partiách ide celkovo o 420 ťahov, ktoré si hráč hrajúci naslepo musí vedieť v krátkom čase dokázať zapamätať. Okrem toho však v každej šachovej partii musí rátať aj množstvo ďalších bočných variantov. Vďaka tomu sa takýto výkon približuje k zapamätaniu si okolo 1 000 ťahov vo veľmi krátkom čase. Šachová simultánka (ako sa druh tejto disciplíny nazýva) trvala dokopy 2 hodiny a 20 minút. A bojovalo sa naozaj urputne. Dôkazom bola napríklad aj posledná partia, ktorá sa skončila vyhlásením remízy, pretože na šachovnici ostal už iba kráľ proti kráľovi. Milan simultánku nielenže zvládol bez problémov odohrať, dokázal v nej navyše zvíťaziť až v piatich partiách zo siedmich a v dvoch zvyšných remizoval. Celkový výsledok tak bol až 6:1 v prospech Pachera. Tento výkon sa cení o to viac, že priemerný rating jeho súperov bol 1846 a jeho najsilnejší súper mal rating až 2 149. Taká kvalitná simultánka sa pri podobných podujatiach často nevidí ani v zahraničí. Podujatie vzbudilo až neočakávane veľký záujem divákov z radov účastníkov Univerzitných hier. To bude možno dobrým predpokladom na odštartovanie vzájomného súperenia v tejto disciplíne. Pritom ani samotný Pacher nevyhlásil ďalšie zvyšovanie počtu súperov. Akcie podobného charakteru slúžia predovšetkým na popularizáciu šachu aj v rámci laickej verejnosti. Milan Pacher posunul nielen svoje hranice, ale aj úroveň slovenského rekordu v simultánke naslepo. Ostáva dúfať, že organizácia takýchto udalostí bude čoraz frekventovanejšia.

Tomáš Kolár je redaktor portálu takurcitee.sk a Alexander Riabov je redaktor portálu priateliasachu.sk

V mládežníckych kategóriách Milan Pacher získal viacero titulov národného šampióna.

Foto:

Slovenský šachový talent Milan Pacher.

[Späť na obsah](#)

50. Slovenka roka: Poznáme mená víťaziek!

[Téma: Ekonomická univerzita; zenskyweb.sk; 24/05/2015; Redakcia]

V priamom prenose RTVS z historickej budove Slovenského národného divadla v Bratislave sme sa dnes dozvedeli mená víťaziek 7. ročníka čitateľskej ankety SLOVENKA ROKA 2015. Okrem ocenených žien v jednotlivých kategóriách, porota udelila aj Mimoriadne ocenenie a titul Absolútna Slovenka roka 2015.

Úspešné Slovenky tento rok bojovali ohlasy čitateľov a divákov v kategóriách: Biznis a manažment , Umenie a kultúra , Médiá a komunikácia , Veda a výskum , Vzdelávanie a podpora mladých talentov , Zdravotníctvo , Šport a Charita . Otom, kto získa titul Absolútna Slovenka roka rozhodla odborná porota, rovnako ako aj o titule Mimoriadne ocenenie za celoživotný prínos pre Slovensko.

O víťazkách v jednotlivých kategóriách rozhodovali diváci a poslucháči RTVS, čitatelia týždenníka Slovenka formou SMS hlasovania, kupónov a prostredníctvom internetového hlasovania na stránkach www.slovenkaroka.sk a www.zenskyweb.sk .

Počas slávnostného galavečera z historickej budovy Slovenského národného divadla v Bratislave v priamom prenose RTVS na Jednotke sa divákovi už tradične predstavila slovenská a česká hudobná špička. V programe vystúpili huslista Filip Jančík, kapela Chinaski, rapper Rakby a zvodné Ladylicious, magická Katka Knechtová, éterická Mária Čírová, nestarnúci Vašo Patejdl, trio La Gioia, operná speváčka Irena Parlov, Lúčnica a Bratislavský chlapčenský zbor. Exkluzívnym hosťom večera bola Marika Gombitová a jej premiéra novej skladby.

Aj tento rok organizátori vytvorili netradičnú moderátorskú dvojicu, večerom sprevádzali Filip Tůma a Soňa Müllerová.

Záštitu nad týmto ročníkom ankety prevzal prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska, adeptky na titul Slovenka roka 2015 vyberala nomináčna komisia pod vedením ministra kultúry SR Mareka Maďariča. Okrem nich jej členmi boli: člen predstavenstva Prvej stavebnej sporiteľne Ing. Erich Feix, CSc., generálny riaditeľ RTVS Václav Míka, generálny riaditeľ SND Marián Chudovský, šéfredaktorka týždenníka Slovenka Mgr. Mária Miková, generálny riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti Unipharma - 1. slovenská lekárnická akciová spoločnosť RNDr. Tomislav Jurik, prorektor pre rozvoj **Ekonomickej univerzity** v Bratislave prof. Ing. Rudolf Sivák, splnomocnenec vlády SR pre výskum a inovácie prof. RNDr. Jaromír Pastorek, poslankyňa Národnej rady SR JUDr. Renáta Zmajkovičová, filantrop Ing. Marián Gajdoš, prezidentka TOP centra podnikateliek Elvíra Chadimová, generálny riaditeľ CK Hydrotour Mikuláš Milko, poslanec Európskeho parlamentu MUDr. Miroslav Mikolášik, riaditeľ BKIS Vladimír Grežo a čestná členka poroty - Ivana Piňosová, riaditeľka úseku generálneho riaditeľa a financií, Slovenská pošta.

Anketu Slovenka roka organizuje týždenník Slovenka v spolupráci s RTVS a Slovenským národným divadlom.

VÝSLEDKY PODĽA KATEGÓRIÍ

BIZNIS A MANAŽMENT

Elena Kohútiková

UMENIE A KULTÚRA

Jana Oľhová

MÉDIÁ A KOMUNIKÁCIA

Barbora Demešová

VEDA A VÝSKUM

Andrea Čalkovská

VZDELÁVANIE A PODPORA MLADÝCH TALENTOV

Eva Grey

ŠPORT

Petra Vlhová

CHARITA

Andrea Cocherová

ZDRAVOTNÍCTVO

Elena Loumová

ABSOLÚTNA SLOVENKA

Elena Kohútiková

MIMORIADNE OCENENIE ZA CELOŽIVOTNÝ PRÍNOS PRE SLOVENSKO

Marika Gombitová

Frederika Samuelová, foto: Ramon Leško

Fotogaléria
6 fotografií

[Späť na obsah](#)

51. Slovenský Ringier a Azet.sk sa personálne prepájajú

[Téma: Ekonomická univerzita; omediach.com; 26/05/2015; Ľudia; mk]

Azet.sk má novú personálnu riaditeľku.

HR tím internetového portálu Azet.sk vedie od pondelka Nicole Slašťanová, ktorá takmer 3 roky pôsobí ako riaditeľka ľudských zdrojov vo vydavateľstve Ringier Axel Springer Slovakia. Po vymenovaní riaditeľky marketingu (N. Šlachtovej), riaditeľa IT (M. Müllnera) a PR manažérky pokračujú RAS Slovakia a Azet.sk v spájaní svojich síl.

Slašťanová sa venuje odboru riadenia ľudských zdrojov viac ako 10 rokov. V minulosti pracovala v spoločnosti Henkel Slovensko. Vyštudovala **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. Neskôr si doplnila vzdelanie štúdiom psychológie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského a odboru personálny manažment na Fakulte podnikového manažmentu.

[Späť na obsah](#)

52. V. SIROTKA: Daňové licencie by živnostníkom uľahčili podnikanie

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 26/05/2015; TASR]

Slovenská asociácia malých a stredných podnikov (SAMP) sa snaží aj naďalej presadiť živnostenské licencie.

Vladimír Sirotko Foto: TASR/Martin Baumann

Bratislava 26. mája (TASR) - Slovenská asociácia malých a stredných podnikov (SAMP) sa snaží aj naďalej presadiť živnostenské licencie, čím by sa, ako vysvetlil jej šéf Vladimír Sirotko, jednou platbou zabezpečilo splnenie daňových aj odvodových povinností, čo by živnostníkov zbavilo povinnosti viesť účtovníctvo.

"Kúpia si živnosť a podnikali by s tým, že by sa sledovala hranica, do ktorej by licencia platila. Navrhujeme ju na úrovni 49.790 eur, čo je v súčasnosti hranica príjmu pre platiteľov DPH," priblížil šéf SAMP na tlačovej konferencii po dnešnom rokovaní smenu v Bratislave.

SAMP víta krok vládneho Smeru-SD, aby sa daň z pridanej hodnoty (DPH) platila až po uskutočnení transakcií. "Presadzujeme to už niekoľko rokov, aby podnikatelia platili DPH potom, čo dostanú peniaze za tovar alebo službu. Rovnako sa to týka aj vrátenia zaplatenej DPH, ktoré by si mali mať možnosť uplatniť až potom, keď za tovar alebo služby zaplatia," povedal Sirotko. Navrhujú všeobecne zaviesť platby DPH bez určenia hraníc.

SAMP chce napraviť aj deformáciu v poskytovaní kvalifikácií úradmi práce, keď sa z nezamestnaných nekvalifikovaných ľudí stávajú v rámci rekvalifikačných kurzov podnikatelia v oblastiach kvalifikovaných, akým je napríklad vedenie účtovníctva či podnikanie v oblasti stavebníctva.

"Deformuje to trh, a preto sme sa rozhodli v spolupráci s **Ekonomickou univerzitou Bratislava** zriadiť akreditačné stredisko, ktoré by týmto nezamestnaným zabezpečilo primerané vzdelanie," povedal Sirotko. SAMP chce v spolupráci s klubom absolventov a študentov Vysoké školy ekonómie a

manažmentu verejnej správy založiť aj start-up, v ktorom bude pomáhať zorientovať sa v aktuálnych podmienkach podnikania. Navrhuje tiež rozšíriť použitie alternatívnych zdrojov energií aj na malé podniky, nielen na domácnosti.

[Späť na obsah](#)

53. Učiteľ má menej učiť a viac motivovať!

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 26/05/2015; Školský servis; Školský servis]

Trendy v učení jazykov prinesie už 5. ročník ELT FORUM.

Bratislava 26. mája (SkolskyServis.sk) - Úlohou učiteľov je vytvárať podmienky, ktoré motivujú študentov učiť sa. Hlavným faktorom úspechu pri výučbe totiž nie je ani učiteľ, ani metóda výučby, ani materiálne zdroje, ale motivácia žiakov.

Slovenským učiteľom to odporúča lektor Rakesh Bhanot, ktorý 5. a 6. júna vystúpi v Bratislave na konferencii pre angličtinárov ELT FORUM. Rakesh Bhanot sa venuje učeniu vyše 40 rokov a v rámci svojho pôsobenia ako lektor precestoval takmer celý svet.

"Učitelia by mali na hodinách predvádzať menej pedagogických trikov a dať viac priestoru žiakom využívať ich vlastnú kreativitu. Často sa totiž stáva, že aktivita pedagógov v triede ďaleko prevyšuje aktivitu študentov. A to je rozhodne faux pas," hovorí Rakesh Bhanot.

Na piatom ročníku konferencie ELT FORUM, ktorá je zameraná na trendy vo vzdelávaní a rozvoj pedagogických zručností, vystúpi aj ďalší medzinárodne uznávaní lektori ako Gillie Cunningham, Philip Kerr či Mark Andrews. Akcia sa koná na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave**.

"Okrem prednášok a workshopov prináša konferencia učiteľom aj možnosť zoznámiť sa s kolegami z celého Slovenska, vymeniť si s nimi skúsenosti a vzájomne sa inšpirovať," prezrádza Klaudia Bednárová, predsedníčka Asociácie jazykových škôl SR, ktorá akciu organizuje.

Konferenciu ELT FORUM podporilo aj Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Hlavným partnerom je jazykové centrum the Bridge. Mediálnymi partnermi sú časopisy Profit, Friendship, Dobrá škola, noviny The Slovak Spectator, portály Skolskyservis.sk, Uspesnaskola.sk, Preskoly.sk a Slovenská komora učiteľov.

Odbornými partnermi sú Pedagogická a Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Prešovská univerzita a Metodicko-pedagogické centrum. Viac informácií nájdete na www.eltforum.sk

[Späť na obsah](#)

54. V. SIROTKA: Daňové licencie by živnostníkom uľahčili podnikanie

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 26/05/2015; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

Slovenská asociácia malých a stredných podnikov (SAMP) sa snaží aj naďalej presadiť živnostenské licencie, čím by sa, ako vysvetlil jej šéf Vladimír Sirotko, ...
Vladimír Sirotko Foto: TASR/Martin Baumann

Bratislava 26. mája (TASR) - Slovenská asociácia malých a stredných podnikov (SAMP) sa snaží aj naďalej presadiť živnostenské licencie, čím by sa, ako vysvetlil jej šéf Vladimír Sirotko, jednou platbou zabezpečilo splnenie daňových aj odvodových povinností, čo by živnostníkov zbavilo povinnosti viesť účtovníctvo.

"Kúpia si živnosť a podnikali by s tým, že by sa sledovala hranica, do ktorej by licencia platila. Navrhujeme ju na úrovni 49.790 eur, čo je v súčasnosti hranica príjmu pre platiteľov DPH," priblížil šéf SAMP na tlačovej konferencii po dnešnom rokovaní smenu v Bratislave.

SAMP víta krok vládneho Smeru-SD, aby sa daň z pridanej hodnoty (DPH) platila až po uskutočnení transakcií. "Presadzujeme to už niekoľko rokov, aby podnikatelia platili DPH potom, čo dostanú peniaze za tovar alebo službu. Rovnako sa to týka aj vrátenia zaplatenej DPH, ktoré by si mali mať možnosť uplatniť až potom, keď za tovar alebo služby zaplatia," povedal Sirotko. Navrhujú všeobecne zaviesť platby DPH bez určenia hraníc.

SAMP chce napraviť aj deformáciu v poskytovaní kvalifikácií úradmi práce, keď sa z nezamestnaných nekvalifikovaných ľudí stávajú v rámci rekvalifikačných kurzov podnikatelia v oblastiach kvalifikovaných, akým je napríklad vedenie účtovníctva či podnikanie v oblasti stavebníctva.

"Deformuje to trh, a preto sme sa rozhodli v spolupráci s **Ekonomickou univerzitou Bratislava** zriadiť akreditačné stredisko, ktoré by týmto nezamestnaným zabezpečilo primerané vzdelanie," povedal

Sirotka. SAMP chce v spolupráci s klubom absolventov a študentov Vysokej školy ekonómie a manažmentu verejnej správy založiť aj start-up, v ktorom bude pomáhať zorientovať sa v aktuálnych podmienkach podnikania. Navrhuje tiež rozšíriť použitie alternatívnych zdrojov energií aj na malé podniky, nielen na domácnosti.

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

55. Učiteľ má menej učiť a viac motivovať

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 27/05/2015; eTREND; red]

red

Úlohou učiteľov je vytvárať podmienky, ktoré motivujú študentov učiť sa.

Hlavným faktorom úspechu pri výučbe totiž nie je ani učiteľ ani metóda výučby ani materiálne zdroje, ale práve motivácia. Slovenských učiteľov na to upozorňuje skúsený pedagóg Rakesh Bhanot, ktorý ako lektor angličtiny precestoval takmer celý svet.

R. Bhanot sa venuje výučbe jazyka a pedagogike už vyše štyridsať rokov a učí nielen študentov ale i učiteľov, takže možno predpokladať, že vie o čom hovorí. "Učiteľia by mali na hodinách predvádzať menej pedagogických trikov a dať viac priestoru žiakom využívať ich vlastnú kreativitu. Často sa totiž stáva, že aktivita pedagógov v triede ďaleko prevyšuje aktivitu študentov. A to je rozhodne faux pas," hovorí R. Bhanot, ktorý 5. a 6. júna 2015 vystúpi v Bratislave na 5. konferencii pre angličtinárov ELT FORUM.

Na piatom ročníku konferencie ELT FORUM, ktorá je zameraná na trendy vo vzdelávaní a rozvoj pedagogických zručností, vystúpi aj ďalší medzinárodne uznávaní lektori ako Gillie Cunninghamová, Philip Kerr či Mark Andrews. Akcia sa bude konať na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave**.

"Okrem prednášok a workshopov prináša konferencia učiteľom aj možnosť zoznámiť sa s kolegami z celého Slovenska, vymeniť si s nimi skúsenosti a vzájomne sa inšpirovať," prezrádza Klaudia Bednárová, predsedníčka Asociácie jazykových škôl SR, ktorá akciu organizuje.

Konferenciu ELT FORUM podporilo aj Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Hlavným partnerom je jazykové centrum the Bridge. Mediálnymi partnermi sú časopisy Profit, Friendship, Dobrá škola, noviny The Slovak Spectator, portály Skolskyservis.sk, Uspesnaskola.sk, Preskoly.sk a Slovenská komora učiteľov. Odbornými partnermi sú Pedagogická a Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Prešovská univerzita a Metodicko-pedagogické centrum.

[Späť na obsah](#)

56. Vo štvrtok otvoria 17. ročník Dní Mexickej kultúry na Slovensku

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 27/05/2015; TASR]

Terajší už 17. ročník uvedeného podujatia sa koná pod záštitou honorárneho konzula Mexika v SR Václava Miku.

Ilustračné foto Foto: TASR/AP

Bratislava 27. mája (TASR) - Slávnostným otvorením etnografickej výstavy s názvom "Lacandonci - poslední praví Mayovia?" v Galérii Villa Rustica v Dome kultúry (DK) Dúbravka v Bratislave sa vo štvrtok 28. mája o 17.00 h začnú Dni mexickej kultúry na Slovensku.

Terajší už 17. ročník uvedeného podujatia sa koná pod záštitou honorárneho konzula Mexika v SR Václava Miku a v znamení 25. výročia založenia umeleckého tanečného súboru Magisterial, ktorý v SR interpretuje v originálnej podobe mexické tance.

Autorom etnografickej výstavy je prof. Milan Kováč spolu s manželkou Tatianou Podolinskou, ktorí realizovali viacročný výskum života Indiánov v mexickom štáte Chiapas. Zamerali sa najmä na život málopočetnej skupiny Indiánov - Lacandoncov, ktorí žijú v uzavretej komunite v hlbokom pralese. Výstava ponúkne najmä fotografie, ale aj iné exponáty, ktoré jej autori získali počas svojho pracovného pobytu v Mexiku.

Po vernisáži bude o 18.00 h nasledovať pestrý tanečný a hudobný program nazvaný Čarovné Mexiko v kinosále DK Dúbravka. Účinkovať budú terajší i bývalí tanečníci súboru Magisterial, ktorého zakladateľkou a umeleckou vedúcou je Danka Pašteková. Uvedú tance z mexických štátov Yucatán, Nayarit, Veracruz i ďalších. S vynoveným programom mexickej hudby a piesní z rôznych regiónov krajiny sa predstavia členovia hudobnej zložky súboru El Caminante. Účinkujú v nej dve speváčky, traja huslisti a ďalší hudobníci, ktorí hrajú aj na typické mexické hudobné nástroje, ako sú guitarrón či vihuela.

Významným obohatením programu mexického večera bude vystúpenie zahraničných hostí - členov tanečného súboru Tezcatlipoca pri Benemeritnej národnej škole učiteľov v Mexico City. V ich podaní návštevnícividia napríklad rituálne aztécke tance Los Concheros. Predstavia okrem iných aj známy tanec La piña čiže Ananásový tanec a ďalšie tance z mexického štátu Oaxaca.

"Ananásový tanec v Mexiku obvykle tancuje veľký počet tanečníkov, aj 80 naraz na jednom pódium. V krajine býva tiež zvykom, že po skončení tanca tanečníci hádžu z pódia medzi divákov poľnohospodárske či iné produkty, ktoré vypestovali alebo vyrobili vo svojom regióne," uviedla Pašteková.

"Program Čarovné Mexiko uzavrie veľká mexická fiesta. Spoločne vystúpia členovia tanečného súboru Magisterial zo Slovenska i jeho hudobná zložka El Caminante a hostujúci tanečníci - desať tanečných párov z Mexico City," priblížila program umelecká vedúca Magisterialu. Podujatie budú moderovať Danka Pašteková a Peter Rúfus.

Etnografická výstava o mexických Indiánoch v Galérii Villa Rustica DK Dúbravka potrvá do 14. júna 2015.

Členovia hostujúceho tanečného súboru z Mexika budú mať na Slovensku aj ďalšie vystúpenia. V pondelok 1. júna uvedú predstavenie pre školy v Dome kultúry Vetvár v Bratislave - Podunajských Biskupiciach a 2. júna vystúpia v Jazykovej škole na Palisádach.

Následne 4. júna (štvrtok) sa tanečníci z Mexika predstavia aj vo Viedni.

Organizátormi Dní mexickej kultúry sú občianske združenie Priatelia Mexika v SR, Veľvyslanectvo Mexika v SR so sídlom vo Viedni, Honorárny konzulát Mexika v SR, **Ekonomická univerzita v Bratislave**, Dom kultúry Dúbravka a ďalší.

[Späť na obsah](#)

57. Vo štvrtok otvoria 17. ročník Dní Mexickej kultúry na Slovensku

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 27/05/2015; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

Slávnostným otvorením etnografickej výstavy s názvom "Lacandonci - poslední praví Mayovia?" v Galérii Villa Rustica v Dome kultúry (DK) Dúbravka v Bratislave sa vo štvrtok 28. ...
Ilustračné foto Foto: TASR/AP

Bratislava 27. mája (TASR) - Slávnostným otvorením etnografickej výstavy s názvom "Lacandonci - poslední praví Mayovia?" v Galérii Villa Rustica v Dome kultúry (DK) Dúbravka v Bratislave sa vo štvrtok 28. mája o 17.00 h začnú Dni mexickej kultúry na Slovensku.

Terajší už 17. ročník uvedeného podujatia sa koná pod záštitou honorárneho konzula Mexika v SR Václava Miku a v znamení 25. výročia založenia umeleckého tanečného súboru Magisterial, ktorý v SR interpretuje v originálnej podobe mexické tance.

Autorom etnografickej výstavy je prof. Milan Kováč spolu s manželkou Tatianou Podolinskou, ktorí realizovali viacročný výskum života Indiánov v mexickom štáte Chiapas. Zamerali sa najmä na život málopočetnej skupiny Indiánov - Lacandoncov, ktorí žijú v uzavretej komunite v hlbokom pralese. Výstava ponúkne najmä fotografie, ale aj iné exponáty, ktoré jej autori získali počas svojho pracovného pobytu v Mexiku.

Po vernisáži bude o 18.00 h nasledovať pestrý tanečný a hudobný program nazvaný Čarovné Mexiko v kinosále DK Dúbravka. Účinkovať budú terajší i bývalí tanečníci súboru Magisterial, ktorého zakladateľkou a umeleckou vedúcou je Danka Pašteková. Uvedú tance z mexických štátov Yucatán, Nayarit, Veracruz i ďalších. S vynoveným programom mexickej hudby a piesní z rôznych regiónov krajiny sa predstavia členovia hudobnej zložky súboru El Caminante. Účinkujú v nej dve speváčky, traja huslisti a ďalší hudobníci, ktorí hrajú aj na typické mexické hudobné nástroje, ako sú guitarrón či vihuela.

Významným obohatením programu mexického večera bude vystúpenie zahraničných hostí - členov tanečného súboru Tezcatlipoca pri Benemeritnej národnej škole učiteľov v Mexico City. V ich podaní návštevníci uvidia napríklad rituálne aztécke tance Los Concheros. Predstaví okrem iných aj známy tanec La piña čiže Ananásový tanec a ďalšie tance z mexického štátu Oaxaca.

"Ananásový tanec v Mexiku obvykle tancuje veľký počet tanečníkov, aj 80 naraz na jednom pódiu. V krajine býva tiež zvykom, že po skončení tanca tanečníci hádžu z pódia medzi divákov poľnohospodárske či iné produkty, ktoré vypestovali alebo vyrobili vo svojom regióne," uviedla Pašteková.

"Program Čarovné Mexiko uzavrie veľká mexická fiesta. Spoločne vystúpia členovia tanečného súboru Magisterial zo Slovenska i jeho hudobná zložka El Caminante a hostujúci tanečníci - desať tanečných párov z Mexico City," priblížila program umelecká vedúca Magisterialu. Podujatie budú moderovať Danka Pašteková a Peter Rúfus.

Etnografická výstava o mexických Indiánoch v Galérii Villa Rustica DK Dúbravka potrvá do 14. júna 2015.

Členovia hostujúceho tanečného súboru z Mexika budú mať na Slovensku aj ďalšie vystúpenia. V pondelok 1. júna uvedú predstavenie pre školy v Dome kultúry Vetvár v Bratislave - Podunajských Biskupiciach a 2. júna vystúpia v Jazykovej škole na Palisádach.

Následne 4. júna (štvrtok) sa tanečníci z Mexika predstaví aj vo Viedni.

Organizátormi Dní mexickej kultúry sú občianske združenie Priatelia Mexika v SR, Veľvyslanectvo Mexika v SR so sídlom vo Viedni, Honorárny konzulát Mexika v SR, **Ekonomická univerzita v Bratislave**, Dom kultúry Dúbravka a ďalší.

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

58. Fascinuje vás Stredná Amerika? Vo štvrtok sa v Bratislave začnú Dni mexickej kultúry

[Téma: Ekonomická univerzita; dnes24.sk; 27/05/2015; Tomáš Stupavský]

Slávnostným otvorením etnografickej výstavy s názvom "Lacandonci - poslední praví Mayovia?" v Galérii Villa Rustica v Dome kultúry (DK) Dúbravka v Bratislave sa vo štvrtok 28. mája o 17.00 h začnú Dni mexickej kultúry na Slovensku.

27. máj 2015 Tomáš Stupavský

Terajší už 17. ročník uvedeného podujatia sa koná pod záštitou honorárneho konzula Mexika v SR Václava Miku a v znamení 25. výročia založenia umeleckého tanečného súboru Magisterial, ktorý v SR interpretuje v originálnej podobe mexické tance.

Autorom etnografickej výstavy je prof. Milan Kováč spolu s manželkou Tatianou Podolinskou, ktorí realizovali viacročný výskum života Indiánov v mexickom štáte Chiapas. Zamerali sa najmä na život málopočetnej skupiny Indiánov – Lacandoncov, ktorí žijú v uzavretej komunite v hlbokom pralese. Výstava ponúkne najmä fotografie, ale aj iné exponáty, ktoré jej autori získali počas svojho pracovného pobytu v Mexiku.

Pestrý tanečný a hudobný program

Po vernisáži bude o 18.00 h nasledovať pestrý tanečný a hudobný program nazvaný Čarovné Mexiko v kinosále DK Dúbravka. Účinkovať budú terajší i bývalí tanečníci súboru Magisterial, ktorého zakladateľkou a umeleckou vedúcou je Danka Pašteková. Uvedú tance z mexických štátov Yucatán, Nayarit, Veracruz i ďalších.

S vynoveným programom mexickej hudby a piesní z rôznych regiónov krajiny sa predstaví členovia hudobnej zložky súboru El Caminante. Účinkujú v nej dve speváčky, traja huslisti a ďalší hudobníci, ktorí hrajú aj na typické mexické hudobné nástroje, ako sú guitarrón či vihuela.

Významným obohatením programu mexického večera bude vystúpenie zahraničných hostí – členov tanečného súboru Tezcatlipoca pri Benemeritnej národnej škole učiteľov v Mexico City. V ich podaní návštevníci uvidia napríklad rituálne aztécke tance Los Concheros. Predstaví okrem iných aj známy

tanec La piña čiže Ananásový tanec a ďalšie tance z mexického štátu Oaxaca.

"Ananásový tanec v Mexiku obvykle tancuje veľký počet tanečníkov, aj 80 naraz na jednom pódiu. V krajine býva tiež zvykom, že po skončení tanca tanečníci hádžu z pódia medzi divákov poľnohospodárske či iné produkty, ktoré vypestovali alebo vyrobili vo svojom regióne," uviedla Pašteková.

"Program Čarovné Mexiko uzavrie veľká mexická fiesta. Spoločne vystúpia členovia tanečného súboru Magisterial zo Slovenska i jeho hudobná zložka El Caminante a hosťujúci tanečníci – desať tanečných párov z Mexico City," priblížila program umelecká vedúca Magisterialu. Podujatie budú moderovať Danka Pašteková a Peter Rúfus.

Výstava až do 14. júna

Etnografická výstava o mexických Indiánoch v Galérii Villa Rustica DK Dúbravka potrvá do 14. júna 2015.

Členovia hosťujúceho tanečného súboru z Mexika budú mať na Slovensku aj ďalšie vystúpenia. V pondelok 1. júna uvedú predstavenie pre školy v Dome kultúry Vetvár v Bratislave – Podunajských Biskupiciach a 2. júna vystúpia v Jazykovej škole na Palisádach.

Následne 4. júna (štvrtok) sa tanečníci z Mexika predstavia aj vo Viedni.

Organizátormi Dní mexickej kultúry sú občianske združenie Priatelia Mexika v SR, Veľvyslanectvo Mexika v SR so sídlom vo Viedni, Honorárny konzulát Mexika v SR, **Ekonomická univerzita v Bratislave**, Dom kultúry Dúbravka a ďalší.

[Späť na obsah](#)

59. Pri logistike rozhoduje nižšia cena, nie služby

[Téma: Ekonomická univerzita; Korzár; 28/05/2015; 121/2015; s.: 12; ZAHRANIČIE; pa]

Rastúci trend v prenechávaní logistiky na špecializované spoločnosti na Slovensku odzrkadľuje trend západnej Európy.

Veľké firmy začali hľadať spôsob, ako preniesť svoje logistické aktivity na špecializované spoločnosti a tak znížiť svoje firemné náklady. "Vzhľadom na ekonomickú krízu v Európe a konkurenciu, ktorá sa vyostruje, tak v ponuke, ako aj v dopyte po logistických službách, je firma, ktorá má záujem o tieto služby tá, čo stanovuje podmienky," hovorí expert z portálu LogistickyMonitor.sk Jaroslav Horečný. "Poskytované služby nie sú rozhodujúcim faktorom, ale sú to práve nižšie ceny." Dodáva, že niektoré podniky si objednávajú logistické služby priamo u dopravcu, zatiaľ čo iné firmy využívajú ponuky veľkých firiem, ktoré majú ceny výrazne nižšie. A tak sa v snahe prežiť malí dopravcovia prispôbujú a znižujú ceny. Peter Drábik z Obchodnej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** poukazuje na to, že zatiaľ čo je špecializácia firiem a poskytovanie služieb v oblasti logistiky trendom, slovenské firmy ponúkajú aj svoje vlastné aktivity. "Dopravné a prepravné služby sú istým druhom hnacej sily z hľadiska poskytovania služieb," hovorí Drábik. Podľa poskytovateľov nákladných a logistických služieb spolupráca so spoľahlivými, finančne silnými a nadnárodnými špecialistami v tomto odbore umožňuje firmám znižovať náklady spojené s dopravnými alebo s logistickými službami. "Firmy sa zameriávajú na to, aby svoje náklady na dopravu znížili, a tak presúvajú tieto aktivity na špecialistov," tvrdí vedúci logistických riešení v spoločnosti Gebrüder Weiss René Stranz, "Je to pre ne lacnejšie než robiť prepravu a logistiku na svoje náklady." A tak, okrem toho, že firmy ušetria, získavajú priestor na to, aby sa plne sústredili na svoju hlavnú podnikateľskú činnosť. "Slovensko v tomto potvrdzuje trend, ktorý vládne vo zvyšku Európy – že sa chcú firmy venovať iba svojej primárnej podnikateľskej činnosti," hovorí Dietmar Sch mickl, generálny riaditeľ DB Schenker Slovakia. Tomáš Horváth, obchodný a marketingový manažér v spoločnosti GEFCO Slovakia, tvrdí, že Slovensko sa začína prispôbovať trendom západnej Európy, kde sa približne polovica logistických prác presúva na špecializované spoločnosti. "Ponechanie týchto činností na odborníkov schopných optimalizovať dopravu a skladovanie znižuje celkové logistické náklady," hovorí Horváth. V Maďarsku a Poľsku, podobne ako na Slovensku, sa asi tretina logistických prác vykonáva externe.

Kto to potrebuje?

Z hľadiska sektorov sú podľa Róberta Reháka z Obchodnej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** najaktívnejšie v outsourcingu logistických služieb najmä výrobné spoločnosti, automobilový priemysel, strojárstvo, chemický a farmaceutický priemysel a obchodné reťazce. Horečný dodáva, že outsourcing môže novým firmám pomôcť dosiahnuť rýchlejšie ziskovosť. "V princípe je to na vás, ak máte z oblasti logistiky nejaké vedomosti," tvrdí Horečný, "všetko ostatné si môžete zabezpečiť od

subdodávateľov, pokiaľ sa budete držať konkurencieschopných cien." Poskytovanie dopravných a logistických služieb môže byť ziskové pre všetky typy spoločností, no podľa DB Schenker, outsourcing logistických služieb je veľmi prínosný najmä vtedy, ak sa rozhodnete poskytovať externe kompletne dodávateľstvo v celom odvetví. GEFCO Slovensko si myslí, že outsourcing logistiky na Slovensku primárne využívajú veľké firmy s rozvetvenými dodávateľskými reťazcami a distribučnými kanálmi. Okrem dopravy sa tieto firmy snažia zabezpečiť flexibilitu zásob a spotrebného materiálu v sklade. Logistika tretích strán sa tak vzťahuje predovšetkým na automobilový a elektronický priemysel.

Dnešný trh

"Firmy, ktoré logistické služby poskytujú, teda obzvlášť dopravu, prepravu a skladovanie, poskytujú svojim obchodným partnerom sofistikovanejšie riešenia a tiež prinášajú projekty šité na mieru," hovorí Drábik. "Trendom v logistike je tiež vytvoriť akési balíčky logistických služieb, ktorých poskytovateľom nemusí byť len jedna firma, ale tá môže mať svojich subdodávateľov, a tak zabezpečujú služby klientovi komplexne – logistika v rámci dodávateľského reťazca. Hlavná firma však preberá zodpovednosť za navrhnuté riešenia." Tak ako sa outsourcing rozmohol po celom svete, tak sa to stalo aj na Slovensku. Podľa firmy Gebrüder Weiss tento trend zahŕňa najmä rozvoj IT infraštruktúry a informačných kanálov v reálnom čase, kratšie zmluvné podmienky namiesto dlhodobého obchodného partnerstva, väčšie povedomie o životnom prostredí a tlak na trvalú udržateľnosť. "Potenciálny klient chce vedieť vopred, kde sú možnosti na zlepšenie a možné úspory," hovorí Schmickl. Horváth poukazuje na to, že pre logistické firmy je nevyhnutné, aby vedeli ponúkať inovatívne riešenia pre celý proces logistiky. "Logistické firmy môžu ponúkať aj sofistikované produkty založené na riadení všetkých logistických aktivít z jedného miesta jedným komunikačným centrom," vysvetľuje Horváth. V súčasnosti sa už na trhu objavuje niekoľko sofistikovaných produktov vrátane takzvanej kontrolnej veže, ktorú riadi napríklad logistický poskytovateľ. (pa)

[Späť na obsah](#)

60. Manažéri v pohybe

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 28/05/2015; 21/2015; s.: 29; Ekonomika; Redakcia]

Emil Huraj NAY

Novým riaditeľom pre obchod a marketing spoločnosti NAY, ktorá obchoduje so spotrebnou elektronikou, sa stal Emil Huraj. Vo firme pôsobí pätnásť rokov, v ostatnom období mal zodpovednosť za nové projekty, marketing a služby zákazníkom. K doterajším projektom mu pribudne aj obchodná stratégia spoločnosti a vedenie nákupného oddelenia. Vladislav Krasický, nový logistický riaditeľ NAY, pracuje v oblasti logistiky od roku 1998. Počas doterajšej kariéry získal skúsenosti s riadením distribučných centier v nadnárodných firmách. Pôsobil na riadiacich postoch v spoločnostiach Lidl SR a Kaufland ČR.

Eva Štefániková Generali Poistovňa

Od 1. júna sa stane členkou predstavenstva a námestníčkou pre rezort obchodu Generali Poistovne Eva Štefániková. Vyštudovala **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. V poisťovníctve na manažérskej úrovni pôsobí od roku 2000. Vo viacerých poisťovacích domoch sa venovala riadeniu obchodu. V skupine Generali už raz pôsobila. Od roku 2008 pracovala na medzinárodných projektoch a v roku 2011 sa stala členkou predstavenstva Generali Poistovne, aby zavádzala novú obchodnú stratégiu spoločnosti. Generálny riaditeľ Generali Poistovne Roman Juráš od nej očakáva, že znásobí dynamiku rastu spoločnosti.

Andrej Šoch Škoda Auto Slovensko

Novým konateľom importérskej spoločnosti Škoda Auto Slovensko pre oblasť financií, personalistiky a IT sa stal Andrej Šoch. Vyštudoval odbor management priemyselných podnikov na STU v Bratislave. V oblasti manažmentu kvality začal pôsobiť v roku 1999, od roku 2001 nastúpil do Volkswagenu Slovakia. Skúsenosti v oblasti controllingu zbieral od roku 2002 v spoločnosti Škoda Auto v Mladej Boleslavi. Od roku 2008 pôsobil ako vedúci oddelenia Controllingu a Treasury v spoločnosti Škoda Auto India. Pred nástupom na konateľskú pozíciu pracoval ako vedúci controllingu v spoločnosti Shanghai Volkswagen.

Martin Teichman VÚB banka

Novým členom predstavenstva VÚB banky a vrchným riaditeľom úseku retailového bankovníctva bol vymenovaný Martin Teichman. Bude zodpovedný za riadenie pobočkovej siete a vzťahov s klientmi, za bankové produkty, platobné karty a tiež za oblasť privátneho bankovníctva. Finančným službám a bankovníctvu sa venuje od roku 1994. Začal v spoločnosti Multiservis, ktorú neskôr získal GE Capital. V

rokoch 2004 až 2005 bol riaditeľom vývoja a správy produktov vo VÚB banke. Od roku 2005 pôsobil v Českej sporiteľni na pozícii riaditeľa úseku rozvoja obchodu a od roku 2011 riadil sieť jej pobočiek na území Česka.

[Späť na obsah](#)

61. S generálom sme rovnocenní partneri

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 28/05/2015; 21/2015; s.: 76,77,78; TREND + Finančný manažér roka 2014; Ľubomír Jurina]

Nemecké koncerny dávajú lokálnym závodom veľkú autonómiu. Manažment, ktorý robí len to, čo má nalinkované centrárou, nemá šancu uspieť

Ľubomír Jurina / jurina@trend.sk

Keby finančný riaditeľ sledoval len nákladové položky, ohrozoval by perspektívu svojej firmy. Musí sa zmeniť na stratéga, ktorý dokáže včas rozpoznať a reagovať na nové trendy. Tvrdí to Róbert Verbich z Osram Slovensko, víťaz ankety Finančný manažér roka 2014.

Prakticky celú kariéru pracujete v nemeckých firmách, vo Volkswagene, Siemense a teraz v Osrame. Čím vás priťahujú?

Majú skvelé produkty. Nemci sú silní v inžinierstve a výskume a bez kvalitného produktu môžete mať perfektný marketing, časom sa ukáže, že ide len o bublinu. Snaha byť na špici technológií, samozrejme, prináša aj úskalia - veľké investície do vývoja a projekty, ktoré sa nie vždy vydarí, ale hľadanie nových riešení pokračuje ďalej. Dôležitý je aj kultúrny aspekt. Nemci sú známi svojím sklonom k procesom, takmer na všetko existuje smernica alebo inštrukcia. Občas je to aj zdrojom vtipov, no kvalitné procesné riadenie je jedným zo základov úspechu.

Nezväzuje dôraz na procesy lokálnemu manažmentu ruky?

Naopak, štýl riadenia nemeckých koncernov dáva lokálnym firmám veľkú mieru autonómie. Centrála definuje určitý rámec, je jasné, kde sme a kam sa chce celá spoločnosť dostať. Záleží na lokálnom manažmente, ako stratégiu uchopí a stanoví si ciele na najbližšie roky. Ak robí len to, čo má nalinkované centrárou, nemá šancu na úspech. Preto ľuďom vždy zdôrazňujem - je v našich rukách, ako sa budeme rozvíjať.

A kam sa chcete dostať?

Závod v Nových Zámkoch je jedným z najkomplexnejších v Európe, pokrýva viacero výrobných segmentov. Do prvého patria tradičné zdroje osvetlenia ako žiarovky, žiarivky a vysokotlakové výbojky. Ďalšia časť výroby na Slovensku je automotive segment, kde vyrábame všetky druhy interiérových a exteriérových žiaroviek okrem predných reflektorov. Oba segmenty reprezentujú tradičné zdroje osvetlenia. Najmä pri týchto technológiách sa očakáva postupné utlmovanie, dobeh potrvá možno päť až desať rokov. V rámci strategického riadenia preto musíme reagovať na tieto trendy, aby si závod udržal perspektívu.

Akým smerom sa vydá slovenský Osram?

Chceme posilniť perspektívne segmenty. Pred pol druhu rokom sa nám podarilo presunúť montáž svietidiel z Nemecka, kde sú i produkty na báze najmodernejšej LED technológie. Nepôjde len o jednoduchú montáž, pribudne oddelenie výskumu a vývoja a dôjde k ďalšiemu posilneniu oddelenia kvality. Ďalším pilierom pre stabilnú budúcnosť Osramu na Slovensku sú zdieľané služby. Podarilo sa nám presvedčiť vedenie koncernu, aby sa Slovensko stalo centrom zdieľaných služieb pre región Európy, Blízkeho východu a Afriky. Znamená to, že k dvesto ľuďom, ktoré máme dnes v Nových Zámkoch, pribudne do troch rokov ďalších približne dvesto až štyristo v Nitre.

Servisné stredisko v Nitre by malo byť po kompletnom vybudovaní jedným z najväčších na Slovensku, získali ste aj štátnu dotáciu, ktorá pokryje 25 percent nákladov.

Shared centrum bude mať široký záber - už dnes zvyšujeme kompetencie od nákupu, účtovníctva, cez IT, biznis procesov až po strategické témy. Máme oddelenie, kde strategickí nákupcovia dojednávajú napríklad podmienky s čínskymi dodávateľmi celosvetovo pre Osram, iná skupina ľudí zodpovedá za súlad princípov pri nasadení systému SAP na globálnej úrovni. V hre bola a stále aj je poľská Poznaň, a keďže v prvom rade som manažér Osramu, musel som sa riadiť číslami. Som rád, že SARIO i ministerstvo hospodárstva nám vyšli v ústrety a podarilo sa nám vytvoriť ponuku prítiažlivú pre náš

koncern.

Čo rozhodlo?

Výhodou Nitry je množstvo škôl s jazykovo zdatnými absolventmi a takisto úroveň zamestnanosti v regióne. Naopak, Poznaň je miliónové mesto s desiatkami shared centier - ponúka možnosť získať kvalitných ľudí, čo však vytvára tlak na náklady: o ľudí musíte bojovať a máte vysokú fluktuáciu. V shared centrách sa štandardne ráta s ročnou fluktuáciou 20 až 25 percent, v Nových Zámkoch sa nám momentálne darí udržiavať úroveň pod päť percent.

Ste riaditeľom pre financie Osramu na Slovensku, v Česku a Maďarsku, navyše riadite centrá zdieľaných služieb v regióne od Európy po Afriku. Ako to stíhate?

Bez správnych ľudí by som nemal šancu, preto som sa vždy snažil vybudovať silný senior manažment tím. Držím sa zásady, že úspech manažéra sa nehodnotí podľa toho, ako vysoko sa dostal, ale koľko ľudí tam so sebou dotiahol. Dnes mám osemnásť priamych podriadených kolegov, ktorí riadia svoje oblasti. Či už v rámci financií, prevádzkových operácií alebo shared service centra. Teší ma, že v ostatnom roku k nám prišlo viacero vynikajúcich odborníkov, medzi nimi bývalí finanční riaditelia významných firiem a šéfovia rôznych oblastí shared service centier zo Slovenska i z Česka. Sme nový a motivovaný tím. To je niečo, čo je veľmi inšpirujúce, aj ja osobne sa môžem naučiť množstvo nových vecí.

Vždy máte na ľudí šťastnú ruku?

Bol by som šťastný, ak by som mohol odpovedať „áno“. Samozrejme, nie je to tak a zlé personálne rozhodnutia majú väčšinou vážne dôsledky. Lenže „vyhodiť“ niekoho je to najjednoduchšie a to dokáže každý. Na to nepotrebujete ani manažéra, ani lídra. Pracovať s ľuďmi, vedieť ich nasmerovať správnym smerom, presvedčiť ich o opodstatnenosti zmeny a nakoniec ich pre túto zmenu získať a motivovať je to najťažšie. O to sa snažím a verím, že s odstupom času aj úspešne.

Viedli ste veľké tímy v Rusku, na Novom Zélande i na Slovensku. Akú skúsenosť ste pritom získali?

Dôležitý je spôsob motivácie. Keď som bol v rámci Siemensu na Novom Zélande, tam všetci o štvrtjej popoludní zatvorili dvere a odídu bez ohľadu na to, aký problém je na stole. Jednoducho ctia work-life balance a nemá zmysel tlačiť na nich ako policajť. Naopak, v Moskve som štyri roky riadil veľké reštrukturalizačné projekty. Na začiatku bol nevyhnutný „veliteľský prístup“, ale keď si ruských kolegov získate, potom s tímom urobíte veľké veci, ktoré by dnes či už v Nemecku alebo v západnej Európe asi neboli možné.

Slovenský Osram rastie a expanduje, no pre firmu je dôležité vedieť odhadnúť, či je vôbec schopná ľudským kapitálom a financiami rásť zvládnuť. Je ťažké urobiť správne strategické rozhodnutie?

Poznáte tú anekdotu, ako idú Indián a riaditeľ veľkej globálnej spoločnosti na koňoch a oba im zdochnú? Indián si chytí druhého a ide ďalej. Riaditeľ korporácie dva dni rozmýšľa, či je kôň naozaj mŕtvý. Potom osloví interný audit a ten mu to potvrdí. Urobí sa preto objednávka na nového koňa a začne sa schvaľovací proces. Riaditeľ sa po niekoľkých mesiacoch obráti na korporáciu, že koňa stále nemá, a dostane odpoveď: keď si ho nepotreboval doteraz, asi ho nepotrebuješ vôbec. Vystihnúť správny čas na rozhodnutie je naozaj veľká alchymia.

Dôležité sú schvaľovacie procesy a tie môžu byť vo veľkých korporáciách naozaj brzdou.

Už som spomínal, že v nemeckých firmách prevláda sklon procesne riadiť takmer každú funkčnú oblasť. Samozrejme, treba byť pragmatický a nájsť pre seba zlatú strednú cestu, lebo byrokracia prináša aj zbytočné nálady. Osram je z globálneho hľadiska menšia stredná firma, má ročný obrat okolo päť miliárd eur, to mu dáva vyššiu dynamiku. Mnoho desaťročí bol súčasťou Siemensu, ale aj vtedy žil svojím relatívne samostatným životom. Pred dvoma rokmi sme sa úplne odčlenili od Siemensu a sme kótovaní na frankfurtskej burze. V nových podmienkach bola jednou z prvých otázok redukcia interných kontrolných procesov vrátane tých korporátnych na úrovni vedenia firmy.

Ako sa teda prijímajú rozhodnutia v Nových Zámkoch?

Zachovalo sa všetko dobré, čo platí aj v Siemensu - predstavenstvo je v podstate senior manažment tím s rozdelenými rolami. CEO sa sústreďuje najmä na obchod, CFO na finančné témy a prevádzku a výrobný riaditeľ má pod sebou výrobu, výskum, vývoj a kvalitu. Fungujeme podľa princípu „štyroch očí“ a vnímane sa ako rovnocenní partneri.

Finančný riaditeľ potom musí detailne poznať celú firmu, chápať každý aspekt jej činnosti.

CFO musí byť jednoznačne silný najmä procesne. Už dávno to nie je len o financiách, ale musí vedieť zladiť témy z rôznych oblastí, či už je to nákup, plánovanie výroby, zásoby, aby všetky prevádzkové prvky fungovali ako integrovaný celok a boli efektívne. Je líder, ktorý identifikuje prípadné problémy a definuje riešenia. V nemeckých korporáciách preto nie je výnimkou, keď sa CFO stane po určitom čase generálnym riaditeľom spoločnosti. Napríklad môj bývalý šéf CFO Siemensu na Slovensku Dale André Martin je dnes generálnym riaditeľom Siemensu v Maďarsku a zároveň je predsedom nemecko-maďarskej priemyselnej a obchodnej komory.

Aký podiel zaberá vo vašej práci „finančná rutina“?

Účtovníctvo či dane sa dnes považujú za samozrejmé, základné témy vo finančnom riadení firmy. Tým nechcem zľahčovať ich dôležitosť, keďže je absolútne kritické, aby fungovali bezchybne. Rolu CFO vidím predovšetkým v možnosti definovať stratégiu, určiť smer, ktorým sa má firma vyvíjať. O to väčší dôraz sa kladie na komplexnosť, flexibilitu, univerzálnosť. Samozrejme, za univerzálnosť sa platí daň v podobe menšej špecializácie na viaceré oblasti. Preto je nevyhnutné mať okolo seba kvalitných ľudí a dať im dôveru.

Slovenský Osram sa rozvíja, takže v tomto období zrejme nevenujete prioritnú pozornosť „katovaniu“ nákladov.

Každá činnosť sa v nejakej podobe premieňa do financií. CFO má vždy úlohu, aby strážil „kasu“, ustriehol náklady, návratnosť investícií, aby efektívnosť stále rástla. Svojmu tímu však stále zdôrazňujem - nerozmýšľajte o nákladoch, ale akú pridanú hodnotu prinášajú. Samozrejme, je dôležité sledovať analýzy z controllingu, chápať súvislosti dosiahnutých výsledkov. Ale najdôležitejší je pohľad dopredu - čo ma na základe týchto výsledkov čaká na konci obchodného roka a čo treba urobiť už dnes, aby sme vedeli ovplyvniť budúci vývoj.

Dnes sa veľa hovorí najmä o inováciách. V Osrame to isto nie je nová téma, no ako môže finančný riaditeľ podporiť ich rozvoj?

V rámci strategického riadenia firmy je dôležité vedieť včas rozpoznať a reagovať na megatrendy - či už sú globálne alebo regionálne, technologické alebo demografické. To je oblasť, kde má aj finančný riaditeľ dôležité slovo, a aj vďaka tomu je Osram svetový technologický líder. V nemeckom Regensburgu máme stovky vedcov, chemikov, ktorí vyvíjajú supermoderné LED čipy a ďalšie technológie. Sme jediná firma, ktorá ponúka laserové svetlá. Sviatia tisíckrát jasnejšie ako LED-ky a spotrebujú len dve tretiny energie. Dodávame ich do revolučného elektromobilu BMW i8 a modernizovaného Audi R8, predstaveného na jar v Ženeve. Riešili sme pritom veľa neprebádaných otázok, ktoré vyžadovali kooperáciu s odberateľmi. Práve takéto design-in projekty, šité „na mieru“ zákazníka, majú veľkú perspektívu.

Možno túto globálnu skúsenosť uplatniť aj na Slovensku?

Určite, finančný riaditeľ ako člen vedenia má dosah na obchodné ponuky. Ak by sme išli na trh iba s „holými“ produktmi, tak by sme zrejme voči čínskej a ázijskej konkurencii z hľadiska ceny neuspeli aj napriek tomu, že kvalitou sme výrazne vyššie. Preto ponúkame ucelené balíky. Napríklad pri verejnom osvetlení kvantifikujeme zákazníkovi jeho úspory, návratnosť nášho riešenia a ponúkame aj model financovania. To už je moja doména - dohodnem napríklad s partnerskou bankou, aby prevzala našu pohľadávku a mestu poskytla výhodný úver. Takže aj finančný riaditeľ musí poznať potreby zákazníka a mať k dispozícii širokú paletu riešení.

Úspech manažéra sa nehodnotí podľa toho, ako vysoko sa dostal, ale koľko ľudí tam so sebou dotiahol

Ľuďom neustále zdôrazňujem: nerozmýšľajte o nákladoch, ale akú pridanú hodnotu prinášajú

Róbert Verbich (38) Po štúdiu na **Ekonomickej univerzite v Bratislave** začínal Róbert Verbich vo Volkswagene Slovakia. Po roku zmenil pôsobisko na Siemens. Tejto značke zostal verný prakticky dodnes, až na malé prerušenie v roku 2008, keď viedol controlling a plánovanie v skupine podnikov HTC holdingu. V Siemensu prešiel viacerými pozíciami. Rok pôsobil na Novom Zélande a štyri roky viedol reštrukturalizačné projekty pre Cluster Rusko a Strednú Áziu. V Osrame je od roku 2013 regionálnym CFO pre Slovensko, Maďarsko a Českú republiku. Okrem toho je v rámci koncernu šéfom Global Shared Services (GSS) pre región EMEA (Európu, Stredný východ a Afriku).

[Späť na obsah](#)

62. Skôr kapitálový trh ako sporenie

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 28/05/2015; 21/2015; s.: 54,55; Financie; Xénia Makarová, Ľuboslav Kačalka]

Návrh zmeny režimu DPH aj motiváciu na priznanie sa k daňovým nedoplatkom opisuje štátny tajomník rezortu financií Radko Kuruc

Xénia Makarová / makarova@trend.sk, Ľuboslav Kačalka / kacalka@trend.sk

Pred vyše mesiacom ministerstvo financií predložilo balík daňových noviel. Nový režim čaká na daňové pokuty, sankcie a DPH. Naopak, prekvapila snaha rovno dvomi úľavami podporiť investície na kapitálových trhoch.

Oslobodenie ziskov z predaja cenných papierov ako jeden z argumentov pre prvú úľavu bolo chystané pre IPO Slovak Telekomu. Aj v samotnej koncepcii rozvoja kapitálového trhu sa spomína emisia štátneho podielu.

Ak hovoríme o zrušení IPO, od začiatku sa hovorilo, že pôjde o dual track - aj IPO, aj komunikácia s potenciálnymi priamymi investormi, čo je úplne štandardný postup. Prebehla roadshow, v rámci toho stretnutia s potenciálnymi investormi na 49 percent akcií. Áno, uvažovalo sa o týchto dvoch možnostiach a je pravda, že jedným z impulzov by mohlo byť aj úspešné dokončenie IPO.

Nebude daňová úľava bez akcií typu Telekom zbytočná?

Pozrime sa na to v širšom kontexte. Burza cenných papierov v Bratislave vznikla v roku 1992, potom sme tu mali neslávne známu kupónovú privatizáciu. Je tu prirodzená averzia a nedôvera ku kapitálovému trhu. Na prelome tisícročia tu bola bublina technologických akcií, veľa ľudí malo peniaze aj v podielových fondoch a prišli o 70 - 80 percent. Ľudia si preto zvykli a dávajú peniaze do komerčných bánk. To, že teraz prichádzame s takýmito úľavami, môže pomôcť. Úrokové sadzby, aj na dlhodobom sporení, sú veľmi nízke, ľudia hľadajú alternatívy. Po pripomienkovaní novely zákona o dani z príjmov sme daňové zvýhodnenie rozšírili, nebude to len na Európu, ale na celý svet. Úľava sa bude týkať globálneho akciového trhu.

Aspoň nejakú tradíciu v investovaní u nás majú podielové fondy, ale tie tam nie sú zahrnuté.

Primárny cieľ bol, aby sme pomohli kapitálovému trhu a zvýšili na ňom likviditu. Primárne na Slovensku. Domnievame sa, že ak by úľava platila na podielové fondy, tak by to nemalo radikálny vplyv na likviditu.

Je v hre ešte nejaké chystané štátne IPO?

Nemám o tom vedomosť.

Viete si predstaviť, že by si bežní Slováci kupovali štátne dlhopisy?

V koncepcii sa spomínajú retailové štátne dlhopisy v situácii, keď by to bolo výhodné. Pred pár dňami sme predali trojročné bondy s výnosom 0,11 percenta. Bolo by nezodpovedné zo strany štátu, aby vydal dlhopisy za 0,15 percenta, ktoré by nikto nekúpil. Ak pôjdeme na dve percentá, potom by niekto mohol povedať, že hazardujeme s dlhom.

Má úľava význam pri počte titulov na bratislavskej burze?

Pri súčasných úrokových sadzbách aj vďaka daňovým úľavám by mohli ľudia na Slovensku zmeniť stratégiu, kam ukladať peniaze.

Kolektívne investovanie cez fondy je bezpečnejšie ako priame nákupy akcií. Podielový fond má nastavené limity. Je rozdiel dať 500 eur do fondu alebo si za ne kúpiť jeden titul.

Uvedomujeme si, že akákoľvek regulácia nezaručí, aby investor neprišiel o časť svojich peňazí. Alebo o všetky svoje peniaze. Aj fondy sú regulované, no keď majú nevhodne nastavenú investičnú stratégiu, investori tiež môžu prísť o peniaze.

Druhá daňová úľava sa týka ziskov z portfólia, kde sa investuje ročne maximálne 3 000 eur a najmenej 15 rokov. Nie je to prídlho?

Vychádzali sme z modelov z Veľkej Británie a USA, kde sú najznámejšie formy kvázi nepovinného dôchodkového sporenia. Pozreli sme si, ako je to s priemernými úsporami u nás a u nich. Nastavili sme výšku na základe pomerových ukazovateľov. Či je 15 rokov veľa? Má ísť o dlhodobé sporenie.

Má to byť akýsi štvrtý dôchodkový pilier?

Týmto nástrojom dávame ďalšiu možnosť, ktorá je daňovo zvýhodnená, na to, aby si ľudia dlhodobo sporili.

V minulosti sa dobrovoľné sporenie podporovalo formou odpočítateľnej položky zo zdaňovaných príjmov, teraz navrhujete nezdaňovanie výnosov.

Vychádzali sme z britského modelu. V tomto prípade, ak tá úľava je na konci obdobia, tak je zabezpečené, že človek bude v investičnom sporení 15 rokov. V opačnom prípade sa v tom dá kľučkovať.

Úľava až do 3 000 eur je pomerne štedrá, vychádza to 250 eur mesačne. Priemerné sporenie bežného Slováka je 40 eur mesačne. Nemyslíte si, že to daňovo podporí vyšší príjmový segment ľudí, ktorí sa už aj predtým stretli s investovaním, napríklad cez HZL?

Vyšlo nám, že by bolo celkom komplikované, keby sa postupne ročne zvyšovala tá suma. Áno, keď má človek 30 rokov, nemá taký vysoký príjem, tak si tam dá menej. Ale keď sa mu darí, môže si postupne zvyšovať objemy.

Kto by bol poskytovateľom toho dlhodobého investičného sporenia?

Uvidíme, norma je nastavená tak, že obchodníci s cennými papiermi, čo sú aj banky. Uvidíme, ako sa k tomu samy banky postaví.

Nemôže podpora len priameho investovania spôsobiť, že si ľudia budú myslieť, že si sporia, ale bude to smerovať k investičnému hazardu? Napríklad pôjdu do rizikovejších aktív a po 10 rokoch zistia, že nemajú nič?

Aj podielový fond môže byť nastavený veľmi rizikovo. Aj v jednom, aj v druhom prípade tu máme smernicu MiFID, klient musí byť o rizikách oboznámený. Zároveň budeme podporovať finančné vzdelávanie ako také. To znamená, že aj učebné osnovy by sa mali rozširovať tak, aby zvyšovali finančnú gramotnosť.

Ak by sme pri úľavách dali na váhu na jednej strane motiváciu na sporenie, na druhej podporu kapitálového trhu, čo je dôležitejšie?

Dobrá otázka. Asi skôr ten kapitálový trh.

Menili ste ešte niečo v súvislosti s kapitálovými príjmami?

Vytvorili sme osobitný základ dane pre všetky príjmy z kapitálového majetku. Doteraz sa všetky tieto príjmy zo zahraničia dávali do daňového priznania a investor sa mohol dostať do progresie [príjmy nad 35 022,31 eura sa zdaňujú sadzbou 25 %, pozn. TREND]. Po novom sa budú zdaňovať vždy 19 percentami.

Ale stále tam ostanú zdravotné odvody?

To áno, ale v prípade, ak akcie predáte až po roku od ich nadobudnutia, neplatia sa dane ani odvody.

Menia sa významne daňové sankcie. Zavádza sa anuitný výpočet, teda sankcia bude o to vyššia, o čo dlhší čas od prečínu uplynul. Kľúčové bude, ako sa bude pozeráť na priestupky do platnosti novely. Ak daniari v roku 2016 povedzme dorubia daň za rok 2012, ktorý systém sa použije?

Na to boli a sú rôzne názory. Niektoré subjekty napríklad v rámci pripomienkovania novely uviedli, že sankcie by mali byť ešte vyššie. Na jednej strane chceme novelou motivovať tých, ktorí z akýchkoľvek dôvodov pozabudli zaplatiť daň, aby sa sami priznali. Vtedy ich sankcia bude tri percentá per annum. Inak bude sankcia desať percent ročne. Tým, že tam boli rôzne názory, dali sme súčasných 10 percent per annum a pre tých, ktorí sa priznajú, sme to znížili. A keď sa vrátim k otázke, ak by to bolo v roku 2016, keď predpokladáme, že bude už účinná novela zákona, v tom prípade by sa to malo brať na základe novej novely.

Od januára sa mení systém úhrady DPH pre menšie firmy. Nemohla zmena prísť skôr, aby sa týkala aj kauzy Váhovostav?

Cash accounting sme predstavili zhruba pred rokom. Do konca minulého roka sme pripravili analýzu, či sme schopní to spraviť a aké sú skúsenosti v okolitých krajinách. Na základe toho sme hneď začiatkom

tohto roka prišli s novelou zákona o DPH, kde medzi iným je aj cash accounting, teda platenie DPH až po uhradení faktúry. Pristupovali sme k tomu naozaj koncepčne a tak, aby sme vychytali všetky muchy, na ktoré sme mohli prísť. Zohľadniť sme museli aj európsku legislatívu, keďže DPH je harmonizovaná daň, a skúsenosti z iných štátov. Nevyhradzujeme si tu právo na genialitu. A potom to muselo ešte prejsť aj v medzirezortnom pripomienkovom konaní.

Vďaka daňovým úľavám by Slováci mohli zmeniť stratégiu, kam ukladať peniaze

Radko Kuruc (36) absolvoval **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. Štátnym tajomníkom ministerstva financií je od septembra 2014, pôsobí aj vo viacerých dozorných radách štátnych firiem.

[Späť na obsah](#)

63. Študenti by na burze pohoreli

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 28/05/2015; 21/2015; s.: 56; Financie; Ľuboslav Kačalka]

Exkluzívny prieskum pre TREND potvrdil, že ani vysokoškooláci nepoznajú nástrahy finančného sveta a majú problém počítať

Ľuboslav Kačalka / kacalka@trend.sk

Študenti budú po skončení školy nemilo prekvapení. Zistia, že finančný svet funguje inak, ako si myslia. Tvrdí to Pavel Škriniar z Fakulty podnikového manažmentu **Ekonomickej univerzity**. Finančnú gramotnosť testoval u takmer dvetisíc študentov - druhákov na deviatich vysokých školách. V priemere dokázali študenti zodpovedať len 38 percent otázok, pri ktorých sa dala vyhodnotiť správnosť odpovede. Čo je zarážajúce, až desatina vysokoškoolákov si neporadila ani s jednou otázkou. Maximálnu úspešnosť dosiahlo len 1,4 percenta testovaných. Výrazne lepšie si nepočínali ani vysokoškooláci, ktorí sa sami považujú za finančne gramotných, úspešnosť bola 40 percent. Vyššie skóre nedosiahli ani poslucháči s pravidelnými brigádami - hoci pri nich by sa dalo očakávať, že budú samostatnejší ako ich rovesníci financovaní rodičmi. Študenti pritom patria k elitnejšej populácii, ak neuspeli oni, neuspeli zrejme ani väčšia časť populácie bez vysokoškolského štúdia. Práve preto môže byť podpora priamych investícií riziková. Najmä ak štát nedáva dobrý príklad. „Na jednej strane teda propaguje koncentráciu rizika a na druhej strane jeho diverzifikáciu považuje za niečo nebezpečné,“ komentuje P. Škriniar dianie, keď vláda chcela podporiť kapitálový trh IPO Telekomu, no na druhej strane upozorňuje na riziká v DSS. „Podpora dlhodobého sporenia je určite dôležitá, aj z pohľadu finančnej gramotnosti i finančnej disciplíny. Človek by však mal mať na výber z viacerých možností, nie iba tú najrizikovejšiu,“ vraví a dodáva, že rozčarovanie z kapitálového trhu už Slovensko zažilo v prvej vlne kupónovej privatizácie. Vo všeobecnosti sú študenti, aj napriek mladému veku, konzervatívni aj pri výbere fondu na dlhodobé, teda dôchodkové sporenie. Len 14 percent by si vybralo akciový fond, 28 percent by si vybralo bezpečnejší dlhopisový fond a viac ako polovica by rovnomerne rozložila svoje úspory medzi oba typy fondov.

Problém s matematikou

Ako problém sa ukázala schopnosť využiť v praxi pomerne jednoduché výpočty. Viac ako polovica oslovených nerozumie efektu spojitého úrokovania. Jednopercentné zhodnotenie pripisované na konci roka prinesie vďaka kapitalizácii úrokov po troch rokoch vyšší výnos ako čisté tri percentá pripísané na konci trojročného vkladu. 22 percent študentov si však myslí, že oba vklady sú rovnako výhodné a 30 percent dokonca označilo za výnosnejšiu tú horšiu možnosť. Rovnako nesprávne by sa väčšina študentov rozhodla v prípade akciovej investície. Až 58 študentov by si radšej vybralo akciu s predpokladaným ročným zhodnotením 11 percent, a to na úkor 100-eurovej akcie so štvrtročnou dividendou tri eurá, kde by bol teda ročný dividendový výnos 12 percent. Výrazne lepší výsledok nedosiahli v oboch prípadoch ani poslucháči, ktorí sa označili za finančne gramotných.

Bez súvislosti

Neschopnosť študentov odhaliť nástrahy finančných produktov dobre ilustruje znalosť investičného životného poistenia. Otázka znela: Mesačne vkladáte do novouzatvorenej poisťky 100 eur, pričom 50 eur z toho smeruje na krytie poistných rizík. Zhodnotenie úspor v poisťke dosahuje približne 10 percent ročne. Akú hodnotu budú mať podľa vás vaše úspory po prvom roku? Len 20 študentov, teda jedno percento, správne odpovedalo, že hodnota účtu bude nula. V drvivej väčšine prípadov totiž smeruje v prvých dvoch rokoch celé zaplatené poistné na provízie a iné poplatky. Čo je zaujímavé, desatina študentov očakáva, že na investičnom účte bude mať viac, ako reálne vložili. Veria, že zhodnocovať sa bude aj časť peňazí zaplatená za poistnú ochranu. Nedokážu teda rozlíšiť medzi zaplateným poistným a investovanou sumou. Neschopnosť správne sa rozhodnúť sa prejavila aj pri výbere výhodnejšej alternatívy pri znalosti všetkých poplatkov. Študenti si vybrali jednorazovú investíciu na minimálne štyri roky. V prvom prípade by na poplatkoch zaplatili päť percent na vstupe a každoročne 1,25 percenta, v

druhom prípade by bol vstupný aj ročný poplatok zhodne dve percentá. Pri tretej možnosti sa vstupný poplatok neúčtoval, no každoročne by z účtu odišlo 2,5 percenta. Bez zohľadnenia časovej hodnoty peňazí sú v prípade štyroch rokov náklady na poplatky rovnaké. V piatom roku sa stáva najvýhodnejšou prvá možnosť, tú si vybralo 44 percent. Najmenej výhodnú alternatívu by si zvolilo 22 percent. Čo je zaujímavé, problémy nerobia študentom len zložitejšie súvislosti, ale aj základné výpočty či počítanie percent. „Stalo sa, že napriek správne výsledku bola označená nesprávna odpoveď,“ vysvetľuje P. Škriniar. Podľa neho je dôležité začať s finančnou výchovou už na základnej škole. So zaradením finančnej výchovy pod rôzne predmety počíta aj národný koncept finančného vzdelávania. Ak teda učitelia nebudú považovať finančnú výchovu za rušivý prvok popri štandardnom učive.

Ak neuspeli študenti ako elita, s finančnou gramotnosťou má problém väčšina populácie

[Späť na obsah](#)

64. SLOVÁCI, ČO DOBYLI ČESKO

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 29/05/2015; 101/2015; s.: 10,11,12,14,15,16,17; PREČO NIE; ALŽBETA PŇAČEKOVÁ, PETRA JAMRICOVÁ, MARCELA ŠIMKOVÁ, ANDREA SZŐSCOVÁ]

ALŽBETA PŇAČEKOVÁ, PETRA JAMRICOVÁ, MARCELA ŠIMKOVÁ, ANDREA SZŐSCOVÁ

V rodnom liste majú Levicu, Bratislavu či Nitru. No ich úspech má najmä české "parametre". Po Alojzovi Ryšavom z predchádzajúceho rozhovoru predstavujeme 19 SLOVÁKOV A SLOVENIEK, ktorých nám môže závidieť svet. Alebo minimálne západní susedia.

JOZEF KABAŇ: Dal novú tvár Škode. A mení celý automobilový biznis

Bez zveličenia jeden z najúspešnejších Slovákov. A zrejme i náš najúspešnejší krajan, ktorý pôsobí v automobilovom biznise. Len málokto sa totiž môže pochváliť tým, že práve on dal svetu legendárny Bugatti Veyron. Dnes z pozície šéfdizajnéra českej automobilky Škoda Auto mení nielen tvary ich bestsellerov ako Fabia či Octavia, tvorí aj úplne nové modely. A tie musia byť úspešné. "Ten vtip je v tom, že chcem, aby boli úspešné. Je to moja túžba, a to príjemné v mojom svete," tvrdí rodák z Námestova. Tento Slovák dobyl nielen Prahu, dobyl celý svet dizajnu. Pred pár rokmi dostal životnú príležitosť – zmeniť emblém tejto českej automobilky. K tomu totiž dochádza raz za dvadsať či tridsať rokov. A zrejme i preto si ho v roku 2011 vybral Ferdinand Karl Piëch – otec koncernu Volkswagen a Porsche. Úspech Kabaňových automobilov potvrdzujú aj čísla: v prvom štvrtroku táto automobilka predala o 7,2 percenta vozidiel viac ako v rovnakom období vlaňajška. Jozef Kabaň študoval produktový a priemyselný dizajn, no už vtedy sa zúčastnil na dizajnerskej súťaži pre mladoboleslavskú automobilku. Skončil druhý, čo mu zabezpečilo miesto vo Volkswagene. Hoci tam mohol ostať a mať teplé miestečko, prijal výzvu od Bugatti, aby im s výnimkou kolies stvoril celý exteriér Veyronu. Po tomto úspechu sa mu brány automobilového dizajnu pootvorili ešte viac. V roku 2003 odišiel z Volkswagenu do koncernového Audi, kde sa za tri roky vypracoval na vedúceho Centra pre dizajn exteriéru. Zostal tu štyri roky, aby prišiel do Škodovky. Ako šéfdizajnérom.

TOMÁŠ CHRENEK: Český oceľový kráľ je z Nitry

Ak chcete preraziť, recept je jednoduchý: "Buďte aspoň v niečom lepší ako ostatní." Takúto radu ponúkal pred časom v Hospodárskych novinách miliardár Tomáš Chrenek. A verte mi, vie, o čom hovorí. Tento rodený Slovák a celkom slušne domestikovaný Čech totiž dobýja rebríčky najbohatších ľudí v oboch krajinách. Na Slovensku sa podľa časopisu Forbes väčšinou "zmestí" do prvej päťky. V Čechách to má o niečo ťažšie: tam sa pohybuje v prvej desiatke.

KATAPULT MENOM PRIVATIZÁCIA

Chrenek vyštudoval Vysokú školu ekonomickú v Bratislave a začínal v podniku zahraničného obchodu Kerametal. Po revolúcii ho však jeho kariéra aj biznis doslova katapultovali do najvyššej ligy – v rámci privatizácie sa mu darilo. Je napríklad spolujiteľom holdingu Finitrading, vlastniaceho Třinecké železiarne (za rok spracujú polovicu ocele u našich susedov). Ďalej má na konte filmové ateliéry Barrandov Studio, ukrajinské bane či napríklad sieť nemocníc Agel. Práve Agel je najväčšou súkromnou sieťou v Česku: prevádzkuje 11 nemocníc a ďalšie iné zdravotnícke zariadenia. Podobné úspechy však rodák z Nitry, ktorý sa do veľkého biznisu dostal v deväťdesiatych rokoch, doma v zdravotníctve nedosahuje. Práve naopak. Pred rokmi predal poisťovňu Apollo a dnes už nevlastní ani distribučku liečiv – akciovkou Medical Group. Ostáva mu zopár nemocníc (Zvolen, Levoča, Komárno a Krompachy), no tie sa nachádzajú v červených číslach. Chrenek má na tento problém jasný názor. Ekonomické prostredie Slovenska je podľa neho viac pod vplyvom politických štruktúr ako u našich susedov. "Táto pseudoregulácia neumožňuje transparentné podnikanie iných ako politikmi akceptovateľných finančných skupín," komentuje. On sám je známy tým, že sa viac angažuje v českej

politike.

MUŽ S DRAJVOM. A CIGARAMI

Český denník Mladá fronta Dnes ho často označuje za schopného lobistu a píše o jeho väzbách na politikov. Podporoval napríklad nadáciu Becario niekdajšieho premiéra a šéfa ODS Mirka Topolánka. Jeho spoločníkom vo firme Moravia Energo bol v minulosti bývalý námestník ministra priemyslu Robert Sýkora z ČSSD. Sýkorov podiel v Moravia Energo kúpil v roku 2007 bývalý premiér Stanislav Gross a počas niekoľkých mesiacov na ňom zarobil 80 miliónov korún. V roku 2012 sa Chrenek stal kľúčovým sponzorom favorita prvých priamych prezidentských volieb Jana Fischera. Bývalému premiérovi prispel na kampaň sumou deväť miliónov korún. Slováč, ktorý je, mimochodom, naším honorárnym konzulom pre Kostariku, v oceliarskom biznise začínal s ďalšími Slovákami: Máriou Blaškovou, Jánom Moderom či Evženom Balkom. Jeho kolegovia z biznisu sa o ňom vyjadrujú opatrne. Napríklad Jiří Cenciala, bývalý generálny riaditeľ Třineckých železiární, ale aj bývalý český minister ho pre médiá opisuje ako veľmi odhodlaného človeka. "Má taký povestný podnikateľský drajv. Práve preto je s ním niekedy ťažké robiť – človek musí prispôbiť svoje možnosti tým jeho." Chreneka týždenník Euro označuje ako nevypočítateľného partnera, ktorý občas nedodrží slovo. Spoločenský život si užíva pomerne intenzívne so svojou druhou manželkou (a zároveň hovorkyňou) Dušanou. Pred rokmi zainvestoval do rozsiahleho ranča v provincii Limpopo v Juhoafrickej republike. V kuloároch sa o ňom hovorí tiež ako o veľkom fanúšikovi cigár a tenisu. Za vzor napríklad pre HN označil českého tenistu Radka Štěpánka.

EVŽEN BALKO

Zaujímavosťou je, že osemnásťročnú tenistku Dominiku Cibulkovú finančne podporil práve tento miliardár a akcionár Třineckých železiární. Dotáciou dva a pol milióna slovenských korún naštartoval jej kariéru. "Funkcionári v našom tenise vtedy neverili, že by z Cibulkovej mohla vyrásť svetová hráčka, a chýbali jej peniaze. Mali sme však veľké šťastie, keď nám pomohli ľudia z Třineckých železiární," tvrdí pre HN bývalý tréner a manažér našej tenistky Vladimír Pláteník. Balko sa na verejnosti prezentuje málo, tvárou železiární je skôr aktívnejší Chrenek.

JÁN MODER

Jeden zo záhadnejších mužov českého biznisu so slovenskými koreňmi. Narodil sa 25. januára 1958 a žije v obci Bystřice. Podľa portálu detail.cz pôsobil v 18 firmách, tou nosnou sú Třinecké železiarne. Je veľkým fanúšikom športu – šéf železiarskeho gigantu je zároveň prezidentom třineckých hokejistov. Aj vďaka jeho podpore ide o jeden z najbohatších klubov v susednej extralige.

PATRIK TKÁČ: Snob, ktorý dospel. Kríza ho naučila pokore

Od prebudenia v Prahe môžete byť o necelé dve hodiny na svahu. Napríklad Innsbruck, St. Moritz či Poprad. Piloti ešte pred odletom preveria, či je tam dosť snehu a svieti slnko. Uznávam, že je to čistá snobáreň, ale nedá sa neustále len kontrolovať efektivnosť nákladov." Autorom tohto vyjadrenia je Patrik Tkáč. Známy slovenský finančník, ktorý spoluvlastní Energetický a průmyslový holding a rovnako je i partnerom J&T Private Equity Group. Dalo by sa povedať, že definíciu milionárskeho snoba ešte pred pár rokmi spĺňal do bodky. Rád sa prezentoval ako tvár jednej z našich najväčších finančných skupín, ktorá miluje adrenalínové športy, cestovanie, rýchle superšporty a... luxus.

BIZNIS NAMIESTO PÁRTY

Dnes je človekom, ktorý – ako sám vraví – dospel. Aj vďaka kríze. "Naučila ma pokore. Priniesla novú skúsenosť, akú som nepoznal a akú som potreboval," povedal v roku 2009. Už nemá potrebu robiť honosné párty či plniť stránky bulvárnych médií. Naplno sa venuje rozvoju biznisu, ktorý je naozaj rozsiahly – sektorovo i teritoriálne. Nefinančná časť skupiny pôsobí v realitách, cestovnom ruchu, hotelierstve, energetike, strojárstve, potravinárstve i médiách u nás, ale aj v Česku, Poľsku či západnej Európe. J&T Finance Group zas ovláda finančné domy J&T Banku a Poštovú banku. Patrik Tkáč, ako aj jeho otec či partneri, sa pravidelne objavujú v rebríčkoch milionárov. Len on sám má majetok v hodnote niekoľko stoviek miliónov eur. V prípade Patrika Tkáča, ktorý tvárou žralokov z J&T ostal, rozhovory však dáva už len výnimočne, platí jedno. Len čo niečo sľúbi, dodrží to. Je považovaný za štedrého človeka a vizionára, aj keď kuloárne informácie hovoria o tom, že hlavou celého biznisu je jeho otec Jozef a partner v podnikaní Ivan Jakabovič. Mimochodom, o finančných žralokoch z J&T sa svojho času premiér Robert Fico (Smer-SD) vyjadril, že ich má rád ako koza nôž. Faktom je, že ich firmy alebo spoločnosti s nimi spojené, zamestnávajú tisíce ľudí a na daniach a odvodoch odvádzajú štátu milióny eur. Z Tatier tiež urobili moderné lyžiarske stredisko – hoci by s tým ochranári nesúhlasili.

OD KUPÓNKY K IMPÉRIU

Druhou stranou mince sú kauzy, v ktorých sa skloňuje aj J&T. Napríklad kauza spojená s Jánom

Počiatkom, ktorý prijal pozvanie miliónárov na jachtu počas pretekov formuly 1. Stalo sa tak len tri dni predtým, ako sa rozhodlo o zmene centrálneho kurzu koruny oproti euru. Podľa exministra financií Ivana Mikloša sa kvôli prezradeniu tajnej informácie na obchodovaní s devízami nabalila medzi inými aj J&T, ktorá tak získala stovky miliónov. Skupina má údaje prepojenie aj na spoločnosť SkyToll, ktorá vyhrala tender na výber mýta s najdrahšou ponukou, čo neskôr kritizovala aj Európska komisia. Finančníci toto spojenie odmietajú. Zrod finančnej skupiny je úzko spätý s voľakedajšou štátnou Investičnou a rozvojovou bankou, na ktorej čele stál Jozef Tkáč. Synovi a jeho spolužiakovi Ivanovi Jakabovičovi, ktorí vtedy podnikateľsky začínali v rámci kupónovej privatizácie, to malo dosť uľahčiť prístup k úverom. Oni sami však túto väzbu popierajú, a to i napriek tomu, že Jozef Tkáč sa k ich podnikaniu neskôr pripojil.

IVAN JAKABOVIČ

S Patrikom Tkáčom sa stretli už na strednej škole. "Dali nás spolu do lavice, v ktorej sme si v strede nakreslili čiaru, aby sme si každý vyznačili svoju zónu," zaspomínal si pred časom na začiatky v rozhovore pre Trend. Po absolvovaní **Ekonomickej univerzity v Bratislave** však jeho prvé pracovné kroky smerovali do spoločnosti Procter & Gamble. No už o dva roky neskôr sa cesty spolužiakov opäť spojili v J&T, kde sa stal Jakabovič konateľom. Od roku 1999 je podpredsedom predstavenstva skupiny.

TAMARA KOTVALOVÁ: Naučila našich susedov luxusu

Nekorunovaná kráľovná luxusnej Pařížskej ulice v Prahe začínala ako učiteľka v detskej ozdravovni v Hornom Smokovci. Do Tatier "utiekla" pred známym menom. Ako neter hrdinu partizánskeho odboja Jána Nálepku a dcéra komunistického diplomata si chcela raziť vlastnú cestu. Tú jej otvoril rok 1989. "Dva roky po revolúcii som zbalila deti a odišla do Prahy. Chcela som okrem iného využiť príležitosť a skúsiť podnikanie," povedala v rozhovore pre prečo nie?! Začínala ako predavačka v klenotníctve. Nemecká spoločnosť, ktorá ho vlastnila, rýchlo využila Tamarin talent a jazykové schopnosti. Postupne spolu so šéfom otvárala obchody v Poľsku a Rusku. Pred zabezpečenou kariérou uprednostnila neistý návrat domov. "Spojila som sa s inou nemeckou spoločnosťou, pretože som chcela obchodovať s kozmetikou. A začala som ju predávať na Slovensku," hovorí úspešná podnikateľka. No návrat do "stovežatej" ju neminul. V roku 1996 tam založila klenotníctvo Carolinum. A namierila si to rovno na prestížnu adresu – do centra luxusu na Pařížskú ulicu. Hoci si spočiatku vôbec nebola istá, či Česi (a, samozrejme, aj Slováci) dozreli napríklad na perá Montblanc, ktoré patria k absolútnej špičke. Práve táto značka bola prvá, ktorú v rámci niekdajšieho Československa zastupovala. Rýchlo pribúdali ďalšie. Po klenotoch a hodinách si Tamara Kotvalová splnila ďalší sen. Inšpirovaná pařížskym konceptom Colette si pred šiestimi rokmi otvorila multibrandový butik s módou Simple Concept Store. Lásku k hodinám zavŕšila samostatným obchodom venovaným značke Rolex.

BRANISLAV MAUKŠ: Muž, čo nakreslil zlaté Ferrari

Ktoré sú najikonickéjšie autá planéty? Ak vaša odpoveď znie Ferrari, tak vás tento mladý muž bude zaujímať. Za posledných takmer osem rokov mu totiž popod "ceruzku" prešli všetky vozy prestížnej talianskej značky. Branislav Maukš totiž pracoval pre legendárnu Pininfarinu, ktorá okrem Ferrari dizajnuje karosérie značiek Alfa Romeo, Maserati či Peugeot. Že ste o ňom ešte nepočuli? Nečudujte sa, na Slovensku sa dlho neohrial a medzinárodné skúsenosti zbieral už od školy. Začal v Bratislave na Katedre dizajnu Vysokej školy výtvarných umení, neskôr prestúpil na prestížnu univerzitu v nemeckom Pforzheime. Odtiaľ už jeho kroky smerovali priamo k autám. Presnejšie k ich návrhom. Vo Forde si "strihol" interiér modelu Focus a B-MAX. Tam si ho všimli ľudia z Pininfariny a ponúkli možnosť skúsiť to priamo v mekke automobilového dizajnu. "Bola to obrovská škola, úžasný kolektív, ale pozíciu si tam musíte vybojovať tak, ako všade," povedal Maukš v rozhovore pre českú Mladú frontu Dnes. Od roku 2007 sa tak podieľal na každom Ferrari, ktoré uzrelo svetlo sveta. Jeho rukopis je obzvlášť výrazný napríklad na zlatom Ferrari P540 Superfast. Išlo totiž o individuálny kúsok na objednávku hollywoodskeho producenta Edwarda Walsona. Aj práca snov má však svoje limity. Branislav Maukš priznáva, že Pininfarina je spoločnosť len na určitý čas. Po sedem a pol roku usúdil, že potrebuje nový cieľ. Vlni prijal ponuku českého štúdia Aufeer Design z Mladej Boleslavi, medzi ktorej klientov patria aj Bentley, Audi či Porsche. Maukš chce z neho vybudovať takú "českú Pininfarinu". A nakoniec, veď prečo nie?!

TAMIR WINTERSTEIN: Developer, ktorý mení tvár Prahy

Meno veru nenasvedčuje tomu, že v žilách tohto muža koluje slovenská krv. No Tomáš (vlastným menom) Winterstein je rodák z Bratislavy, kde žil aj s rodičmi do roku 1966. Potom, ako mnohí Slováci, emigroval. Nie však na Západ, ale do Izraela. Dôvod bol prostý – jeho otca prenasledovali a posedel si aj vo väzení. Napriek tomu je dátum odchodu pomerne nezvyčajný. "Ak sa pýtate, prečo sme neemigrovali už v štyridsiatom ôsmom, tak preto, lebo sme jednoducho nemali príležitosť. Až neskôr sme dostali vycestovacie doložky na dovolenku do Juhoslávie, odkiaľ sme sa už nevrátili," spomína Winterstein, ktorý mal vtedy rok pred maturitou.

DRUHÝM DOMOVOM IZRAEL

Paradoxne jeho rodičia utekali pred režimom už druhýkrát. "Počas 2. svetovej vojny otec unikol z transportu do koncentračného tábora a potom sa do konca vojny skrývali v Prešove s falošnými dokladmi," hovorí muž, pre ktorého sa Izrael stal domovom. A tiež pôsobiskom na dlhý čas. Ako absolvent technickej univerzity pracoval ako stavebný dozor, statik a postupne sa dostával aj k developmentu. Firmy, kde pôsobil, stavali po celom svete – benzínové pumpy v Rumunsku, obrovské parkoviská v Číne alebo logistické centrá v Rusku. Po čase sa začal ako riaditeľ developerskej spoločnosti Zeevi Group Israel venovať aj vlastným projektom. A tie ho dovedli naspäť "domov".

NA PRIVATIZÁCIU NEMAL ŽALÚDOK

Návrat prebiehal tiež netradične, na dvakrát. Najprv to bolo krátko po revolúcii. V rokoch 1991 – 1992 hľadal v Prahe aj Bratislave možnosť investícií. No dlho sa tu neohrial. "Mal som vtedy už nejaké prostriedky, ale to, akým spôsobom sa tu vtedy obchodovalo, bolo príliš rozdielne oproti tomu, na čo som bol zvyknutý," vysvetľuje. "Všetko sa kupovalo a predávalo a ja som nechcel veriť, že to tak funguje. Nič nemalo reálnu cenu, veci ohromnej ceny sa kupovali za bagatel' a naopak. Bolo treba na to mať veľmi bujnú fantáziu, naivnú odvahu, nenásytnú agresivitu a hlavne vieru, že ten proces je naozaj pravdivý." Nuž a podľa vlastných slov na divokú privatizáciu nemal žalúdok.

NOVÁ TVÁR PRÍSTAVU

Vrátil sa teda o dekádu neskôr. No neoľutoval. A vrhol sa hneď na veľké projekty v privátnom sektore. Jedným z hlavných v rámci Lighthouse Group, ktorú založil, je dlhodobá reštrukturalizácia a prestavba holešovického prístavu rozplánovaná na desaťročie. V Prahe patrí medzi najväčších hráčov – má postavené stovky bytov, niekoľko administratívnych budov či obchodné centrum s celkovou plochou viac ako 250 000 m². Napriek tomu sa podľa vlastných slov snaží rešpektovať okolité prostredie. "Dá sa urobiť dobrý projekt, a pritom zarobiť. Napríklad si nemyslím, že výnos je vyšší, keď sa nezmyselne zvýši hustota zástavby," tvrdí. Popri developmente sa okrajovo venoval aj zdravotníctvu, vlani predal fondu Hartenberg kliniku Iscare, ktorá sa okrem iného venuje umelému oplodneniu.

MAREK ROSA

Vývojár a podnikateľ začínal programovaním systémov pre lízingové spoločnosti. Rodený Bratislavčan sa namiesto vysokej školy pustil do vývoja hier a v roku 2010 založil spoločnosť Keen Software House. Tri úspešné hry — Miner Wars, Space Engineers a Medieval Engineers — mu zabezpečili dostatok prostriedkov, aby sa mohol venovať na plný úväzok svojmu snu. V Prahe momentálne pracuje na vývoji umelej inteligencie.

PETER VAJDA

Zakladateľ Prvej slovenskej investičnej skupiny, ktorá založila aj Prvú slovenskú brokerskú spoločnosť, lízingovú firmu B. O. F. Leasing. V polovici 90. rokov bol pri zrode prvého českého penzijného fondu, ktorý je dnes najväčším v Českej republike. Dnes v ňom však skupina okolo Vajdu vlastní len malú časť. Významnými hráčmi sú aj naďalej BH Securites, ktorá je členom Pražskej burzy či Oroxy Financie. Celá jeho skupina, ktorá okrem Slovenska dobyla aj Česko, sa zameriava na financie, nehnuteľnosti, poisťovníctvo či reštrukturalizácie a médiá.

ZOROSLAV KOLLÁR: Ten, ktorý spasil českú legendu

Na verejnosti vystupuje tento vyštudovaný právnik minimálne. Je záhadný, tvrdí, že je skromný a má kopu koníčkov, nad ktorými sa bežný človek pozastaví: miluje archeológiu, sám sa zúčastnil na niekoľkých vykopávkach, doma chová šelmu a neznáša rebríčky milionárov. V prvom veľkom rozhovore, ktorý vôbec poskytol (áno, práve pre magazín prečo nie?!) o sebe povedal, že je veľmi lenivý človek, ktorý sa už niekoľko desiatok rokov prekonáva. A práve táto "lenivosť" ho priviedla od kontroverzných konkurzov k vytvoreniu HTC Holdingu. Jeho meno sa spája s kúpeľmi v Trenčianskych Tepliciach, nehnuteľnosťami či pretekárskym okruhom Slovakia Ring v Orechovej Potôni. Okrem toho má na konte aj jednu legendu: traktory Zetor. To, že má Zoroslav Kollár obrovský cit pre biznis, sa ukázalo hneď pri prvej veľkej investícii v Česku. A verte, nesúhlasil by so mnou. Intuíciu vraj vždy podriadi analýzám. Tak to bolo aj v prípade kúpy tejto českej ikony, ktorá v tom čase prežívala ťažké a stratové obdobie. "Skúsenosti v Česku sú pozitívnejšie ako na Slovensku. Hovorím to nerád, keďže tu žijem a som Slovák. Pravdupovediac, nestretli sme sa s tým, že slovenský kapitál alebo podnikatelia predstavujú niečo zlé," povedal pred časom pre prečo nie?!. Naopak, dodnes sú podľa jeho slov dobrým príkladom toho, ako sa dá z podniku po krachu urobiť prosperujúca firma. "Česi majú niečo, čo my nemáme dostatočne vybudované, a to je národná hrdosť. Oni sú na ten Zetor hrdí, aj keď ho vlastní Slováci," tvrdí. Paradoxom zostáva, že jednu z výkladných skriň českého strojárstva a histórie museli postaviť na nohy Slováci. "Dokázali sme prejsť z tej česko-slovenskej úrovne na európsku, a nebojím sa povedať, že aj

svetovú. Takisto vieme do budúcnosti zhodnotiť značku Zetor, ktorá sa svojho času etablovala v 50 krajinách." Zoroslav Kollár veľa cestuje. Tvrdí, že si vždy vedel čas rozdeliť tak, aby si vyčlenil istý čas na relax. A vždy sa poteší, ak počas svojich ciest po Pakistane alebo Bolívii zbadá, že

MARTIN BLAŠKOVIČ

Predseda Predstavenstva HTC Holding a Zetor Tractors dokázal spolu s Kollárom vytvoriť v Československu jeden z najväčších holdingov. Práve Blaškovič mal počas akvizície Zetoru na starosti rokovania.

MÁRIO WILD

Nemecky znejúce meno zdedil po predkoch, vyrastal však v Pezinku a študoval strednú záhradnícku školu v Malinove. Po revolúcii však ako výborný tanečník vyrazil na skusy do Belgicka. Majster Slovenska, dvojnásobný majster Beneluxu, postupne sa vyšvihol až na desiatu priečku svetového rebríčka latinskoamerických tanečníkov. No v Prahe už niekoľko rokov rezonuje ako najlepší český florista. Výnimočne kvetinové výzdoby robil do Plesu v opere, aj na zvláštne príležitosti s neobmedzeným rozpočtom – svadbu pre zámožných Mongolov či Indov.

YVETTA BLANAROVICHOVÁ

Hoci slovenskí herci sú v Česku obľúbení, málokto je u susedov taký "domestifikovaný" ako práve ona. Rodáčka z Prievidze študovala operný spev a hru na husliach na žilinskom konzervatóriu a hudobno-dramatický odbor na Štátnom konzervatóriu v Prahe. Prvý film nakrútila už ako 11-ročná, jej najznámejšími rolami sa stali čert v rozprávke Princezna ze mlejna a postava čarodejnice z ďalšej rozprávky O princeznej Jasněnce a létajícím ševci. Za prvú získala nomináciu na Českého leva. Za výkon v muzikáli My fair Lady zas v roku 1996 dostala prestížnu divadelnú cenu Thálie. Nakrútila vyše 15 filmov, účinkuje v divadle, muzikáloch, venuje sa dabingu a vydala vlastné CD.

JÁN LEŠTÁK

"Ja som vôbec nechcel študovať medicínu." Celkom prekvapujúce tvrdenie od človeka, ktorý vybudoval v Českej republike očné kliniku na svetovej úrovni. Aspoň takto hodnotia Eyecentrum, očné kliniku Jána Leštáka, samotní Česi. Lešták ho založil ešte v polovici 90. rokov na klinike Lípa Centrum Nové Butovice na okraji Prahy. Jeho pracovisko sa stalo prvým oddelením v Česku, ktoré robilo špeciálne vnútročné operácie. A z Leštáka urobilo malú superstar medzi očnými lekármi.

ROBERT VANO

Svetoznámy fotograf v roku 1967 emigroval z bývalého Československa do Spojených štátov amerických. Tam sa jeho fotografie objavili na obálkach prestížnych módných magazínov ako Vogue, Elle či Harper's Bazaar. Rodák z Nových Zámkov od roku 1990 pôsobí v Prahe ako fotograf na voľnej nohe. S medzinárodným ohlasom.

FERO FENIČ

Slovenský rodák, žijúci v Prahe, tvoriaci cez svoju spoločnosť Febio aj pre Českú televíziu a organizujúci Febio Fest. To je (česko)slovenský režisér. Fenič bol pritom s Českom spätý ešte v časoch, keď nebol úplne pohodlný socialistickému Československu. Práve v tejto krajine pôsobil ako turistický sprievodca. V súčasnosti sa však jeho meno spája s filmom. A s Českou republikou. Ako sám v minulosti priznal, najlepšie sa cíti v Prahe a pri Máchovskom jazere. Takže nielen že Fenič "filmovo" dobyl Česko. Táto krajina, naopak, dobyla jeho samého.

ADRIANA KRŇÁČOVÁ: Primátorka s lekciami češtiny

Presadiť sa v biznise za hranicami, hoci aj v Česku, nie je jednoduché. No s trochou šťastia a šikovnosti je možné tieto ľady prelomiť. Potom je tu však ešte vyšší level: presadiť sa v cudzej krajine v politike. Hoci aj na vyššej strednej úrovni. A ešte navyše ako žena. Dokonca v hlavnom meste, ktoré nikdy nikto iný ako muži nevedol. Vlani na jeseň sa to jednej rodenej Slovenke podarilo. Nedobyla síce celé Česko, zacielila však priamo do jeho centra: stala sa prvou primátorkou Prahy. Krňáčová kandidovala za hnutie ANO českého ministra financií Andreja Babiša. (Andrej Babiš je vlastníkom koncernu Agrofert. Vydavateľstvo Mafra Slovakia, ktorého súčasťou sú aj Hospodárske noviny, je súčasťou mediálnej divízie skupiny Agrofert.) Podobne, ako pre jej straníckeho šéfa, aj pre Krňáčovú je charakteristická nedokonalá čeština. Paradoxne, rovnaké problémy mala v minulosti aj so slovenčinou. Rodená Bratislavčanka sa totiž ako malá doma s rodičmi rozprávala po maďarsky a nemecky. A tak dostala od otca jednu radu: "Slovenčinu sa nauč, aby si mohla chodiť na nákup." Jeho rady sa chytila. Postupne k nej doplnila angličtinu, ruštinu, taliančinu. A, samozrejme, češtinu. "Jsou chvíle, kdy to ještě není ono,"

povedala pred časom pre portál idnes.cz Krnáčová. Takýto stav skonštatovala po 20 rokoch života v metropole Českej republiky. Tam zo Slovenska odišla ešte za čias mečiarizmu. Práve ten bol aj jedným z dôvodov jej odchodu. Vo svojej kampani sa profilovala najmä na téme boja proti korupcii. Politika má však iný rozmer a pravidlá ako biznis. A tak sa Krnáčová postupne vytrácala z médií ako prvá šéfka hlavného mesta a bola konfrontovaná napríklad aj s pomerne ostrými a kontroverznými vyjadreniami na margo svojich predchodcov.

[Späť na obsah](#)

65. Novým podpredsedom Akreditačnej komisie má byť Holeček

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 29/05/2015; Z domova; Redakcia]

Vláda má vymenovať nových členov po tom, ako 1. februára boli dvaja dovtedajší členovia komisie Juraj Šteňo a Ivan Brezina vymenovaní za dekanov.

BRATISLAVA. Novým podpredsedom Akreditačnej komisie sa má stať Jaroslav Holeček, ktorý je prezidentom Zväzu automobilového priemyslu SR. Vyplýva to z návrhu na vymenovanie podpredsedu a ďalších členov Akreditačnej komisie, ktorý je v súčasnosti medzi nezaradenými materiálmi na rokovanie vlády SR.

Holeček je členom Akreditačnej komisie od 1. septembra 2012.

Novými členmi Akreditačnej komisie sa zároveň majú stať Michal Fendek z Katedry operačného výskumu a ekonometrie Fakulty hospodárskej informatiky **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, Peter Markoš z Katedry experimentálnej fyziky Fakulty matematiky, fyziky a informatiky Univerzity Komenského v Bratislave a Andrej Dukát z 2. internej kliniky Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave.

Vláda má vymenovať nových členov po tom, ako 1. februára boli dvaja dovtedajší členovia komisie Juraj Šteňo a Ivan Brezina vymenovaní za dekanov. Ich členstvo v komisii tak zaniklo.

Členstvo v komisii zaniklo aj Petrovi Moczovi, ktorého menovali za prorektora. Keďže Juraj Šteňo zastával aj funkciu podpredsedu komisie, musí sa vláda zaoberať aj vymenovaním nového podpredsedu.

Akreditačná komisia je poradný orgán vlády Slovenskej republiky. Komisia sa skladá z 21 členov, z ktorých jeden je predseda a jeden podpredseda. Členov vymenúva a odvoláva na návrh ministra školstva vláda Slovenskej republiky.

Komisia sleduje, posudzuje a nezávisle hodnotí kvalitu vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokých škôl a napomáha jej zvyšovaniu.

[Späť na obsah](#)

66. Prišli do krajiny predkov

[Téma: Ekonomická univerzita; Slovenské Národné Noviny; 30/05/2015; 21/2015; s.: 2; SLOVENSKO; ddk]

Zo Spojených štátov amerických na Slovensko zavítala v týchto dňoch delegácia spoločnosti Andrew Duda & Sons Inc. so sídlom v Orlande, v štáte Florida. Rodina sa teší z majetku, ktorého základy vybudoval jej zakladateľ Andrej Duda z Velčíc pri Trenčíne. Príbeh tejto rodiny predstavil dokument Torontského slovenského divadla za podpory Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorý začiatkom roka 2015 odvysielala RTVS na programe STV 2 a z médií mu najväčšiu, ak nie jedinou primeranú pozornosť venovali práve Slovenské národné noviny.

Príbeh Andreja Duda a jeho dedičstva, ktoré pre svoju rodinu vytvoril, ukazuje ako vytrvalosť a viera v Boha môžu do viesť ľudí k požehnanému životu. Sme vďační, že členovia rodiny pricestovali do krajiny ich predkov, aby sa mohli priznať k svojmu slovenskému pôvodu. Ten poznačil ich životný úspech," povedal po premietaní filmu pre SNN Dušan Tóth, tvorca dokumentu Portrét Andreja Duda. V poradí už šiesta generácia Dudovcov nehovorí po slovensky, ale pobožnosti v chráme, ktorý postavila v USA, sa konajú v slovenčine. V súčasnosti vedú firmu už potomkovia Andreja Duda zo štvrtej generácie. Rodinná spoločnosť podniká v oblasti poľnohospodárskej výroby a spravuje nehnuteľnosti vo viacerých štátoch USA. Delegáciu počas pobytu na Slovensku prijal prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska a predseda MR SR Peter Pellegrini. Delegácia sa stretla so študentmi a s doktorandmi **Ekonomickej**

univerzity v Bratislave a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Potomkovia podnikateľského rodu Andreja Dudu navštívili Evanjelické gymnázium s vyučovacím jazykom anglickým na Slovensku v Adamovských Kochanovciach. Po zápise do knihy obce Veľčice-Chocholná, odkiaľ predkovia pochádzajú, sa delegácia rozlúčila so Slovenskom .

(ddk)

[Späť na obsah](#)

67. OBCHOD MÁ PREDÁVAŤ

[Téma: Ekonomická univerzita; InStore; 27/05/2015; 04/2015; s.: 8,9; place; Juraj Púchlo]

Obchod sa dostáva do zaujímavého štádia. Ekonomické ukazovatele sú relatívne pozitívne, nálada spotrebiteľov sa zlepšuje, rastie reálna mzda, obchodné siete rastú, refitujú, vylepšujú sortiment aj komunikáciu. Napriek tomu po Retail Summite zostáva, slovníkom gurmána, istá trpká dochuť.

Generačná výmena názorov

I menej pozornému oku tých, ktorí najväčšie stretnutie obchodníkov a dodávateľov na Slovensku navštevujú pravidelne, nemohla uniknúť výmena názorov medzi generáciami. Alebo aspoň medzi ročníkmi, ktoré rozdeľujú desiatky rokov skúseností a praxe. Na jednej strane stálice, ľudia, ktorí sa nezmazateľne budú spájať s retailom u nás a na strane druhej „mladá krv“, húževnatí, odhodlaní mladíci s nápadmi, ideálmi a počítačom Apple pod pazuchou. Pavol Konštiak, dlhoročný prezident ZOČR vo svojom príhovore a potom aj na tlačovej konferencii naznačil, že roky práce a niekedy až tuhého boja za obchodníkov sú vyčerpávajúce a sil ubudlo. Nečudo, veď ochota komunikovať zo strany kompetentných štátnych orgánov je mizivá a napríklad účasť v panelovej diskusii takto významného podujatia vôbec nepatrí k ich prioritám. Obchod optikou štátu nevyzerá ako druhý najväčší zamestnávateľ, ale ako sa zdá, vyzerá ako slušný zdroj príjmov do štátnej kasy. Pokuty v rádoch desiatok tisíc a v niektorých prípadoch až na hornej hranici jeden milión eur (dokonca opakovane), vôbec nie sú adekvátne. Sú likvidačné, nezmyselné, bez efektu a vôbec neprispievajú k rozvoju tohto perspektívneho odvetvia. Otázniky vyvoláva i mechanizmus udeľovania pokút v dodávateľskom reťazci, keďže niektorí výrobcovia a reťazce sú akoby vyňaté z pôsobnosti zákona, ktorý by mal platiť rovnako pre všetkých. V kuloároch sa hovorilo aj o podozrivu (v zmysle kartelovej dohody) jednotných vyhláseniach až ultimátach niektorých dodávateľov. A nielen pokuty pre obchod sú v porovnaní s iným sektormi nevybalansované. Štedré dotácie sa akoby týkali len automotive alebo elektrotechniky. Preto trpká dochuť, ba až nechuť neustále sa dožadovať toho, aby boli obchodníci aspoň vypočutí. O konštruktívnom dialógu hovoriť nemožno.

Transformácia obchodu

„Obchod je umenie a hybnou silou spoločnosti. Obchod dokáže reagovať flexibilne, aby bol vždy v rovnováhe s duchom doby a v tom je jeho sila. Len takto môže dlhodobo fungovať na prospech nielen seba, ale aj svojich zákazníkov a spoločnosti. Transformácia obchodu v týchto turbulentných časoch a plynulých zmenách si vyžaduje enormné snahy porozumieť týmto zmenám. Kto má uspieť, musí sa vedieť rozhodnúť, ktorá z ciest vedie k úspechu.“ Toľko citát, ktorý presne vystihuje súčasné dianie. Na konferencii som videl, ako sa stretáva nastupujúca generácia obchodníkov v e-commerce, analytikov a expertov na IT v dialógu s názormi klasikov a stálic na trhu, ktorí prevádzkujú siete desiatok až stoviek kamenných prevádzok. Videl som kontrasty až hipsterských názorov a ideálov mladých kreatívcov a tvrdej, na faktach založenej praxe unavených obchodníkov. Počul som názorové protipóly akademickej sféry a retailerov, ktorí akoby cez stohy príjemiek, výdajok, faktúr, súvah a výsledoviek, nevideli alebo nechceli vidieť svojich budúcich zákazníkov. Dokonca i počas galavečera bolo vidno až naturálny kontrast komunikácie moderátorov a vekovo a vlastne i „služobne“ staršieho baviča, ktorým bol popredný slovenský mím a bábkoherec Miroslav Kasprzyk. Obchod sa transformuje. Nepochybne. Volá po novom impulze. Názorovom, komunikačnom i produktovom.

Inovácie a trendy

Hoci sa rozvoj e-commerce výrazne preceňuje, nakoľko zákazník je pomerne konzervatívny a masový nárast on-line nakupovania sa neočakáva, rýchly rozvoj technológií vytvára nové cesty najmä pre služby. Už sme písali o tom, že cestou, ako osloviť spotrebiteľa sú nové koncepty a formáty obchodov, inovatívna komunikácia a služby typu donáška alebo vysledovateľnosť zásielky cez mobil. Trendom - a o tom píšeme v závere tohto čísla časopisu - sa budú musieť prispôbiť všetky články dodávateľského reťazca, nielen obchod. Zákazník má viac informácií a bude chcieť viac informácií. Štát chce mať presnejší prehľad o pohybe tovaru, vrátane obalov a o výbere daní. EAN, ako technológia označovania prestáva stačiť a priestor dostávajú 2D kódy. Napríklad kontrolné známky pri alkohole už nesú QR kód. Ak by som mal spojiť dva bloky, ktoré odzneli počas druhého dňa konferencie RS 2015 a z ktorých prvý

som mal tú časť aj moderovať, tak receptom na úspech sú inovácie. Inovácie komunikačné, ako predstavil Marek Fialek z CatManPeople a jeho rovnomenná platforma, ktorá by sa dala nazvať „LinkedIn pre retail“. Inovácie produktové, ako hovoril Milan Pašmík z McCarter, alebo inovácie komunikačné, ako odprezentoval Peter Filo z Obchodnej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Dnešní študenti sú budúci zákazníci (a aj zamestnanci) a na nich je potrebné sa sústrediť. Kde hľadať cesty a inšpiráciu? V dátach. Peter Minárik z retail.bi a spolutvorca aplikácie ProfitUp hovoril a de facto aj Martin Beňo, produktový manažér z GS1 Slovakia upozorňovali na skutočnosť, že maloobchodníci často dáta majú, len s nimi buď vôbec nepracujú, alebo ich nesprávne vyhodnocujú. Podobne Matouš Michnėvič, Business leader core product expert sales z MasterCard ukázal, že bez dát dnes nemožno pracovať ani s lojalitným programom.

Obchod má predávať

Paradoxne o tom, že obchod má predávať a ako by mal predávať viac, alebo s vyšším ziskom, padlo vyjadrení poskromne. Našťastie boli spomenuté dve kľúčové iniciatívy, ktoré by mali obchod opäť posunúť k vyššiemu zefektívneniu. Prvou je zamedzenie plytvaniu potravinami, ktoré je aj vďaka nastaveniu legislatívy pre obchod nákladné. Druhou iniciatívou je duálne vzdelávanie, ktoré má ambíciu sprofesionalizovať prípravu budúcich pracovníkov v obchode. Pracovníkov, ktorí budú „čeliť“ výzvam budúcich zákazníkov.

Juraj Púchlo, zdroj: Retail Summit 2015 Foto: Valéria Zacharová

MÚZA MERKÚRA 2014 Súťaž kreativity v obchode - VÍTAZI SÚŤAŽE

Poradie Názov prihlasovateľa Názov projektu

Súťažná kategória A. Branding predajne

2.miesto Lidl Priamo z pece

Súťažná kategória B. Umiestňovanie produktov v mieste predaja

1.miesto Fornetti Polievka Minute- Osviežujúco iná

2.miesto Pivovary Topvar Pilsner Urquell- Tie pravé Vianoce

3.miesto Kaufland Od rybárskych sietí k ponožkám

Súťažná kategória C. Promo aktivity a eventy

1.miesto Mecom kniha Sendviče

2.miesto Respect APP Toto doma neskúšajte

3.miesto ST. Nicolaus Uvedenie novej príchute Demänovka Brusnica na retail trh

Súťažná kategória D. Nové technológie v mieste predaja

3.miesto COOP Jednota LED cenovky v oddelení ovocia a zeleniny v COOP jednota Tempo

Supermarket Nitra

Súťažná kategória E. TOP ZNAČKA V OBCHODE

1.miesto Lidl Slovenská republika Lidl cukráreň

1.miesto COOP Jednota Slovensko Vianočná kampaň 2014- Najväčšie domáce Vianoce

2.miesto Respect APP Toto doma neskúšajte

Zdroj - INCOMA Slovakia, s.r.o.

[Späť na obsah](#)

68. Konferencia pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR

[Téma: Rektor EU; openiazoch.zoznam.sk; 12/05/2015; openiazoch.zoznam.sk; Redakcia]

Pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Jána Richtera a **rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave Ferdinanda Daňa** sa v dňoch 14. a 15. mája (štvrtok - piatok) uskutoční medzinárodná vedecká konferencia "Nové výzvy pre sociálnu politiku a globálny trh práce 2015 (Penzión BETTY vo Veľkom Mederi).

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) bude na nej zastupovať štátny tajomník Branislav Ondruš.

Medzi dôležité témy budú patriť: stratégie zamestnanosti v SR a v európskom priestore, tvorba pracovných miest ako najvýznamnejší faktor sociálnych istôt, sociálna súdržnosť ako pilier európskeho rozvoja, kvalita pracovného a rodinného života, dôchodkový systém a životná úroveň občanov SR, atď. TASR o tom dnes informovala Daniela Rodinová z tlačového odboru MPSVR SR.

[Späť na obsah](#)

69. Nové výzvy pre sociálnu politiku a globálny trh práce 2015

[Téma: Rektor EU; teraz.sk; 20/05/2015; Školský servis; Školský servis]

Konferencia sa konala v rámci spolupráce medzi Katedrou sociálneho rozvoja a práce Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity** a výskumno-štatistickou spoločnosťou TREXIMA Bratislava.

Bratislava 20. mája (SkolskyServis.sk) - V dňoch 14. – 15. mája sa uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia "Nové výzvy pre sociálnu politiku a globálny trh práce 2015", ktorá sa konala pod záštitou ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR JUDr. Jána RICHTERA a **rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave** prof. Ing. **Ferdinanda DAŇA**, PhD.

Konferencia bola organizovaná v rámci dlhoročnej spolupráce medzi Katedrou sociálneho rozvoja a práce Národohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** a výskumno-štatistickou spoločnosťou TREXIMA Bratislava. Rokovaní sa zúčastnil vysoký počet odborníkov, ktorí sa aktívne venujú výskumu, návrhu a aplikácii nových opatrení rozvoja ľudských zdrojov, ako aj vzdelávaniu nových odborníkov v tejto oblasti.

Na konferencii sa aktívne zúčastnili zástupcovia:

- Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v osobnom zastúpení štátneho tajomníka Mgr. Branislava ONDRUSA a generálnej riaditeľky Sekcie práce PaedDr. Danice LEHOCKEJ, PhD.,
- sociálnych partnerov – generálny sekretár Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR RNDr. Oto NEVICKÝ, prezident Konfederácie odborových zväzov SR Ing. Jozef KOLLÁR,
- ďalších ministerstiev a rezortných organizácií,
- Štatistického úradu Slovenskej republiky,
- akademickej obce,
- vedecko-výskumnej sféry,
- významní odborníci zo zahraničných inštitúcií z Českej republiky, Maďarska, Rumunska, Francúzska,
- ako aj mnohí domáci účastníci.

Vedecký výbor konferencie pre rok 2015 vytvoril program prioritne orientovaný na stratégiu zamestnanosti s osobitným zameraním na tvorbu pracovných miest a zvyšovanie zamestnanosti v SR a jej jednotlivých regiónoch, čo je základom zvyšovania kvality života. Pozornosť bola venovaná aj ďalším aktuálnym otázkam sociálnej politiky.

Konferencie sa zúčastnilo 90 erudovaných odborníkov. Závery a výstupy z konferencie priniesli nové námety na riešenie strategických výziev trhu práce s priamym využitím v oblasti rozvoja výskumných projektov a úspešnej realizácie opatrení politiky zamestnanosti v SR. Výstupom z konferencie bude vedecký zborník, ktorý bude v dohľadnom čase prístupný aj na internetovej stránke Katedry sociálneho rozvoja a práce **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Závery konferencie budú využité v rámci realizácie úloh národnej stratégie zamestnanosti

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR (AZZZ SR)

[Späť na obsah](#)
